

**OCENA „DO NO SIGNIFICANT HARM”
(DNSH) DLA TYPÓW DZIAŁAŃ
WSKAZANYCH W PROGRAMIE
REGIONALNYM PN.
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA
OPOLSKIEGO 2021-2027**

Skład zespołu autorskiego:

dr inż. **Paweł Zawartka** – kierownik zespołu

mgr Małgorzata Deska

dr Adam Hamerla

dr inż. Beata Kończak

dr inż. Mariusz Kruczek

mgr Małgorzata Markowska

mgr Anna Tetlak

mgr inż. Elżbieta Uszok

dr inż. Aleksandra Zgórska

mgr inż. Piotr Zawadzki

OCENA „DO NO SIGNIFICANT HARM” (DNSH) DLA TYPÓW DZIAŁAŃ

Etap 1: przeanalizowanie sześciu celów środowiskowych celem określenia tych, które wymagają merytorycznej oceny

Jeżeli nie:

- a) **środek nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy** związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu;
- b) **środek jest monitorowany jako wspierający cel związany ze zmianą klimatu lub cel środowiskowy o współczynniku 100 %** i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu;
- c) **środek wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki** i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.

Jeżeli tak:

Etap 2: przedstawienie merytorycznej oceny zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do tych celów środowiskowych, które jej wymagają

Etap 3: Środki zaradcze

PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ WZROSTU INNOWACYJNOŚCI I KONKURENCYJNOŚCI OPOLSKIEGO

RODZAJE DZIAŁAŃ: ROZWIJANIE I WZMACNIANIE ZDOLNOŚCI BADAWCZYCH I INNOWACYJNYCH ORAZ WYKORZYSTYWANIE ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII

Opis działania

Planowane typy przedsięwzięć:

- infrastruktura B+R jednostek naukowych i organizacji badawczych,
- infrastruktura B+R przedsiębiorstw,
- budowa potencjału regionu we wsparciu działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw z organizacjami badawczymi (wsparcie projektów badawczych MŚP wypracowanych w ramach współpracy w cs(iv)); opolski ekosystem innowacji
- wsparcie działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw z organizacjami badawczymi,
- ekoinnowacje i zarządzanie efektywnością środowiskową, m.in działanie zmierzające w kierunku gospodarki zasobooszczędnej np. program czystej produkcji, Ecolabel, zielona przedsiębiorczość, technologie bezodpadowe,
- proinnowacyjne usługi IOB dla MŚP (np. bony na innowacje), wsparcie innowacyjnych start-up-ów
- podnoszenie kompetencji jako uzupełniający element projektu.

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
CELE ŚRODOWISKOWE	TYP DZIAŁANIA			
Łagodzenie zmian klimatu	Inwestycje w infrastrukturę B+R jednostek naukowych, organizacji badawczych, przedsiębiorstw		x	Inwestycje w infrastrukturę B+R (np. zakup innowacyjnych maszyn, urządzeń) powinny w pośrednio powodować pozytywny wpływ na omawiany cel środowiskowy, ze względu na zwiększenie stopnia zaawansowania technologicznego, stymulowanie powstawania nowych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych. Działanie jest monitorowane jako wspierający cel związany ze zmianą klimatu lub cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy on procesów badawczych i innowacyjnych, transferu technologii i współpracy między przedsiębiorstwami koncentrujące się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmiany klimatu (zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności - obszar interwencji 022). Inwestycje w infrastrukturę B+R powinny prowadzić do opracowania nowatorskich rozwiązań technologicznych w mniejszym stopniu powodujących potencjalne emisje pyłów oraz innych odpadów poprodukcyjnych czy gazów cieplarnianych. Zakup maszyn i urządzeń w głównej mierze powinien dążyć do optymalizacji zużycia energii w oparciu o zastosowanie technologii energooszczędnych oraz zastosowaniu maszyn o obniżonej energochłonności. Dane źródłowe pokazują (Ocena wpływu projektów realizowanych w ramach IV Osi Priorytetowej PO IG na stan środowiska naturalnego oraz efektywność energetyczną w Polsce), że wdrożenie innowacyjnych urządzeń i maszyn może przyczynić się do redukcji emisji zanieczyszczeń o kilkanaście procent (np. wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji tłka i jego zastosowanie w jednośladach pozwoliło zmniejszyć emisję CO ₂ o 13%, HC (węglowodory) o 39%, CO (tlenek węgla) o 36%). Z kolei w wyniku zakupu nowoczesnych maszyn w ramach projektu „Opracowanie i wdrożenie nowego wzoru użytkowego przez Zakład Usługowo-Produkcyjny EMITER” zmniejszono zużycie energii z 7222 kWh do 6000 kWh.
	Działania o charakterze miękkim (systemowe), np. wsparcie przedsiębiorstw w zakresie, np. działalności B+R, wzmacnianie potencjału regionu, zarządzanie efektywnością środowiskową, proinnowacyjne usługi IOB, bony na innowacje, podnoszenie kompetencji, wsparcie start-up-ów			x

			albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Adaptacja do zmian klimatu	Inwestycje w infrastrukturę B+R jednostek naukowych, organizacji badawczych, przedsiębiorstw	x	<p>Inwestycje w infrastrukturę B+R (np. zakup innowacyjnych maszyn, urządzeń) powinno w pośrednio powodować pozytywny wpływ na omawiany cel środowiskowy, ze względu na zwiększenie stopnia zaawansowania technologicznego, stymulowanie powstawania nowych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych.</p> <p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel związany ze zmianą klimatu lub cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy on procesów badawczych i innowacyjnych, transferu technologii i współpracy między przedsiębiorstwami koncentrujące się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmiany klimatu (zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności - obszar interwencji 022).</p> <p>Inwestycje w infrastrukturę B+R powinny prowadzić do opracowania nowatorskich rozwiązań technologicznych w mniejszym stopniu powodujących potencjalne emisje pyłów oraz innych odpadów poprodukcyjnych czy gazów cieplarnianych.</p> <p>Zakup maszyn i urządzeń w głównej mierze powinien dążyć do optymalizacji zużycia energii w oparciu o zastosowanie technologii energooszczędnych oraz zastosowaniu maszyn o obniżonej energochłonności. Dane źródłowe pokazują (Ocena wpływu projektów realizowanych w ramach IV Osi Priorytetowej PO IG na stan środowiska naturalnego oraz efektywność energetyczną w Polsce), że wdrożenie innowacyjnych urządzeń i maszyn może przyczynić się do redukcji emisji zanieczyszczeń o kilkanaście procent (np. wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji tłoka i jego zastosowanie w jednośladach pozwoliło zmniejszyć emisję CO₂ o 13%, HC (węglowodory) o 39%, CO (tlenek węgla) o 36%). Z kolei w wyniku zakupu nowoczesnych maszyn w ramach projektu „Opracowanie i wdrożenie nowego wzoru użytkowego przez Zakład Usługowo-Produkcyjny EMITER” zmniejszono zużycie energii z 7222 kWh do 6000 kWh.</p>
	Działania o charakterze miękkim (systemowe), np. wsparcie przedsiębiorstw w zakresie, np. działalności B+R, wzmocnienie potencjału regionu, zarządzanie efektywnością środowiskową, proinnowacyjne usługi IOB, bony na innowacje, podnoszenie kompetencji, wsparcie start-up-ów	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wspieranie działalności przedsiębiorstw związanej z działaniami naukowymi, technicznymi, organizacyjnymi, finansowymi oraz komercyjnymi, które prowadzą do wdrażania innowacji czy też inwestowanie w infrastrukturę oraz wspieranie działalności B+R, a także transfer wiedzy z sektora B+R do przedsiębiorstw, wsparcie start-up-ów).</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na klimat, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan klimatu mógłby się pogorszyć. Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>

<p>Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich</p>	<p>Inwestycje w infrastrukturę B+R jednostek naukowych, organizacji badawczych, przedsiębiorstw</p>	<p>x</p>	<p>Inwestycje w infrastrukturę B+R (np. zakup innowacyjnych maszyn, urządzeń) powinny w pośrednio powodować pozytywny wpływ na jakość i zasoby wodne, ze względu na zwiększenie stopnia zaawansowania technologicznego, stymulowanie powstawania nowych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych.</p> <p>Rezultatem w/w inwestycji może być opracowanie ekoinnowacyjnych rozwiązań, które w perspektywie długoterminowej mogą zostać wdrożone w postaci nowoczesnej i innowacyjnej aparatury, urządzeń, maszyn, co bezpośrednio przyczyni się do obniżenia emisji zanieczyszczeń, które mogą przedostawać się do wód. Przykładowo, w wyniku wdrożenia innowacyjnych urządzeń i maszyn w PCC Rokita SA (projekt „Rozwój działalności badawczo-rozwojowej PCC Rokita SA”) możliwa była redukcja emitowanej 1 tony substancji (odpady, ścieki) do 70 kg (redukcja o 93%). Można zatem spodziewać się, że zakup maszyn i urządzeń powinien przyczynić się do zmniejszenia emitowanych do środowiska ścieków lub ograniczyć zużycie wody na procesy technologiczne.</p> <p>Podsumowując, nie przewiduje się, aby działanie zagrażało dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Omawiane działania nie będą miały wpływu na wody morskie, ponieważ swym zasięgiem nie obejmują tego obszaru. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
	<p>Działania o charakterze miękkim (systemowe), np. wsparcie przedsiębiorstw w zakresie, np. działalności B+R, wzmocnienie potencjału regionu, zarządzanie efektywnością środowiskową, proinnowacyjne usługi IOB, bony na innowacje, podnoszenie kompetencji, wsparcie start-up-ów</p>	<p>x</p>	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wspieranie działalności przedsiębiorstw związanej z działaniami naukowymi, technicznymi, organizacyjnymi, finansowymi oraz komercyjnymi, które prowadzą do wdrażania innowacji czy też inwestowanie w infrastrukturę oraz wspieranie działalności B+R, a także transfer wiedzy z sektora B+R do przedsiębiorstw, wsparcie start-up-ów).</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na zasoby wodne, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólna jakość wód i ich stan mogłyby się pogorszyć. Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie.</p> <p>Omawiane działania nie będą miały wpływu na wody morskie, ponieważ swym zasięgiem nie obejmują tego obszaru. Nie przewiduje się, aby działanie zagrażało dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
<p>Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling</p>	<p>Inwestycje w infrastrukturę B+R jednostek naukowych, organizacji badawczych, przedsiębiorstw</p>	<p>x</p>	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel związany ze zmianą klimatu lub cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy on procesów badawczych i innowacyjnych, transferu technologii i współpracy między przedsiębiorstwami koncentrujące się na gospodarce o obiegu zamkniętym (zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności - obszar interwencji O22).</p> <p>Inwestycje w infrastrukturę B+R jednostek naukowych, organizacji badawczych, przedsiębiorstw powinny stymulować rozwój nowych, ekoinnowacyjnych i proekologicznych rozwiązań, maszyn, urządzeń. Zatem działanie bezpośrednio nie ma istotnego wpływu na analizowany cel środowiskowy. Infrastruktura B+R dotyczy zwykle niewielkiej skali (skala laboratoryjna, ćwierć techniczna), dlatego ryzyko generowania znacznych ilości odpadów jest zminimalizowane. W perspektywie długoterminowej, pośrednio realizacja działania powinna pozytywnie wpływać na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling, ponieważ wypracowane na tym etapie rozwiązania powinny w mniejszym stopniu powodować potencjalne emisje odpadów poprodukcyjnych. W PCC Rokita SA, poprzez rozwój działalność BR możliwa była optymalizacja rozwiązań</p>

			<p>technologicznych i zredukowanie emitowanych odpadów o 93%. Można zatem spodziewać się podobnych rezultatów w przypadku niniejszego planowanego działania.</p> <p>Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia. Nie przewiduje się również, że działanie spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym.</p>
	<p>Działania o charakterze miękkim (systemowe), np. wsparcie przedsiębiorstw w zakresie, np. działalności B+R, wzmacnianie potencjału regionu, zarządzanie efektywnością środowiskową, proinnowacyjne usługi IOB, bony na innowacje, podnoszenie kompetencji, wsparcie start-up-ów</p>	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wspieranie działalności przedsiębiorstw związanej z działaniami naukowymi, technicznymi, organizacyjnymi, finansowymi oraz komercyjnymi, które prowadzą do wdrażania innowacji czy też inwestowanie w infrastrukturę oraz wspieranie działalności B+R, a także transfer wiedzy z sektora B+R do przedsiębiorstw, wsparcie start-up-ów).</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów. Nie przewiduje się również, że planowane działania prowadzić będą do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia. Powyższy prawdopodobny brak oddziaływań można tłumaczyć skalą, zakresem i charakterem planowanych przedsięwzięć. Nie wskazują one na to, aby działania miękkie, systemowe mogłyby prowadzić do nadmiernego powstawania odpadów i zakłócenia gospodarki o obiegu zamkniętym. Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
<p>Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola</p>	<p>Inwestycje w infrastrukturę B+R jednostek naukowych, organizacji badawczych, przedsiębiorstw</p>	x	<p>Inwestycje w infrastrukturę B+R powinny dążyć do rozwoju nowych, ekoinnowacyjnych i proekologicznych rozwiązań, maszyn, urządzeń. Działanie samo w sobie nie ma istotnego wpływu na analizowany cel środowiskowy. Infrastruktura B+R dotyczy zwykle niewielkiej skali (skala laboratoryjna, ćwierć techniczna), dlatego ryzyko generowania znacznych ilości odpadów jest zminimalizowane. Z kolei w perspektywie długoterminowej, wdrożenie innowacyjnych rozwiązań powinno ograniczyć potencjalne emisje zanieczyszczeń (np. pyłów, gazów) oraz innych odpadów poprodukcyjnych czy gazów cieplarnianych, które pośrednio lub bezpośrednio mogą przedostać się do powietrza, wody lub gleby.</p> <p>Wdrożenie innowacyjnych urządzeń i maszyn może przyczynić się do: redukcji emisji zanieczyszczeń (np. w PCC Rokita o kilkanaście procent poprzez wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji tłoka i jego zastosowanie w jednośladach - redukcja emisji CO₂ o 13%, HC (węglowodory) o 39%, CO (tlenek węgla) o 36%); zmniejszyć zużycie energii; ograniczyć powstawanie odpadów.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
	<p>Działania o charakterze miękkim (systemowe), np. wsparcie przedsiębiorstw w zakresie, np. działalności B+R, wzmacnianie potencjału regionu, zarządzanie efektywnością środowiskową, proinnowacyjne usługi IOB, bony na innowacje, podnoszenie kompetencji, wsparcie start-up-ów</p>	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na stan powietrza, wody lub gleby. Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, ponieważ działania mają charakter rozwiązań systemowych (wspieranie działalności przedsiębiorstw związanej z działaniami naukowymi, technicznymi, organizacyjnymi, finansowymi oraz komercyjnymi, które prowadzą do wdrażania innowacji czy też inwestowanie w infrastrukturę oraz wspieranie działalności B+R, a także transfer wiedzy z sektora B+R do przedsiębiorstw, wsparcie start-up-ów).</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel</p>

			środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Inwestycje w infrastrukturę B+R jednostek naukowych, organizacji badawczych, przedsiębiorstw	x	<p>W wyniku realizacji działań dotyczących inwestycji w infrastrukturę B+R można upatrywać się pozytywnych efektów z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową, poprzez zwiększenie stopnia zaawansowania technologicznego, stymulowanie powstawania nowych rozwiązań technologicznych (w tym proekologicznych) i organizacyjnych. W wyniku realizacji ww. celów można oczekiwać zwiększenia eko-innowacyjności MŚP, a przez to zmniejszenie niekorzystnego wpływu działalności przedsiębiorstw na środowisko naturalne, w tym zasoby przyrody.</p> <p>Nie przewiduje się, że działanie będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów. Nie oczekuje się również, że działanie będzie szkodliwe dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. Można to tłumaczyć skalą, zakresem i charakterem planowanych przedsięwzięć (infrastruktura B+R zwykle w skali laboratoryjnej lub ćwierć technicznej), w związku z tym ogólny stan różnorodności biologicznej nie powinien ulec pogorszeniu. Przeważnie w/w infrastruktura lokowana jest w ośrodkach miejskich, które same w sobie wywierają pewne uciążliwości względem zasobów przyrody. Można przypuszczać, że realizacja planowanych działań nie przyczyni się dodatkowo do zwiększenia tych uciążliwości, a w perspektywie długoterminowej pozwoli opracować rozwiązania minimalizujące ewentualne negatywne oddziaływania technologii stosowanych w pełnej skali.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
	Działania o charakterze miękkim (systemowe), np. wsparcie przedsiębiorstw w zakresie, np. działalności B+R, wzmacnianie potencjału regionu, zarządzanie efektywnością środowiskową, proinnowacyjne usługi IOB, bony na innowacje, podnoszenie kompetencji, wsparcie start-up-ów	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na ogólny stan różnorodności biologicznej i ekosystemów, ponieważ działania mają charakter rozwiązań systemowych (wspieranie działalności przedsiębiorstw związanej z działaniami naukowymi, technicznymi, organizacyjnymi, finansowymi oraz komercyjnymi, które prowadzą do wdrażania innowacji czy też inwestowanie w infrastrukturę oraz wspieranie działalności B+R, a także transfer wiedzy z sektora B+R do przedsiębiorstw, wsparcie start-up-ów).</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ WZROSTU INNOWACYJNOŚCI I KONKURENCYJNOŚCI OPOLSKIEGO, działanie: Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczności poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.			
PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ WZROSTU INNOWACYJNOŚCI I KONKURENCYJNOŚCI OPOLSKIEGO			
RODZAJE DZIAŁAŃ: CZERPANIE KORZYŚCI Z CYFRYZACJI DLA OBYWATELI, PRZEDSIĘBIORSTW, ORGANIZACJI BADAWCZYCH I INSTYTUCJI PUBLICZNYCH			
Opis działania			
Planowane typy przedsięwzięć:			
<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie w zakresie wdrażania TIK w MŚP, - usługi w zakresie e-zdrowia i e-administracji, w tym e-platformy, - tworzenie i wprowadzanie mobilnych aplikacji do realizacji i wspomagania cyfrowych usług publicznych, - cyfryzacja procesów wewnątrz sektora administracji publicznej, w tym zakup sprzętu i oprogramowania, - transformacja cyfrowa usług publicznych na poziomie lokalnym, ponadlokalnym i regionalnym, - cyberbezpieczeństwo, - rozwój infrastruktury danych przestrzennych, - cyfryzacja urzędów i jednostek organizacyjnych, w tym jednostek służby zdrowia, - digitalizacja i udostępnianie zasobów naukowych, kulturowych i administracji. 			
Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny			
<i>Część 1 Lista kontrolna</i>			
Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”		TAK	NIE
CELE ŚRODOWISKOWE	TYP DZIAŁANIA		UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"

Łagodzenie zmian klimatu	Działania polegające na wdrażaniu w tradycyjnych sektorach przemysłu nowych cyfrowych rozwiązań techniczno-technologiczno-organizacyjnych, a także kierunkowanie działań MŚP w stronę transformacji względem Przemysłu 4.0	x	<p>Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (np. wsparcie MŚP we wdrażaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych, e-usług, infrastruktury danych przestrzennych itp.).</p> <p>Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie.</p> <p>Ponadto należy podkreślić, iż w przypadku realizacji przedsięwzięć obejmujących działania z zakresu digitalizacji, realizacja przedsięwzięć nie powinna mieć istotnego wpływu na klimat i nie wpłynie na znaczący wzrost emisji gazów cieplarnianych. Digitalizacja zasobów naukowych, kulturowych i administracji będzie przeprowadzana zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego. Z kolei usługi elektroniczne będą musiały być dostosowane do Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
Adaptacja do zmian klimatu	Działania polegające na wdrażaniu w tradycyjnych sektorach przemysłu nowych cyfrowych rozwiązań techniczno-technologiczno-organizacyjnych, a także kierunkowanie działań MŚP w stronę transformacji względem Przemysłu 4.0	x	<p>Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (np. wsparcie MŚP we wdrażaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych, e-usług, infrastruktury danych przestrzennych itp.).</p> <p>Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie.</p> <p>Ponadto należy podkreślić, iż w przypadku realizacji przedsięwzięć obejmujących działania z zakresu digitalizacji, realizacja przedsięwzięć nie powinna mieć istotnego wpływu na klimat i nie wpłynie na znaczący wzrost emisji gazów cieplarnianych.</p> <p>Digitalizacja zasobów naukowych, kulturowych i administracji będzie przeprowadzana zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego. Z kolei usługi elektroniczne będą musiały być dostosowane do Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Działania polegające na wdrażaniu w tradycyjnych sektorach przemysłu nowych cyfrowych rozwiązań techniczno-technologiczno-organizacyjnych, a także kierunkowanie działań MŚP w stronę transformacji względem Przemysłu 4.0	x	<p>Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (np. wsparcie MŚP we wdrażaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych, e-usług, infrastruktury danych przestrzennych itp.).</p> <p>Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Usługi elektroniczne będą musiały być dostosowane do Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego.</p> <p>Nie oczekuje się, że realizacji planowanych przedsięwzięć będzie zagrażało dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych</p> <p>Realizacja planowanych działań znajduje się poza zasięgiem występowania wód morskich, dlatego nie będzie zagrażała ich dobremu stanowi.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>

Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Działania polegające na wdrażaniu w tradycyjnych sektorach przemysłu nowych cyfrowych rozwiązań techniczno-technologiczno-organizacyjnych, a także kierunkowanie działań MŚP w stronę transformacji względem Przemysłu 4.0	x	Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (np. wsparcie MŚP we wdrażaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych, e-usług, infrastruktury danych przestrzennych itp.) i nie powinny dotyczyć powstawania, wytwarzania lub spalania odpadów. Realizacja w/w działań nie powinna także prowadzić do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, gdyż są to działania głównie dotyczące zasobów cyfrowych. Usługi elektroniczne będą musiały być dostosowane do Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Działania polegające na wdrażaniu w tradycyjnych sektorach przemysłu nowych cyfrowych rozwiązań techniczno-technologiczno-organizacyjnych, a także kierunkowanie działań MŚP w stronę transformacji względem Przemysłu 4.0	x	Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (np. wsparcie MŚP we wdrażaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych, e-usług, infrastruktury danych przestrzennych itp.) i nie powinny prowadzić do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Usługi elektroniczne będą musiały być dostosowane do Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Działania polegające na wdrażaniu w tradycyjnych sektorach przemysłu nowych cyfrowych rozwiązań techniczno-technologiczno-organizacyjnych, a także kierunkowanie działań MŚP w stronę transformacji względem Przemysłu 4.0	x	Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (np. wsparcie MŚP we wdrażaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych, e-usług, infrastruktury danych przestrzennych itp.). Realizacja przedsięwzięć obejmujących działania z zakresu digitalizacji będzie przeprowadzana zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego. Z kolei usługi elektroniczne będą musiały być dostosowane do Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego. Nie oczekuje się, że działanie będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub będzie szkodliwe dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii, ponieważ są to działania głównie dotyczące zasobów cyfrowych. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ WZROSTU INNOWACYJNOŚCI I KONKURENCYJNOŚCI OPOLSKIEGO, działanie: Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczności poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.			
PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ WZROSTU INNOWACYJNOŚCI I KONKURENCYJNOŚCI OPOLSKIEGO			
RODZAJE DZIAŁAŃ: WZMACNIANIE TRWAŁEGO WZROSTU I KONKURENCYJNOŚCI MŚP ORAZ TWORZENIE MIEJSC PRACY W MŚP, W TYM POPRZEC INWESTYCJE PRODUKCYJNE			
Opis działania Planowane typy przedsięwzięć,,: - wsparcie dla nowopowstałych firm (działających do 24 miesięcy) w tym poprzez usługi IOB, - wdrożenia prac B+R przez MŚP, - doradztwo dla MŚP oraz wsparcie JST w tworzeniu warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i obsługi inwestora,			

- zidentyfikowanie i wypracowanie nowych lub rozwój dotychczasowych zaawansowanych usług świadczonych przez IOB wynikających z zapotrzebowania firm, w tym rozwój kompetencji i kwalifikacji pracowników IOB,
- inwestycje w nowoczesne maszyny i urządzenia oraz sprzęt, w tym szkolenia,
- inwestycje w wartości niematerialne i prawne,
- inwestycje w rozwój przedsiębiorstw zwiększające skalę ich działalności.

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
CELE ŚRODOWISKOWE	TYP DZIAŁANIA			
Łagodzenie zmian klimatu	Inwestowanie w infrastrukturę przedsiębiorstw (nowoczesne maszyny i urządzenia oraz sprzęt)		x	Zakup nowoczesnych maszyn i urządzeń powinien przyczynić się do zmniejszenia potencjalnych emisji pyłów oraz innych odpadów poprodukcyjnych czy gazów cieplarnianych w porównaniu do aktualnie stosowanych urządzeń. Działanie powinno zmierzać do optymalizacji zużycia energii w oparciu o zastosowanie technologii energooszczędnych oraz zastosowaniu maszyn o obniżonej energochłonności. W dokumencie pn. "Ocena wpływu projektów realizowanych w ramach IV Osi Priorytetowej PO IG na stan środowiska naturalnego oraz efektywność energetyczną w Polsce - raport końcowy" wykazano, że wdrożenie innowacyjnych urządzeń i maszyn może przyczynić się do redukcji emisji zanieczyszczeń o kilkanaście procent (np. wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji tłoka i jego zastosowanie w jednośladach pozwoliło zmniejszyć emisję CO2 o 13%, HC (węglowodory) o 39%, CO (tlenek węgla) o 36%). Biorąc pod uwagę charakter planowanych działań można wnioskować, że ich realizacja nie powinna doprowadzić do znacznych emisji gazów cieplarnianych. W związku z powyższym, nie należy spodziewać się istotnego znaczącego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i działanie jako takie uznaje się za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.
	Wsparcie działalności okołobiznesowej (np. usługi IOB, promocja gospodarki, szkolenia, rozwój kompetencji pracowników IOB, doradztwo MŚP, udział w targach, inwestycje w wartości niematerialne/prawne)		x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wsparcie działalności okołobiznesowej). Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Adaptacja do zmian klimatu	Inwestowanie w infrastrukturę przedsiębiorstw (nowoczesne maszyny i urządzenia oraz sprzęt)		x	Zakup nowoczesnych maszyn i urządzeń powinien przyczynić się do zmniejszenia potencjalnych emisji pyłów oraz innych odpadów poprodukcyjnych czy gazów cieplarnianych (w porównaniu do aktualnie stosowanych urządzeń). Zakup maszyn i urządzeń w głównej mierze powinien dążyć do optymalizacji zużycia energii w oparciu o zastosowanie technologii energooszczędnych oraz zastosowaniu maszyn o obniżonej energochłonności. W dokumencie pn. "Ocena wpływu projektów realizowanych w ramach IV Osi Priorytetowej PO IG na stan środowiska naturalnego oraz efektywność energetyczną w Polsce - raport końcowy" wykazano, że wdrożenie innowacyjnych urządzeń i maszyn może przyczynić się do redukcji emisji zanieczyszczeń o kilkanaście procent (np. wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji tłoka i jego zastosowanie w jednośladach pozwoliło zmniejszyć emisję CO2 o 13%, HC (węglowodory) o 39%, CO (tlenek węgla) o 36%). Z kolei w wyniku zakupu nowoczesnych maszyn w ramach projektu „Opracowanie i wdrożenie nowego wzoru użytkowego przez Zakład Usługowo-Produkcyjny EMITER” zmniejszono zużycie energii z 7222 kWh do 6000 kWh. W związku z powyższym, nie należy spodziewać się istotnego znaczącego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami działania w całym jego cyklu życia, i działanie jako takie uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.

			<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wsparcie działalności okołobiznesowej).</p> <p>Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Wsparcie działalności okołobiznesowej (np. usługi IOB, promocja gospodarki, szkolenia, rozwój kompetencji pracowników IOB, doradztwo MŚP, udział w targach, inwestycje w wartości niematerialne/prawne)	x	
	Inwestowanie w infrastrukturę przedsiębiorstw (nowoczesne maszyny i urządzenia oraz sprzęt)	x	<p>Zakup nowoczesnych maszyn i urządzeń powinien przyczynić się do zmniejszenia potencjalnych emisji pyłów oraz innych odpadów poprodukcyjnych czy gazów cieplarnianych, które pośrednio lub bezpośrednio mogą przedostawać się do wód. Zakup maszyn i urządzeń w głównej mierze powinien dążyć do optymalizacji zużycia surowców, w tym wody. Dane źródłowe pokazują (np. dokument pn. "Ocena wpływu projektów realizowanych w ramach IV Osi Priorytetowej PO IG na stan środowiska naturalnego oraz efektywność energetyczną w Polsce - raport końcowy"), że wdrożenie innowacyjnych urządzeń i maszyn może przyczynić się do obniżenia odprowadzanych do środowiska ścieków i innych odpadów. Przykładowo, w wyniku realizacji projektu „Rozwój działalności badawczo-rozwojowej PCC Rokita SA” możliwa była redukcja emitowanej 1 tony substancji (odpady, ścieki) do 70 kg (redukcja o 93%). Można zatem spodziewać się, że zakup maszyn i urządzeń powinien przyczynić się do zmniejszenia emitowanych do środowiska ścieków lub ograniczyć zużycie wody na procesy technologiczne.</p> <p>Omawiane działania nie będą miały wpływu na wody morskie, ponieważ swym zasięgiem nie obejmują tego obszaru.</p> <p>W związku z powyższym, nie należy spodziewać się istotnego znaczącego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i działanie jako takie uznaje się za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>
	Wsparcie działalności okołobiznesowej (np. usługi IOB, promocja gospodarki, szkolenia, rozwój kompetencji pracowników IOB, doradztwo MŚP, udział w targach, inwestycje w wartości niematerialne/prawne)	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wsparcie działalności okołobiznesowej).</p> <p>Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Inwestowanie w infrastrukturę przedsiębiorstw (nowoczesne maszyny i urządzenia oraz sprzęt)	x	<p>Zakup nowoczesnych maszyn i urządzeń powinien przyczynić się do zmniejszenia potencjalnych emisji pyłów oraz innych odpadów poprodukcyjnych.</p> <p>Zakup maszyn i urządzeń w głównej mierze powinien dążyć do optymalizacji zużycia surowców, w tym wody (które następnie wprowadzane są do środowiska w postaci ścieków lub odpadów poprodukcyjnych).</p> <p>W dokumencie pn. "Ocena wpływu projektów realizowanych w ramach IV Osi Priorytetowej PO IG na stan środowiska naturalnego oraz efektywność energetyczną w Polsce - raport końcowy" wykazano, że wdrożenie innowacyjnych urządzeń i maszyn może przyczynić się do obniżenia odprowadzanych do środowiska ścieków i innych odpadów. Przykładowo, w wyniku realizacji projektu „Rozwój działalności badawczo-rozwojowej PCC Rokita SA” możliwa była redukcja emitowanej 1 tony substancji (odpady, ścieki) do 70 kg (redukcja o 93%). Można zatem spodziewać się, że zakup maszyn i urządzeń powinien przyczynić się do zmniejszenia emitowanych do środowiska ścieków lub ograniczyć zużycie wody na procesy technologiczne.</p> <p>W związku z powyższym, nie należy spodziewać się istotnego znaczącego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i działanie jako takie uznaje się za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>

			<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wsparcie działalności okołobiznesowej).</p> <p>Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
	Wsparcie działalności okołobiznesowej (np. usługi IOB, promocja gospodarki, szkolenia, rozwój kompetencji pracowników IOB, doradztwo MŚP, udział w targach, inwestycje w wartości niematerialne/prawne)	x	
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Inwestowanie w infrastrukturę przedsiębiorstw	x	<p>Zakup nowoczesnych maszyn i urządzeń powinien przyczynić się do zmniejszenia potencjalnych emisji pyłów oraz innych odpadów poprodukcyjnych czy gazów cieplarnianych w porównaniu do aktualnie stosowanych urządzeń.</p> <p>Zakup maszyn i urządzeń w głównej mierze powinien dążyć do optymalizacji zużycia energii w oparciu o zastosowanie technologii energooszczędnych oraz zastosowaniu maszyn o obniżonej energochłonności.</p> <p>Dane źródłowe pokazują (Ocena wpływu projektów realizowanych w ramach IV Osi Priorytetowej PO IG na stan środowiska naturalnego oraz efektywność energetyczną w Polsce), że wdrożenie innowacyjnych urządzeń i maszyn może przyczynić się do redukcji emisji zanieczyszczeń o kilkanaście procent (np. wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji tłoka i jego zastosowanie w jednośladach pozwoliło zmniejszyć emisję CO₂ o 13%, HC (węglowodory) o 39%, CO (tlenek węgla) o 36%). Z kolei w wyniku zakupu nowoczesnych maszyn w ramach projektu „Opracowanie i wdrożenie nowego wzoru użytkowego przez Zakład Usługowo-Produkcyjny EMITER” zmniejszono zużycie energii z 7222 kWh do 6000 kWh. W wyniku realizacji projektu „Rozwój działalności badawczo-rozwojowej PCC Rokita SA” możliwa była redukcja emitowanej 1 tony substancji (odpady, ścieki) do 70 kg (redukcja o 93%). Można zatem spodziewać się, że zakup maszyn i urządzeń powinien przyczynić się do zmniejszenia emitowanych do środowiska zanieczyszczeń.</p> <p>W związku z powyższym, nie należy spodziewać się istotnego znaczącego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i działanie jako takie uznaje się za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>
	Wsparcie działalności okołobiznesowej (np. usługi IOB, promocja gospodarki, szkolenia, rozwój kompetencji pracowników IOB, doradztwo MŚP, udział w targach, inwestycje w wartości niematerialne/prawne)	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wsparcie działalności okołobiznesowej).</p> <p>Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Inwestowanie w infrastrukturę przedsiębiorstw (nowoczesne maszyny i urządzenia oraz sprzęt)	x	<p>Przy założeniu, że maszyny i urządzenia zastępować będą dotychczas stosowane przestarzałe urządzenia, nie należy spodziewać się negatywnego wpływu na bioróżnorodność.</p> <p>Zakłada się, że przedsiębiorstwa zlokalizowane są na obszarach zurbanizowanych będących i tak pod ewentualnym wpływem działalności antropogenicznej. W przypadku lokalizacji nowych przedsiębiorstw, potencjalny zakup maszyn i urządzeń nie powinien przyczynić się znacząco do negatywnego wpływu na środowisko. Można przypuszczać, że nowo powstające przedsiębiorstwa czy zakłady produkcyjne uprzednio uzyskają odpowiednie decyzje na lokalizację inwestycji i spełnione zostaną obowiązki i warunki nałożone przez odpowiednie organy ochrony środowiska.</p> <p>W związku z powyższym, nie należy spodziewać się istotnego znaczącego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i działanie jako takie uznaje się za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>

	Wsparcie działalności okołobiznesowej (np. usługi IOB, promocja gospodarki, szkolenia, rozwój kompetencji pracowników IOB, doradztwo MŚP, udział w targach, inwestycje w wartości niematerialne/prawne)		x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wsparcie działalności okołobiznesowej). Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
--	---	--	---	--

Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ WZROSTU INNOWACYJNOŚCI I KONKURENCYJNOŚCI OPOLSKIEGO, działanie: Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczności poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ WZROSTU INNOWACYJNOŚCI I KONKURENCYJNOŚCI OPOLSKIEGO

RODZAJE DZIAŁAŃ: ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE INTELIGENTNEJ SPECJALIZACJI, TRANSFORMACJI PRZEMYSŁOWEJ I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Opis działania

Planowane typy przedsięwzięć:

- identyfikacja nowych kierunków badań naukowych i prac rozwojowych w ramach PPO,
- sieciowanie uczelni, w tym współpraca zespołów badawczych w ramach RIS,
- identyfikacja specjalizacji regionalnych województwa opolskiego, w tym nowych inteligentnych specjalizacji,
- aktywizacja działań w obrębie transferu wiedzy z nauki do przedsiębiorców poprzez:
 - *udzielanie grantów i stypendiów dla naukowców w celu wypracowania rozwiązania problemu przedsiębiorcy lub ulepszenia produktu, zakończonego również uzyskaniem stopnia naukowego – „doktoraty wdrożeniowe”,
 - *konferencje, staże zagraniczne dla naukowców i przedsiębiorców w zakresie wymiany myśli naukowej i doświadczeń,
- budowanie potencjału regionalnych aktorów systemu innowacji oraz animacja współpracy i sieciowania jednostek naukowych z MŚP poprzez:
 - *zwiększenie podaży rozwiązań B+R - granty dla zespołów,
 - *monitoring i analiza z punktu widzenia regionalnych specjalizacji, proces przedsiębiorczego odkrywania,
 - *konferencje, spotkania, sympozja, targi krajowe i międzynarodowe, budowanie kompetencji, upowszechnianie, podnoszenie wiedzy, wzrost świadomości, budowanie postaw proinnowacyjnych,
- wsparcie dla przedsiębiorców oraz B+R w zakresie rozwoju umiejętności w ramach RIS,
- monitorowanie specjalizacji regionalnych woj. opolskiego.

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
CELE ŚRODOWISKOWE	TYP DZIAŁANIA			
Łagodzenie zmian klimatu	Działania miękkie polegające na wzmacnianiu potencjału naukowego i badawczo-rozwojowego regionu		x	Przewidziane działania, ze względu na swój charakter i zakres, jako takie nie powinny zasadniczo wpływać na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych. Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych. Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Adaptacja do zmian klimatu	Działania miękkie polegające na wzmacnianiu potencjału naukowego i badawczo-rozwojowego regionu		x	Planowane działania nie powinny przyczynić się do emisji zanieczyszczeń wpływających na adaptację do zmian klimatu i nie powinny przyczynić się do zwiększenia niekorzystnego wpływu na obecny i przewidywany przyszły klimat. Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Działania miękkie polegające na wzmacnianiu potencjału naukowego i badawczo-rozwojowego regionu		x	Przewiduje się, że planowane działania nie będą zasadniczo wpływały na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych lądowych, w tym nie powinny wpływać na stan i potencjał JCW (Jednolite Części Wód). Lokalizacja inwestycji nie jest również usytuowana w zasięgu wód morskich, w związku z tym działania nie będą wpływały na zasoby wodne morskie. Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Działania miękkie polegające na wzmacnianiu potencjału naukowego i badawczo-rozwojowego regionu	x	Przewidziane działania, ze względu na swój charakter i zakres, jako takie nie powinny zasadniczo wpływać na gospodarkę odpadami zatem nie będą negatywnie wpływać na środowisko. Nie oczekuje się, że planowane działania doprowadzą do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów. Nie przewiduje się, że działania polegające na wzmacnianiu potencjału naukowego i B+R regionu mogłyby doprowadzić do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia. W kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym realizacja planowanych działań nie powinna spowodować poważnych i długoterminowych szkód dla środowiska. Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Działania miękkie polegające na wzmacnianiu potencjału naukowego i badawczo-rozwojowego regionu	x	Planowane działania dotyczą m.in. wsparciu rozwoju klastrów, budowaniu potencjału IOB czy też monitorowania specjalizacji regionalnych województwa. Z tego względu, nie powinny zasadniczo wpływać na zwiększenie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby. Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Działania miękkie polegające na wzmacnianiu potencjału naukowego i badawczo-rozwojowego regionu	x	Przewiduje się, że realizacja działań o charakterze miękkim nie powinna wywierać bezpośredniego lub pośredniego, negatywnego oddziaływania na bioróżnorodność. Nie oczekuje się, że działania będą w znacznym stopniu szkodliwe dla dobrego stanu i odporności ekosystemów i nie powinny być szkodliwe dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ WZROSTU INNOWACYJNOŚCI I KONKURENCYJNOŚCI OPOLSKIEGO, działanie: Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczności poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

PRIORYTET - FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM

RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ I REDUKCJI EMISJI GAZÓW CIĘPLARNIANYCH

Opis działania

Planowane typy przedsięwzięć:

- poprawa efektywności energetycznej w mikro i małych przedsiębiorstwach (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE,
- kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej, w tym w instytucjach kultury i obiektach turystycznych (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej:
 - z programu nie będą wspierane biblioteki i domy kultury kwalifikujące się do wsparcia ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności (biblioteki zlokalizowane w miejscowościach od 100 do 200 tys. mieszkańców),
- kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej, w przypadku wielorodzinnych budynków mieszkalnych z programu nie będą wspierane budynki należące do skarbu państwa oraz budynki spółdzielni mieszkaniowych,
- wsparcie w zakresie wykonywania uchwał antysmogowych i programów ochrony powietrza tj.:
 - wsparcie przeznaczone na funkcjonowanie ekodoradców i systemu wsparcia wzorowanego na projekcie LIFE (punkty obsługi beneficjenta programu Czyste powietrze w każdej gminie, promowanie wykorzystania OZE u mieszkańców i „zielonej energii” w budynkach użyteczności publicznej, inwentaryzacja źródeł ogrzewania,
 - działania edukacyjne realizowane na poziomie lokalnym w zakresie ochrony powietrza i ochrony klimatu (działania komplementarne względem programu ogólnokrajowego),
 - doposażenie straży gminnych i międzygminnych w celu kontroli przestrzegania uchwał antysmogowych (zakup urządzeń wspomagających prowadzenie kontroli pieców i spalanych w nich paliw),
- modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne,
- budowa i modernizacja efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej),
- budowa pasywnych obiektów użyteczności publicznej, spełniających wysokie standardy efektywności energetycznej,
- promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych, m.in. w zakresie działań na rzecz niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (komplementarne działania względem interwencji planowanej w ramach programu ogólnokrajowego),
- inwestycje dla klimatu (Europejska Inicjatywa Sołecka dla klimatu oraz Europejska Inicjatywa Miejska dla klimatu) w zakresie kompleksowej modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej (projekty grantowe).

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych - budowa i modernizacja efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej)		x	Działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu. Do przedsięwzięć, na podstawie których można uznać "istotny wkład" w realizację celu środowiskowego można zaliczyć działania takie jak np. poprawa efektywności energetycznej w mikro i małych przedsiębiorstwach (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE czy też kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej oraz inwestycje dla klimatu (Europejska Inicjatywa Sołecka dla klimatu oraz Europejska Inicjatywa Miejska dla klimatu) w zakresie kompleksowej modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej. W przypadku działań związanych z budową, przebudową lub mogą zostać wygenerowane potencjalne emisje gazów cieplarnianych (np. CO ₂ , związki azotu), w wyniku pracy maszyn budowlanych. Potencjalne oddziaływania mają charakter krótkoterminowy, a potencjalna emisja powinna zakończyć się w chwili ukończenia realizacji inwestycji (zakończenie prac budowlanych). Przy założeniu, że planowane przedsięwzięcia zostaną zrealizowane zgodnie ze sztuką i najlepszymi dostępnymi technikami, na etapie eksploatacji nie powinno dojść do istotnych znaczących emisji gazów cieplarnianych.
	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych - pozostałe działania, np. termomodernizacja, funkcjonowanie ekodoradców, działania edukacyjne, modernizacja oświetlenia ulicznego, promocja i doradztwo		x	W ramach przedsięwzięć w zakresie efektywności energetycznej w MŚP ważnym aspektem jest wyraźny pozytywny wpływ na środowisko poprzez racjonalizację zużycia, oszczędność energii i/lub wzrost wykorzystania OZE. Szacuje się, że 1 TWh energii elektrycznej wyprodukowanej przez elektrownię wiatrową zapobiega wyemitowaniu do atmosfery 5 500 Mg dwutlenku siarki, 4 222 Mg tlenków azotu, 700 tys. Mg dwutlenku węgla oraz 49 tys. Mg różnego rodzaju pyłów i żużli. Z ekonomicznego punktu widzenia energetyka wiatrowa posiada takie zalety, jak: mniejsza energochłonność skumulowana produkcji energii (3,5 MJ/kWh) w porównaniu z energetyką opartą na węglu (13,0 MJ/kWh). Z kolei instalacje fotowoltaiczne pozwalające wytworzyć rocznie 4000- 5000 kWh energii elektrycznej może przyczynić się do redukcji emisji CO ₂ do środowiska o ok. 2200 kg w ciągu roku (Soliński, 1999; Lewandowski, 2001; Korban 2010; Martin 2016; McCauley, 2018). We wszystkich projektach, w których będzie to zasadne i możliwe, zastosowane zostaną rozwiązania w zakresie obiegu cyrkularnego (w tym efektywności energetycznej i użycia energii ze źródeł odnawialnych, wykorzystanie materiałów pochodzących z odzysku materiałów i recyklingu), jak również elementy sprzyjające adaptacji do zmiany klimatu i łagodzeniu jej skutków (w szczególności zielona i niebieska infrastruktura, efektywne wykorzystanie zasobów wodnych).
Adaptacja do zmian klimatu	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych - budowa i modernizacja efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej)		x	W ramach działania, we wszystkich projektach, w których będzie to zasadne i możliwe, zastosowane zostaną rozwiązania w zakresie obiegu cyrkularnego (w tym efektywności energetycznej i użycia energii ze źródeł odnawialnych, wykorzystanie materiałów pochodzących z odzysku materiałów i recyklingu), jak również elementy sprzyjające adaptacji do zmiany klimatu i łagodzeniu jej skutków (w szczególności zielona i niebieska infrastruktura, efektywne wykorzystanie zasobów wodnych). Powyższe zmierzają do zapobiegania negatywnym skutkom zmiany klimatu dla danej działalności gospodarczej związanym z konkretną lokalizacją lub konkretnym kontekstem bądź ograniczanie tych skutków. Realizacja działań nie przyczynia się do zwiększania niekorzystnego wpływu na obecny klimat. Priorytetowo powinny być wspierane projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii. Efektem realizacji działań będzie m.in. rozwój urządzeń OZE, wymiana/modernizacja źródeł ciepła, budowa i modernizacja efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem energii. Działanie powinno przełożyć się na transformację sektorów energetyki i transportu makroregionu w kierunku niskoemisyjnym, czym przyczyni się do realizacji celów
	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych - pozostałe działania, np. termomodernizacja, funkcjonowanie ekodoradców, działania edukacyjne, modernizacja oświetlenia ulicznego, promocja i doradztwo		x	

				polityki klimatycznej UE. Preferencje uzyskają projekty, w efekcie których osiągnięta zostanie jak największa oszczędność energii, natomiast do dofinansowania nie będą kwalifikowały się przedsięwzięcia zakładające oszczędność energii poniżej 30%.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych - budowa i modernizacja efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej)	x		
	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych - pozostałe działania, np. termomodernizacja, funkcjonowanie ekodoradców, działania edukacyjne, modernizacja oświetlenia ulicznego, promocja i doradztwo		x	Zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, w odniesieniu do niektórych działań (np. w przypadku niektórych prostych środków w zakresie efektywności energetycznej), w przypadku których nie przewiduje się żadnego wpływu na wszystkie lub niektóre z sześciu celów środowiskowych lub przewiduje się, że wpływ ten będzie niewielki, przyjęto podejście uproszczone. Przyjęto, że zakres, skala i charakter planowanych działań z zakresu wspierania efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych w odniesieniu do przedsięwzięć takich jak np. kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej; wsparcie przeznaczone na funkcjonowanie ekodoradców; modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne; promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych nie powinny w perspektywie krótko- i długoterminowej powodować negatywnego wpływu na cel środowiskowy, ponieważ nie są w ogóle związane z emisją zanieczyszczeń lub emisją ta przynajmniej nie zwiększy się w odniesieniu do aktualnego stanu. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych - budowa i modernizacja efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej)		x	W ramach planowanych działań przewiduje się budowę i modernizację efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej). Planowane działania należą do przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym, które wiążą się z pracami ziemnymi i w związku z tym z generowaniem nieznacznej ilości odpadów budowlanych. Generalnie nie przewiduje się, aby eksploatacja sieci ciepłowniczych prowadziła do zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, ponieważ charakter przedsięwzięcia tego nie dotyczy. W związku z tym nie oczekuje się również nieefektywnego korzystania z zasobów naturalnych. Budowa lub modernizacja dotyczyć będzie typowych prac budowlanych, z czym związane są wykopy, nasypy. Po zakończeniu budowy zajęte tereny powinny być uporządkowane, a oddziaływania na tym etapie należy uznać jako krótkotrwałe. Aby planowane inwestycje nie oddziaływały niekorzystnie na środowisko, ani nie pogarszały jego stanu (w kontekście GOZ i powstawania odpadów), ewentualne odpady winny być gromadzone w zabezpieczonych pojemnikach, w miejscu zaznaczonym na projekcie koncepcyjnym zagospodarowania terenu. Odpady powinny być wywożone przez uprawnioną firmę w czasie i warunkach bezpiecznych dla środowiska. Zasięg przestrzenny inwestycji powinien ograniczyć się do miejsca jego realizacji, nie wystąpią także oddziaływania o znacznej wielkości i złożoności. Podsumowując, przewidywane działania nie powinny wpływać negatywnie na analizowany komponent ani przyczynić się do powstawania zwiększonych ilości odpadów. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego

				albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych - pozostałe działania, np. termomodernizacja, funkcjonowanie ekodoradców, działania edukacyjne, modernizacja oświetlenia ulicznego, promocja i doradztwo	x		Zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, w odniesieniu do niektórych działań (np. w przypadku niektórych prostych środków w zakresie efektywności energetycznej), w przypadku których nie przewiduje się żadnego wpływu na wszystkie lub niektóre z sześciu celów środowiskowych lub przewiduje się, że wpływ ten będzie niewielki, przyjęto podejście uproszczone. Przyjęto, że zakres, skala i charakter planowanych działań z zakresu wspierania efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych w odniesieniu do przedsięwzięć takich jak np. kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej; wsparcie przeznaczone na funkcjonowanie ekodoradców; modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne; promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych nie powinny w perspektywie krótko- i długoterminowej powodować negatywnego wpływu na cel środowiskowy, ponieważ nie są w ogóle związane z generowaniem odpadów lub ilość powstających odpadów nie zwiększy się w odniesieniu do aktualnego stanu i nie powinien wystąpić negatywny wpływ realizacja działania na gospodarkę o obiegu zamkniętym. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych - budowa i modernizacja efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej)	x		
	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych - pozostałe działania, np. termomodernizacja, funkcjonowanie ekodoradców, działania edukacyjne, modernizacja oświetlenia ulicznego, promocja i doradztwo	x		Zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, w odniesieniu do niektórych działań (np. w przypadku niektórych prostych środków w zakresie efektywności energetycznej), w przypadku których nie przewiduje się żadnego wpływu na wszystkie lub niektóre z sześciu celów środowiskowych lub przewiduje się, że wpływ ten będzie niewielki, przyjęto podejście uproszczone. Przyjęto, że zakres, skala i charakter planowanych działań z zakresu wspierania efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych w odniesieniu do przedsięwzięć takich jak np. kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej; wsparcie przeznaczone na funkcjonowanie ekodoradców; modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne; promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych nie powinny w perspektywie krótko- i długoterminowej powodować negatywnego wpływu na cel środowiskowy, ponieważ nie są w ogóle związane z emisją zanieczyszczeń (np. pyłowych, gazowych) czy też odpadów lub emisja ta lub ilość odpadów przynajmniej nie zwiększy się w odniesieniu do aktualnego stanu. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych - budowa i modernizacja efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej)	x	
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych - pozostałe działania, np. termomodernizacja, funkcjonowanie ekodoradców, działania edukacyjne, modernizacja oświetlenia ulicznego, promocja i doradztwo	x	Zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, w odniesieniu do niektórych działań (np. w przypadku niektórych prostych środków w zakresie efektywności energetycznej), w przypadku których nie przewiduje się żadnego wpływu na wszystkie lub niektóre z sześciu celów środowiskowych lub przewiduje się, że wpływ ten będzie niewielki, przyjęto podejście uproszczone. Przyjęto, że zakres, skala i charakter planowanych działań z zakresu wspierania efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych w odniesieniu do przedsięwzięć takich jak np. kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej; wsparcie przeznaczone na funkcjonowanie ekodoradców; modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne; promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych nie powinny w perspektywie krótko- i długoterminowej powodować negatywnego wpływu na cel środowiskowy, ponieważ same w sobie nie są związane z ingerowaniem w bioróżnorodność. Nie oczekuje się, że działanie będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów. Nie przewiduje się również, że działanie będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną oceny zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

Część 2 Ocena merytoryczna

Pytania		NIE	UZASADNIENIE MERYTORYCZNE
Cel środowiskowy	Typ działania		
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?			
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?			
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych - budowa i modernizacja efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej)	x	Przewiduje się, że realizacja działań w zakresie budowy i modernizacji efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej) nie będzie miała negatywnego wpływu na ochronę zasobów wodnych oraz nie powinna powodować znaczącego negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych (zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej). Na etapie ewentualnych prac budowlanych, w związku np. z odwodnieniem wykopów lub ryzykiem potencjalnej awarii maszyn lub urządzeń (np. przecieki paliw, olejów, smarów), mogą występować tymczasowe, jednostkowe negatywne oddziaływania na wody. W przypadku awarii maszyn lub urządzeń potencjalne negatywne oddziaływania powinny ustąpić w chwili naprawy maszyn lub urządzeń. Ustąpią one jednak w chwili zakończenia inwestycji. Przewiduje się także stosowanie działań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływania, np. wariantowanie lokalizacji inwestycji na etapie uzyskania niezbędnych pozwoleń, stosowanie technicznie sprawnego sprzętu, odpowiednie oddalenie maszyn i urządzeń od ewentualnych wód powierzchniowych, natychmiastowa utylizacja substancji w przypadku ich wylania. Przewiduje się, że realizacja przedsięwzięć związanych z budową i modernizacją

		<p>efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej) nie będzie zagrażała dobremu stanowi środowiska wód morskich, ponieważ inwestycje zlokalizowane będą poza zasięgiem występowania wód morskich.</p> <p>DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD"</p> <p>1. Jeżeli działanie będzie dotyczyło inwestycji publicznych i znajdują zastosowanie kryteria zielonych zamówień publicznych, należy uwzględnić te kryteria, np. przeprowadzenie procedury o udzielenie zamówienia zgodnie z kolejnością: wybór zespołu projektowego i wykonawców, opracowanie projektu technicznego, budowa, użytkowanie, eksploatacja, wycofanie z użytku; w trakcie realizacji zamówienia publicznego stosowanie środków lub systemów zarządzania środowiskowego (np. ISO 14001 lub EMAS); określenie na etapie procedury udzielenia zamówienia wymogów stosowania przyjaznego składu produktu, dzięki czemu ani w trakcie użytkowania ani po jego zakończeniu produkt nie będzie stanowił nadmiernego zagrożenia dla wód; kryterium niskiego poziomu odpadów - ponowne wykorzystanie produktu lub materiałów, z których jest wykonany).</p> <p>2. Działanie nie powinno wpływać w znaczący sposób na stan lub potencjał ekologiczny jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych, zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej przez konkretną część wód, z którą jest on związany, lub przez inne części wód w tym samym dorzeczu) lub (ii) chronione siedliska i gatunki bezpośrednio uzależnione od wody.</p>
<p>Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling: Czy oczekuje się, że środek:</p> <p>(i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub</p> <p>(ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub</p> <p>(iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?</p>		
<p>Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?</p>	<p>Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych - budowa i modernizacja efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej)</p>	<p>Przewiduje się, że realizacja działań w zakresie budowy i modernizacji efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej) nie będzie miała negatywnego wpływu na powietrze, wody lub gleby.</p> <p>Planowane przedsięwzięcia mają charakter inwestycyjny i wiążą się z pracami ziemnymi i oddziaływaniem na powierzchnię ziemi i gleby. Oddziaływania te będą mieć charakter krótkotrwały związane ze zmianą ukształtowania i naruszaniem powierzchni terenu. W kontekście długoterminowych oddziaływań będzie to trwałe przekształcenie powierzchni ziemi, naturalnej struktury gleby na trasie wykopów wynikające z trwałego posadowienia obiektów liniowych.</p> <p>Minimalizacja tego typu oddziaływań nastąpi na etapie budowy, poprzez m.in. zapewnienie racjonalnego wykorzystania przemieszczanych lub usuwanych mas ziemnych i skalnych oraz wykorzystania warstwy próchnicznej gleb, głównie w kierunku odtworzenia i ulepszenia gleb. Istotnym działaniem będzie dostosowanie rozwiązań projektowych do ukształtowania terenu oraz uwzględnienie rozwiązań technologicznych korzystnych dla środowiska przyrodniczego na każdym etapie inwestycji i eksploatacji nowych obiektów.</p> <p>Przewiduje się, że realizacja działań w zakresie budowy i modernizacji efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła nie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Ewentualny wzrost emisji zanieczyszczeń (gazowych, np. dwutlenek węgla i pyłowych, np. PM10) może wystąpić wyłącznie na etapie realizacji przedsięwzięcia (np. w trakcie budowy sieci liniowych w związku z pracą maszyn/pojazdów budowy), jednak oddziaływania te będą miały charakter krótkoterminowy, a potencjalna zwiększona emisja ustąpi</p>

		<p>w chwili zakończenia realizacji danej fazy inwestycji.</p> <p>DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD"</p> <p>1. Jeżeli działanie będzie dotyczyło inwestycji publicznych i znajdą zastosowanie kryteria zielonych zamówień publicznych, należy uwzględnić te kryteria, np. w trakcie realizacji zamówienia publicznego stosowanie środków lub systemów zarządzania środowiskowego (np. ISO 14001 lub EMAS); kryterium niskiej emisji (dobór niskoemisyjnych maszyn); kryterium niskiego poziomu odpadów - ponowne wykorzystanie produktu lub materiałów, z których jest wykonany; kryterium wykorzystania nietoksycznych materiałów budowlanych).</p> <p>2. Działanie powinno być zgodne z istniejącymi światowymi, krajowymi, regionalnymi lub lokalnymi planami ograniczenia zanieczyszczeń, w tym na przykład Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększania Odporności, obowiązującą Ustawą Prawo Ochrony Środowiska, Ustawą o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.</p> <p>3. Działanie powinno być zgodne z właściwymi konkluzjami dotyczącymi najlepszych dostępnych technik (BAT) lub z dokumentami referencyjnymi dotyczącymi najlepszych dostępnych technik (BREF) lub obowiązującymi normami ISO w danym sektorze (np. PN-EN ISO 5817; PN-EN ISO 10675-1).</p>
<p>Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?</p>	<p>Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych - budowa i modernizacja efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej)</p>	<p>Przewiduje się, że realizacja działań w zakresie budowy i modernizacji efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej) nie będzie miała negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną i ekosystemu.</p> <p>Ewentualna ingerencja w siedliska może nastąpić głównie podczas realizacji inwestycji i wiąże się z zajęciem arealu siedliska pod infrastrukturę liniową (np. potencjalna wycinka drzew, krzewów, niszczenie roślinności, hałas, płoszenie zwierząt). Jednak to potencjalne oddziaływanie związane jest z etapem realizacji (prace budowlane) i będzie ograniczone wyłącznie do etapu prowadzonych prac. Oddziaływania te mają charakter lokalny, lecz krótkoterminowy, który ustąpi w chwili ukończenia inwestycji.</p> <p>Potencjalne niekorzystne oddziaływanie na bioróżnorodność jest zróżnicowane w zależności od zakresu i konkretnej lokalizacji inwestycji. Należy jednak podkreślić, że oddziaływania te mogą być zminimalizowane poprzez respektowanie ogólnie obowiązujących przepisów prawa i zaleceń wynikających z dobrych praktyk w zakresie realizacji tego typu inwestycji, w szczególności realizowane inwestycje powinny być zgodne z Dyrektywą ws. ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywę ws. ochrony dzikiego ptactwa i w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach powinny oceniać wpływ na obszary Natura 2000 na podstawie aktualnych planów zadań ochronnych i planów ochrony.</p> <p>Na etapie eksploatacji (użytkowania sieci), nie oczekuje się, że działanie będzie w znacznym stopniu szkodliwe dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii, ponieważ samo w sobie nie ingeruje w ekosystemy powietrzne, lądowe, rzeczne itp. (infrastruktura liniowa), która będzie odpowiednio zabezpieczona i wykonana, zgodnie z obowiązującymi normami, np. PN-EN ISO 5817; PN-EN ISO 10675-1; PN-EN 10088-1; PN-B-02421.</p> <p>DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD"</p> <p>1. Jeżeli działanie będzie dotyczyło inwestycji publicznych i znajdą zastosowanie kryteria zielonych zamówień publicznych, należy uwzględnić te kryteria, np. w trakcie realizacji zamówienia publicznego stosowanie środków lub systemów zarządzania środowiskowego (np. ISO 14001 lub EMAS); kryterium niskiej emisji (dobór niskoemisyjnych maszyn); kryterium niskiego poziomu odpadów - ponowne wykorzystanie produktu lub materiałów, z których jest wykonany; kryterium wykorzystania nietoksycznych materiałów budowlanych).</p> <p>2. Działanie powinno być zgodne z istniejącymi światowymi, krajowymi, regionalnymi lub lokalnymi planami ograniczenia zanieczyszczeń, w tym na przykład Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększania Odporności, obowiązującą Ustawą Prawo Ochrony Środowiska, Ustawą o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.</p> <p>3. Działanie powinno być zgodne z właściwymi konkluzjami dotyczącymi najlepszych dostępnych technik (BAT) lub z dokumentami referencyjnymi dotyczącymi najlepszych dostępnych technik (BREF) lub obowiązującymi normami ISO w danym sektorze (np. PN-EN ISO 5817; PN-EN ISO 10675-1)</p> <p>4. W przypadku inwestycji mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, należy</p>

przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko i wdrożyć stosowne wnioski z tej oceny (np. działania minimalizujące, rozwiązania alternatywne).

PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM

RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE ENERGII ODNAWIALNEJ ZGODNIE Z DYREKTYWĄ (UE) 2018/2001, W TYM OKREŚLONYMI W NIEJ KRYTERIAMI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Opis działania

Planowane typy przedsięwzięć:

- budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci

Moce przewidziane do dofinansowania w zakresie energii elektrycznej:

- wiatr: nie więcej niż 5 MWe,
- biomasa: nie więcej niż 0,5 MWe,
- biogaz: nie więcej niż 0,5 MWe,
- promieniowanie słoneczne: nie więcej niż 0,5 MWe.

Zaproponowane limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energetyczne lub spółdzielnie energetyczne.

- budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania ciepła wraz z magazynami ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE wraz z przyłączeniem do sieci.

Moce przewidziane do dofinansowania w zakresie energii cieplnej:

- biomasa: nie więcej niż 5 MWth,
- promieniowanie słoneczne: nie więcej niż 0,5 MWth,
- geotermia: nie więcej niż 2 MWth,
- biogaz: nie więcej niż 0,5 MWth.

Zaproponowane limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energetyczne lub spółdzielnie energetyczne.

- magazyny energii OZE i niezbędna infrastruktura odbioru i dystrybucji wyprodukowanej energii,

- projekty z zakresu energetyki rozproszonej (np. klastry energetyczne, spółdzielnie energetyczne).

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”

		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (wiatr, biomasa, biogaz, promieniowanie słoneczne) i ciepła (biomasa, promieniowanie słoneczne, geotermia, biogaz) wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci		x	Działanie polegające na budowie i rozbudowie OZE wpisuje się w następujące obszary interwencji "Energia ze źródeł odnawialnych: wiatrowa"; "Energia ze źródeł odnawialnych: słoneczna"; "Inne rodzaje energii ze źródeł odnawialnych (w tym energia geotermalna)" oraz "Energia ze źródeł odnawialnych: biomasa o wysokim poziomie redukcji emisji gazów cieplarnianych" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie 100% (obszar interwencji 028, 029, 030a, 032), zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu. W przypadku energii pochodzącej z biomasy, jeżeli cel działania odnosi się do wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła z biomasy, zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, oraz jeżeli celem działania jest osiągnięcie co najmniej 80 % ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w obiekcie dzięki wykorzystaniu biomasy w stosunku do metodyki redukcji emisji gazów cieplarnianych i odnośnego odpowiednika kopalnego określonego w załączniku VI do dyrektywy (UE) 2018/2001, można uznać, że współczynnik do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu wynosi 100%. Ponadto, działania dotyczące magazynowania energii wnoszą „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu. Do przedsięwzięć, na podstawie których można uznać "istotny wkład" w realizację celu środowiskowego "Łagodzenie zmian klimatu", można zaliczyć np. rozwój infrastruktury magazynowania (przechowywania) energii ze źródeł odnawialnych. W przypadku biomasy wsparcie będzie skierowane na produkcję energii wyłącznie z biomasy i biogazu, które zostały wyprodukowane zgodnie z kryteriami zrównoważonego rozwoju określonymi w art. 29 dyrektywy 2018/2001.

			<p>Projekty dotyczące wytwarzania energii z OZE oceniane będą głównie poprzez pryzmat efektywności kosztowej oraz osiągniętych efektów wpisujących się w cele osi priorytetowej, w tym redukcji emisji CO₂. Jednym z czynników branych pod uwagę będzie stosunek wielkości środków unijnych przeznaczonych na uzyskanie 1 MWh energii lub 1 MW mocy zainstalowanej wynikających z budowy danej instalacji.</p> <p>W związku z powyższym, działanie jest monitorowane jako wspierający cel związany ze zmianą klimatu lub cel środowiskowy o współczynniku 100% i wnosi "istotny wkład" w realizację celu środowiskowego i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>
	Projekty z zakresu energetyki rozproszonej (np. klastry energetyczne, spółdzielnie energetyczne)	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ przedsięwzięcia obejmują rozwiązania systemowe i nie dotyczą bezpośrednio działań technicznych. Projekty z zakresu energetyki rozproszonej, takie jak np. klastry energetyczne, spółdzielnie energetyczne, dotyczą sposobu organizacji (porozumienia, modele organizacyjno-biznesowe), dotyczące wytwarzania i równoważenia zapotrzebowania, dystrybucji lub obrotu energią, w tym w instalacjach odnawialnego źródła energii.</p> <p>Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie.</p> <p>W związku z tym bezpośrednio nie przewiduje się wpływu na cel środowiskowy. W perspektywie długoterminowej, pośrednio realizacja projektów może przyczynić się do rozwoju instalacji odnawialnych źródeł energii oraz podnoszenia świadomości mieszkańców / przedsiębiorców.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
Adaptacja do zmian klimatu	Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (wiatr, biomasa, biogaz, promieniowanie słoneczne) i ciepła (biomasa, promieniowanie słoneczne, geotermia, biogaz) wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci	x	<p>Działanie polegające na budowie i rozbudowie OZE wpisuje się w następujące obszary interwencji "Energia ze źródeł odnawialnych: wiatrowa"; "Energia ze źródeł odnawialnych: słoneczna"; "Inne rodzaje energii ze źródeł odnawialnych (w tym energia geotermalna)" oraz "Energia ze źródeł odnawialnych: biomasa o wysokim poziomie redukcji emisji gazów cieplarnianych" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie 100% (obszar interwencji 028, 029, 030a, 032), zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p> <p>W przypadku energii pochodzącej z biomasy, jeżeli cel działania odnosi się do wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła z biomasy, zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, oraz jeżeli celem działania jest osiągnięcie co najmniej 80 % ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w obiekcie dzięki wykorzystaniu biomasy w stosunku do metodyki redukcji emisji gazów cieplarnianych i odnośnego odpowiednika kopalnego określonego w załączniku VI do dyrektywy (UE) 2018/2001, można uznać, że współczynnik do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu wynosi 100%.</p> <p>Działania dotyczące budowy i rozbudowy OZE wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci wpisują się w środki przyczyniające się do ograniczenia negatywnych skutków obecnych i spodziewanych warunków klimatycznych lub zapobieżenia nasileniu lub przenoszeniu negatywnych skutków zmiany klimatu. Zakłada się, że realizowane inwestycje OZE będą zaprojektowane w sposób zapewniający ich całkowitą odporność na ekstremalne zjawiska pogodowe. Ponadto, rozwój systemów magazynowania energii elektrycznej finansowany będzie w ramach Krajowego Planu Odbudowy i wskazywany jest jako warunek niezbędny dla rozwoju OZE, jak i energetyki rozproszonej, w tym prosumenckiej. Zatem, działanie wnosi „istotny wkład” w realizację celu środowiskowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki.</p> <p>W przypadku biomasy wsparcie będzie skierowane na produkcję energii wyłącznie z biomasy i biogazu, które zostały wyprodukowane zgodnie z kryteriami zrównoważonego rozwoju określonymi w art. 29 dyrektywy 2018/2001.</p> <p>Projekty dotyczące wytwarzania energii z OZE oceniane będą głównie poprzez pryzmat efektywności kosztowej oraz osiągniętych efektów wpisujących się w cele osi priorytetowej, w tym redukcji emisji CO₂. Jednym z czynników branych pod uwagę będzie stosunek wielkości</p>

			<p>środków unijnych przeznaczonych na uzyskanie 1 MWh energii lub 1 MW mocy zainstalowanej wynikających z budowy danej instalacji.</p> <p>W związku z powyższym, działanie jest monitorowane jako wspierający cel związany ze zmianą klimatu lub cel środowiskowy o współczynniku 100% i wnosi "istotny wkład" w realizację celu środowiskowego i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>
	Projekty z zakresu energetyki rozproszonej (np. klastry energetyczne, spółdzielnie energetyczne)	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ przedsięwzięcia obejmują rozwiązania systemowe i nie dotyczą bezpośrednio działań technicznych. Projekty z zakresu energetyki rozproszonej, takie jak np. klastry energetyczne, spółdzielnie energetyczne, dotyczą sposobu organizacji (porozumienia, modele organizacyjno-biznesowe), dotyczące wytwarzania i równoważenia zapotrzebowania, dystrybucji lub obrotu energią, w tym w instalacjach odnawialnego źródła energii.</p> <p>Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie.</p> <p>W związku z tym bezpośrednio nie przewiduje się wpływu na cel środowiskowy. W perspektywie długoterminowej, pośrednio realizacja projektów może przyczynić się do rozwoju instalacji odnawialnych źródeł energii oraz podnoszenia świadomości mieszkańców / przedsiębiorców. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (wiatr, biomasa, biogaz, promieniowanie słoneczne) i ciepła (biomasa, promieniowanie słoneczne, geotermia, biogaz) wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci	x	
	Projekty z zakresu energetyki rozproszonej (np. klastry energetyczne, spółdzielnie energetyczne)	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ przedsięwzięcia obejmują rozwiązania systemowe i nie dotyczą bezpośrednio działań technicznych. Projekty z zakresu energetyki rozproszonej, takie jak np. klastry energetyczne, spółdzielnie energetyczne, dotyczą sposobu organizacji (porozumienia, modele organizacyjno-biznesowe), dotyczące wytwarzania i równoważenia zapotrzebowania, dystrybucji lub obrotu energią, w tym w instalacjach odnawialnego źródła energii.</p> <p>Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie.</p> <p>W związku z tym bezpośrednio nie przewiduje się wpływu na cel środowiskowy. W perspektywie długoterminowej, pośrednio realizacja projektów może przyczynić się do rozwoju instalacji odnawialnych źródeł energii oraz podnoszenia świadomości mieszkańców / przedsiębiorców. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (wiatr, biomasa, biogaz, promieniowanie słoneczne) i ciepła (biomasa, promieniowanie słoneczne, geotermia, biogaz) wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci	x	<p>Jednym z planowanych działań będzie wsparcie przedsięwzięć dotyczących budowy i rozbudowy OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej i ciepła oraz wsparcie rozwoju infrastruktury magazynowania (przechowywania) energii z OZE.</p> <p>Na etapie realizacji (budowy, rozbudowy) OZE mogą wystąpić prace budowlane, które wiążą się z pracami ziemnymi i w związku z tym z generowaniem nieznacznej ilości odpadów budowlanych. Podczas prowadzenia prac inwestycyjnych może dojść do tymczasowego składowania odpadów powstających w trakcie prac budowlanych. Budowa lub przebudowa dotyczyć będzie typowych prac budowlanych, z czym związane są wykopy, nasypy. Po zakończeniu budowy zajęte tereny powinny być uporządkowane, a oddziaływania na tym etapie należy uznać jako krótkotrwałe.</p> <p>Aby planowane inwestycje nie oddziaływały niekorzystnie na</p>

			<p>środowisko, ani nie pogarszały jego stanu (w kontekście GOZ i powstawania odpadów), ewentualne odpady winny być gromadzone w zabezpieczonych pojemnikach, w miejscu zaznaczonym na projekcie koncepcyjnym zagospodarowania terenu. Odpady powinny być wywożone przez uprawnioną firmę w czasie i warunkach bezpiecznych dla środowiska. Zasięg przestrzenny inwestycji powinien ograniczyć się do miejsca jego realizacji, nie wystąpią także oddziaływania o znacznej wielkości i złożoności. Podsumowując, przewidywane działania nie powinny wpływać negatywnie na analizowany komponent ani przyczynić się do powstawania zwiększonych ilości odpadów.</p> <p>Generalnie nie przewiduje się, aby eksploatacja OZE prowadziła do zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów. Nie oczekuje się również nieefektywnego korzystania z zasobów naturalnych. W przypadku OZE z energii słonecznej możliwe jest generowanie odpadów w postaci paneli z krzemu (o ile ten materiał zostanie wykorzystany). Większość producentów paneli zapewnia, że żywotność takich instalacji wynosi około 20-25 lat. Nie mniej, zużyte już elementy instalacji powinny być odpowiednio recyklingowane. W wyniku recyklingu ze zużytych lub uszkodzonych instalacji można jeszcze odzyskać cenne surowce – poza krzemem są to także aluminium czy szkło, a nawet metale szlachetne, np. srebro. Zakłada się, że materiały pozyskiwane w procesach demontażu konstrukcji i urządzeń wycofywanych z eksploatacji w kolejnych fazach cyklu życia obiektów będą w bardzo wysokim procencie poddawane recyklingowi (min. 70%).</p> <p>Warto również zwrócić uwagę na pozyskiwanie energii z biomasy – ten rodzaj OZE dotyczy przetwarzania specyficznej frakcji produktów - odpadów i pozostałości z produkcji rolnej, leśnej i powiązanych gałęzi przemysłu, która ulega biodegradacji i ulegające biodegradacji odpady przemysłowe i komunalne.</p> <p>W przypadku biomasy wsparcie będzie skierowane na produkcję energii wyłącznie z biomasy i biogazu, które zostały wyprodukowane zgodnie z kryteriami zrównoważonego rozwoju określonymi w art. 29 dyrektywy 2018/2001. Projekty dotyczące wytwarzania energii z OZE oceniane będą głównie poprzez pryzmat efektywności kosztowej oraz osiągniętych efektów wpisujących się w cele osi priorytetowej, w tym redukcji emisji CO₂. Jednym z czynników branych pod uwagę będzie stosunek wielkości środków unijnych przeznaczonych na uzyskanie 1 MWh energii lub 1 MW mocy zainstalowanej wynikających z budowy danej instalacji.</p>
	Projekty z zakresu energetyki rozproszonej (np. klastry energetyczne, spółdzielnie energetyczne)	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ przedsięwzięcia obejmują rozwiązania systemowe i nie dotyczą bezpośrednio działań technicznych. Projekty z zakresu energetyki rozproszonej, takie jak np. klastry energetyczne, spółdzielnie energetyczne, dotyczą sposobu organizacji (porozumienia, modele organizacyjno-biznesowe), dotyczące wytwarzania i równoważenia zapotrzebowania, dystrybucji lub obrotu energią, w tym w instalacjach odnawialnego źródła energii.</p> <p>Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie.</p> <p>W związku z tym bezpośrednio nie przewiduje się wpływu na cel środowiskowy. W perspektywie długoterminowej, pośrednio realizacja projektów może przyczynić się do rozwoju instalacji odnawialnych źródeł energii oraz podnoszenia świadomości mieszkańców / przedsiębiorców.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (wiatr, biomasa, biogaz, promieniowanie słoneczne) i ciepła (biomasa, promieniowanie słoneczne, geotermia, biogaz) wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci	x	
	Projekty z zakresu energetyki rozproszonej (np. klastry energetyczne, spółdzielnie energetyczne)	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ przedsięwzięcia obejmują rozwiązania systemowe i nie dotyczą bezpośrednio działań technicznych. Projekty z zakresu energetyki rozproszonej, takie jak np. klastry energetyczne, spółdzielnie energetyczne, dotyczą sposobu organizacji (porozumienia, modele organizacyjno-</p>

			<p>biznesowe), dotyczące wytwarzania i równoważenia zapotrzebowania, dystrybucji lub obrotu energią, w tym w instalacjach odnawialnego źródła energii.</p> <p>Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie.</p> <p>W związku z tym bezpośrednio nie przewiduje się wpływu na cel środowiskowy. W perspektywie długoterminowej, pośrednio realizacja projektów może przyczynić się do rozwoju instalacji odnawialnych źródeł energii oraz podnoszenia świadomości mieszkańców / przedsiębiorców.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (wiatr, biomasa, biogaz, promieniowanie słoneczne) i ciepła (biomasa, promieniowanie słoneczne, geotermia, biogaz) wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci	x	
	Projekty z zakresu energetyki rozproszonej (np. klastry energetyczne, spółdzielnie energetyczne)	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ przedsięwzięcia obejmują rozwiązania systemowe i nie dotyczą bezpośrednio działań technicznych. Projekty z zakresu energetyki rozproszonej, takie jak np. klastry energetyczne, spółdzielnie energetyczne, dotyczą sposobu organizacji (porozumienia, modele organizacyjno-biznesowe), dotyczące wytwarzania i równoważenia zapotrzebowania, dystrybucji lub obrotu energią, w tym w instalacjach odnawialnego źródła energii.</p> <p>Wsparcie przewidywane w ramach analizowanego działania będzie dążyć do neutralności klimatycznej ukazanej w Europejskim Zielonym Ładzie.</p> <p>W związku z tym bezpośrednio nie przewiduje się wpływu na cel środowiskowy. W perspektywie długoterminowej, pośrednio realizacja projektów może przyczynić się do rozwoju instalacji odnawialnych źródeł energii oraz podnoszenia świadomości mieszkańców / przedsiębiorców.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną oceny zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

Część 2 Ocena merytoryczna

Pytania		NIE	UZASADNIENIE MERYTORYCZNE
Cel środowiskowy	Typ działania		
<p>Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?</p>			
<p>Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?</p>			
<p>Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?</p>	<p>Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (wiatr, biomasa, biogaz, promieniowanie słoneczne) i ciepła (biomasa, promieniowanie słoneczne, geotermia, biogaz) wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci</p>	x	<p>Działanie nie powinno negatywnie wpływać na ochronę zasobów wodnych i morskich. Przy zachowaniu odpowiedniego reżimu technologicznego i wysokiego poziomu zarządzania środowiskowego prowadzonych procesów możliwe jest zminimalizowanie ewentualnego ryzyka do poziomu bezpiecznego dla stanu i jakości wód. Odnośnie możliwego zanieczyszczenia wód, w czasie budowy należy wskazać, aby podjęto odpowiednie środki zabezpieczające (opisane w odrębnym punkcie).</p> <p>Przewiduje się, że realizacja planowanych działań nie będzie miała negatywnego wpływu na ochronę zasobów wodnych oraz nie powinna powodować znaczącego negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych (zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej). Na etapie ewentualnych prac budowlanych, w związku np. z odwodnieniem wykopów lub ryzykiem potencjalnej awarii maszyn lub urządzeń (np. przecieki paliw, olejów, smarów), mogą występować tymczasowe, jednostkowe negatywne oddziaływania na wody. W przypadku awarii maszyn lub urządzeń potencjalne negatywne oddziaływania powinny ustąpić w chwili naprawy maszyn</p>

		<p>lub urzędzeń. Ustąpią one jednak w chwili zakończenia inwestycji. Przewiduje się także stosowanie działań minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływania, np. wariantowanie lokalizacji inwestycji na etapie uzyskania niezbędnych pozwoleń, stosowanie technicznie sprawnego sprzętu, odpowiednie oddalenie maszyn i urzędzeń od ewentualnych wód powierzchniowych, natychmiastowa utylizacja substancji w przypadku ich wylania. Przewiduje się, że realizacja zaplanowanych działań nie będzie zagrażać dobremu stanowi środowiska wód morskich, ponieważ inwestycje zlokalizowane będą poza zasięgiem występowania wód morskich. Przewiduje się pośredni pozytywny wpływ na stan wód, poprzez ograniczenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do środowiska, dzięki zastąpieniu konwencjonalnych źródeł energii – energią wiatrową. Ograniczone będzie zjawisko wprowadzania do wód zanieczyszczeń pyłowych (opad suchy) oraz zanieczyszczeń wprowadzanych wraz z wodami opadowymi (tzw. kwaśne opady), które powstają wskutek spalania konwencjonalnych paliw. Szacuje się, że 1 TWh energii elektrycznej wyprodukowanej przez elektrownię wiatrową zapobiega wyemitowaniu do atmosfery 5 500 Mg dwutlenku siarki, 4 222 Mg tlenków azotu, 700 tys. Mg dwutlenku węgla oraz 49 tys. Mg różnego rodzaju pyłów i żużli. Prognozuje się zatem, że działania polegające na rozwoju energetyki odnawialnej w sposób pośredni przyczynią się do poprawy stanu środowiska i nie będą miały negatywnego wpływu na zidentyfikowany stan gospodarki wodno-ściekowej w województwie opolskim.</p> <p>DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD"</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jeżeli działanie będzie dotyczyło inwestycji publicznych i znajdują zastosowanie kryteria zielonych zamówień publicznych, należy uwzględnić te kryteria, np. udzielanie zamówień z uwzględnieniem kryteriów zielonych zamówień publicznych (np. przeprowadzenie procedury o udzielenie zamówienia zgodnie z kolejnością: wybór zespołu projektowego i wykonawców, opracowanie projektu technicznego, budowa, użytkowanie, eksploatacja, wycofanie z użytku; w trakcie realizacji zamówienia publicznego stosowanie środków lub systemów zarządzania środowiskowego (np. ISO 14001 lub EMAS); określenie na etapie procedury udzielenia zamówienia wymogów stosowania przyjaznego składu produktu, dzięki czemu ani w trakcie użytkowania ani po jego zakończeniu produkt nie będzie stanowił nadmiernego zagrożenia dla wód; kryterium niskiego poziomu odpadów - ponowne wykorzystanie produktu lub materiałów, z których jest wykonany). 2. Działanie nie powinno wpływać w znaczący sposób na stan lub potencjał ekologiczny jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych, zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej przez konkretną część wód, z którą jest on związany, lub przez inne części wód w tym samym dorzeczu) lub (ii) chronione siedliska i gatunki bezpośrednio uzależnione od wody. 3. Wsparcie kierowane na realizację inwestycji w oparciu o koncepcję opłacalności, czyli najlepszego stosunku wielkości środków unijnych przeznaczonych na uzyskanie 1 MWh energii lub 1 MW mocy zainstalowanej wynikających z budowy danej instalacji. 4. Wsparcie powinno być skierowane na produkcję energii wyłącznie z biomasy i biogazu, które zostały wyprodukowane zgodnie z kryteriami zrównoważonego rozwoju określonymi w art. 29 dyrektywy 2018/2001.
<p>Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling: Czy oczekuje się, że środek:</p> <p>(i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub</p> <p>(ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub</p> <p>(iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?</p>		

<p>Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?</p>	<p>Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (wiatr, biomasa, biogaz, promieniowanie słoneczne) i ciepła (biomasa, promieniowanie słoneczne, geotermia, biogaz) wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci</p>	<p>Nie przewiduje się istotnego zwiększenia emisji zanieczyszczeń w związku z realizacją planowanych działań. Na etapie budowy i rozbudowy OZE wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE generalnie nie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby.</p> <p>Na etapie budowy poszczególnych obiektów mogą wystąpić emisje zanieczyszczeń do powietrza z maszyn roboczych i środków transportu. W przypadku wykonywania wykopów mogą wystąpić również niezamierzone emisje zanieczyszczeń sptukiwanych z powierzchni do wody w związku z pracami konstrukcyjnymi i bieżącym utrzymaniem obiektów.</p> <p>Oddziaływania te będą miały charakter krótkoterminowy, a potencjalna zwiększona emisja ustąpi w chwili zakończenia realizacji danej fazy inwestycji. Zakładanym efektem planowanych działań będzie istotna zmiana jakościowa dokonana w zakresie zmniejszenia emisji dwutlenku węgla i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców.</p> <p>Nie przewiduje się, aby w/w potencjalne emisje istotnie obciążały środowisko. Zakłada się, że we wszystkich inwestycjach przewidzianych do realizacji w ramach reformy będą stosowane zasady i przepisy dotyczące kontroli emisji i zarządzania środowiskowego i podjęte zostaną odpowiednie środki zabezpieczające (opisane w odrębnym punkcie).</p> <p>DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD"</p> <p>x</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jeżeli działanie będzie dotyczyło inwestycji publicznych i znajdą zastosowanie kryteria zielonych zamówień publicznych, należy uwzględnić te kryteria, np. w trakcie realizacji zamówienia publicznego stosowanie środków lub systemów zarządzania środowiskowego (np. ISO 14001 lub EMAS); kryterium niskiej emisji (dobór niskoemisyjnych maszyn); kryterium niskiego poziomu odpadów - ponowne wykorzystanie produktu lub materiałów, z których jest wykonany; kryterium wykorzystania nietoksycznych materiałów budowlanych). 2. Działanie powinno być zgodne z istniejącymi światowymi, krajowymi, regionalnymi lub lokalnymi planami ograniczenia zanieczyszczeń, w tym na przykład Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększania Odporności, obowiązującą Ustawą Prawo Ochrony Środowiska, Ustawą o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie. 3. Działanie powinno być zgodne z właściwymi konkluzjami dotyczącymi najlepszych dostępnych technik (BAT) lub z dokumentami referencyjnymi dotyczącymi najlepszych dostępnych technik (BREF) lub obowiązującymi normami ISO w danym sektorze (np. PN-EN IEC 61215-2; PN-EN IEC 61215-1-2; PN-EN IEC 61730-1; IEC 61400). 4. Wsparcie kierowane na realizację inwestycji w oparciu o koncepcję opłacalności, czyli najlepszego stosunku wielkości środków unijnych przeznaczonych na uzyskanie 1 MWh energii lub 1 MW mocy zainstalowanej wynikających z budowy danej instalacji. 5. Wsparcie powinno być skierowane na produkcję energii wyłącznie z biomasy i biogazu, które zostały wyprodukowane zgodnie z kryteriami zrównoważonego rozwoju określonymi w art. 29 dyrektywy 2018/2001.
<p>Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?</p>	<p>Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (wiatr, biomasa, biogaz, promieniowanie słoneczne) i ciepła (biomasa, promieniowanie słoneczne, geotermia, biogaz) wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci</p>	<p>Inwestycje OZE oraz towarzysząca infrastruktura w fazie budowy i demontażu (a częściowo również w fazie eksploatacji) mogą wpływać na stan ekosystemów ze względu na potencjalne generowanie emisji i odpadów. W pozwoleniach środowiskowych odnoszących się do tych inwestycji należy wprowadzić wymagania minimalizujące tego rodzaju wpływy. Minimalizacja stopnia szkodliwości w tym obszarze jest technicznie wykonalna (opisano w odrębnym punkcie).</p> <p>Farmy wiatrowe mogą stanowić zagrożenie dla ptaków i nietoperzy. Jak wskazano w dokumencie „Prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Farma Wiatrowa – Domaniów 2”, kolizje ptaków i nietoperzy mogą mieć dwójaki charakter – mogą powodować giniecie lub uszkodzenie ciała ptaków i nietoperzy w wyniku kolizji z turbinami; lub powodują zmiany rozmieszczenia i zachowania ptaków i nietoperzy spowodowane istnieniem siłowni. Należy zaznaczyć, że rozmiar ewentualnych szkód jest uzależniony od specyfiki danej lokalizacji – większy jest w przypadku lokalizacji na obszarach atrakcyjnych dla ptaków jako żerowiska, stanowiących trasy regularnych przelotów wędrownikowych. Podobnie jak w przypadku kolizji z napowietrznymi liniami przesyłowymi czy samolotami, liczba kolizji ptaków z turbinami była przede wszystkim funkcją liczebności ptaków użytkujących dany teren. Do kolizji ptaków z pracującymi turbinami dochodzi przede wszystkim w warunkach złej widoczności - nocą lub w specyficznych warunkach pogodowych. Przy dobrej widoczności pracujące turbiny odstraszą ptaki.</p> <p>Z kolei budowa wielkopowierzchniowych instalacji fotowoltaicznych może spowodować zakłócenia w funkcjonowaniu siedlisk. Zakłada się, że procedura ocen oddziaływania na środowisko zastosowana do każdego indywidualnego projektu realizowanego w ramach działań</p> <p>x</p>

		<p>pozwole na zaprojektowanie odpowiedniej lokalizacji inwestycji i zastosowanie takich rozwiązań technicznych, które zminimalizują ryzyko szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków. Zasięg uciążliwości dla środowiska prowadzonej działalności gospodarczej winien być ograniczony do granic obszaru, do którego inwestor posiada tytuł prawny (granice objęte inwestycją). Przed realizacją inwestycji, na etapie uzyskiwania stosownych zgód i decyzji, należy uwzględnić obowiązujące prawo dotyczące ochrony dziko występujących roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną gatunkową na podstawie przepisów odrębnych. Realizacja przedsięwzięć powinna być zorganizowana tak, aby przeciwdziałać fragmentacji systemów przyrodniczych.</p> <p>Należy jednak podkreślić, że oddziaływania te mogą być zminimalizowane poprzez respektowanie ogólnie obowiązujących przepisów prawa i zaleceń wynikających z dobrych praktyk w zakresie realizacji tego typu inwestycji, w szczególności realizowane inwestycje powinny być zgodne z Dyrektywą ws. ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywą ws. ochrony dzikiego ptactwa i w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach powinny oceniać wpływ na obszary Natura 2000 na podstawie aktualnych planów zadań ochronnych i planów ochrony.</p> <p>DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD"</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W przypadku inwestycji mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko i wdrożyć stosowne wnioski z tej oceny (np. działania minimalizujące, rozwiązania alternatywne). 2. Wsparcie kierowane na realizację inwestycji w oparciu o koncepcję opłacalności, czyli najlepszego stosunku wielkości środków unijnych przeznaczonych na uzyskanie 1 MWh energii lub 1 MW mocy zainstalowanej wynikających z budowy danej instalacji. 3. Wsparcie powinno być skierowane na produkcję energii wyłącznie z biomasy i biogazu, które zostały wyprodukowane zgodnie z kryteriami zrównoważonego rozwoju określonymi w art. 29 dyrektywy 2018/2001.
--	--	--

PRIORYTET - FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM

RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE PRZYSTOSOWANIA SIĘ DO ZMIAN KLIMATU I ZAPOBIEGANIA RYZYKU ZWIĄZANEMU Z KLĘSKAMI ŻYWIOŁOWYMI I KATASTROFAMI, A TAKŻE ODPORNOŚCI, Z UWZGLĘDNIENIEM PODEJŚCIA EKOSYSTEMOWEGO

Opis działania
Planowane typy przedsięwzięć:

- adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu, w tym opracowanie planów adaptacji miast do zmiany klimatu,
- projekty z zakresu retencjonowania wody (z wyłączeniem dużych zbiorników wodnych), w tym małej retencji, retencji przydomowej wód opadowych zwłaszcza przy zastosowaniu rozwiązań opartych na naturalnych i półnaturalnych ekosystemach (np. odbudowa lub poprawa stanu naturalnych obszarów zalewowych i polderów)
- rozwój zielonej oraz zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach,
- niezbędne działania w zakresie urządzeń wodnych i infrastruktury hydrotechnicznej służących zmniejszaniu skutków powodzi lub suszy, jeśli naturalne mechanizmy ekosystemowe są niewystarczające,
- działania edukacyjne i informacyjne związane z klimatem i ochroną zasobów wodnych,
- rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego, w tym rozwój monitoringu, modernizacja i budowa systemów łączności, systemów prognozowania, ostrzegania i alarmowania przed stanami nadzwyczajnymi oraz przesyłania danych związanych z usuwaniem skutków ekstremalnych zjawisk,
- lokalne inwestycje dla zapobiegania zmianom klimatu – oddolne inicjatywy obejmujące rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury, w tym związanej z małą retencją oraz działania edukacyjne (projekty grantowe),
- zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zjawisk katastrofalnych lub awarii chemiczno-ekologicznych, czy też sanitarno-epidemiologicznych,
- rozwój infrastruktury związanej z ochroną przeciwpożarową, w tym lasów, zwłaszcza związanej z magazynowaniem wody oraz systemami obserwacyjno-alarmowymi.

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Działania w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem i zarządzanie takimi zagrożeniami (np. powódzie, burze, susza)		x	Działanie jest monitorowane jako wspierający cel związany ze zmianą klimatu o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem i zarządzanie takimi zagrożeniami jak powódzie, burze, susze (w tym podnoszenie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi, infrastruktura i podejścia ekosystemowe), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 035, 037).

Adaptacja do zmian klimatu	Działania w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem i zarządzanie takimi zagrożeniami (np. powodzie, burze, susza)	x	Działanie jest monitorowane jako wspierający cel związany ze zmianą klimatu o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem i zarządzanie takimi zagrożeniami jak powodzie, burze, susze (w tym podnoszenie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi, infrastruktura i podejścia ekosystemowe), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 035, 037).
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Działania w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem i zarządzanie takimi zagrożeniami (np. powodzie, burze, susza)	x	Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem i zarządzanie takimi zagrożeniami jak powodzie, burze, susze (w tym podnoszenie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi, infrastruktura i podejścia ekosystemowe), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 035, 037). Projekty, które powodują zastosowanie art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej, nie będą wspierane.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Działania w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem i zarządzanie takimi zagrożeniami (np. powodzie, burze, susza)	x	Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem i zarządzanie takimi zagrożeniami jak powodzie, burze, susze (w tym podnoszenie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi, infrastruktura i podejścia ekosystemowe), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 035, 037).
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Działania w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem i zarządzanie takimi zagrożeniami (np. powodzie, burze, susza)	x	Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem i zarządzanie takimi zagrożeniami jak powodzie, burze, susze (w tym podnoszenie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi, infrastruktura i podejścia ekosystemowe), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Projekty, które powodują zastosowanie art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej, nie będą wspierane.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Działania w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem i zarządzanie takimi zagrożeniami (np. powodzie, burze, susza)	x	Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem i zarządzanie takimi zagrożeniami jak powodzie, burze, susze (w tym podnoszenie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi, infrastruktura i podejścia ekosystemowe), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 035, 037).
Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM, działanie: Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczności poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”.			
PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM			
RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE DOSTĘPU DO WODY ORAZ ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI WODNEJ			

Opis działania
 Planowane typy przedsięwzięć:
 - kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (oczyszczalnie ścieków i infrastruktura kanalizacyjna) w ramach aglomeracji ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych,
 - budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach ścieków - wyłącznie jako element kompleksowy projektu,
 - inwestycje w ograniczenie strat wody do spożycia w sieciach wodociągowych,
 - budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia.

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (oczyszczalnie ścieków i infrastruktura kanalizacyjna) w ramach aglomeracji ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych		x	<p>Zgodnie z Projektem Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu szóstej aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (Ministerstwo Infrastruktury, 2021), działania dotyczące budowy (lub modernizacji) sieci kanalizacyjnych uznano jako niewpływające na klimat. Budowa sieci kanalizacyjnych może powodować krótkotrwały pośredni negatywny wpływ na klimat. Wiązać się to może z emisją zanieczyszczeń do powietrza, których źródłem mogą być prowadzone roboty budowlane przy użyciu maszyn i urządzeń emitujących spaliny. Zasięg oddziaływania tych emisji ograniczy się prawdopodobnie tylko do najbliższego otoczenia prowadzonych prac. Zatem wpływ tych działań będzie lokalny i krótkotrwały tj. do czasu zakończenia robót budowlanych. Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych.</p> <p>W przypadku budowy nowych oczyszczalni ścieków możliwe jest występowanie negatywnych oddziaływań na etapie wykonywania prac budowlanych w czasie realizacji konkretnych inwestycji. W tym przypadku wpływ negatywny będzie lokalny. Na jakość powietrza negatywnie będzie wpływać emisja spalin z maszyn budowlanych oraz unos z powierzchni pyłących. Ponadto w przypadku, kiedy inwestycje będą znacząco oddziaływać na środowisko, niezbędne będzie uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wówczas zostanie wykonana dokumentacja środowiskowa obejmująca analizy wpływu na poszczególne elementy środowiska. Będzie to etap, na którym znane będą rozwiązania techniczne i parametry inwestycji oraz wskazane zostaną rozwiązania ograniczające wpływ, ewentualne rozwiązania alternatywne.</p> <p>Ewentualny wpływ będzie miała oczyszczalnia ścieków, która będzie źródłem ewentualnych (w zależności od przyjętych technologii) zanieczyszczeń na etapie eksploatacji – ruch zakładu, zaopatrzenie w ciepło i energię elektryczną. Jednak skala tego wpływu będzie zależała od rodzaju przyjętych i wdrożonych rozwiązań.</p> <p>W przypadku modernizacji oczyszczalni ścieków, podobnie jak w przypadku budowy nowych oczyszczalni, możliwe jest występowanie negatywnych oddziaływań na etapie wykonywania prac budowlanych / modernizacyjnych w czasie realizacji konkretnych inwestycji. W tym przypadku wpływ negatywny będzie lokalny i krótkotrwały.</p> <p>Warto również wskazać, iż mając na uwadze prace Komisji Europejskiej w ramach działań na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu, w tym opublikowany przez Komisję Europejską w dniu 14 października 2020 r. Komunikat dotyczący strategii UE na rzecz ograniczenia emisji metanu powinno założyć się również wariant, że nowo budowane oczyszczalnie będą realizowane z wykorzystaniem nowych technologii przyjaznych środowisku. W komunikacie tym wskazuje się, że wdrażanie dyrektywy ściekowej pozwoliło uniknąć znacznych emisji metanu dzięki zbieraniu i oczyszczaniu ścieków w efektywnych, scentralizowanych oczyszczalniach, które emitują znacznie mniej metanu i innych gazów cieplarnianych niż alternatywne metody oczyszczania. Zatem budowa nowych oczyszczalni oparta o nowe technologie w perspektywie długoterminowej pozytywnie wpłynie na klimat i powietrze.</p> <p>W związku z powyższym, działanie nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami działania, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>

	Budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach ścieków - wyłącznie jako element kompleksowy projektu	x	<p>Budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach ścieków służy zagospodarowaniu osadów ściekowych i ma na celu poprawę procesów przetwarzania osadów na terenie oczyszczalni. W przypadku modernizacji oczyszczalni ścieków w zakresie części osadowej oczyszczalni (lub rozbudowy oczyszczalni) możliwe jest występowanie negatywnych oddziaływań na etapie wykonywania prac budowlanych/ modernizacyjnych w czasie realizacji konkretnych inwestycji. W tym przypadku wpływ negatywny będzie lokalny. Na jakość powietrza negatywnie będzie wpływać emisja spalin z maszyn budowlanych oraz unos z powierzchni pyłących. Zgodnie z Projektem Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu szóstej aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (Ministerstwo Infrastruktury, 2021) oraz mając na uwadze opublikowany przez Komisję Europejską w dniu 14 października 2020 r. Komunikat dotyczący strategii UE na rzecz ograniczenia emisji metanu powinno założyć się również wariant, że modernizowane w zakresie części osadowej oczyszczalnie będą realizowane z wykorzystaniem nowych, coraz bardziej przyjaznych środowisku technologii, co powinno pozytywnie wpłynąć na klimat i powietrze. Przewiduje się, zatem że działania dotyczące budowy instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych, w perspektywie długoterminowej (w zależności od przyjętych rozwiązań technologicznych) nie będzie miało znaczącego oddziaływania na powietrze i klimat albo to negatywne oddziaływanie będzie niewielkie. W związku z powyższym, działanie nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami działania, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>
	Inwestycje w ograniczenie strat wody do spożycia w sieciach wodociągowych	x	<p>Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych. Niekorzystna może być tylko emisja gazów cieplarnianych w trakcie ewentualnych robót budowlanych (np. w związku z wymianą lub renowacją materiałów i armatury sieci, będącej podstawą w obniżeniu poziomu strat wody w sieciach wodociągowych), ale wpływ jej na zmiany klimatu będzie znikomy. Dla jej ograniczenia można zalecić wykorzystanie sprzętu wysokosprawnego i niskoemisyjnego. Oddziaływanie na etapie robót budowlanych będzie miało generalnie charakter krótkoterminowy i chwilowy (uzależniony od czasu trwania). Prawdopodobnie w związku z powstawaniem odpadów budowlanych, ich wywóz będzie wymagać transportu samochodami ciężarowymi, co może pogorszyć okresowo warunki aerosanitarne (spaliny i pył). Uciążliwości związane z oddziaływaniem transportu samochodowego, tj. zanieczyszczenie atmosfery (spaliny i pylenie z dróg), hałas oraz zagrożenie wypadkowe będą ograniczone przestrzennie (otoczenie terenu inwestycji) i czasowo (okres budowy). Zasadniczo w przypadku pozostałych działań związanych z ograniczeniem strat wody w sieciach wodociągowych (np. kontrola wycieków, strefowanie wodociągu, pomiar minimalnego nocnego przepływu, kontrola ciśnienia) nie przewiduje się wpływu na cel środowiskowy „łagodzenie zmian klimatu”. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
	Budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia	x	<p>Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych. Niekorzystna może być tylko emisja gazów cieplarnianych w trakcie robót budowlanych, ale wpływ jej na zmiany klimatu będzie znikomy. Dla jej ograniczenia można zalecić wykorzystanie sprzętu wysokosprawnego i niskoemisyjnego. Oddziaływanie na etapie budowy będzie miało generalnie charakter krótkoterminowy i chwilowy (uzależniony od czasu trwania robót budowlanych). Prawdopodobnie w związku z powstawaniem odpadów budowlanych, ich wywóz będzie wymagać transportu samochodami ciężarowymi, co może pogorszyć okresowo warunki aerosanitarne (spaliny i pył). Uciążliwości związane z oddziaływaniem transportu samochodowego, tj. zanieczyszczenie atmosfery (spaliny i pylenie z dróg), hałas oraz zagrożenie wypadkowe będą ograniczone przestrzennie (otoczenie terenu inwestycji) i czasowo (okres budowy). Zasadniczo eksploatacja systemów uzdatniania, dystrybucji lub magazynowania wody do spożycia nie jest związana z emisją zanieczyszczeń do atmosfery. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej</p>

			realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.
Adaptacja do zmian klimatu	Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (oczyszczalnie i sieci) w ramach aglomeracji ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych	x	<p>Zgodnie z Projektem Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu szóstej aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (Ministerstwo Infrastruktury, 2021), działania dotyczące budowy (lub modernizacji) sieci kanalizacyjnych uznano jako niewpływające na klimat. Budowa sieci kanalizacyjnych może powodować krótkotrwały pośredni negatywny wpływ na klimat. Wiązać się to może z emisją zanieczyszczeń do powietrza, których źródłem mogą być prowadzone roboty budowlane przy użyciu maszyn i urządzeń emitujących spaliny. Zasięg oddziaływania tych emisji ograniczy się prawdopodobnie tylko do najbliższego otoczenia prowadzonych prac. Zatem wpływ tych działań będzie lokalny i krótkotrwały tj. do czasu zakończenia robót budowlanych. Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych.</p> <p>W przypadku budowy nowych oczyszczalni ścieków możliwe jest występowanie negatywnych oddziaływań na etapie wykonywania prac budowlanych w czasie realizacji konkretnych inwestycji. W tym przypadku wpływ negatywny będzie lokalny. Na jakość powietrza negatywnie będzie wpływać emisja spalin z maszyn budowlanych oraz unos z powierzchni pyłących. Ponadto w przypadku, kiedy inwestycje będą znacząco oddziaływać na środowisko, niezbędne będzie uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wówczas zostanie wykonana dokumentacja środowiskowa obejmująca analizy wpływu na poszczególne elementy środowiska. Będzie to etap, na którym znane będą rozwiązania techniczne i parametry inwestycji oraz wskazane zostaną rozwiązania ograniczające wpływ, ewentualne rozwiązania alternatywne.</p> <p>Ewentualny wpływ będzie miała oczyszczalnia ścieków, która będzie źródłem ewentualnych (w zależności od przyjętych technologii) zanieczyszczeń na etapie eksploatacji – ruch zakładu, zaopatrzenie w ciepło i energię elektryczną. Jednak skala tego wpływu będzie zależała od rodzaju przyjętych i wdrożonych rozwiązań.</p> <p>W przypadku modernizacji oczyszczalni ścieków, podobnie jak w przypadku budowy nowych oczyszczalni, możliwe jest występowanie negatywnych oddziaływań na etapie wykonywania prac budowlanych / modernizacyjnych w czasie realizacji konkretnych inwestycji. W tym przypadku wpływ negatywny będzie lokalny i krótkotrwały.</p> <p>Warto również wskazać, iż mając na uwadze prace Komisji Europejskiej w ramach działań na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu, w tym opublikowany przez Komisję Europejską w dniu 14 października 2020 r. Komunikat dotyczący strategii UE na rzecz ograniczenia emisji metanu powinno założyć się również wariant, że nowo budowane oczyszczalnie będą realizowane z wykorzystaniem nowych technologii przyjaznych środowisku. W komunikacie tym wskazuje się, że wdrażanie dyrektywy ściekowej pozwoliło uniknąć znacznych emisji metanu dzięki zbieraniu i oczyszczaniu ścieków w efektywnych, scentralizowanych oczyszczalniach, które emitują znacznie mniej metanu i innych gazów cieplarnianych niż alternatywne metody oczyszczania. Zatem budowa nowych oczyszczalni oparta o nowe technologie w perspektywie długoterminowej pozytywnie wpłynie na klimat i powietrze.</p>
	Budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach ścieków - wyłącznie jako element kompleksowy projektu	x	<p>Budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach ścieków służy zagospodarowaniu osadów ściekowych i ma na celu poprawę procesów przetwarzania osadów na terenie oczyszczalni (lub rozbudowy oczyszczalni). W przypadku modernizacji oczyszczalni ścieków w zakresie części osadowej oczyszczalni możliwe jest występowanie negatywnych oddziaływań na etapie wykonywania prac budowlanych/ modernizacyjnych w czasie realizacji konkretnych inwestycji. W tym przypadku wpływ negatywny będzie lokalny. Na jakość powietrza negatywnie będzie wpływać emisja spalin z maszyn budowlanych oraz unos z powierzchni pyłących.</p> <p>Zgodnie z Projektem Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu szóstej aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (Ministerstwo Infrastruktury, 2021) oraz mając na uwadze opublikowany przez Komisję Europejską w dniu 14 października 2020 r. Komunikat dotyczący strategii UE na rzecz ograniczenia emisji metanu powinno założyć się również wariant, że modernizowane w zakresie części osadowej oczyszczalnie będą realizowane z wykorzystaniem nowych, coraz bardziej przyjaznych środowisku technologii, co powinno pozytywnie</p>

			<p>wpłynąć na klimat i powietrze. Przewiduje się, zatem że działania dotyczące budowy instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych, w perspektywie długoterminowej (w zależności od przyjętych rozwiązań technologicznych) nie będzie miało znaczącego oddziaływania na powietrze i klimat albo to negatywne oddziaływanie będzie niewielkie.</p> <p>W związku z powyższym, działanie nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami działania, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>
	Inwestycje w ograniczenie strat wody do spożycia w sieciach wodociągowych	x	<p>Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych. Niekorzystna może być tylko emisja gazów cieplarnianych w trakcie ewentualnych robót budowlanych (np. w związku z wymianą lub renowacją materiałów i armatury sieci, będącej podstawą w obniżeniu poziomu strat wody w sieciach wodociągowych), ale wpływ jej na zmiany klimatu będzie znikomy. Dla jej ograniczenia można zalecić wykorzystanie sprzętu wysokosprawnego i niskoemisyjnego. Oddziaływanie na etapie robót budowlanych będzie miało generalnie charakter krótkoterminowy i chwilowy (uzależniony od czasu trwania). Prawdopodobnie w związku z powstawaniem odpadów budowlanych, ich wywóz będzie wymagać transportu samochodami ciężarowymi, co może pogorszyć okresowo warunki aerosanitarne (spaliny i pył). Uciążliwości związane z oddziaływaniem transportu samochodowego, tj. zanieczyszczenie atmosfery (spaliny i pylenie z dróg), hałas oraz zagrożenie wypadkowe będą ograniczone przestrzennie (otoczenie terenu inwestycji) i czasowo (okres budowy). Zasadniczo w przypadku pozostałych działań związanych z ograniczeniem strat wody w sieciach wodociągowych (np. kontrola wycieków, strefowanie wodociągu, pomiar minimalnego nocnego przepływu, kontrola ciśnienia) nie przewiduje się wpływu na cel środowiskowy „Adaptacja do zmian klimatu”.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
	Budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia	x	<p>Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych. Niekorzystna może być tylko emisja gazów cieplarnianych w trakcie robót budowlanych, ale wpływ jej na zmiany klimatu będzie znikomy. Dla jej ograniczenia można zalecić wykorzystanie sprzętu wysokosprawnego i niskoemisyjnego. Oddziaływanie na etapie budowy będzie miało generalnie charakter krótkoterminowy i chwilowy (uzależniony od czasu trwania robót budowlanych). Prawdopodobnie w związku z powstawaniem odpadów budowlanych, ich wywóz będzie wymagać transportu samochodami ciężarowymi, co może pogorszyć okresowo warunki aerosanitarne (spaliny i pył). Uciążliwości związane z oddziaływaniem transportu samochodowego, tj. zanieczyszczenie atmosfery (spaliny i pylenie z dróg), hałas oraz zagrożenie wypadkowe będą ograniczone przestrzennie (otoczenie terenu inwestycji) i czasowo (okres budowy). Zasadniczo eksploatacja systemów uzdatniania, dystrybucji lub magazynowania wody do spożycia nie jest związana z emisją zanieczyszczeń do atmosfery.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (oczyszczalnie i sieci) w ramach aglomeracji ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności (obszar interwencji 041)</p>

			<p>Budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach ścieków służy zagospodarowaniu osadów ściekowych i ma na celu poprawę procesów przetwarzania osadów na terenie oczyszczalni. Zgodnie z Projektem Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu szóstej aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (Ministerstwo Infrastruktury, 2021), taki zakres inwestycji może wpłynąć na wody powierzchniowe jako pośrednie oddziaływanie długoterminowe o pozytywnym charakterze, ze względu na spodziewane ograniczenie szkodliwości osadów ściekowych poddanych właściwym procesom przygotowania ich do dalszego wykorzystania w rolnictwie, bądź do rekultywacji obszarów, jak również do ich przetwarzania (np. energetyczne wykorzystanie osadów, odzysk biogenów). Modernizacja części osadowej oczyszczalni, umożliwi wykorzystanie dostępnych nowoczesnych technologii ich przetwarzania, dla uzyskania osadów o mniejszej szkodliwości dla środowiska naturalnego i dzięki temu, możliwych do zagospodarowania w innych celach. Zmniejszenie uwodnienia osadów ściekowych oraz poprawa ich składu pod względem sanitarnym, ograniczy wpływ tego ubocznego produktu oczyszczania ścieków komunalnych na środowisko, w tym przede wszystkim na wody powierzchniowe. Modernizacja oczyszczalni ścieków w zakresie części osadowej, daje również potencjalną możliwość przetwarzania w takich obiektach osadów pochodzących z innych oczyszczalni ścieków, w których wydajność lub stosowana technologia tej części procesu oczyszczania ścieków, nie pozwala na uzyskanie wymaganych efektów.</p> <p>W związku z powyższym, działanie nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami działania, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>
	Budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach ścieków - wyłącznie jako element kompleksowy projektu	x	
	Inwestycje w ograniczenie strat wody do spożycia w sieciach wodociągowych	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie dostarczania wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, działania na rzecz efektywności, zaopatrzenie w wodę pitną), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 039).</p>
	Budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie dostarczania wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, działania na rzecz efektywności, zaopatrzenie w wodę pitną), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 039).</p>
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (oczyszczalnie i sieci) w ramach aglomeracji ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 041)</p>
	Budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach ścieków - wyłącznie jako element kompleksowy projektu	x	<p>Przeprowadzane modernizacje gospodarki osadowej (lub rozbudowa części osadowej), powinny sprzyjać prowadzeniu gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ) i stosowaniu najnowocześniejszych metod zagospodarowania osadów. W dużych oczyszczalniach ścieków osady ściekowe są często zagospodarowywane energetycznie, zarówno przez monospalarnie jak i w biogazowniach. Należy również pamiętać o biogazie wytwarzanym w procesach fermentacji osadów. Inną metodą wykorzystania osadów jest tzw. recykling organiczny, połączony z odzyskiem pierwiastków nawozowych (azot i fosfor). Jest on realizowany m.in. przy rolniczym wykorzystaniu osadów, rekultywacji terenów zdegradowanych czy kompostowaniu.</p> <p>Realizacja działań dotyczących budowy instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych może wpływać na zasoby surowców skalnych z w wyniku prowadzenie prac</p>

			<p>ziemnych i zapotrzebowaniem na surowce skalne, np. piaski, kruszywo kamienne. Skala tego oddziaływania będzie ograniczona z uwagi na lokalny charakter inwestycji i uzależniona od rozmiarów rozbudowy i modernizacji oczyszczalni.</p> <p>W związku z powyższym, działanie nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami działania, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>
	Inwestycje w ograniczenie strat wody do spożycia w sieciach wodociągowych	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie dostarczania wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, działania na rzecz efektywności, zaopatrzenie w wodę pitną), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 039).</p>
	Budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie dostarczania wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, działania na rzecz efektywności, zaopatrzenie w wodę pitną), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 039).</p>
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (oczyszczalnie i sieci) w ramach aglomeracji ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 041)</p>
	Budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach ścieków - wyłącznie jako element kompleksowy projektu	x	<p>Budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach ścieków służy zagospodarowaniu osadów ściekowych i ma na celu poprawę procesów przetwarzania osadów na terenie oczyszczalni. Zapis ten należy interpretować jako modernizacja oczyszczalni ścieków w zakresie części osadowej. W przypadku modernizacji oczyszczalni ścieków w zakresie części osadowej oczyszczalni możliwe jest występowanie negatywnych oddziaływań na etapie wykonywania prac budowlanych/ modernizacyjnych w czasie realizacji konkretnych inwestycji. W tym przypadku wpływ negatywny będzie lokalny. Na jakość powietrza negatywnie będzie wpływać emisja spalin z maszyn budowlanych oraz unoszący z powierzchni pyłących. Zgodnie z Projektem Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu szóstej aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (Ministerstwo Infrastruktury, 2021) oraz mając na uwadze opublikowany przez Komisję Europejską w dniu 14 października 2020 r. komunikat dotyczący strategii UE na rzecz ograniczenia emisji metanu powinno założyć się również wariant, że modernizowane w zakresie części osadowej oczyszczalnie będą realizowane z wykorzystaniem nowych, coraz bardziej przyjaznych środowisku technologii, co powinno pozytywnie wpłynąć na klimat i powietrze. Zgodnie z w/w cytowanym dokumentem budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach ścieków może wpłynąć na wody powierzchniowe jako pośrednie oddziaływanie długoterminowe o pozytywnym charakterze, ze względu na spodziewane ograniczenie szkodliwości osadów ściekowych poddanych właściwym procesom przygotowania ich do dalszego wykorzystania w rolnictwie, bądź do rekultywacji obszarów, jak również do ich przetwarzania (np. energetyczne wykorzystanie osadów, odzysk biogenów). Modernizacja części osadowej oczyszczalni, umożliwi wykorzystanie dostępnych nowoczesnych technologii ich przetwarzania, dla uzyskania osadów o mniejszej szkodliwości dla środowiska naturalnego i dzięki temu, możliwych do zagospodarowania w innych celach. Zmniejszenie uwodnienia osadów ściekowych oraz poprawa ich składu pod względem sanitarnym, ograniczy wpływ tego ubocznego produktu</p>

			<p>oczyszczania ścieków komunalnych na środowisko, w tym przede wszystkim na wody powierzchniowe. Modernizacja oczyszczalni ścieków w zakresie części osadowej, daje również potencjalną możliwość przetwarzania w takich obiektach osadów pochodzących z innych oczyszczalni ścieków, w których wydajność lub stosowana technologia tej części procesu oczyszczania ścieków, nie pozwala na uzyskanie wymaganych efektów.</p> <p>Zgodnie z Projektem Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu szóstej aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (Ministerstwo Infrastruktury, 2021), budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach ścieków będzie miała niewątpliwie pozytywny wpływ na bezpieczeństwo osadów ściekowych, które mogą stanowić źródło zanieczyszczenia gruntów m.in. metalami ciężkimi, bakteriami, pasożytami. Stosując właściwe metody przeróbki osadów, można zminimalizować to ryzyko.</p> <p>W związku z powyższym, działanie nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami działania, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>
	Inwestycje w ograniczenie strat wody do spożycia w sieciach wodociągowych	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie dostarczania wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, działania na rzecz efektywności, zaopatrzenie w wodę pitną), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 039).</p>
	Budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie dostarczania wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, działania na rzecz efektywności, zaopatrzenie w wodę pitną), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 039).</p>
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (oczyszczalnie i sieci) w ramach aglomeracji ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 041)</p>
	Budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach ścieków - wyłącznie jako element kompleksowy projektu	x	<p>Modernizacja oczyszczalni ścieków w zakresie części osadowej oczyszczalni, podobnie jak w przypadku budowy nowej oczyszczalni ścieków, może generować negatywne oddziaływania na etapie wykonywania prac budowlanych/modernizacyjnych podczas realizacji konkretnych inwestycji. Wpływ negatywny będzie jednak lokalny i krótkotrwały. Pozytywnym aspektem modernizacji będzie znaczna poprawa stanu środowiska - wód i gleb, rejonu obsługiwanego przez oczyszczalnię. Wpłyne to pozytywnie w sposób pośredni szczególnie na gatunki i siedliska zależne od wód zlokalizowane w zasięgu planowanej inwestycji. Poprawa stanu środowiska gruntowo-wodnego, będzie sprzyjała rozwojowi bioróżnorodności na tym obszarze.</p>
	Inwestycje w ograniczenie strat wody do spożycia w sieciach wodociągowych	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie dostarczania wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, działania na rzecz efektywności, zaopatrzenie w wodę pitną), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 039).</p>

	Budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia	x	Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie dostarczania wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, działania na rzecz efektywności, zaopatrzenie w wodę pitną), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 039).
--	--	---	--

Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM, działanie: Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczności poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM

RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE TRANSFORMACJI W KIERUNKU GOSPODARKI O OBIEGU ZAMKNIĘTYM I GOSPODARKI ZASOBOOSZCZĘDNEJ

Opis działania

Planowane typy przedsięwzięć:

- projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (np. zapobieganie wytwarzania odpadów, systemy selektywnego zbierania odpadów, PSZOK, instalacje do przetwarzania odpadów, które prowadzą do zwiększonego odzysku surowców dobrej jakości, projekty w zakresie recyklingu, kompostowania i/lub sortowania),
- tworzenie strategii, planów, map drogowych dot. GOZ, pilotaże w zakresie badania oraz przeprojektowania przepływów materiałów, surowców na poziomie lokalnym, strategię zero waste,
- profesjonalne doradztwo i wsparcie szkoleniowe, audyty środowiskowe i analizy techniczno-ekonomiczne mające na celu przygotowanie przedsiębiorstwa do przejścia z modelu liniowego na cyrkularny,
- edukacja w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym nowych modeli konsumpcji oraz hierarchii postępowania z odpadami,
- termiczne przetwarzanie odpadów medycznych, weterynaryjnych (o ile inne metody zagospodarowania są niebezpieczne lub niemożliwe do zastosowania).

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (np. zapobieganie wytwarzania odpadów, systemy selektywnego zbierania odpadów, PSZOK, instalacje do przetwarzania odpadów, projekty w zakresie recyklingu, kompostowania i/lub sortowania)		x	Planowane działania muszą wykazywać zgodność z Planem Gospodarki Odpadami dla województwa opolskiego na lata 2016 – 2022 z uwzględnieniem lat 2023 – 2028 oraz Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2022 (KPGO 2022). Zgodnie z Prognozą oddziaływania na środowisko KPGO 2022, w przypadku proponowanych działań z zakresu gospodarki odpadami można spodziewać się, że istnieje prawdopodobieństwo oddziaływania na środowisko planowanych działań w odniesieniu do ustalonego otoczenia i rozpoznanego środowiska narażonego na potencjalne oddziaływanie. Mogą to być emisje zorganizowane (emisje z procesów przetwarzania odpadów) lub niezorganizowane (tymczasowe magazynowanie odpadów oraz transport). W przypadku tych oddziaływań należy zadbać o minimalizację oddziaływań przez zabezpieczenie odpadów (minimalizację unosu), zraszanie (zmniejszenie pylenia) i odpowiednie zabezpieczenie rozprzestrzeniania się odpadów, w odpowiednio dobrany sposób i technikę transportu oraz przeładunku odpadów. Emisje są uzależnione od rodzaju przetwarzanych odpadów, zastosowanej technologii oraz procesów, a także cech lokalizacyjnych danego obiektu. Zgodnie z Prognozą oddziaływania na środowisko KPGO 2022, ocena tych emisji powinna być przeprowadzona każdorazowo dla każdego obiektu. Emisje te należy ograniczać i w maksymalnym stopniu doprowadzać do ich minimalizacji, a nawet uniknięcia. Należy także podążać w stronę hermetyzacji procesów, tak by unikać niezorganizowanej emisji do powietrza. Obiekty te muszą być zaplanowane w taki sposób, by spełniać wymogi obowiązujących regulacji prawnych i nie powodować znaczących oddziaływań w zakresie jakości powietrza. W przypadku gdy zostanie stwierdzona taka potrzeba, należy prowadzić ciągły lub okresowy monitoring emisji do powietrza oraz kontrolę jakości i składu kierowanych odpadów. W ujęciu całościowym realizacja planowanych działań powinna pozytywnie wpływać na jakość powietrza w skali całego kraju. Minimalizacja ilości powstających odpadów zmniejszy skalę oddziaływania związaną z procesem ich transportu, zagospodarowania i składowania. Recykling i odzysk energii pozwoli na oszczędność surowców i zasobów oraz zmniejszenie użycia energii pierwotnej, a więc uniknięcie związanych z tym emisji do powietrza.

	Termiczne przetwarzanie odpadów medycznych, weterynaryjnych	x	
	Wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej (np. programy czystej produkcji, Ecolabel, technologie bezodpadowe, audyty środowiskowe)	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na klimat, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan klimatu mógłby się pogorszyć. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.
	Tworzenie strategii, planów, map drogowych dot. GOZ, pilotaże w zakresie badania oraz przeprojektowania przepływów materiałów, surowców na poziomie lokalnym, strategię zero waste	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na klimat, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan klimatu mógłby się pogorszyć. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.
	Edukacja w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym nowych modeli konsumpcji oraz hierarchii postępowania z odpadami	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na klimat, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan klimatu mógłby się pogorszyć. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.
Adaptacja do zmian klimatu	Projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (np. zapobieganie wytwarzania odpadów, systemy selektywnego zbierania odpadów, PSZOK, instalacje do przetwarzania odpadów, projekty w zakresie recyklingu, kompostowania i/lub sortowania)	x	Realizacja planowanych działań będzie miała wpływ na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych (przede wszystkim CO ₂ i metanu). Cel ten osiągnięty zostanie przez: ograniczenie ilości odpadów (zastosowanie technologii materiałoszczędnych, ponowne użycie, recykling), co wpłynie na ograniczenie pozyskiwania zasobów naturalnych i ograniczenie wykorzystania energii w procesach wydobycia, oczyszczenia i uzdatnienia surowców pozyskanych ze środowiska (wydobycie, uzdatnienie/oczyszczenie, przygotowanie surowca, transport do zakładów produkcji) i produkcji oraz na ograniczenie pozyskiwania surowców energetycznych przez zastąpienie ich częściowo surowcami z odzysku (ograniczenie użycia kopalnych surowców energetycznych na rzecz wykorzystania produktów ubocznych gospodarki odpadami – gazów składowiskowych i mieszanek odpadów o wysokiej wartości energetycznej pozostałych po wyselekcjonowaniu z nich frakcji do recyklingu). Trudno jest określić wpływ konkretnej instalacji lub obiektu na zmiany klimatu, z uwagi na to, że zagospodarowanie odpadów w poszczególnym obiekcie nie będzie w stanie znacząco wpłynąć na zmianę emisji gazów cieplarnianych. Na pewno przyjęcie założenia, że każda z tych instalacji i obiektów powinna zostać zaprojektowana w sposób zapewniający efektywność procesu, jego energooszczędność, bezpieczeństwo, niskoemisyjność i spełnienie norm ochrony środowiska, spowoduje ograniczenie emisji CO ₂ , metanu i pozostałych gazów cieplarnianych (np. N ₂ O). Zapobieganie powstawaniu i redukcja ilości powstających odpadów oraz poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami są celami szczegółowymi Narodowego programu rozwoju gospodarki niskoemisyjnej. Oznacza to, że realizacja zaplanowanych działań powinna przybliżyć województwo do osiągnięcia celu KPGO 2022 – redukcji ilości odpadów przez racjonalne gospodarowanie, a zatem powinno skutkować ograniczeniem wielkości emisji

			gazów cieplarnianych. Planowane działania wpisują się w ogólnoświatowe wysiłki zmierzające do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.
	Termiczne przetwarzanie odpadów medycznych, weterynaryjnych	x	
	Wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej (np. programy czystej produkcji, Ecolabel, technologie bezodpadowe, audyty środowiskowe)	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na klimat, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan klimatu lub działania w związku z adaptacją do zmian klimatu mogłyby się pogorszyć. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Tworzenie strategii, planów, map drogowych dot. GOZ, pilotaże w zakresie badania oraz przeprojektowania przepływów materiałów, surowców na poziomie lokalnym, strategię zero waste	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na klimat, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan klimatu lub działania w związku z adaptacją do zmian klimatu mogłyby się pogorszyć. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Edukacja w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym nowych modeli konsumpcji oraz hierarchii postępowania z odpadami	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na klimat, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan klimatu lub działania w związku z adaptacją do zmian klimatu mogłyby się pogorszyć. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (np. zapobieganie wytwarzania odpadów, systemy selektywnego zbierania odpadów, PSZOK, instalacje do przetwarzania odpadów, projekty w zakresie recyklingu, kompostowania i/lub sortowania)	x	Działanie polegające na realizacji projektów z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (np. systemy selektywnego zbierania odpadów, PSZOK, instalacje do przetwarzania odpadów, projekty w zakresie recyklingu, kompostowania i/lub sortowania), wpisuje się w następujące obszary interwencji "Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych: działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, minimalizacji, segregacji, ponownego użycia, recyklingu" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie 100% (obszar interwencji 042), zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.
	Termiczne przetwarzanie odpadów medycznych, weterynaryjnych	x	Działanie polegające na realizacji projektów z zakresu termicznego przetwarzania odpadów medycznych, weterynaryjnych, wpisuje się w następujące obszary interwencji "Gospodarowanie odpadami przemysłowymi i handlowymi: odpady resztkowe i niebezpieczne" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 100% (obszar interwencji 044a), zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.

	Wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej (np. programy czystej produkcji, Ecolabel, technologie bezodpadowe, audyty środowiskowe)	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na środowisko wód powierzchniowych i podziemnych, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan i jakość wód mogłyby się pogorszyć. Pośrednio i długoterminowo realizacja działań może pozytywnie wpływać na stan wód w związku z likwidacją zagrożenia uwalniania związków z w/w odpadów do wód. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Tworzenie strategii, planów, map drogowych dot. GOZ, pilotaże w zakresie badania oraz przeprojektowania przepływów materiałów, surowców na poziomie lokalnym, strategię zero waste	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na środowisko wód powierzchniowych i podziemnych, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan i jakość wód mogłyby się pogorszyć. Pośrednio i długoterminowo realizacja działań może pozytywnie wpływać na stan wód w związku z likwidacją zagrożenia uwalniania związków z w/w odpadów do wód. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Edukacja w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym nowych modeli konsumpcji oraz hierarchii postępowania z odpadami	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na środowisko wód powierzchniowych i podziemnych, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan i jakość wód mogłyby się pogorszyć. Pośrednio i długoterminowo realizacja działań może pozytywnie wpływać na stan wód w związku z likwidacją zagrożenia uwalniania związków z w/w odpadów do wód. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (np. zapobieganie wytwarzania odpadów, systemy selektywnego zbierania odpadów, PSZOK, instalacje do przetwarzania odpadów, projekty w zakresie recyklingu, kompostowania i/lub sortowania)	x	Działanie polegające na realizacji projektów z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (np. systemy selektywnego zbierania odpadów, PSZOK, instalacje do przetwarzania odpadów, projekty w zakresie recyklingu, kompostowania i/lub sortowania), wpisuje się w następujące obszary interwencji "Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych: działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, minimalizacji, segregacji, ponownego użycia, recyklingu" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie 100% (obszar interwencji 042), zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.
	Termiczne przetwarzanie odpadów medycznych, weterynaryjnych	x	Działanie polegające na realizacji projektów z zakresu termicznego przetwarzania odpadów medycznych, weterynaryjnych, wpisuje się w następujące obszary interwencji "Gospodarowanie odpadami przemysłowymi i handlowymi: odpady resztkowe i niebezpieczne" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 100% (obszar interwencji 044a), zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.

	Wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej (np. programy czystej produkcji, Ecolabel, technologie bezodpadowe, audyty środowiskowe)	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej).</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na cel środowiskowy, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan gospodarki o obiegu zamkniętym mógłby się pogorszyć.</p> <p>W wyniku realizacji zadań organizacyjnych można upatrywać pozytywnego pośredniego wpływu na stan środowiska, m.in. poprzez podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami oraz implementacji rozwiązań gospodarki o obiegu zamkniętym.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
	Tworzenie strategii, planów, map drogowych dot. GOZ, pilotaże w zakresie badania oraz przeprojektowania przepływów materiałów, surowców na poziomie lokalnym, strategię zero waste	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej).</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na cel środowiskowy, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan gospodarki o obiegu zamkniętym mógłby się pogorszyć.</p> <p>W wyniku realizacji zadań organizacyjnych można upatrywać pozytywnego pośredniego wpływu na stan środowiska, m.in. poprzez podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami oraz implementacji rozwiązań gospodarki o obiegu zamkniętym.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
	Edukacja w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym nowych modeli konsumpcji oraz hierarchii postępowania z odpadami	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej).</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na cel środowiskowy, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan gospodarki o obiegu zamkniętym mógłby się pogorszyć.</p> <p>W wyniku realizacji zadań organizacyjnych można upatrywać pozytywnego pośredniego wpływu na stan środowiska, m.in. poprzez podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami oraz implementacji rozwiązań gospodarki o obiegu zamkniętym.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (np. zapobieganie wytwarzania odpadów, systemy selektywnego zbierania odpadów, PSZOK, instalacje do przetwarzania odpadów, projekty w zakresie recyklingu, kompostowania i/lub sortowania)	x	<p>Działanie polegające na realizacji projektów z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (np. systemy selektywnego zbierania odpadów, PSZOK, instalacje do przetwarzania odpadów, projekty w zakresie recyklingu, kompostowania i/lub sortowania), wpisuje się w następujące obszary interwencji "Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych: działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, minimalizacji, segregacji, ponownego użycia, recyklingu" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie 100% (obszar interwencji 042), zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p>

	Termiczne przetwarzanie odpadów medycznych, weterynaryjnych	x	Działanie polegające na realizacji projektów z zakresu termicznego przetwarzania odpadów medycznych, weterynaryjnych, wpisuje się w następujące obszary interwencji "Gospodarowanie odpadami przemysłowymi i handlowymi: odpady resztkowe i niebezpieczne" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 100% (obszar interwencji 044a), zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.
	Wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej (np. programy czystej produkcji, Ecolabel, technologie bezodpadowe, audyty środowiskowe)	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na cel środowiskowy, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan powietrza, wody lub gleby mógłby się pogorszyć. Nie przewiduje się ponadnormatywnych emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Tworzenie strategii, planów, map drogowych dot. GOZ, pilotaże w zakresie badania oraz przeprojektowania przepływów materiałów, surowców na poziomie lokalnym, strategię zero waste	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na cel środowiskowy, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan powietrza, wody lub gleby mógłby się pogorszyć. Nie przewiduje się ponadnormatywnych emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Edukacja w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym nowych modeli konsumpcji oraz hierarchii postępowania z odpadami	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na cel środowiskowy, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan powietrza, wody lub gleby mógłby się pogorszyć. Nie przewiduje się ponadnormatywnych emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (np. systemy selektywnego zbierania odpadów, PSZOK, instalacje do przetwarzania odpadów, projekty w zakresie recyklingu, kompostowania i/lub sortowania)	x	Działanie polegające na realizacji projektów z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (np. systemy selektywnego zbierania odpadów, PSZOK, instalacje do przetwarzania odpadów, projekty w zakresie recyklingu, kompostowania i/lub sortowania), wpisuje się w następujące obszary interwencji "Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych: działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, minimalizacji, segregacji, ponownego użycia, recyklingu" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie 100% (obszar interwencji 042), zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.

	Termiczne przetwarzanie odpadów medycznych, weterynaryjnych	x	Działanie polegające na realizacji projektów z zakresu termicznego przetwarzania odpadów medycznych, weterynaryjnych, wpisuje się w następujące obszary interwencji "Gospodarowanie odpadami przemysłowymi i handlowymi: odpady resztkowe i niebezpieczne" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 100% (obszar interwencji 044a), zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.
	Wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej (np. programy czystej produkcji, Ecolabel, technologie bezodpadowe, audyty środowiskowe)	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na cel środowiskowy, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan różnorodności biologicznej mógłby się pogorszyć. Nie przewiduje się działania będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów. Nie oczekuje się, że działanie będzie szkodliwe dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Tworzenie strategii, planów, map drogowych dot. GOZ, pilotaże w zakresie badania oraz przeprojektowania przepływów materiałów, surowców na poziomie lokalnym, strategię zero waste	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na cel środowiskowy, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan różnorodności biologicznej mógłby się pogorszyć. Nie przewiduje się działania będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów. Nie oczekuje się, że działanie będzie szkodliwe dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Edukacja w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym nowych modeli konsumpcji oraz hierarchii postępowania z odpadami	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (wdrażanie rozwiązań z zakresu ekoinnowacji i zarządzania efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na cel środowiskowy, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan różnorodności biologicznej mógłby się pogorszyć. Nie przewiduje się działania będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów. Nie oczekuje się, że działanie będzie szkodliwe dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną oceny zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

Część 2 Ocena merytoryczna

Pytania		NIE	UZASADNIENIE MERYTORYCZNE
Cel środowiskowy	Typ działania		

<p>Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?</p>	<p>Termiczne przetwarzanie odpadów medycznych, weterynaryjnych</p>	<p>x</p> <p>Planowane działania muszą wykazywać zgodność z Planem Gospodarki Odpadami dla województwa opolskiego na lata 2016 – 2022 z uwzględnieniem lat 2023 – 2028 oraz Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2022 (KPGO 2022). Zgodnie z Prognozą oddziaływania na środowisko KPGO 2022, w przypadku instalacji do termicznego przekształcania odpadów, emisje do powietrza związane są przede wszystkim z emisją przez komin. Typy głównych emisji do powietrza zgodnie z dokumentem BAT dla spalania odpadów przedstawiają się następująco: cząstki stałe – zróżnicowana wielkość cząstek; kwasy i inne gazy – w tym między innymi: HCl, HF, HBr, HI, SO₂, NO_x, NH₃; metale ciężkie – w tym między innymi: Hg, Cd, Tl, As, Ni, Pb; związki węgla (non-GHG) – w tym między innymi: CO, węglowodory (VOC), PCDD/F, PCB. Potwierdza to również Prognoza oddziaływania na środowisko Projektu Planu gospodarki odpadami dla województwa opolskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028. Skutkiem spalania odpadów będzie emisja wielu substancji toksycznych takich jak pyły, SO₂, CO, HCl, HF, metale ciężkie oraz chloropochodne węglowodorów tj. dioksyny i furany. Ryzyko wystąpienia negatywnych skutków dla ochrony powietrza minimalizować można poprzez działania związane z jak największym możliwym unikaniem emisji głównie substancji pyłowych. Ich źródłem będą procesy budowy i eksploatacji infrastruktury. Sensem redukcji emisji zanieczyszczeń powietrza jest przestrzeganie zaostrzonych zapisów pozwoleń budowlanych, czy stosowanie zapisów promujących ochronę powietrza (np. korzystanie z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin czy zraszanie materiałów pyłących) w dokumentach przetargowych. W celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza należy stosować kompleksowe metody ograniczania emisji zanieczyszczeń. Metody te można podzielić na dwie grupy: metody pierwotne (ingerencja w proces technologiczny i stworzenie takich warunków jego przebiegu, by ilość powstających zanieczyszczeń była możliwie najmniejsza), metody wtórne, czyli zastosowanie konkretnych urządzeń i technologii w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń. W celu zapewnienia niskoemisyjnego spalania i tym samym zmniejszenia oddziaływania emisji na środowisko zostały określone w przepisach prawnych szczegółowe warunki prowadzenia procesu spalania, dopuszczalne stężenia zanieczyszczeń w gazach odlotowych z procesu oraz wymagania w zakresie prowadzenie monitoringu emisji. Budowa obiektu spalania powinna zostać poddana indywidualnej ocenie wpływu na środowisko. W ocenie takiej, oprócz uwzględnienia lokalizacji obiektu, indywidualnych cech środowiska, należy rozpatrzyć typ stosowanej instalacji, rodzaj odpadów planowanych do przetwarzania oraz ich ilość. Należy uwzględnić wymagania BAT w zakresie spalarni odpadów. Przy planowaniu tego typu obiektu należy zastosować i wdrożyć szereg procesów i technologii mających na celu ograniczenie negatywnego wpływu na stan i jakość powietrza.</p>
<p>Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?</p>	<p>Termiczne przetwarzanie odpadów medycznych, weterynaryjnych</p>	<p>x</p> <p>DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD" 1. Jeżeli działanie będzie dotyczyło inwestycji publicznych i znajdują zastosowanie kryteria zielonych zamówień publicznych, należy uwzględnić te kryteria, np. udzielanie zamówień z uwzględnieniem kryteriów zielonych zamówień publicznych (np. przeprowadzenie procedury o udzielenie zamówienia zgodnie z kolejnością: wybór zespołu projektowego i wykonawców, opracowanie projektu technicznego, budowa, użytkowanie, eksploatacja, wycofanie z użytku; w trakcie realizacji zamówienia publicznego stosowanie środków lub systemów zarządzania środowiskowego (np. ISO 14001 lub EMAS); określenie na etapie procedury udzielenia zamówienia wymogów stosowania przyjaznego składu produktu, dzięki czemu ani w trakcie użytkowania ani po jego zakończeniu produkt nie będzie stanowił nadmiernego zagrożenia dla wód; kryterium niskiego poziomu odpadów - ponowne wykorzystanie produktu lub materiałów, z których jest wykonany). 2. Przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko. Budowa obiektu spalania powinna zostać poddana indywidualnej ocenie wpływu na środowisko. W ocenie takiej, oprócz uwzględnienia lokalizacji obiektu, indywidualnych cech środowiska, należy rozpatrzyć typ stosowanej instalacji, rodzaj odpadów planowanych do przetwarzania oraz ich ilość. 3. Przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko dokumentu Planu gospodarki odpadami dla województwa opolskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028. 4. Przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko dokumentu pn. "Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022"</p>
<p>Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu</p>		

potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?			
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?			
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?			
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?			
PRIORYTET - FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM			
RODZAJE DZIAŁAŃ: WZMACNIANIE OCHRONY I ZACHOWANIA PRZYRODY, RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ ORAZ ZIELONEJ INFRASTRUKTURY, W TYM NA OBSZARACH MIEJSKICH ORAZ OGRANICZANIE WSZELKICH RODZAJÓW ZANIECZYSZCZENIA			
Opis działania Planowane typy przedsięwzięć: - działania służące zachowaniu i odtworzeniu siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków, w tym ochrona czynna (ochrona in situ oraz ex situ) i bierna, a także identyfikacja i zwalczanie gatunków inwazyjnych obcych, - ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000, zarządzanie systemem obszarów chronionych, w tym opracowanie / aktualizacja i wdrożenie dokumentów strategicznych i planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, inwentaryzacja przyrodnicza, rozwój różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime, poprzez inwestycje w zieloną infrastrukturę na obszarach miejskich i pozamiejskich (np. parki miejskie, ekoparki) oraz w centra ochrony bioróżnorodności, - ograniczenie antropopresji poprzez budowę i rozwój infrastruktury turystycznej w celu ukierunkowania ruchu turystycznego na terenie obszarów chronionych i cennych przyrodniczo, - kompleksowe działania na rzecz remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym likwidacja dzikich wysypisk, pod kątem celów przyrodniczych, społecznych oraz rozwoju zieleni miejskiej, - inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska (z wyłączeniem finansowania kosztów składowania i dostarczania azbestu na składowisko), - działania w zakresie rozwoju zielonej infrastruktury wraz z niezbędnym zapleczem, - działania z zakresu edukacji, komunikacji i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej (wyłącznie jako element większego projektu).			
Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny			
<i>Część 1 Lista kontrolna</i>			
Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”	TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania		

	<p>Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej (np. zachowanie i odtworzenie siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków; ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów chronionych)</p>	x	<p>Działanie kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji 050 (Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo naturalne i zasoby, zielona i niebieska infrastruktura), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%. Planowane działania zmierzają do, m.in. ograniczania utraty różnorodności biologicznej, czynnej ochrony przyrody czy też odbudowie ekosystemów.</p> <p>Ich charakter wskazuje na głównie pozytywne oddziaływania. Bogate ekosystemy roślinne pozwalają m.in. pochłaniać dwutlenek węgla z powietrza. Ich zachowanie oraz ochrona odgrywa istotną rolę w programach łagodzenia zmiany klimatu. Funkcje różnorodności biologicznej i ekosystemów pomagają w dostosowaniu się do zmian klimatu i łagodzą ich skutki. Stanowią zatem kluczowy element w zwalczaniu zmian klimatu. Ze względu na charakter zaplanowanych inwestycji można uznać, że ich realizacja powinna mieć znaczący wkład w łagodzenie zmiany klimatu, przynajmniej na poziomie pozwalającym zwiększyć pochłanianie gazów cieplarnianych. Oczekuje się, że wdrożenie w/w działań przyczyni się w znacznym stopniu do stworzenia systemów przyjaznych dla klimatu i środowiska oraz do ekologizacji sektorów gospodarczych i społecznych z myślą o osiągnięciu ogólnego celu, jakim stworzenie do 2050r. Europy neutralnej dla klimatu.</p> <p>Biorąc pod uwagę znaczenie przeciwdziałania dramatycznej utracie różnorodności biologicznej, niniejsze działanie powinno przyczynić się do włączenia działań na rzecz różnorodności biologicznej do głównego nurtu polityk Unii Europejskiej.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
Łagodzenie zmian klimatu	<p>Kompleksowe działania na rzecz remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym likwidacja dzikich wysypisk, pod kątem celów przyrodniczych, społecznych oraz rozwoju zieleni miejskiej</p>	x	<p>W przypadku zaplanowanych działań remediacyjnych i rekultywacyjnych, w perspektywie długoterminowej, nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na klimat. Analizowane zadanie będzie miało neutralny, względnie pozytywny wpływ na cel środowiskowy. Ewentualne negatywne oddziaływanie może wystąpić tylko w przypadku podejmowania działań technicznych, ingerujących np. w powierzchnię ziemi oraz wykorzystujących ciężki sprzęt (emisja zanieczyszczeń pyłowych, gazowych, czasowe zajęcie terenów). Charakter tych oddziaływań będzie lokalny, chwilowy i ustąpi po zrealizowaniu inwestycji. Głównie jednak przewiduje się pozytywny wpływ na klimat, gdyż eliminacja potencjalnych zanieczyszczeń z takich terenów może pośrednio przyczynić się do eliminacji potencjalnych źródeł zanieczyszczeń do atmosfery.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
	<p>Działania w zakresie rozwoju zielonej infrastruktury wraz z niezbędnym zapleczem</p>	x	<p>Realizacja planowanych działań otwiera perspektywę znacznego wzmocnienia sieci zielono-niebieskiej infrastruktury, stanowiącej podstawowe spoiwo systemu przyrodniczego miasta, istotne także w kontekście przeciwdziałania postępującym zmianom klimatu i ich skutkom.</p> <p>Działania związane z wprowadzaniem zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach, mają na celu podniesienie ich odporności na skutki zmian klimatu oraz ograniczenia zjawiska miejskiej wyspy ciepła.</p> <p>Zielono-niebieska infrastruktura w miastach służy nie tylko podniesieniu odporności miasta na obecne, a także prognozowane zmiany klimatu, ale pomagają także łagodzić te zmiany (np. poprzez absorpcję dwutlenku węgla, retencję wód, łagodzeniu efektu „miejskiej wyspy ciepła”), przynosząc jednocześnie szereg korzyści gospodarczych, społecznych i środowiskowych.</p> <p>W związku z powyższym można stwierdzić, że realizacja działań będzie miała w większości pozytywny wpływ na cel środowiskowy.</p>

	Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska (z wyłączeniem finansowania kosztów składowania i dostarczania azbestu na składowisko)	x	<p>W związku z zaplanowanymi działaniami związanymi z usuwaniem azbestu i wyrobów azbestowych, przy założeniu, że prace będą wykonywane w odpowiednim schemacie technologicznym i z poszanowaniem obowiązującego prawa, nie powinny wpływać negatywnie na klimat.</p> <p>Usunięcie wyrobów azbestowych zlikwiduje potencjalne ognisko zanieczyszczenia włóknami azbestowymi. Ich eliminacja oddziałuje pozytywnie szczególnie w kontekście mieszkańców, natomiast ze względu na obecność niebezpiecznych substancji chemicznych, działanie powinno również pozytywnie wpływać na powietrze.</p> <p>Dla oszacowania zmian klimatycznych należy wziąć pod uwagę jedynie emisję CO₂ powstałą w wyniku pracy środków transportu, ewentualnie maszyn budowlanych pracujących przy usuwaniu w/w odpadów. W związku ze śladową emisją w stosunku do tła zanieczyszczeń, wartość tę można uznać za pomijalną.</p>
	Działania miękkie dotyczące opracowania / aktualizacji i wdrożenia dokumentów planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, których powierzchnia nie pokrywa się z obszarami Natura 2000, inwentaryzacja przyrodnicza	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (opracowania / aktualizacji i wdrożenia dokumentów planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, których powierzchnia nie pokrywa się z obszarami Natura 2000, inwentaryzacja przyrodnicza).</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na klimat i nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
	Działania miękkie z zakresu edukacji, komunikacji i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej (wyłącznie jako element większego projektu)	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych, np. edukacja, komunikacja i rozpowszechnianie wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej (wyłącznie jako element większego projektu).</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na klimat i nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
Adaptacja do zmian klimatu	Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej (np. zachowanie i odtworzenie siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków; ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów chronionych)	x	<p>Działanie kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji 050 (Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo naturalne i zasoby, zielona i niebieska infrastruktura), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%. Planowane działania zmierzają do, m.in. ograniczania utraty różnorodności biologicznej, czynnej ochrony przyrody czy też odbudowie ekosystemów.</p> <p>Ich charakter wskazuje na głównie pozytywne oddziaływania. Bogate ekosystemy roślinne pozwalają m.in. pochłaniać dwutlenek węgla z powietrza. Ich zachowanie oraz ochrona odgrywa istotną rolę w programach łagodzenia zmiany klimatu. Funkcje różnorodności biologicznej i ekosystemów pomagają w dostosowaniu się do zmian klimatu i łagodzą ich skutki. Stanowią zatem kluczowy element w zwalczaniu zmian klimatu. Ze względu na charakter zaplanowanych inwestycji można uznać, że ich realizacja powinna mieć znaczący wkład w łagodzenie zmiany klimatu, przynajmniej na poziomie pozwalającym zwiększyć pochłanianie gazów cieplarnianych. Oczekuje się, że wdrożenie w/w działań przyczyni się w znacznym stopniu do stworzenia systemów przyjaznych dla klimatu i środowiska oraz do ekologizacji sektorów gospodarczych i społecznych z myślą o osiągnięciu ogólnego celu, jakim stworzenie do 2050r. Europy neutralnej dla klimatu.</p> <p>Biorąc pod uwagę znaczenie przeciwdziałania dramatycznej utracie różnorodności biologicznej, niniejsze działanie powinno przyczynić się do włączenia działań na rzecz</p>

			<p>różnorodności biologicznej do głównego nurtu polityk Unii Europejskiej.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
	<p>Kompleksowe działania na rzecz remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym likwidacja dzikich wysypisk, pod kątem celów przyrodniczych, społecznych oraz rozwoju zieleni miejskiej</p>	x	<p>W przypadku zaplanowanych działań remediacyjnych i rekultywacyjnych, w perspektywie długoterminowej, nie przewiduje się negatywnych oddziaływań w kontekście adaptacji do zmian klimatu.</p> <p>Analizowane zadanie będzie miało neutralny, względnie pozytywny wpływ na cel środowiskowy. Ewentualne negatywne oddziaływanie może wystąpić tylko w przypadku podejmowania działań technicznych, ingerujących np. w powierzchnię ziemi oraz wykorzystujących ciężki sprzęt (emisja zanieczyszczeń pyłowych, gazowych, czasowe zajęcie terenów). Charakter tych oddziaływań będzie lokalny, chwilowy i ustąpi po zrealizowaniu inwestycji.</p> <p>Głównie jednak przewiduje się pozytywny wpływ w kontekście adaptacji do zmian klimatu, gdyż eliminacja potencjalnych zanieczyszczeń z takich terenów może pośrednio przyczynić się do eliminacji potencjalnych źródeł zanieczyszczeń do atmosfery.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
	<p>Działania w zakresie rozwoju zielonej infrastruktury wraz z niezbędnym zapleczem</p>	x	<p>Realizacja planowanych działań otwiera perspektywę znacznego wzmocnienia sieci zielono-niebieskiej infrastruktury, stanowiącej podstawowe spoiwo systemu przyrodniczego miasta, istotne także w kontekście przeciwdziałania postępującym zmianom klimatu i ich skutkom.</p> <p>Działania związane z wprowadzaniem zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach, mają na celu podniesienie ich odporności na skutki zmian klimatu oraz ograniczenia zjawiska miejskiej wyspy ciepła.</p> <p>Zielono-niebieska infrastruktura w miastach służy nie tylko podniesieniu odporności miasta na obecne, a także prognozowane zmiany klimatu, ale pomagają także łagodzić te zmiany (np. poprzez absorpcję dwutlenku węgla, retencję wód, łagodzenie efektu „miejskiej wyspy ciepła”), przynosząc jednocześnie szereg korzyści gospodarczych, społecznych i środowiskowych.</p> <p>W związku z powyższym można stwierdzić, że realizacja działań będzie miała w większości pozytywny wpływ na cel środowiskowy.</p>
	<p>Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska (z wyłączeniem finansowania kosztów składowania i dostarczania azbestu na składowisko)</p>	x	<p>W związku z zaplanowanymi działaniami związanymi z usuwaniem azbestu i wyrobów azbestowych, przy założeniu, że prace będą wykonywane w odpowiednim schemacie technologicznym i z poszanowaniem obowiązującego prawa, nie powinny wpływać negatywnie na klimat.</p> <p>Usunięcie wyrobów azbestowych zlikwiduje potencjalne ognisko zanieczyszczenia włóknami azbestowymi. Ich eliminacja oddziałuje pozytywnie szczególnie w kontekście mieszkańców, natomiast ze względu na obecność niebezpiecznych substancji chemicznych, działanie powinno również pozytywnie wpływać na powietrze.</p> <p>Dla oszacowania zmian klimatycznych należy wziąć pod uwagę jedynie emisję CO₂ powstałą w wyniku pracy środków transportu, ewentualnie maszyn budowlanych pracujących przy usuwaniu w/w odpadów. W związku ze śladową emisją w stosunku do tła zanieczyszczeń, wartość tę można uznać za pomijalną.</p>
	<p>Działania miękkie dotyczące opracowania / aktualizacji i wdrożenia dokumentów planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, których powierzchnia nie pokrywa się z obszarami Natura 2000, inwentaryzacja przyrodnicza</p>	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (opracowania / aktualizacji i wdrożenia dokumentów planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, których powierzchnia nie pokrywa się z obszarami Natura 2000, inwentaryzacja przyrodnicza).</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na klimat i nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego</p>

			<p>wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
	<p>Działania miękkie z zakresu edukacji, komunikacji i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej (wyłącznie jako element większego projektu)</p>	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych, np. edukacja, komunikacja i rozpowszechnianie wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej (wyłącznie jako element większego projektu).</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na klimat i nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	<p>Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej (np. zachowanie i odtworzenie siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków; ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów chronionych)</p>	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwa naturalnego i zasobów, zielonej i niebieskiej infrastruktury, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 050).</p>
	<p>Kompleksowe działania na rzecz remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym likwidacja dzikich wysypisk, pod kątem celów przyrodniczych, społecznych oraz rozwoju zieleni miejskiej</p>	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie rewitalizacji obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 046).</p>
	<p>Działania w zakresie zielonej infrastruktury wraz z niezbędnym zapleczem</p>	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwa naturalnego i zasobów, zielonej i niebieskiej infrastruktury, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 050).</p>
	<p>Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska (z wyłączeniem finansowania kosztów składowania i dostarczania azbestu na składowisko)</p>	x	<p>Działanie polegające na realizacji projektów z zakresu gospodarki odpadami innymi niż komunalne, tj. azbest i wyroby zawierające azbest wpisuje się w następujące obszary interwencji "Gospodarowanie odpadami przemysłowymi i handlowymi: odpady resztkowe i niebezpieczne" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 100% (obszar interwencji 044a), zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p> <p>W związku z zaplanowanymi działaniami związanymi z usuwaniem azbestu i wyrobów azbestowych, przy założeniu, że prace będą wykonywane w odpowiednim schemacie technologicznym i z poszanowaniem obowiązującego prawa, nie powinny wpływać negatywnie na środowisko wód powierzchniowych i podziemnych.</p>

	Działania miękkie dotyczące opracowania / aktualizacji i wdrożenia dokumentów planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, których powierzchnia nie pokrywa się z obszarami Natura 2000, inwentaryzacja przyrodnicza	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (opracowania / aktualizacji i wdrożenia dokumentów planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, których powierzchnia nie pokrywa się z obszarami Natura 2000, inwentaryzacja przyrodnicza).</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na dobry stan lub dobry potencjał ekologiczny jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć. Planowane działania znajdują się poza zasięgiem występowania wód morskich, dlatego nie wystąpi wpływ na stan środowiska wód morskich.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
	Działania miękkie z zakresu edukacji, komunikacji i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej (wyłącznie jako element większego projektu)	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych, np. edukacja, komunikacja i rozpowszechnianie wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej (wyłącznie jako element większego projektu).</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na dobry stan lub dobry potencjał ekologiczny jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć. Planowane działania znajdują się poza zasięgiem występowania wód morskich, dlatego nie wystąpi wpływ na stan środowiska wód morskich.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej (np. zachowanie i odtworzenie siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków; ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów chronionych)	x	Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwa naturalnego i zasobów, zielonej i niebieskiej infrastruktury, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 050).
	Kompleksowe działania na rzecz remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym likwidacja dzikich wysypisk, pod kątem celów przyrodniczych, społecznych oraz rozwoju zieleni miejskiej	x	Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie rewaloryzacji obszarów przemysłowych i rekultywacji skażonych gruntów, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 046).
	Działania w zakresie rozwoju zielonej infrastruktury wraz z niezbędnym zapleczem	x	Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwa naturalnego i zasobów, zielonej i niebieskiej infrastruktury, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 050).
	Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska (z wyłączeniem finansowania kosztów składowania i dostarczania azbestu na składowisko)	x	Działanie polegające na realizacji projektów z zakresu gospodarki odpadami innymi niż komunalne, tj. azbest i wyroby zawierające azbest, wpisuje się w następujące obszary interwencji "Gospodarowanie odpadami przemysłowymi i handlowymi: odpady resztkowe i niebezpieczne" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 100% (obszar interwencji 044a), zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn

			<p>poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p> <p>Możliwe jest powstanie niewielkiej ilości odpadów z wyrobów zawierających włókna azbestowe (chryzotyl), stosowanych w diafragmach w instalacjach elektrolitycznych oraz jako elementy wałów w instalacjach do ciągnięcia szkła. Wyroby te są dopuszczone do produkcji lub do wprowadzenia na terytorium RP do dnia 31 grudnia 2008 r. i mogą być stosowane do czasu ich zużycia lub do czasu wprowadzenia zastępczych wyrobów bezazbestowych.</p> <p>W związku z zaplanowanymi działaniami związanymi z usuwaniem azbestu i wyrobów azbestowych, przy założeniu, że prace będą wykonywane w odpowiednim schemacie technologicznym i z poszanowaniem obowiązującego prawa, nie powinny wpływać negatywnie na gospodarkę o obiegu zamkniętym.</p>
	<p>Działania miękkie dotyczące opracowania / aktualizacji i wdrożenia dokumentów planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, których powierzchnia nie pokrywa się z obszarami Natura 2000, inwentaryzacja przyrodnicza</p>	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (opracowania / aktualizacji i wdrożenia dokumentów planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, których powierzchnia nie pokrywa się z obszarami Natura 2000, inwentaryzacja przyrodnicza).</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na dobry stan gospodarki o obiegu zamkniętym. Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów. Nie przewiduje się także, że działanie mogłoby doprowadzić do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
	<p>Działania miękkie z zakresu edukacji, komunikacji i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej (wyłącznie jako element większego projektu)</p>	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych, np. edukacja, komunikacja i rozpowszechnianie wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej (wyłącznie jako element większego projektu).</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na dobry stan gospodarki o obiegu zamkniętym. Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów. Nie przewiduje się także, że działanie mogłoby doprowadzić do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	<p>Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej (np. zachowaniu i odtworzeniu siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków; ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów chronionych;</p>	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwa naturalnego i zasobów, zielonej i niebieskiej infrastruktury, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 050).</p>
	<p>Kompleksowe działania na rzecz remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym likwidacja dzikich wysypisk, pod kątem celów przyrodniczych, społecznych oraz rozwoju zieleni miejskiej</p>	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie rewaloryzacji obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 046).</p>

	Działania w zakresie rozwoju zielono-niebieskiej infrastruktury wraz z niezbędnym zapleczem	x	Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwa naturalnego i zasobów, zielonej i niebieskiej infrastruktury, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 050).
	Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska (z wyłączeniem finansowania kosztów składowania i dostarczania azbestu na składowisko)	x	Działanie polegające na realizacji projektów z zakresu gospodarki odpadami innymi niż komunalne, tj. azbest i wyrobory zawierające azbest wpisuje się w następujące obszary interwencji "Gospodarowanie odpadami przemysłowymi i handlowymi: odpady resztkowe i niebezpieczne" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 100% (obszar interwencji 044a), zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu. W związku z zaplanowanymi działaniami związanymi z usuwaniem azbestu i wyrobów azbestowych, przy założeniu, że prace będą wykonywane w odpowiednim schemacie technologicznym i z poszanowaniem obowiązującego prawa, nie powinny wpływać negatywnie na stan powietrza, środowisko wód powierzchniowych i podziemnych oraz na powierzchnię ziemi (gleby).
	Działania miękkie dotyczące opracowania / aktualizacji i wdrożenia dokumentów planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, których powierzchnia nie pokrywa się z obszarami Natura 2000, inwentaryzacja przyrodnicza	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (opracowania / aktualizacji i wdrożenia dokumentów planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, których powierzchnia nie pokrywa się z obszarami Natura 2000, inwentaryzacja przyrodnicza). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Działania miękkie z zakresu edukacji, komunikacji i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej (wyłącznie jako element większego projektu)	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych, np. edukacja, komunikacja i rozpowszechnianie wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej (wyłącznie jako element większego projektu). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej (np. zachowanie i odtworzenie siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków; ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów chronionych)	x	Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwa naturalnego i zasobów, zielonej i niebieskiej infrastruktury, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 050).

	Kompleksowe działania na rzecz remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym likwidacja dzikich wysypisk, pod kątem celów przyrodniczych, społecznych oraz rozwoju zieleni miejskiej	x	Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie rewaloryzacji obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 046).
	Działania w zakresie rozwoju zielonej infrastruktury wraz z niezbędnym zapleczem	x	Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwa naturalnego i zasobów, zielonej i niebieskiej infrastruktury, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 050).
	Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska (z wyłączeniem finansowania kosztów składowania i dostarczania azbestu na składowisko)	x	Działanie polegające na realizacji projektów z zakresu gospodarki odpadami innymi niż komunalne, tj. azbest i wyroby zawierające azbest wpisuje się w następujące obszary interwencji "Gospodarowanie odpadami przemysłowymi i handlowymi: odpady resztkowe i niebezpieczne" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 100% (obszar interwencji 044a), zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu. W związku z zaplanowanymi działaniami związanymi z usuwaniem azbestu i wyrobów azbestowych, przy założeniu, że prace będą wykonywane w odpowiednim schemacie technologicznym i z poszanowaniem obowiązującego prawa, nie powinny wpływać negatywnie na stan różnorodności biologicznej i ekosystemy.
	Działania miękkie dotyczące opracowania / aktualizacji i wdrożenia dokumentów planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, których powierzchnia nie pokrywa się z obszarami Natura 2000, inwentaryzacja przyrodnicza	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (opracowania / aktualizacji i wdrożenia dokumentów planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, których powierzchnia nie pokrywa się z obszarami Natura 2000, inwentaryzacja przyrodnicza). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie oczekuje się, że działanie będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów. Nie przewiduje się również, że działanie będzie szkodliwe dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Działania miękkie z zakresu edukacji, komunikacji i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej (wyłącznie jako element większego projektu)	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych, np. edukacja, komunikacja i rozpowszechnianie wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej (wyłącznie jako element większego projektu). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie oczekuje się, że działanie będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów. Nie przewiduje się również, że działanie będzie szkodliwe dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM, działanie: Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczności poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT MIEJSKI WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE ZRÓWNOWAŻONEJ MULTIMODALNEJ MOBILNOŚCI MIEJSKIEJ JAKO ELEMENTU TRANSFORMACJI W KIERUNKU GOSPODARKI ZEROEMISYJNEJ

Opis działania

Planowane typy przedsięwzięć, w tym m.in.:

- budowa i przebudowa infrastruktury transportu miejskiego, w tym:

* centra przesiadkowe,

*- obiekty P&R (wyłącznie na obrzeżach miast) , B&R,

* niskoemisyjny i zeroemisyjny tabor autobusowy

*- inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast (ciągi piesze, wspólny bilet, przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych),

* drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe w obszarze funkcjonalnym miast – w przypadku łączenia miejscowości przebieg drogi rowerowej na obszarze wiejskim musi być uzasadniony połączeniem drogi rowerowej z dojazdem do miejsca pracy, nauki, usług lub centrum przesiadkowego; wsparcie przeznaczone będzie również na infrastrukturę towarzyszącą taką jak: stojaki, wiaty rowerowe, stacje samoobsługowej naprawy rowerów,

* przystanki, wysepki, infrastruktura punktowa służąca poprawie jakości publicznego transportu miejskiego

- zaplecze techniczne do obsługi taboru, modernizacja zajezdni autobusowych wraz z infrastrukturą do ładowania i tankowania pojazdów nisko i zeroemisyjnych,

- inwestycje w inf. drogową transportu pub. (np. buspasy, przebudowa skrzyżowań w celu ułatwienia oraz/lub nadania priorytetu transportowi publicznemu w ruchu: pasy skretów dla autobusów, śluzy na skrzyżowaniach, infrastruktura drogowa przy pętlach autobusowych, stacjach kolejowych lub obiektach P&R, B&R wraz z odcinkami dróg łączących je bezpośrednio z drogami miejskimi, budowa/przebudowa kanalizacji teletechnicznej, wyposażenie dróg i ulic w niezbędne obiekty i urządzenia drogowe służące bezpieczeństwu ruchu pojazdów transportu publicznego) –jako element projektu.

- inwestycje (budowa, rozbudowa) związane z systemami zarządzania ruchem (ITS),

- inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym, jako element projektu związanego z infrastrukturą transportową,

- budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów bezemisyjnych indywidualnych,

- działania info-promo i edu. podnoszące świadomość mieszkańców i władz w zakresie propagowania i promocji korzystania z transportu zbiorowego i zniemotoryzowanego oraz bezpieczeństwa korzystania z niego,

- realizacja działań związanych z przygotowaniem i aktualizacją planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP).

W ramach działania „Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej” realizowane będą projekty wyłącznie w miastach i ich obszarach funkcjonalnych (MOF). W przypadku zakupu taboru na potrzeby miejskiej komunikacji transportowej może on być wykorzystywany również w gminach spoza obszaru MOF, jeżeli dana gmina jest objęta częścią usług przewozowych komunikacji miejskiej organizowanej przez jednostki samorządu terytorialnego wchodzące w skład MOF.

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Centra przesiadkowe, obiekty P&R (wyłącznie na obrzeżach miast) , B&R		x	Działania polegające na budowie i przebudowie centr przesiadkowych, obiektów P&R, B&R itp. kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%. Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu. Charakter planowanych działań, pod warunkiem że odnoszą się będzie do infrastruktury umożliwiającej eksploatację taboru bezemisyjnego, wskazuje również na istotny wkład w łagodzenie zmiany klimatu (np. poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, w tym emisji CO2 i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców, zmniejszenia zużycia paliw kopalnych). W przypadku działań dotyczących budowy lub przebudowy infrastruktury, na etapie prowadzonych prac budowlanych mogą zostać emitowane gazy cieplarniane i pyły, co związane będzie, np. z przygotowaniem placu budowy, eksploatacją maszyn. Jednak związane jest to ściśle z etapem budowy/przebudowy (prace budowlane), a nie z etapem eksploatacji. Ewentualne uciążliwości będą krótkotrwałe i ustąpią po zrealizowaniu prac. Dla planowanych przedsięwzięć przewiduje się ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko (OOS), zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji były one optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowały zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu. Generalnie projekty ukierunkowane na zrównoważony mobilny transport bezemisyjny powinny przyczynić się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych wskutek zmniejszenia udziału transportu indywidualnego na korzyść zwiększenia udziału transportu miejskiego.
	Niskoemisyjny i zeroemisyjny tabor autobusowy		x	Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie taboru na potrzeby czystego transportu miejskiego, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)

			2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 074).
	Drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe w obszarze funkcjonalnym miast	x	Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie infrastruktury przeznaczonej dla rowerów, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 075).
	Inwestycje w infrastrukturę drogową transportu publicznego - jako element projektu	x	Działania polegające w inwestycjach w infrastrukturę drogową transportu publicznego kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%. Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu. Charakter planowanych działań, pod warunkiem że odnoszą się do infrastruktury umożliwiającej eksploatację taboru bezemisyjnego, wskazuje również na istotny wkład w łagodzenie zmiany klimatu (np. poprzez ograniczanie emisji gazów cieplarnianych, w tym emisji CO ₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców, zmniejszenia zużycia paliw kopalnych). W przypadku działań dotyczących budowy lub przebudowy infrastruktury, na etapie prowadzonych prac budowlanych mogą zostać emitowane gazy cieplarniane i pyły, co związane będzie, np. z przygotowaniem placu budowy, eksploatacją maszyn. Jednak związane jest to ściśle z etapem budowy/przebudowy (prace budowlane), a nie z etapem eksploatacji. Ewentualne uciążliwości będą krótkotrwałe i ustąpią po zrealizowaniu prac. Dla planowanych przedsięwzięć przewiduje się ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko (OOS), zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji były one optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowały zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu. Generalnie projekty ukierunkowane na zrównoważony mobilny transport bezemisyjny powinny przyczynić się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych wskutek zmniejszenia udziału transportu indywidualnego na korzyść zwiększenia udziału transportu miejskiego.
	Inwestycje (budowa, rozbudowa) związane z systemami zarządzania ruchem (ITS)	x	Charakter i specyfika planowanych działań (obejmujących regulację systemu zarządzania ruchem samochodowym), nie wskazuje, że można spodziewać się, aby realizacja w/w zadań mogła potencjalnie negatywnie wpływać na klimat. Charakter działań w przeważającej części związany jest z rozbudową, modernizacją lub modyfikacją elementów sterowania czy monitoringiem, a więc z zakresu rozwiązań informatycznych, stąd nie przewiduje się negatywnego oddziaływania. Można natomiast spodziewać się, że działania będą miały pozytywny, pośredni i długoterminowy wpływ na środowisko, w tym na klimat, co jest związane z optymalizacją i upłynnieniem ruchu, które wpłyną na ograniczenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza.
	Inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym, jako element projektu związanego z infrastrukturą transportową	x	Działania związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym, jako element projektu związanego z infrastrukturą transportową, kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%. Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu. Charakter planowanych działań nie wskazuje, aby mogłyby one negatywnie oddziaływać na klimat. Są to inwestycje punktowe, o bardzo ograniczonej skali (skala lokalna) i będą stanowić jeden z elementów większego projektu związanego z infrastrukturą transportową. W związku z powyższym nie

			przewiduje się, że działanie doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa.
	Budowa i rozbudowa infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko i zeroemisyjnych miejskich	x	Działania polegające na budowie i przebudowie infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko- i zeroemisyjnych kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%. Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu. W kontekście oddziaływań długoterminowych, pośrednio realizacja zadań powinna przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych do atmosfery, które następnie (w konsekwencji depozycji suchej lub opadów mokrych) przedostają się do środowiska, w tym pośrednio oddziałując na zasoby przyrodnicze i bioróżnorodność miasta, zasoby wodne, powierzchnię ziemi (glebę).
	Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów bezemisyjnych indywidualnych	x	Działania polegające na budowie i przebudowie infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko- i zeroemisyjnych kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%. Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu. W kontekście oddziaływań długoterminowych, pośrednio realizacja zadań powinna przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych do atmosfery, które następnie (w konsekwencji depozycji suchej lub opadów mokrych) przedostają się do środowiska, w tym pośrednio oddziałując na zasoby przyrodnicze i bioróżnorodność miasta, zasoby wodne, powierzchnię ziemi (glebę).
	Działania miękkie (działania edukacyjne, promocyjne, przygotowanie i aktualizacja planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP))	x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (działania edukacyjne, promocyjne, przygotowanie i aktualizacja planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP), itp.). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na klimat i nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.

	Inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast (ciągi piesze, wspólny bilet, przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych)		x	<p>Planowane działania mają na celu zwiększenie udziału zrównoważonej mobilności mieszkańców i lepszej kondycji ekologicznej tych obszarów, w związku z tym należy spodziewać się, że w perspektywie długoterminowej realizacja działania nie będzie negatywnie oddziaływać na środowisko.</p> <p>Planowane działania powinny także przyczynić się do zwiększenia dostępności infrastruktury dla pieszych, a także przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń powietrza i hałasu z transportu indywidualnego.</p> <p>Zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p>
	Przystanki, wysepki, infrastruktura punktowa służąca poprawie jakości transportu miejskiego oraz zaplecze techniczne do obsługi taboru, modernizacja zajezdni autobusowych		x	<p>Działania polegające na inwestycjach z zakresu poprawy infrastruktury transportu miejskiego (przystanki, wysepki, zaplecze techniczne do obsługi taboru, modernizacja zajezdni autobusowych) kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%. Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p> <p>Wyżej wymienione przedsięwzięcia można zaliczyć do działań zmniejszających wpływ na klimat (zwiększenie udziału transportu publicznego). Charakter ewentualnego oddziaływania zaproponowanych działań będzie zależał od czasu prowadzenia prac budowlanych i skali. Biorąc jednak pod uwagę, że dotyczyć one będą obszarów miejskich lub istniejących obiektów (tj. zajezdni autobusowych), generalnie działania nie powinny mieć wpływu na ogólny stan klimatu. Realizacja planowanych działań nie powinna istotnie wpływać negatywnie na analizowany cel środowiskowych, zarówno bezpośrednio jak i pośrednio, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w stosunku do celu środowiskowego łagodzenie zmian klimatu.</p>
Adaptacja do zmian klimatu	Centra przesiadkowe, obiekty P&R (wyłącznie na obrzeżach miast), B&R		x	<p>Działania polegające na budowie i przebudowie centr przesiadkowych, obiektów P&R, B&R itp. kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%. Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p> <p>Charakter planowanych działań, pod warunkiem że odnosić się będzie do infrastruktury umożliwiającej eksploatację taboru bezemisyjnego, wskazuje również na istotny wkład w łagodzenie zmiany klimatu (np. poprzez ograniczanie emisji gazów cieplarnianych, w tym emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców, zmniejszenia zużycia paliw kopalnych).</p> <p>W przypadku działań dotyczących budowy lub przebudowy infrastruktury, na etapie prowadzonych prac budowlanych mogą zostać emitowane gazy cieplarniane i pyły, co związane będzie, np. z przygotowaniem placu budowy, eksploatacją maszyn. Jednak związane jest to ściśle z etapem budowy/przebudowy (prace budowlane), a nie z etapem eksploatacji. Ewentualne uciążliwości będą krótkotrwałe i ustąpią po zrealizowaniu prac. Dla planowanych przedsięwzięć przewiduje się ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko (OOŚ), zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji były one optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowały zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu.</p> <p>Generalnie projekty ukierunkowane na zrównoważony mobilny transport bezemisyjny powinny przyczynić się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych wskutek zmniejszenia udziału transportu indywidualnego na korzyść zwiększenia udziału transportu miejskiego.</p>

	Niskoemisyjny i zeroemisyjny tabor autobusowy		x	Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie taboru na potrzeby czystego transportu miejskiego, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 074).
	Drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe w obszarze funkcjonalnym miast		x	Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie infrastruktury przeznaczonej dla rowerów, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 075).
	Inwestycje w infrastrukturę drogową transportu publicznego - jako element projektu		x	Działania polegające inwestycjach w infrastrukturę drogową transportu publicznego kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%. Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu. Charakter planowanych działań, pod warunkiem że odnoszą się do infrastruktury umożliwiającej eksploatację taboru bezemisyjnego, wskazuje również na istotny wkład w łagodzenie zmiany klimatu (np. poprzez ograniczanie emisji gazów cieplarnianych, w tym emisji CO ₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców, zmniejszenia zużycia paliw kopalnych). W przypadku działań dotyczących budowy lub przebudowy infrastruktury, na etapie prowadzonych prac budowlanych mogą zostać emitowane gazy cieplarniane i pyły, co związane będzie, np. z przygotowaniem placu budowy, eksploatacją maszyn. Jednak związane jest to ściśle z etapem budowy/przebudowy (prace budowlane), a nie z etapem eksploatacji. Ewentualne uciążliwości będą krótkotrwałe i ustąpią po zrealizowaniu prac. Dla planowanych przedsięwzięć przewiduje się ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko (OOS), zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji były one optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowały zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu. Generalnie projekty ukierunkowane na zrównoważony mobilny transport bezemisyjny powinny przyczynić się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych wskutek zmniejszenia udziału transportu indywidualnego na korzyść zwiększenia udziału transportu miejskiego.
	Inwestycje (budowa, rozbudowa) związane z systemami zarządzania ruchem (ITS)		x	Charakter i specyfika planowanych działań (obejmujących regulację systemu zarządzania ruchem samochodowym), nie wskazuje, że można spodziewać się, aby realizacja w/w zadań mogła potencjalnie negatywnie wpływać na klimat. Charakter działań w przeważającej części związany jest z rozbudową, modernizacją lub modyfikacją elementów sterowania czy monitoringiem, a więc z zakresu rozwiązań informatycznych, stąd nie przewiduje się negatywnego oddziaływania. Można natomiast spodziewać się, że działania będą miały pozytywny, pośredni i długoterminowy wpływ na środowisko, w tym na klimat, co jest związane z optymalizacją i upłynnieniem ruchu, które wpłyną na ograniczenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza.
	Inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym, jako element projektu związanego z infrastrukturą transportową		x	Działania związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym, jako element projektu związanego z infrastrukturą transportową, kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%. Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania

			<p>Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p> <p>Charakter planowanych działań nie wskazuje, aby mogłyby one negatywnie oddziaływać na klimat. Są to inwestycje punktowe, o bardzo ograniczonej skali (skala lokalna) i będą stanowić jeden z elementów większego projektu związanego z infrastrukturą transportową. W związku z powyższym nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa.</p>
	Budowa i rozbudowa infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko i zeroemisyjnych miejskich	x	<p>Działania polegające na budowie i przebudowie infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko- i zeroemisyjnych kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%. Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p> <p>W kontekście oddziaływań długoterminowych, pośrednio realizacja zadań powinna przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych do atmosfery, które następnie (w konsekwencji depozycji suchej lub opadów mokrych) przedostają się do środowiska, w tym pośrednio oddziałując na zasoby przyrodnicze i bioróżnorodność miasta, zasoby wodne, powierzchnię ziemi (glebę).</p>
	Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów bezemisyjnych indywidualnych	x	<p>Działania polegające na budowie i przebudowie infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko- i zeroemisyjnych kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%. Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p> <p>W kontekście oddziaływań długoterminowych, pośrednio realizacja zadań powinna przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych do atmosfery, które następnie (w konsekwencji depozycji suchej lub opadów mokrych) przedostają się do środowiska, w tym pośrednio oddziałując na zasoby przyrodnicze i bioróżnorodność miasta, zasoby wodne, powierzchnię ziemi (glebę).</p>
	Działania miękkie (działania edukacyjne, promocyjne, przygotowanie i aktualizacja planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP))	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (działania edukacyjne, promocyjne, przygotowanie i aktualizacja planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP), itp.).</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na klimat i nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>

	Inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast (ciągi piesze, wspólny bilet, przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych)		x	<p>Planowane działania mają na celu zwiększenie udziału zrównoważonej mobilności mieszkańców i lepszej kondycji ekologicznej tych obszarów, w związku z tym należy spodziewać się, że w perspektywie długoterminowej realizacja działania nie będzie negatywnie oddziaływać na środowisko.</p> <p>Planowane działania powinny także przyczynić się do zwiększenia dostępności infrastruktury dla pieszych, a także przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń powietrza i hałasu z transportu indywidualnego.</p> <p>Zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p>
	Przystanki, wysepki, infrastruktura punktowa służąca poprawie jakości transportu miejskiego oraz zaplecze techniczne do obsługi taboru, modernizacja zajezdni autobusowych		x	<p>Działania polegające na inwestycjach z zakresu poprawy infrastruktury transportu miejskiego (przystanki, wysepki, zaplecze techniczne do obsługi taboru, modernizacja zajezdni autobusowych) kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%. Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p> <p>Wyżej wymienione przedsięwzięcia można zaliczyć do działań zmniejszających wpływ na klimat (zwiększenie udziału transportu publicznego). Charakter ewentualnego oddziaływania zaproponowanych działań będzie zależał od czasu prowadzenia prac budowlanych i skali. Biorąc jednak pod uwagę, że dotyczyć one będą obszarów miejskich lub istniejących obiektów (tj. zajezdni autobusowych), generalnie działania nie powinny mieć wpływu na ogólny stan klimatu. Realizacja planowanych działań nie powinna istotnie wpływać negatywnie na analizowany cel środowiskowych, zarówno bezpośrednio jak i pośrednio, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w stosunku do celu środowiskowego.</p>
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Centra przesiadkowe, obiekty P&R (wyłącznie na obrzeżach miast), B&R		x	<p>Działania polegające na budowie i przebudowie centr przesiadkowych, obiektów P&R, B&R itp. kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 40%.</p> <p>Charakter planowanych działań, pod warunkiem że odnoszą się do infrastruktury umożliwiającej eksploatację taboru bezemisyjnego, wskazuje również na istotny wkład w łagodzenie zmiany klimatu (np. poprzez ograniczanie emisji gazów cieplarnianych, w tym emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców, zmniejszenia zużycia paliw kopalnych).</p> <p>W przypadku działań dotyczących budowy lub przebudowy infrastruktury, na etapie prowadzonych prac budowlanych mogą zostać emitowane gazy cieplarniane i pyły, co związane będzie, np. z przygotowaniem placu budowy, eksploatacją maszyn. Jednak związane jest to ściśle z etapem budowy/przebudowy (prace budowlane), a nie z etapem eksploatacji. Ewentualne uciążliwości będą krótkotrwałe i ustąpią po zrealizowaniu prac. Dla planowanych przedsięwzięć przewiduje się ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko (OOS), zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji były one optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowały zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu.</p> <p>Generalnie projekty ukierunkowane na zrównoważony mobilny transport bezemisyjny powinny przyczynić się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych wskutek zmniejszenia udziału transportu indywidualnego na korzyść zwiększenia udziału transportu miejskiego.</p>
	Niskoemisyjny i zeroemisyjny tabor autobusowy		x	<p>Działania polegające na zakupie niskoemisyjnego i zeroemisyjnego taboru autobusowego. kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)</p>

			<p>2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%. Działanie nie powinno mieć żadnego albo nie będzie mieć znaczącego negatywnego wpływu na cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do analizowanego celu.</p> <p>W ramach przewidywanych działań planuje się zakup bezemisyjnego i zeroemisyjnego taboru autobusowego. Tabor autobusowy powinien spełniać wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” w rozumieniu Dyrektywy 2019/1161 zmieniającej 2009/33/WE.</p> <p>Nie przewiduje się, aby w/w działania mogły negatywnie wpływać na wody i ich jakość.</p> <p>Przewiduje się, że realizacja omawianych przedsięwzięć powinna przyczynić się do znaczącego ograniczenia emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, a zatem powodować pośredni pozytywny wpływ na stan i jakość wód.</p> <p>Wprowadzanie taboru zeroemisyjnego i spełniającego wymogi ekologicznie czystych pojazdów powinny ograniczyć ilości zanieczyszczeń emitowanych do środowiska, takich jak np. dwutlenek siarki, tlenki azotu, dwutlenek węgla oraz różnego rodzaju pyły, które pośrednio mogłyby przedostawać się do wód w wyniku depozycji suchej (pyły) lub mokrej (opady), a następnie kierowane i wprowadzane do wód.</p>
	Drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe w obszarze funkcjonalnym miast	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie infrastruktury przeznaczonej dla rowerów, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 075).</p>
	Inwestycje w infrastrukturę drogową transportu publicznego - jako element projektu	x	<p>Zakres planowanych działań wskazuje, że będą one dotyczyć istniejących dróg, skrzyżowań itp., tj. istniejącej infrastruktury. Dodatkowo, można przyjąć że dotyczyć to będzie obszarów miejskich, które i tak już wywierają pewien wpływ na wody i ich jakość.</p> <p>W związku z tym, w perspektywie krótkoterminowej i długoterminowej nie oczekuje się, aby planowane działania pogorszyły ogólny stan ekosystemów wodnych, jak również doprowadziły do ewentualnych skumulowanych oddziaływań. Inwestycje mają na celu zwiększenie udziału transportu publicznego (buspasy, nadanie priorytetu transportowi publicznemu), stąd korzyści wynikające z realizacji działań (np. ograniczenie emisji spalin, gazów, pyłów) do atmosfery (a następnie pośrednio do wód) przewyższają ewentualne uciążliwości na etapie prac budowlanych. Co więcej, ewentualne oddziaływania na etapie budowy/przebudowy, takie jak nadmierny hałas, emisja spalin w związku z pracą maszyn budowlanych, dotyczy konkretnej lokalizacji, nie są to źródła zanieczyszczeń rozproszone. Ewentualne uciążliwości są krótkoterminowe i powinny ustąpić w chwili zakończenia inwestycji.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
	Inwestycje (budowa, rozbudowa) związane z systemami zarządzania ruchem (ITS)	x	<p>Charakter i specyfika planowanych działań (obejmujących regulację systemu zarządzania ruchem samochodowym), nie wskazuje, że można spodziewać się, aby realizacja w/w zadań mogła potencjalnie negatywnie wpływać na stan i jakość zasobów wodnych. Charakter działań w przeważającej części związany jest z rozbudową, modernizacją lub modyfikacją elementów sterowania czy monitoringiem, a więc z zakresu rozwiązań informatycznych, stąd nie przewiduje się negatywnego oddziaływania.</p> <p>Można natomiast spodziewać się, że działania będą miały pozytywny, pośredni i długoterminowy wpływ na środowisko, w tym na stan i zasoby wodne, co jest związane z optymalizacją i upłynnieniem ruchu, które wpłyną na ograniczenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza, co pośrednio pozytywnie wpłynie na stan wód w województwie.</p>
	Inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym, jako element projektu związanego z infrastrukturą transportową	x	<p>Działania związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym, jako element projektu związanego z infrastrukturą transportową, kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%.</p>

			<p>Charakter planowanych działań nie wskazuje, aby mogłyby one negatywnie oddziaływać na ekosystemy wodne. Są to inwestycje punktowe, o bardzo ograniczonej skali (skala lokalna) i będą stanowić jeden z elementów większego projektu związanego z infrastrukturą transportową. W związku z powyższym nie przewiduje się, że działanie będzie zagrażać dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Inwestycje znajdują się poza zasięgiem występowania wód morskich, dlatego realizacja działań nie będzie zagrażać dobremu stanowi środowiska wód morskich.</p>
	Budowa i rozbudowa infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko i zeroemisyjnych miejskich	x	<p>Działania polegające na budowie i przebudowie infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko- i zeroemisyjnych kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%. W kontekście oddziaływań długoterminowych, pośrednio realizacja zadań powinna przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych do atmosfery, które następnie (w konsekwencji depozycji suchej lub opadów mokrych) przedostają się do środowiska, w tym pośrednio oddziałując na zasoby przyrodnicze i bioróżnorodność miasta, zasoby wodne, powierzchnię ziemi (glebę). Potencjalnym negatywnym oddziaływaniem na jakość wód mogą charakteryzować się przedsięwzięcia związane z budową lub rozbudową infrastruktury (prace budowlane). Oddziaływania te będą miały charakter lokalny i ustąpią z chwilą zakończenia budowy. W perspektywie długoterminowej, pośrednio i bezpośrednio, realizacja planowanych działań powinna pozytywnie oddziaływać na stan środowiska, w tym stan i jakość zasobów wodnych. Działanie nie powinno mieć żadnego albo nie będzie mieć znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do analizowanego celu.</p>
	Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów bezemisyjnych indywidualnych	x	<p>Działania polegające na budowie i przebudowie infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko- i zeroemisyjnych kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%. W kontekście oddziaływań długoterminowych, pośrednio realizacja zadań powinna przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych do atmosfery, które następnie (w konsekwencji depozycji suchej lub opadów mokrych) przedostają się do środowiska, w tym pośrednio oddziałując na zasoby przyrodnicze i bioróżnorodność miasta, zasoby wodne, powierzchnię ziemi (glebę). Potencjalnym negatywnym oddziaływaniem na jakość wód mogą charakteryzować się przedsięwzięcia związane z budową lub rozbudową infrastruktury (prace budowlane). Oddziaływania te będą miały charakter lokalny i ustąpią z chwilą zakończenia budowy. W perspektywie długoterminowej, pośrednio i bezpośrednio, realizacja planowanych działań powinna pozytywnie oddziaływać na stan środowiska, w tym stan i jakość zasobów wodnych. Działanie nie powinno mieć żadnego albo nie będzie mieć znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do analizowanego celu.</p>

	Działania miękkie (działania edukacyjne, promocyjne, przygotowanie i aktualizacja planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP))	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (działania edukacyjne, promocyjne, przygotowanie i aktualizacja planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP), itp.).</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na dobry stan lub dobry potencjał ekologiczny jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć. Planowane działania znajdują się poza zasięgiem występowania wód morskich, dlatego nie wystąpi wpływ na stan środowiska wód morskich.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
	Inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast (ciągi pieszce, wspólny bilet, przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych)	x	<p>Planowane działania mają na celu zwiększenie udziału zrównoważonej mobilności mieszkańców i lepszej kondycji ekologicznej tych obszarów, w związku z tym należy spodziewać się, że w perspektywie długoterminowej realizacja działania nie będzie negatywnie oddziaływać na środowisko.</p> <p>Planowane działania powinny także przyczynić się do zwiększenia dostępności infrastruktury dla pieszych, a także przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń powietrza i hałasu z transportu indywidualnego. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, pośrednio powinno ograniczyć ilość zanieczyszczeń bezpośrednio lub pośrednio przedostających się do wód.</p> <p>Zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p>
	Przystanki, wysepki, infrastruktura punktowa służąca poprawie jakości transportu miejskiego oraz zaplecze techniczne do obsługi taboru, modernizacja zajezdni autobusowych	x	<p>Działania polegające na inwestycjach z zakresu poprawy infrastruktury transportu miejskiego (przystanki, wysepki, zaplecze techniczne do obsługi taboru, modernizacja zajezdni autobusowych) kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%.</p> <p>Wyżej wymienione przedsięwzięcia realizowane będą na obszarach miejskich lub dotyczyć będą istniejących obiektów (tj. zajezdni autobusowych), dlatego generalnie nie powinny mieć wpływu na ogólny stan i jakość wód. Charakter ewentualnego oddziaływania proponowanych działań będzie zależał od czasu prowadzenia prac budowlanych i skali. Należy także zaznaczyć, że planowane inwestycje w zakresie infrastruktury zajezdni autobusowych dotyczą ich modernizacji, a nie budowy czy przebudowy, zatem ewentualne oddziaływania będą znacząco niższe w porównaniu do budowy, przebudowy lub rozbudowy. Przewiduje się jednak, że prace ograniczone będą do skali lokalnej, a ewentualne uciążliwości (np. pylenie, emisja z maszyn budowlanych) ustąpi po realizacji przedsięwzięcia. Realizacja planowanych działań nie powinna istotnie wpływać negatywnie na analizowany cel środowiskowy, zarówno bezpośrednio jak i pośrednio, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w stosunku do celu środowiskowego.</p>
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Centra przesiadkowe, obiekty P&R (wyłącznie na obrzeżach miast), B&R	x	<p>Działania polegające na budowie i przebudowie centr przesiadkowych, obiektów P&R, B&R itp. kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%.</p> <p>W przypadku działań dotyczących budowy lub przebudowy infrastruktury, na etapie prowadzonych prac budowlanych mogą być generowane odpady budowlane. W perspektywie długoterminowej, eksploatacja (użytkowanie) obiektów nie powinna przyczynić się do powstawania zwiększonej ilości odpadów. Aby planowane inwestycje nie oddziaływały niekorzystnie na środowisko, ani nie pogarszały jego stanu (w kontekście GOZ i powstawania odpadów), ewentualne odpady winny być gromadzone w zabezpieczonych pojemnikach, w miejscu zaznaczonym na projekcie koncepcyjnym zagospodarowania terenu. Odpady powinny</p>

			być wywożone przez uprawnioną firmę w czasie i warunkach bezpiecznych dla środowiska. Zasięg przestrzenny inwestycji powinien ograniczyć się do miejsca jego realizacji, nie wystąpią także oddziaływania o znacznej wielkości i złożoności.
	Niskoemisyjny i zeroemisyjny tabor autobusowy	x	<p>Działania polegające na zakupie niskoemisyjnego i zeroemisyjnego taboru autobusowego. kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%.</p> <p>W ramach przewidywanych działań planuje się zakup bezemisyjnego i zeroemisyjnego taboru autobusowego. Tabor autobusowy powinien spełniać wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” w rozumieniu Dyrektywy 2019/1161 zmieniającej 2009/33/WE.</p> <p>W odniesieniu do ewentualnych odpadów powstałych w wyniku eksploatacji autobusów elektrycznych muszą zostać zastosowane nowoczesne systemy recyklingu, regeneracji oraz ponownego użycia zarówno całych urządzeń jak i odzyskanych części/podzespołów. Postępowanie ze zużytymi bateriami z autobusów elektrycznych winno odpowiadać wymogom Dyrektywy Ramowej o Odpadach oraz Dyrektywy w sprawie Baterii i Akumulatorów oraz Zużytych Baterii i Akumulatorów. Dodatkowo, zgodnie z projektowanymi regulacjami w gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, wdrażającej do polskiego prawa nowe wymagania w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP), korzystanie z nowych zasobów pierwiastków metalicznych (lit, kobalt, nikiel) stosowanych w bateriach litowo-jonowych powinno zostać ograniczone do minimum.</p> <p>Podsumowując, działanie nie powinno mieć żadnego albo nie będzie mieć znaczącego negatywnego wpływu na cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do analizowanego celu.</p>
	Drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe w obszarze funkcjonalnym miast	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie infrastruktury przeznaczonej dla rowerów, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 075).</p>
	Inwestycje w infrastrukturę drogową transportu publicznego - jako element projektu	x	<p>Zakres planowanych działań wskazuje, że będą one dotyczyć istniejących dróg, skrzyżowań itp., tj. istniejącej infrastruktury. Dodatkowo, można przyjąć że dotyczyć to będzie obszarów miejskich, które i tak już wywierają pewien wpływ na wody i ich jakość.</p> <p>W związku z tym, w perspektywie krótkoterminowej i długoterminowej nie oczekuje się, aby planowane działania pogorszyły ogólny stan ekosystemów wodnych, jak również doprowadziły do ewentualnych skumulowanych oddziaływań. Inwestycje mają na celu zwiększenie udziału transportu publicznego (buspasy, nadanie priorytetu transportowi publicznemu), stąd korzyści wynikające z realizacji działań (np. ograniczenie emisji spalin, gazów, pyłów) do atmosfery (a następnie pośrednio do wód) przewyższają ewentualne uciążliwości na etapie prac budowlanych (takie jak generowanie odpadów budowlanych). Ewentualne uciążliwości są krótkoterminowe i powinny ustąpić w chwili zakończenia inwestycji.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
	Inwestycje (budowa, rozbudowa) związane z systemami zarządzania ruchem (ITS)	x	<p>Charakter i specyfika planowanych działań (obejmujących regulację systemu zarządzania ruchem samochodowym), nie wskazuje, że można spodziewać się, aby realizacja w/w zadań mogła potencjalnie negatywnie wpływać na gospodarkę o obiegu zamkniętym.</p> <p>Charakter działań w przeważającej części związany jest z rozbudową, modernizacją lub modyfikacją elementów sterowania czy monitoringiem, a więc z zakresu rozwiązań informatycznych, stąd nie przewiduje się negatywnego oddziaływania.</p>

	Inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym, jako element projektu związanego z infrastrukturą transportową	x	<p>Działania związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym, jako element projektu związanego z infrastrukturą transportową, kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%.</p> <p>Charakter planowanych działań nie wskazuje, aby mogłyby one negatywnie oddziaływać na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Realizacja inwestycji, jak również jej późniejsza eksploatacja nie powinna generować nadmiernych ilości odpadów.</p> <p>Nie oczekuje się, że działanie spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym.</p> <p>Można zatem uznać, że działania, nie mają żadnego albo nie mają znaczącego przewidywalnego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
	Budowa i rozbudowa infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko i zeroemisyjnych miejskich	x	<p>Działania polegające na budowie i przebudowie infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko- i zeroemisyjnych kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%.</p> <p>W kontekście oddziaływań długoterminowych, pośrednio realizacja zadań powinna przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych do atmosfery, które następnie (w konsekwencji depozycji suchej lub opadów mokrych) przedostają się do środowiska, w tym pośrednio oddziałując na zasoby przyrodnicze i bioróżnorodność miasta, zasoby wodne, powierzchnię ziemi (glebę).</p> <p>Ze względu na swój charakter i zakres projektowanych przedsięwzięć, działanie nie powinno mieć żadnego albo nie mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do omawianego celu.</p>
	Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów bezemisyjnych indywidualnych	x	<p>Działania polegające na budowie i przebudowie infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko- i zeroemisyjnych kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%.</p> <p>W kontekście oddziaływań długoterminowych, pośrednio realizacja zadań powinna przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych do atmosfery, które następnie (w konsekwencji depozycji suchej lub opadów mokrych) przedostają się do środowiska, w tym pośrednio oddziałując na zasoby przyrodnicze i bioróżnorodność miasta, zasoby wodne, powierzchnię ziemi (glebę).</p> <p>Ze względu na swój charakter i zakres projektowanych przedsięwzięć, działanie nie powinno mieć żadnego albo nie mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do omawianego celu.</p>
	Działania miękkie (działania edukacyjne, promocyjne, przygotowanie i aktualizacja planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP))	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (działania edukacyjne, promocyjne, przygotowanie i aktualizacja planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP), itp.).</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na dobry stan gospodarki o obiegu zamkniętym. Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów. Nie przewiduje się także, że działanie mogłoby doprowadzić do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego</p>

			<p>cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
	Inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast (ciągi pieszce, wspólny bilet, przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych)	x	<p>Planowane działania mają na celu zwiększenie udziału zrównoważonej mobilności mieszkańców i lepszej kondycji ekologicznej tych obszarów, w związku z tym należy spodziewać się, że w perspektywie długoterminowej realizacja działania nie będzie negatywnie oddziaływać na środowisko.</p> <p>Planowane działania powinny także przyczynić się do zwiększenia dostępności infrastruktury dla pieszych, a także przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń powietrza i hałasu z transportu indywidualnego.</p> <p>Zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p>
	Przystanki, wysepki, infrastruktura punktowa służąca poprawie jakości transportu miejskiego oraz zaplecze techniczne do obsługi taboru, modernizacja zajezdni autobusowych	x	<p>Działania polegające na inwestycjach z zakresu poprawy infrastruktury transportu miejskiego (przystanki, wysepki, zaplecze techniczne do obsługi taboru, modernizacja zajezdni autobusowych) kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%.</p> <p>Wyżej wymienione przedsięwzięcia realizowane będą na obszarach miejskich lub dotyczyć będą istniejących obiektów (tj. zajezdni autobusowych). W trakcie prac modernizacyjnych mogą powstawać nieznaczne ilości odpadów budowlanych lub poremontowych, które zostaną wywiezione przez uprawnioną firmę w czasie i warunkach bezpiecznych dla środowiska. Zasięg przestrzenny inwestycji powinien ograniczyć się do miejsca jego realizacji, nie wystąpią także oddziaływania o znacznej wielkości i złożoności.</p> <p>Realizacja planowanych działań nie powinna istotnie wpływać negatywnie na analizowany cel środowiskowych, zarówno bezpośrednio jak i pośrednio, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w stosunku do celu środowiskowego.</p>
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Centra przesiadkowe, obiekty P&R (wyłącznie na obrzeżach miast) , B&R	x	<p>Działania polegające na budowie i przebudowie centr przesiadkowych, obiektów P&R, B&R itp. kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%.</p> <p>Charakter planowanych działań, pod warunkiem że odnoszą się do infrastruktury umożliwiającej eksploatację taboru bezemisyjnego, wskazuje również na istotny wkład w łagodzenie zmiany klimatu i pozytywny wpływ na powietrze, wody lub glebę (np. poprzez ograniczanie emisji gazów cieplarnianych, w tym emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców, zmniejszenia zużycia paliw kopalnych).</p> <p>W przypadku działań dotyczących budowy lub przebudowy infrastruktury, na etapie prowadzonych prac budowlanych mogą zostać emitowane gazy cieplarniane i pyły, co związane będzie, np. z przygotowaniem placu budowy, eksploatacją maszyn. Jednak związane jest to ściśle z etapem budowy/przebudowy (prace budowlane), a nie z etapem eksploatacji. Ewentualne uciążliwości będą krótkotrwałe i ustąpią po zrealizowaniu prac. Dla planowanych przedsięwzięć przewiduje się ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko (OoŚ), zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji były one optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowały zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu.</p> <p>Generalnie projekty ukierunkowane na zrównoważony mobilny transport bezemisyjny powinny przyczynić się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych wskutek</p>

			zmniejszenia udziału transportu indywidualnego na korzyść zwiększenia udziału transportu miejskiego.
	Niskoemisyjny i zeroemisyjny tabor autobusowy	x	<p>Działania polegające na zakupie niskoemisyjnego i zeroemisyjnego taboru autobusowego. kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%.</p> <p>W ramach przewidywanych działań planuje się zakup bezemisyjnego i zeroemisyjnego taboru autobusowego. Tabor autobusowy powinien spełniać wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” w rozumieniu Dyrektywy 2019/1161 zmieniającej 2009/33/WE.</p> <p>Przewiduje się, że realizacja omawianych przedsięwzięć powinna przyczynić się do znaczącego ograniczenia emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, a zatem powodować pośredni pozytywny wpływ na stan i jakość wód, gleby i powietrza. Wprowadzanie taboru zeroemisyjnego i spełniającego wymogi ekologicznie czystych pojazdów powinny ograniczyć ilości zanieczyszczeń emitowanych do środowiska, takich jak np. dwutlenek siarki, tlenki azotu, dwutlenek węgla oraz różnego rodzaju pyły, które pośrednio mogłyby przedostawać się do wód lub gleby w wyniku depozycji suchej (pyły) lub mokrej (opady).</p> <p>Działanie nie powinno mieć żadnego albo nie będzie mieć znaczącego negatywnego wpływu na cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do analizowanego celu.</p>
	Drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe w obszarze funkcjonalnym miast	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie infrastruktury przeznaczonej dla rowerów, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 075).</p>
	Inwestycje w infrastrukturę drogową transportu publicznego - jako element projektu	x	<p>Zakres planowanych działań wskazuje, że będą one dotyczyć istniejących dróg, skrzyżowań itp., tj. istniejącej infrastruktury. Dodatkowo, można przyjąć że dotyczyć to będzie obszarów miejskich, które i tak już wywierają pewien wpływ na powietrze, wody i ich jakość oraz powierzchnię ziemi (gleby).</p> <p>W związku z tym, w perspektywie krótkoterminowej i długoterminowej nie oczekuje się, aby planowane działania pogorszyły ogólny stan środowiska, jak również doprowadziły do ewentualnych skumulowanych oddziaływań. Inwestycje mają na celu zwiększenie udziału transportu publicznego (buspasy, nadanie priorytetu transportowi publicznemu), stąd korzyści wynikające z realizacji działań (np. ograniczenie emisji spalin, gazów, pyłów) do atmosfery (a następnie pośrednio do wód) przewyższają ewentualne uciążliwości na etapie prac budowlanych.</p> <p>Co więcej, ewentualne oddziaływania na etapie budowy/przebudowy, takie jak nadmierny hałas, emisja spalin w związku z pracą maszyn budowlanych, generowanie odpadów budowlanych, dotyczy konkretnej lokalizacji, nie są to źródła zanieczyszczeń rozproszone. Ewentualne uciążliwości są krótkoterminowe i powinny ustąpić w chwili zakończenia inwestycji.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego negatywnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>
	Inwestycje (budowa, rozbudowa) związane z systemami zarządzania ruchem (ITS)	x	<p>Charakter i specyfika planowanych działań (obejmujących regulację systemu zarządzania ruchem samochodowym), nie wskazuje, że można spodziewać się, aby realizacja w/w zadań mogła potencjalnie negatywnie wpływać na jakość powietrza, wody lub gleby. Charakter działań w przeważającej części związany jest z rozbudową, modernizacją lub modyfikacją elementów sterowania czy monitoringiem, a więc z zakresu rozwiązań informatycznych, stąd nie przewiduje się negatywnego oddziaływania.</p>

	Inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym, jako element projektu związanego z infrastrukturą transportową		x Działania związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym, jako element projektu związanego z infrastrukturą transportową, kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%. Charakter planowanych działań nie wskazuje, aby mogłyby one negatywnie oddziaływać na powietrze, ekosystemy wodne lub powierzchnię ziemi (glebę). Są to inwestycje punktowe, o bardzo ograniczonej skali (skala lokalna) i będą stanowić jeden z elementów większego projektu związanego z infrastrukturą transportową. W związku z powyższym nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby.
	Budowa i rozbudowa infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko i zeroemisyjnych miejskich		x Działania polegające na budowie i przebudowie infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko- i zeroemisyjnych kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%. W kontekście oddziaływań długoterminowych, pośrednio realizacja zadań powinna przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych do atmosfery, które następnie (w konsekwencji depozycji suchej lub opadów mokrych) przedostają się do środowiska, w tym pośrednio oddziałując na zasoby przyrodnicze i bioróżnorodność miasta, zasoby wodne, powierzchnię ziemi (glebę). Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.
	Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów bezemisyjnych indywidualnych		x Działania polegające na budowie i przebudowie infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko- i zeroemisyjnych kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%. W kontekście oddziaływań długoterminowych, pośrednio realizacja zadań powinna przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych do atmosfery, które następnie (w konsekwencji depozycji suchej lub opadów mokrych) przedostają się do środowiska, w tym pośrednio oddziałując na zasoby przyrodnicze i bioróżnorodność miasta, zasoby wodne, powierzchnię ziemi (glebę). Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.
	Działania miękkie (działania edukacyjne, promocyjne, przygotowanie i aktualizacja planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP))		x Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (działania edukacyjne, promocyjne itp.). W perspektywie krótko- i długoterminowej nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.

	Inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast (ciągi piesze, wspólny bilet, przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych)	x	<p>Planowane działania mają na celu zwiększenie udziału zrównoważonej mobilności mieszkańców i lepszej kondycji ekologicznej tych obszarów, w związku z tym należy spodziewać się, że w perspektywie długoterminowej realizacja działania nie będzie negatywnie oddziaływać na środowisko.</p> <p>Planowane działania powinny także przyczynić się do zwiększenia dostępności infrastruktury dla pieszych, a także przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń powietrza i hałasu z transportu indywidualnego.</p> <p>Nie oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby.</p> <p>Zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p>
	Przystanki, wysepki, infrastruktura punktowa służąca poprawie jakości transportu miejskiego oraz zaplecze techniczne do obsługi taboru, modernizacja zajezdni autobusowych	x	<p>Działania polegające na inwestycjach z zakresu poprawy infrastruktury transportu miejskiego (przystanki, wysepki, zaplecze techniczne do obsługi taboru, modernizacja zajezdni autobusowych) kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%.</p> <p>Wyżej wymienione przedsięwzięcia realizowane będą na obszarach miejskich lub dotyczyć będą istniejących obiektów (tj. zajezdni autobusowych), dlatego generalnie nie powinny mieć wpływu na ogólny stan i jakość wód. Charakter ewentualnego oddziaływania zaproponowanych działań będzie zależał od czasu prowadzenia prac budowlanych i skali. Należy także zaznaczyć, że planowane inwestycje w zakresie infrastruktury zajezdni autobusowych dotyczą ich modernizacji, a nie budowy czy przebudowy, zatem ewentualne oddziaływania będą znacząco niższe w porównaniu do budowy, przebudowy lub rozbudowy. W trakcie prac modernizacyjnych mogą powstawać nieznaczne ilości odpadów budowlanych lub poremontowych, które zostaną wywiezione przez uprawnioną firmę w czasie i warunkach bezpiecznych dla środowiska. Zasięg przestrzenny inwestycji powinien ograniczyć się do miejsca jego realizacji, nie wystąpią także oddziaływania o znacznej wielkości i złożoności. Przewiduje się jednak, że prace ograniczone będą do skali lokalnej, a ewentualne uciążliwości (np. pylenie, emisja z maszyn budowlanych) ustąpią po realizacji przedsięwzięcia. Realizacja planowanych działań nie powinna istotnie wpływać negatywnie na analizowany cel środowiskowych, zarówno bezpośrednio jak i pośrednio, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w stosunku do celu środowiskowego.</p>
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Centra przesiadkowe, obiekty P&R (wyłącznie na obrzeżach miast), B&R	x	<p>Działania polegające na budowie i przebudowie centr przesiadkowych, obiektów P&R, B&R itp. kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%.</p> <p>Charakter planowanych działań, pod warunkiem że odnosić się będzie do infrastruktury umożliwiającej eksploatację taboru bezemisyjnego, wskazuje również na istotny wkład w poprawę jakości powietrza, wód lub gleby (będących siedliskiem organizmów żywych).</p> <p>W przypadku działań dotyczących budowy lub przebudowy infrastruktury, na etapie prowadzonych prac budowlanych mogą zostać emitowane gazy cieplarniane i pyły, co związane będzie, np. z przygotowaniem placu budowy, eksploatacją maszyn. Jednak związane jest to ściśle z etapem budowy/przebudowy (prace budowlane), a nie z etapem eksploatacji. W związku z pracą maszyn budowlanych mogą wystąpić ewentualne hałasy i płoszenie zwierząt. Ewentualne uciążliwości będą krótkotrwałe i ustąpią po zrealizowaniu prac. Dla planowanych przedsięwzięć przewiduje się ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko (OOŚ), zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji były one optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowały zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu. Nie przewiduje się, że realizacja projektowanych działań</p>

			<p>będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. Zakładając, że inwestycje dotyczyć będą obszarów miejskich, a więc i tak już miejsc przekształconych antropogenicznie, ewentualne oddziaływania na bioróżnorodność (np. zwierzęta, rośliny) nie powinny być wyższe niż te wywierane przez środowiska miejskie.</p> <p>W perspektywie długoterminowej, realizacja w/w działania może przyczynić się do poprawy jakości przestrzeni miejskiej, zmniejszając ewentualne oddziaływania, jakie wywołuje transport indywidualny. Można wskazać również niewielki pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza i ograniczeniem emisji hałasu.</p>
	Niskoemisyjny i zeroemisyjny tabor autobusowy	x	<p>Działania polegające na zakupie niskoemisyjnego i zeroemisyjnego taboru autobusowego. kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%.</p> <p>W ramach przewidywanych działań planuje się zakup bezemisyjnego i zeroemisyjnego taboru autobusowego. Tabor autobusowy powinien spełniać wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” w rozumieniu Dyrektywy 2019/1161 zmieniającej 2009/33/WE.</p> <p>Nie przewiduje się, że realizacja projektowanych działań będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. W perspektywie długoterminowej, realizacja w/w działania może przyczynić się do poprawy jakości przestrzeni miejskiej, zmniejszając ewentualne oddziaływania, jakie wywołuje transport indywidualny. Można wskazać również pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza i ograniczeniem emisji hałasu.</p> <p>Działanie nie powinno mieć żadnego albo nie będzie mieć znaczącego negatywnego wpływu na cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do analizowanego celu.</p>
	Drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe w obszarze funkcjonalnym miast	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie infrastruktury przeznaczonej dla rowerów, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 075).</p>
	Inwestycje w infrastrukturę drogową transportu publicznego - jako element projektu	x	<p>Nie przewiduje się, że realizacja projektowanych działań będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. Zakładając, że inwestycje dotyczyć będą obszarów miejskich, a więc i tak już miejsc przekształconych antropogenicznie, ewentualne oddziaływania na bioróżnorodność (np. zwierzęta, rośliny) nie powinny być wyższe niż te wywierane przez środowiska miejskie. Potencjalnie można spodziewać się chwilowego i krótkotrwałego oddziaływania na różnorodność biologiczną wynikającego z budowy lub przebudowy infrastruktury (np. hałas, drgania mogące wywołać płoszenie zwierząt, których siedliska mogą znajdować się w pobliżu projektowanej inwestycji). W perspektywie długoterminowej, realizacja w/w działania może przyczynić się do poprawy jakości przestrzeni miejskiej, zmniejszając ewentualne oddziaływania, jakie wywołuje transport indywidualny. Można wskazać również niewielki pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza i ograniczeniem emisji hałasu.</p>
	Inwestycje (budowa, rozbudowa) związane z systemami zarządzania ruchem (ITS)	x	<p>Charakter i specyfika planowanych działań (obejmujących regulację systemu zarządzania ruchem samochodowym), nie wskazuje, że można spodziewać się, aby realizacja w/w zadań mogła potencjalnie negatywnie wpływać na różnorodność biologiczną. Charakter działań w przeważającej części związany jest z rozbudową, modernizacją lub modyfikacją elementów sterowania czy monitoringiem, a więc z zakresu rozwiązań informatycznych, stąd nie przewiduje się negatywnego oddziaływania.</p>

	Inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym, jako element projektu związanego z infrastrukturą transportową	x	<p>Działania związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym, jako element projektu związanego z infrastrukturą transportową, kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%.</p> <p>Charakter planowanych działań nie wskazuje, aby mogłyby one negatywnie oddziaływać na bioróżnorodność. Są to inwestycje punktowe, o bardzo ograniczonej skali (skala lokalna) i będą stanowić jeden z elementów większego projektu związanego z infrastrukturą transportową. W związku z powyższym nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do istotnego negatywnego oddziaływania na ten cel środowiskowy.</p>
	Budowa i rozbudowa infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko i zeroemisyjnych miejskich	x	<p>Działania polegające na budowie i przebudowie infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko- i zeroemisyjnych kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%.</p> <p>W kontekście oddziaływań długoterminowych, pośrednio realizacja zadań powinna przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych do atmosfery, które następnie (w konsekwencji depozycji suchej lub opadów mokrych) przedostają się do środowiska, w tym pośrednio oddziałując na zasoby przyrodnicze i bioróżnorodność miasta, zasoby wodne, powierzchnię ziemi (glebę).</p> <p>Przewiduje się, że skutki realizacji planowanych działań będą miały pozytywny i długofalowy wpływ na poprawę stanu zasobów przyrody miasta, przyczynią się do wzrostu bioróżnorodności, a pośrednio także stanu powietrza na obszarach ochrony przyrody zlokalizowanych w województwie.</p>
	Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów bezemisyjnych indywidualnych	x	<p>Działania polegające na budowie i przebudowie infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko- i zeroemisyjnych kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%.</p> <p>W kontekście oddziaływań długoterminowych, pośrednio realizacja zadań powinna przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych do atmosfery, które następnie (w konsekwencji depozycji suchej lub opadów mokrych) przedostają się do środowiska, w tym pośrednio oddziałując na zasoby przyrodnicze i bioróżnorodność miasta, zasoby wodne, powierzchnię ziemi (glebę).</p> <p>Przewiduje się, że skutki realizacji planowanych działań będą miały pozytywny i długofalowy wpływ na poprawę stanu zasobów przyrody miasta, przyczynią się do wzrostu bioróżnorodności, a pośrednio także stanu powietrza na obszarach ochrony przyrody zlokalizowanych w województwie.</p>
	Działania miękkie (działania edukacyjne, promocyjne, przygotowanie i aktualizacja planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP))	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter rozwiązań systemowych (działania edukacyjne, promocyjne itp.).</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie oczekuje się, że działanie będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów. Nie przewiduje się również, że działanie będzie szkodliwe dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>

	<p>Inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast (ciągi piesze, wspólny bilet, przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych)</p>	x	<p>Planowane działania mają na celu zwiększenie udziału zrównoważonej mobilności mieszkańców i lepszej kondycji ekologicznej tych obszarów, w związku z tym należy spodziewać się, że w perspektywie długoterminowej realizacja działania nie będzie negatywnie oddziaływać na środowisko.</p> <p>Planowane działania powinny także przyczynić się do zwiększenia dostępności infrastruktury dla pieszych, a także przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń powietrza i hałasu z transportu indywidualnego.</p> <p>Zakładając, że inwestycje dotyczyć będą obszarów miejskich, a więc i tak już miejsc przekształconych antropogenicznie, ewentualne oddziaływania na bioróżnorodność (np. zwierzęta, rośliny) nie powinny być wyższe niż te wywierane przez środowiska miejskie.</p> <p>Nie oczekuje się, że środek będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów. Nie przewiduje się, że działanie będzie szkodliwe dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii.</p> <p>Zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p>										
	<p>Przystanki, wysepki, infrastruktura punktowa służąca poprawie jakości transportu miejskiego oraz zaplecze techniczne do obsługi taboru, modernizacja zajezdni autobusowych</p>	x	<p>Działania polegające na inwestycjach z zakresu poprawy infrastruktury transportu miejskiego (przystanki, wysepki, zaplecze techniczne do obsługi taboru, modernizacja zajezdni autobusowych) kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 40%.</p> <p>Wyżej wymienione przedsięwzięcia realizowane będą na obszarach miejskich lub dotyczyć będą istniejących obiektów (tj. zajezdni autobusowych), dlatego generalnie nie powinny mieć wpływu na ogólny stan ekosystemów i bioróżnorodności. Na etapie ewentualnych prac związanych z wykorzystaniem maszyn lub sprzętu budowlanego (o ile uzasadnione będzie jego użycie), mogą wystąpić hałasy, drgania, pylenie, płoszenie zwierząt. Oddziaływanie to jednak nie będzie większe niż już wywierane przez środowiska miejskie. Ewentualne uciążliwości powinny ustąpić po zakończeniu prac.</p> <p>Realizacja planowanych działań nie powinna istotnie wpływać negatywnie na analizowany cel środowiskowych, zarówno bezpośrednio jak i pośrednio, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w stosunku do celu środowiskowego.</p>										
<p>Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT MIEJSKI WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO, działanie: Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.</p>													
<p>PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO</p>													
<p>RODZAJE DZIAŁAŃ: ROZWÓJ I UDOSKONALANIE ZRÓWNOWAŻONEJ, ODPORNEJ NA ZMIANY KLIMATU, INTELIGENTNEJ I INTERMODALNEJ MOBILNOŚCI NA POZIOMIE KRAJOWYM, REGIONALNYM I LOKALNYM, W TYM POPRAWĘ DOSTĘPU DO TEN-T ORAZ MOBILNOŚCI TRANSGRANICZNEJ</p>													
<p>Opis działania Planowane typy przedsięwzięć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakup taboru kolejowego, dostosowanego m.in. dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się, - pojazdy niskoemisyjne lub zeroemisyjne spełniające kryteria „pojazdów czystych” w rozumieniu dyrektywy 2009/33/WE, - infrastruktura transportu publicznego, taka jak przystanki autobusowe i kolejowe, zatoki autobusowe, zajezdnie autobusowe, węzły przesiadkowe oraz infrastruktura do ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych, - obiekty P&R – jeśli znajdują się poza centrami miast i są zintegrowane z transportem publicznym, - budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów nisko i zeroemisyjnych indywidualnych, - infrastruktura dla użytkowników niezmotoryzowanych, taka jak drogi rowerowe czy ścieżki dla pieszych, m.in. połączenia pierwszej/ostatniej mili z transportem publicznym – realizowane jako samodzielne projekty, nie tylko w ramach projektów drogowych, - infrastruktura mająca na celu poprawę bezpieczeństwa użytkowników ruchu przy drogach lokalnych (np. zatoczki autobusowe, wysepki), - budowa lub przebudowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej, - budowa i przebudowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich, - dedykowane środki poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwo niezmotoryzowanych użytkowników dróg. 													
<p>Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny</p>													
<p><i>Część 1 Lista kontrolna</i></p>													
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="2" data-bbox="176 2561 1100 2653" style="text-align: left;">Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”</th> <th data-bbox="1100 2561 1184 2653" style="text-align: center;">TAK</th> <th data-bbox="1184 2561 1260 2653" style="text-align: center;">NIE</th> <th data-bbox="1260 2561 1902 2653" style="text-align: center;">UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"</th> </tr> <tr> <th data-bbox="176 2653 569 2674" style="text-align: center;">Cele środowiskowe</th> <th data-bbox="569 2653 1100 2674" style="text-align: center;">Typ działania</th> <th data-bbox="1100 2653 1184 2674"></th> <th data-bbox="1184 2653 1260 2674"></th> <th data-bbox="1260 2653 1902 2674"></th> </tr> </thead> </table>				Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"	Cele środowiskowe	Typ działania			
Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"									
Cele środowiskowe	Typ działania												

	<p>Zakup taboru kolejowego, dostosowanego m.in. dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się</p>	x	<p>Zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działania polegające na inwestowaniu w transport kolejowy (tabor) wpisują się w obszary interwencji ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie od 40% do 100% (obszary 064, 065, 066, 066a, 067, 068, 069 oraz 069a - w przypadku linii kolejowych) oraz 100% (obszar 072a - w przypadku bezemisyjnego / zasilanego energią elektryczną taboru kolejowego).</p> <p>Zgodnie z "Prognozą oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu „PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. – zamierzenia inwestycyjne na lata 2021-2030 z perspektywą do 2040 roku”, wpływ transportu kolejowego na klimat jest marginalny i związany przede wszystkim ze wzrostem wytwarzania energii elektrycznej w wyniku rozwoju sieci kolejowej, co wiąże się z zanieczyszczeniem powietrza w miejscu produkcji energii. Natomiast trakcja elektryczna i ruch pociągów po sieci są zeroemisyjne. W powyższym dokumencie odniesiono się do pośredniego pozytywnego wpływu związanego ze wzrostem udziału kolei jako gałęzi transportu oraz do adaptacji infrastruktury kolejowej do zmian klimatu.</p> <p>Przy założeniu, że działania dotyczyć będą nowoczesnego taboru bezemisyjnego, prawdopodobieństwo zanieczyszczenia jest relatywnie niskie i zależy m.in. od rodzaju oraz stanu technicznego stosowanego taboru kolejowego. Zakłada się, że inwestycje dotyczyć będą nowoczesnego, bezemisyjnego taboru kolejowego, stąd można przypuszczać że ewentualne emisje będą marginalne.</p>
Łagodzenie zmian klimatu	<p>Pojazdy niskoemisyjne lub zeroemisyjne spełniające kryteria „pojazdów czystych” w rozumieniu dyrektywy 2009/33/WE</p>	x	<p>Charakter planowanych inwestycji (wdrażanie nowoczesnych, nisko- lub zeroemisyjnych rozwiązań w sektorze transportu) należy uznać za znaczący wkład w łagodzenie zmian klimatu, gdyż w/w działania w istotny sposób powinny przyczynić się, co najmniej do ograniczania emisji gazów cieplarnianych, jakie mogłyby zostać wyemitowane w trakcie eksploatacji konwencjonalnych pojazdów spalinowych. Przewiduje się zakup pojazdów niskoemisyjnych lub zeroemisyjnych spełniających wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” w rozumieniu Dyrektywy 2019/1161 zmieniającej dyrektywę 2009/33/WE. Istotna zmiana jakościowa dokona się zatem w zakresie zmniejszenia zużycia paliw kopalnych, emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców m.in. poprzez zwiększenie efektywności energetycznej systemu transportowego. Działania promujące transport bezemisyjny kwalifikują się do obszaru interwencji "Tabor na potrzeby czystego transportu miejskiego" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie 100%. Zatem realizację w/w działań uznaje się za spełniające kryteria oceny zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu środowiskowego, jakim jest łagodzenie zmian klimatu.</p>
	<p>Infrastruktura transportu publicznego, taka jak przystanki autobusowe i kolejowe, zatoki autobusowe, zajezdnie autobusowe, węzły przesiadkowe oraz infrastruktura do ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych</p>	x	<p>Działania polegające na inwestycjach w infrastrukturę drogową transportu publicznego (np. przystanki autobusowe, kolejowe, zatoki autobusowe itp.) kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%. Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p> <p>Działania polegające na inwestycjach w infrastrukturę do ładowania / tankowania pojazdów bezemisyjnych kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji "Infrastruktura paliw alternatywnych", jeżeli cel działania jest zgodny z dyrektywą (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. Zatem realizację w/w działania można uznać się za spełniające kryteria oceny zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu środowiskowego.</p> <p>Przewiduje się, że po zrealizowaniu w/w działania, pośrednio i bezpośrednio, w perspektywie długoterminowej realizacja zadania może mieć pozytywny wpływ na klimat, w związku z potencjalnym zwiększaniem udziału pojazdów napędzanych alternatywnie (pojazdy zeroemisyjne). Może to potencjalnie zmniejszyć emisję zanieczyszczeń do powietrza, z których część przenika potem do wód. Dodatkowo, planowane działania będą spełniać wymogi Dyrektywy 2014/94/UE w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych. Działanie to uznaje się za zgodne z zasadą w odniesieniu do tego celu.</p>

<p>Obiekty P&R – jeśli znajdują się poza centrami miast i są zintegrowane z transportem publicznym</p>	<p>x</p>	<p>Inwestycje w obiekty P&R kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%. Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p> <p>Charakter planowanych działań, pod warunkiem że odnosić się będzie do infrastruktury umożliwiającej eksploatację taboru bezemisyjnego, wskazuje również na istotny wkład w łagodzenie zmiany klimatu (np. poprzez ograniczanie emisji gazów cieplarnianych, w tym emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców, zmniejszenia zużycia paliw kopalnych).</p> <p>W przypadku działań dotyczących budowy lub przebudowy infrastruktury, na etapie prowadzonych prac budowlanych mogą zostać emitowane gazy cieplarniane i pyły, co związane będzie, np. z przygotowaniem placu budowy, eksploatacją maszyn. Jednak związane jest to ściśle z etapem budowy/przebudowy (prace budowlane), a nie z etapem eksploatacji.</p> <p>Ewentualne uciążliwości będą krótkotrwałe i ustąpią po zrealizowaniu prac. Dla planowanych przedsięwzięć przewiduje się ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko (OOŚ), zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji były one optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowały zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu.</p>
<p>Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów nisko i zeroemisyjnych indywidualnych</p>	<p>x</p>	<p>Działanie polegające na inwestycjach w infrastrukturę do ładowania / tankowania pojazdów bezemisyjnych kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji "Infrastruktura paliw alternatywnych", jeżeli cel działania jest zgodny z dyrektywą (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. Zatem realizację w/w działania można uznać się za spełniające kryteria oceny zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu środowiskowego.</p> <p>Przewiduje się, że po zrealizowaniu w/w działania, pośrednio i bezpośrednio, w perspektywie długoterminowej realizacja zadania może mieć pozytywny wpływ na klimat, w związku z potencjalnym zwiększaniem udziału pojazdów napędzanych alternatywnie (pojazdy zeroemisyjne). Może to potencjalnie zmniejszyć emisję zanieczyszczeń do powietrza, z których część przenika potem do wód. Dodatkowo, planowane działania będą spełniać wymogi Dyrektywy 2014/94/UE w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych. Działanie to uznaje się za zgodne z zasadą w odniesieniu do tego celu.</p>
<p>Infrastruktura dla użytkowników niezmotoryzowanych, taka jak drogi rowerowe czy ścieżki dla pieszych, m.in. połączenia pierwszej/ostatniej mili z transportem publicznym – realizowane jako samodzielne projekty, nie tylko w ramach projektów drogowych</p>	<p>x</p>	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierające cel środowiskowy łagodzenie zmian klimatu o współczynniku 100% w odniesieniu do analizowanego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie infrastruktury przeznaczonej dla rowerów, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 75 – Infrastruktura przeznaczona dla rowerów).</p> <p>Zatem zgodnie z Rozporządzeniem Ogólnym (CPR), realizację w/w działania można uznać się za spełniające kryteria oceny zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu środowiskowego.</p>
<p>Infrastruktura mająca na celu poprawę bezpieczeństwa użytkowników ruchu przy drogach lokalnych (np. zatoczki autobusowe, wysepki)</p>	<p>x</p>	<p>Działania polegające na inwestycjach w infrastrukturę drogową transportu publicznego kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%, pod warunkiem że będą się odnosić do eksploatacji taboru bezemisyjnego.</p> <p>Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p>

	Budowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	x		
	Przebudowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	x		
	Budowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	x		
	Przebudowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	x		
	Dedykowane środki poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwo niezmotoryzowanych użytkowników dróg	x		Planowane działania mają nieznaczny wpływ na analizowany cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter lokalny i głównie odnoszą się do istniejącej infrastruktury. Eksploatacja infrastruktury poprawiającej bezpieczeństwo ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwo niezmotoryzowanych użytkowników dróg, zasadniczo nie jest związana z emisją zanieczyszczeń. W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na klimat i nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć.
Adaptacja do zmian klimatu	Zakup taboru kolejowego, dostosowanego m.in. dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się	x		Zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działania polegające na inwestowaniu w transport kolejowy, wpisują się w obszary interwencji ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie od 40% do 100% (obszary 064, 065, 066, 066a, 067, 068, 069 oraz 069a - w przypadku linii kolejowych) oraz 100% (obszar 072a - w przypadku bezemisyjnego / zasilanego energią elektryczną taboru kolejowego). Zgodnie z "Prognozą oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu „PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. – zamierzenia inwestycyjne na lata 2021-2030 z perspektywą do 2040 roku”, wpływ transportu kolejowego na klimat jest marginalny i związany przede wszystkim ze wzrostem wytwarzania energii elektrycznej w wyniku rozwoju sieci kolejowej, co wiąże się z zanieczyszczeniem powietrza w miejscu produkcji energii. Natomiast trakcja elektryczna i ruch pociągów po sieci są zeroemisyjne. W powyższym dokumencie odniesiono się do pośredniego pozytywnego wpływu związanego ze wzrostem udziału kolei jako gałęzi transportu oraz do adaptacji infrastruktury kolejowej do zmian klimatu. Przy założeniu, że działania dotyczyć będą nowoczesnego taboru bezemisyjnego, prawdopodobieństwo zanieczyszczenia jest relatywnie niskie i zależy m.in. od rodzaju oraz stanu technicznego stosowanego taboru kolejowego. Zakłada się, że inwestycje dotyczyć będą nowoczesnego, bezemisyjnego taboru kolejowego, stąd można przypuszczać że ewentualne emisje będą marginalne.
	Pojazdy niskoemisyjne lub zeroemisyjne spełniające kryteria „pojazdów czystych” w rozumieniu dyrektywy 2009/33/WE	x		Charakter planowanych inwestycji (wdrażanie nowoczesnych, nisko- lub zeroemisyjnych rozwiązań w sektorze transportu) należy uznać za znaczący wkład w łagodzenie zmiany klimatu, gdyż w/w działania w istotny sposób powinny przyczynić się, co najmniej do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, jakie mogłyby zostać wyemitowane w trakcie eksploatacji konwencjonalnych pojazdów spalinowych. Przewiduje się zakup pojazdów niskoemisyjnych lub zeroemisyjnych spełniających wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” w rozumieniu Dyrektywy 2019/1161 zmieniającej dyrektywę 2009/33/WE. Istotna zmiana jakościowa dokona się zatem w zakresie zmniejszenia zużycia paliw kopalnych, emisji CO ₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców m.in. poprzez zwiększenie efektywności energetycznej systemu transportowego. Działania promujące transport bezemisyjny kwalifikują się do obszaru interwencji "Tabor na potrzeby czystego transportu miejskiego" ze współczynnikiem do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu na poziomie 100%. Zatem realizację w/w działania uznaje się za spełniające kryteria oceny zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celu środowiskowego, jakim jest łagodzenie zmian klimatu.

	<p>Infrastruktura transportu publicznego, taka jak przystanki autobusowe i kolejowe, zatoki autobusowe, zajezdnie autobusowe, węzły przesiadkowe oraz infrastruktura do ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych</p>	x	<p>Działania polegające na inwestycjach w infrastrukturę drogową transportu publicznego (np. przystanki autobusowe, kolejowe, zatoki autobusowe itp.) kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%. Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p> <p>Działanie polegające na inwestycjach w infrastrukturę do ładowania / tankowania pojazdów bezemisyjnych kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji "Infrastruktura paliw alternatywnych", jeżeli cel działania jest zgodny z dyrektywą (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. Zatem realizację w/w działania można uznać się za spełniające kryteria oceny zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu środowiskowego.</p> <p>Przewiduje się, że po zrealizowaniu w/w działania, pośrednio i bezpośrednio, w perspektywie długoterminowej realizacja zadania może mieć pozytywny wpływ na klimat, w związku z potencjalnym zwiększaniem udziału pojazdów napędzanych alternatywnie (pojazdy zeroemisyjne). Może to potencjalnie zmniejszyć emisję zanieczyszczeń do powietrza, z których część przenika potem do wód. Dodatkowo, planowane działania będą spełniać wymogi Dyrektywy 2014/94/UE w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych. Działanie to uznaje się za zgodne z zasadą w odniesieniu do tego celu.</p>
	<p>Obiekty P&R – jeśli znajdują się poza centrami miast i są zintegrowane z transportem publicznym</p>	x	<p>Inwestycje w obiekty P&R kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%. Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p> <p>Charakter planowanych działań, pod warunkiem że odnoszą się będzie do infrastruktury umożliwiającej eksploatację taboru bezemisyjnego, wskazuje również na istotny wkład w łagodzenie zmiany klimatu (np. poprzez ograniczanie emisji gazów cieplarnianych, w tym emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców, zmniejszenia zużycia paliw kopalnych).</p> <p>W przypadku działań dotyczących budowy lub przebudowy infrastruktury, na etapie prowadzonych prac budowlanych mogą zostać emitowane gazy cieplarniane i pyły, co związane będzie, np. z przygotowaniem placu budowy, eksploatacją maszyn. Jednak związane jest to ściśle z etapem budowy/przebudowy (prace budowlane), a nie z etapem eksploatacji.</p> <p>Ewentualne uciążliwości będą krótkotrwałe i ustąpią po zrealizowaniu prac. Dla planowanych przedsięwzięć przewiduje się ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko (OOŚ), zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji były one optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowały zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu.</p>
	<p>Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów nisko i zeroemisyjnych indywidualnych</p>	x	<p>Działanie polegające na inwestycjach w infrastrukturę do ładowania / tankowania pojazdów bezemisyjnych kwalifikuje się do objęcia go obszarem interwencji "Infrastruktura paliw alternatywnych", jeżeli cel działania jest zgodny z dyrektywą (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. Zatem realizację w/w działania można uznać się za spełniające kryteria oceny zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu środowiskowego.</p> <p>Przewiduje się, że po zrealizowaniu w/w działania, pośrednio i bezpośrednio, w perspektywie długoterminowej realizacja zadania może mieć pozytywny wpływ na klimat, w związku z potencjalnym zwiększaniem udziału pojazdów napędzanych alternatywnie (pojazdy zeroemisyjne). Może to potencjalnie zmniejszyć emisję zanieczyszczeń do powietrza, z których część przenika potem do wód. Dodatkowo, planowane działania będą spełniać wymogi Dyrektywy 2014/94/UE w</p>

			<p>sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych. Działanie to uznaje się za zgodne z zasadą w odniesieniu do tego celu.</p>	
	<p>Infrastruktura dla użytkowników niezmotoryzowanych, taka jak drogi rowerowe czy ścieżki dla pieszych, m.in. połączenia pierwszej/ostatniej mili z transportem publicznym – realizowane jako samodzielne projekty, nie tylko w ramach projektów drogowych</p>	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% w odniesieniu do celu łagodzenie zmian klimatu, ponieważ dotyczy działań w zakresie infrastruktury przeznaczonej dla rowerów, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 75 – Infrastruktura przeznaczona dla rowerów). Zatem zgodnie z Rozporządzeniem Ogólnym (CPR), realizację w/w działania można uznać się za spełniające kryteria oceny zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celu środowiskowego.</p>	
	<p>Infrastruktura mająca na celu poprawę bezpieczeństwa użytkowników ruchu przy drogach lokalnych (np. zatoczki autobusowe, wysepki)</p>	x	<p>Działania polegające na inwestycjach w infrastrukturę drogową transportu publicznego kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem zmiany klimatu na poziomie 100%, pod warunkiem że będą się odnosić do eksploatacji taboru bezemisyjnego. Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p>	
	<p>Budowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej</p>	x	<p>Ze względu na charakter planowanych inwestycji (inwestycje w infrastrukturę drogową), w perspektywie długoterminowej działanie to nie powinno mieć znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu. Nie oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. Działania polegające na budowie nowych dróg powinny zakładać dostosowanie ich do zmian klimatu i występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych.</p>	
	<p>Przebudowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej</p>	x		
	<p>Budowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich</p>	x		
	<p>Przebudowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich</p>	x		
	<p>Dedykowane środki poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwo niezmotoryzowanych użytkowników dróg</p>	x		
				<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter lokalny i głównie odnoszą się do istniejącej infrastruktury. Eksploatacja infrastruktury poprawiającej bezpieczeństwo ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwo niezmotoryzowanych użytkowników dróg, zasadniczo nie jest związana z emisją zanieczyszczeń. W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na klimat i nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć.</p>
				<p>Przy założeniu, że działania dotyczyć będą nowoczesnego taboru bezemisyjnego, prawdopodobieństwo zanieczyszczenia wód jest relatywnie niskie i zależy m.in. od rodzaju oraz stanu technicznego stosowanego taboru kolejowego. Można przypuszczać, że ewentualne emisje będą marginalne. Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu „PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. – zamierzenia inwestycyjne na lata 2021-2030 z perspektywą do 2040 roku nie wskazuje na istotne negatywne oddziaływania w związku z taboru kolejowym. Wyniki przeglądu inwestycji kolejowych w latach 2014–2020, w którym analizie poddano niemal 200 przedsięwzięć związanych z budową, przebudową i remontem infrastruktury kolejowej realizowanych w obrębie 121 JCWP wykluczyły w zasadzie ryzyko wpływu na osiągnięcie celów środowiskowych poszczególnych JCWP. Potencjalnie w związku ze zwiększeniem liczby taboru kolejowego może zwiększyć się ryzyko ewentualnych awarii lub wypadków, natomiast sprawozdanie ze stanu bezpieczeństwa ruchu kolejowego 2020 wskazuje, że liczba wypadków w latach 2011-2020 systematycznie obniża się. Przykładowo w 2020 roku doszło do 516 wypadków, z czego 6</p>
<p>Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich</p>	<p>Zakup taboru kolejowego, dostosowanego m.in. dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się</p>	x		

		<p>zakwalifikowano jako poważne, w tym 4 miały miejsca na przejazdach kolejowo-drogowych.</p> <p>W "Prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu „PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. – zamierzenia inwestycyjne na lata 2021-2030 z perspektywą do 2040 roku” wskazuje się jednak, że nie odnotowano w ich wyniku żadnego poważnego zanieczyszczenia wód. Możliwym oddziaływaniem na wody na etapie eksploatacji może być tabor pasażerski z otwartym układem sanitarnym. Natomiast, zgodnie z w/w Prognozą, po 2023 r. przewoźnicy będą zobowiązani do zestawiania pociągów z taboru pasażerskiego wyposażonego w toalety z zamkniętym układem sanitarnym na całej infrastrukturze kolejowej PKP PLK S.A., co całkowicie wykluczy ten element jako źródło zanieczyszczeń.</p> <p>W związku z powyższym można stwierdzić, że w perspektywie długoterminowej realizacja planowanych działań nie będzie zagrażać dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych.</p>
Pojazdy niskoemisyjne lub zeroemisyjne spełniające kryteria „pojazdów czystych” w rozumieniu dyrektywy 2009/33/WE	x	<p>Działanie nie powinno mieć żadnego albo nie będzie mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami działania w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do analizowanego celu.</p> <p>Planowane działanie obejmuje inwestycje w pojazdy niskoemisyjne lub zeroemisyjne spełniające wymogi dla „czystych pojazdów” w rozumieniu Dyrektywy 2019/1161 zmieniającej dyrektywę 2009/33/WE.</p> <p>Nie przewiduje się, aby w/w działań negatywnie wpływały na wody i ich jakość. Przewiduje się, że realizacja omawianych przedsięwzięć powinna przyczynić się do znaczącego ograniczenia emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, a zatem powodować pośredni pozytywny wpływ na stan i jakość wód. Wprowadzanie pojazdów bezemisyjnych i spełniających wymogi ekologicznie czystych pojazdów powinny ograniczyć ilości zanieczyszczeń emitowanych do środowiska, takich jak np. dwutlenek siarki, tlenki azotu, dwutlenek węgla oraz różnego rodzaju pyły, które pośrednio mogłyby przedostawać się do wód w wyniku depozycji suchej (pyły) lub mokrej (opady), a następnie kierowane i wprowadzane do wód.</p>
Infrastruktura transportu publicznego, taka jak przystanki autobusowe i kolejowe, zatoki autobusowe, zajezdnie autobusowe, węzły przesiadkowe oraz infrastruktura do ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych	x	<p>Działania polegające na inwestycjach z zakresu poprawy infrastruktury transportu publicznego kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 40%.</p> <p>Wyżej wymienione przedsięwzięcia realizowane będą na obszarach miejskich lub dotyczyć będą istniejących obiektów, dlatego generalnie nie powinny mieć wpływu na ogólny stan i jakość wód.</p> <p>Charakter ewentualnego oddziaływania zaproponowanych działań będzie zależał od czasu prowadzenia prac budowlanych i skali. Należy także zaznaczyć, że planowane inwestycje w zakresie infrastruktury zajezdni autobusowych dotyczą ich modernizacji, a nie budowy czy przebudowy, zatem ewentualne oddziaływania będą znacząco niższe w porównaniu do budowy, przebudowy lub rozbudowy.</p> <p>Przewiduje się jednak, że prace ograniczone będą do skali lokalnej, a ewentualne uciążliwości (np. pylenie, emisja z maszyn budowlanych) ustąpi po realizacji przedsięwzięcia. Realizacja planowanych działań nie powinna istotnie wpływać negatywnie na analizowany cel środowiskowych, zarówno bezpośrednio jak i pośrednio, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w stosunku do celu środowiskowego.</p> <p>W ramach planowanych działań dotyczących infrastruktury do ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych przewiduje się, że potencjalne negatywne oddziaływanie może wystąpić na etapie budowy lub rozbudowy. Będzie to prawdopodobnie związane ze zwiększonym ryzykiem przedostawania się do wód zanieczyszczeń (np. płyny eksploatacyjne z maszyn i urządzeń budowlanych, wykonywanie wykopów i ich odwodnienie) podczas prac budowlanych (niezabezpieczone powierzchnie, awaria urządzeń). Potencjalne oddziaływanie będzie występować lokalnie, na niewielkim obszarze (ograniczonym do miejsca prowadzonych prac), tylko w trakcie prowadzonych prac budowlanych. Ewentualne negatywne oddziaływania</p>

		<p>występujące podczas awarii urządzeń powinny być tymczasowe i ustąpić w chwili naprawy urządzeń/maszyn. Przewiduje się, że po zrealizowaniu inwestycji, pośrednio i bezpośrednio, w perspektywie długoterminowej, realizacja działań będzie miała pozytywny wpływ na środowisko wodne, w związku z prawdopodobnym zwiększeniem w transporcie udziału paliw alternatywnych. Powinno to spowodować zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, z których część przenika potem do wód.</p>
<p>Obiekty P&R – jeśli znajdują się poza centrami miast i są zintegrowane z transportem publicznym</p>	x	<p>Działania dotyczące obiektów P&R kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 40%.</p> <p>Charakter planowanych działań, pod warunkiem że odnosić się będzie do infrastruktury umożliwiającej eksploatację taboru bezemisyjnego, wskazuje również na istotny wkład w łagodzenie zmiany klimatu (np. poprzez ograniczanie emisji gazów cieplarnianych, w tym emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców, zmniejszenia zużycia paliw kopalnych).</p> <p>W przypadku działań dotyczących budowy lub przebudowy infrastruktury, na etapie prowadzonych prac budowlanych mogą zostać emitowane gazy cieplarniane i pyły, co związane będzie, np. z przygotowaniem placu budowy, eksploatacją maszyn. Jednak związane jest to ściśle z etapem budowy/przebudowy (prace budowlane), a nie z etapem eksploatacji. Ewentualne uciążliwości będą krótkotrwałe i ustąpią po zrealizowaniu prac. Dla planowanych przedsięwzięć przewiduje się ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko (OOS), zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji były one optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowały zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu.</p> <p>Generalnie projekty ukierunkowane na transport bezemisyjny powinny przyczynić się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych wskutek zmniejszenia udziału transportu indywidualnego na korzyść zwiększenia udziału transportu miejskiego.</p>
<p>Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów nisko i zeroemisyjnych indywidualnych</p>	x	<p>Działanie nie powinno mieć żadnego albo nie będzie mieć znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami działania w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do analizowanego celu.</p> <p>W ramach planowanych działań przewiduje się, że potencjalne negatywne oddziaływanie może wystąpić na etapie budowy lub rozbudowy infrastruktury ładowania/tankowania samochodów zeroemisyjnych. Będzie to prawdopodobnie związane ze zwiększonym ryzykiem przedostawania się do wód zanieczyszczeń (np. płyny eksploatacyjne z maszyn i urządzeń budowlanych, wykonywanie wykopów i ich odwodnienie) podczas prac budowlanych (niezabezpieczone powierzchnie, awaria urządzeń). Potencjalne oddziaływanie będzie występować lokalnie, na niewielkim obszarze (ograniczonym do miejsca prowadzonych prac), tylko w trakcie prowadzonych prac budowlanych. Ewentualne negatywne oddziaływania występujące podczas awarii urządzeń powinny być tymczasowe i ustąpić w chwili naprawy urządzeń/maszyn. Przewiduje się, że po zrealizowaniu inwestycji, pośrednio i bezpośrednio, w perspektywie długoterminowej, realizacja działań będzie miała pozytywny wpływ na środowisko wodne, w związku z prawdopodobnym zwiększeniem w transporcie udziału paliw alternatywnych. Powinno to spowodować zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, z których część przenika potem do wód.</p>
<p>Infrastruktura dla użytkowników niezmotoryzowanych, taka jak drogi rowerowe czy ścieżki dla pieszych, m.in. połączenia pierwszej/ostatniej mili z transportem publicznym – realizowane jako samodzielne projekty, nie tylko w ramach projektów drogowych</p>	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie infrastruktury m.in. przeznaczonej dla rowerów, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 075).</p>

			<p>Działanie nie powinno mieć żadnego albo nie będzie mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami działania w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do analizowanego celu.</p> <p>Działania polegające na inwestycjach w infrastrukturę mająca na celu poprawę bezpieczeństwa użytkowników ruchu przy drogach lokalnych (np. zatoczki autobusowe, wysepki) kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem obliczania wsparcia na cele środowiskowe (zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich) na poziomie 40%, pod warunkiem że będą się odnosić do eksploatacji taboru bezemisyjnego.</p> <p>W ramach planowanych działań przewiduje się, że potencjalne negatywne oddziaływanie może wystąpić na etapie budowy lub rozbudowy infrastruktury.</p> <p>Będzie to prawdopodobnie związane ze zwiększonym ryzykiem przedostawania się do wód zanieczyszczeń (np. płyny eksploatacyjne z maszyn i urządzeń budowlanych, wykonywanie wykopów i ich odwodnienie) podczas prac budowlanych (niezabezpieczone powierzchnie, awaria urządzeń).</p> <p>Potencjalne oddziaływanie będzie występować lokalnie, na niewielkim obszarze (ograniczonym do miejsca prowadzonych prac), tylko w trakcie prowadzonych prac budowlanych. Ewentualne negatywne oddziaływania występujące podczas awarii urządzeń powinny być tymczasowe i ustąpić w chwili naprawy urządzeń/maszyn.</p> <p>Przewiduje się, że po zrealizowaniu inwestycji, pośrednio i bezpośrednio, w perspektywie długoterminowej, realizacja działań będzie miała pozytywny wpływ na środowisko wodne, w związku z prawdopodobnym zwiększeniem w transporcie udziału paliw alternatywnych. Powinno to spowodować zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, z których część przenika potem do wód.</p> <p>Charakter planowanych działań jest lokalny i głównie do realizacji w środowiskach miejskich, w związku z tym nie przewiduje się, aby ewentualne oddziaływania były większe niż te, które potencjalnie wywołują środowiska miejskie.</p> <p>Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p>
	Infrastruktura mająca na celu poprawę bezpieczeństwa użytkowników ruchu przy drogach lokalnych (np. zatoczki autobusowe, wysepki)	x	
	Budowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	x	
	Przebudowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	x	
	Budowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	x	
	Przebudowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	x	
	Dedykowane środki poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwo niezmotoryzowanych użytkowników dróg	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu.</p> <p>Działania mają charakter lokalny i głównie odnoszą się do istniejącej infrastruktury. Eksploatacja infrastruktury poprawiającej bezpieczeństwo ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwo niezmotoryzowanych użytkowników dróg, zasadniczo nie jest związana z emisją zanieczyszczeń, poborem wód lub generowaniem ścieków.</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na cel środowiskowy zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć.</p> <p>Nie przewiduje się, że realizacja planowanych działań będzie zagrażać dobremu stanowi środowiska wód morskich, ponieważ inwestycje zlokalizowane w ramach omawianego</p>

			celu są zlokalizowane poza zasięgiem występowania wód morskich.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Zakup taboru kolejowego, dostosowanego m.in. dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się	x	Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu „PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. – zamierzenia inwestycyjne na lata 2021-2030 z perspektywą do 2040 roku w zasadzie wskazuje, że inwestycje związane z transportem kolejowym głównie wpływają na powstawanie odpadów na etapie rozbudowy/budowy infrastruktury. Zasadniczo tabor kolejowy nie wiąże się z generowaniem zwiększonych ilości odpadów oraz nie wpływa na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Na etapie eksploatacji nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań.
	Pojazdy niskoemisyjne lub zeroemisyjne spełniające kryteria „pojazdów czystych” w rozumieniu dyrektywy 2009/33/WE	x	Działania w zakresie pojazdów niskoemisyjnych i zeroemisyjnych (spełniających wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” w rozumieniu Dyrektywy 2019/1161 zmieniającej 2009/33/WE) kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 40%. W odniesieniu do ewentualnych odpadów powstałych w wyniku eksploatacji pojazdów elektrycznych muszą zostać zastosowane nowoczesne systemy recyklingu, regeneracji oraz ponownego użycia zarówno całych urządzeń jak i odzyskanych części/podzespołów. Postępowanie ze zużytymi bateriami z pojazdów elektrycznych winno odpowiadać wymogom Dyrektywy Ramowej o Odpadach oraz Dyrektywy w sprawie Baterii i Akumulatorów oraz Zużytych Baterii i Akumulatorów. Dodatkowo, zgodnie z projektowanymi regulacjami w gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, wdrażającej do polskiego prawa nowe wymagania w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP), korzystanie z nowych zasobów pierwiastków metalicznych (lit, kobalt, nikiel) stosowanych w bateriach litowo-jonowych powinno zostać ograniczone do minimum. Podsumowując, działanie nie powinno mieć żadnego albo nie będzie mieć znaczącego negatywnego wpływu na cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do analizowanego celu.
	Infrastruktura transportu publicznego, taka jak przystanki autobusowe i kolejowe, zatoki autobusowe, zajezdnie autobusowe, węzły przesiadkowe oraz infrastruktura do ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych	x	Planowane działania kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 40%. Wyżej wymienione przedsięwzięcia realizowane będą na obszarach miejskich lub dotyczyć będą istniejących obiektów. W trakcie prac modernizacyjnych mogą powstawać nieznaczne ilości odpadów budowlanych lub remontowych, które zostaną wywiezione przez uprawnioną firmę w czasie i warunkach bezpiecznych dla środowiska. Zasięg przestrzenny inwestycji powinien ograniczyć się do miejsca jego realizacji, nie wystąpią także oddziaływania o znacznej wielkości i złożoności. Realizacja planowanych działań nie powinna istotnie wpływać negatywnie na analizowany cel środowiskowych, zarówno bezpośrednio jak i pośrednio, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w stosunku do celu środowiskowego. Ze względu na swój charakter i zakres projektowanych inwestycji, działania dotyczące infrastruktury do ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych nie powinno mieć żadnego albo nie mieć znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do omawianego celu.

	<p>Obiekty P&R – jeśli znajdują się poza centrami miast i są zintegrowane z transportem publicznym</p>	x	<p>Działania dotyczące obiektów P&R kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 40%.</p> <p>W przypadku działań dotyczących budowy lub przebudowy infrastruktury, na etapie prowadzonych prac budowlanych mogą być generowane odpady budowlane. W perspektywie długoterminowej, eksploatacja (użytkowanie) obiektów nie powinna przyczynić się do powstawania zwiększonej ilości odpadów. Aby planowane inwestycje nie oddziaływały niekorzystnie na środowisko, ani nie pogarszały jego stanu (w kontekście GOZ i powstawania odpadów), ewentualne odpady winny być gromadzone w zabezpieczonych pojemnikach, w miejscu zaznaczonym na projekcie koncepcyjnym zagospodarowania terenu. Odpady powinny być wywożone przez uprawnioną firmę w czasie i warunkach bezpiecznych dla środowiska. Zasięg przestrzenny inwestycji powinien ograniczyć się do miejsca jego realizacji, nie wystąpią także oddziaływania o znacznej wielkości i złożoności.</p>
	<p>Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów nisko i zeroemisyjnych indywidualnych</p>	x	<p>Ze względu na swój charakter i zakres projektowanych inwestycji, działanie nie powinno mieć żadnego albo nie mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do omawianego celu.</p> <p>Działania polegające na budowie i przebudowie infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko- i zeroemisyjnych kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 40%.</p> <p>W kontekście oddziaływań długoterminowych, pośrednio realizacja zadań powinna przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych do atmosfery, które następnie (w konsekwencji depozycji suchej lub opadów mokrych) przedostają się do środowiska, w tym pośrednio oddziałując na zasoby przyrodnicze i bioróżnorodność miasta, zasoby wodne, powierzchnię ziemi (glebę).</p> <p>Ze względu na swój charakter i zakres projektowanych przedsięwzięć, działanie nie powinno mieć żadnego albo nie mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do omawianego celu.</p>
	<p>Infrastruktura dla użytkowników niezmotoryzowanych, taka jak drogi rowerowe czy ścieżki dla pieszych, m.in. połączenia pierwszej/ostatniej mili z transportem publicznym – realizowane jako samodzielne projekty, nie tylko w ramach projektów drogowych</p>	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie infrastruktury m.in. przeznaczonej dla rowerów, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 075).</p>
	<p>Infrastruktura mająca na celu poprawę bezpieczeństwa użytkowników ruchu przy drogach lokalnych (np. zatoczki autobusowe, wysepki)</p>	x	<p>Działanie nie powinno mieć żadnego albo nie będzie mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami działania w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do analizowanego celu.</p> <p>Działania polegające na inwestycjach w infrastrukturę mającą na celu poprawę bezpieczeństwa użytkowników ruchu przy drogach lokalnych (np. zatoczki autobusowe, wysepki) kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem obliczania wsparcia na cele środowiskowe (gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling) na poziomie 40%, pod</p>

			<p>warunkiem że będą się odnosić do eksploatacji taboru bezemisyjnego.</p> <p>W ramach planowanych działań przewiduje się, że potencjalne negatywne oddziaływanie (wytwarzanie odpadów budowlanych, np. gruz) może wystąpić na etapie budowy lub rozbudowy infrastruktury.</p> <p>Na etapie eksploatacji nie przewiduje, aby planowane działanie wiązało się z wytwarzaniem odpadów. Nie oczekuje się również, że realizacja działania doprowadzi do spalania odpadów lub wpływu na GOZ, ponieważ działania mają charakter lokalny i ze względu na swój zakres nie przewiduje się działań mogących prowadzić do negatywnego wpływu na analizowany cel środowiskowy.</p> <p>Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p>
	Budowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	x	
	Przebudowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	x	
	Budowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	x	
	Przebudowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	x	
	Dedykowane środki poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwo niezmotoryzowanych użytkowników dróg	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu.</p> <p>Działania mają charakter lokalny i głównie odnoszą się do istniejącej infrastruktury. Eksploatacja infrastruktury poprawiającej bezpieczeństwo ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwo niezmotoryzowanych użytkowników dróg, zasadniczo nie jest związana z wytwarzaniem odpadów.</p> <p>W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na GOZ i nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do produkcji odpadów lub ich spalania, ponieważ zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć.</p>
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Zakup taboru kolejowego, dostosowanego m.in. dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się	x	<p>Przy założeniu, że działania dotyczyć będą nowoczesnego taboru bezemisyjnego, prawdopodobieństwo zanieczyszczenia jest relatywnie niskie i zależy m.in. od rodzaju oraz stanu technicznego stosowanego taboru kolejowego. Zakłada się, że inwestycje dotyczyć będą nowoczesnego, bezemisyjnego taboru kolejowego, stąd można przypuszczać że ewentualne emisje będą marginalne. Potencjalnie w związku ze zwiększeniem liczby taboru kolejowego może zwiększyć się ryzyko ewentualnych awarii lub wypadków, natomiast sprawozdanie ze stanu bezpieczeństwa ruchu kolejowego 2020 wskazuje, że liczba wypadków w latach 2011-2020 systematycznie obniża się. Przykładowo w 2020 roku doszło do 516 wypadków, z czego 6 zakwalifikowano jako poważne, w tym 4 miały miejsca na przejazdach kolejowo-drogowych. W "Prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu „PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. – zamierzenia inwestycyjne na lata 2021-2030 z perspektywą do 2040 roku” wskazuje się jednak, że nie odnotowano w ich wyniku żadnego poważnego zanieczyszczenia wód.</p> <p>Możliwym oddziaływaniem na wody na etapie eksploatacji może być tabor pasażerski z otwartym układem sanitarnym. Natomiast, zgodnie z w/w Prognozą, po 2023 r. przewoźnicy będą zobowiązani do zestawiania pociągów z taboru pasażerskiego wyposażonego w toalety z zamkniętym układem sanitarnym na całej infrastrukturze kolejowej PKP PLK S.A., co całkowicie wykluczy ten element jako źródło zanieczyszczeń.</p> <p>W związku z powyższym można stwierdzić, że w perspektywie długoterminowej realizacja planowanych działań nie będzie zagrażać dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych.</p>

	<p>Pojazdy niskoemisyjne lub zeroemisyjne spełniające kryteria „pojazdów czystych” w rozumieniu dyrektywy 2009/33/WE</p>	x	<p>Działania polegające na zakupie niskoemisyjnych i zeroemisyjnych pojazdów (spełniających wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” w rozumieniu Dyrektywy 2019/1161 zmieniającej 2009/33/WE) kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 40%.</p> <p>Przewiduje się, że realizacja omawianych przedsięwzięć powinna przyczynić się do znaczącego ograniczenia emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, a zatem powodować pośredni pozytywny wpływ na stan i jakość wód, gleby i powietrza. Wprowadzanie pojazdów zeroemisyjnych i spełniających wymogi ekologicznie czystych pojazdów powinny ograniczyć ilości zanieczyszczeń emitowanych do środowiska, takich jak np. dwutlenek siarki, tlenki azotu, dwutlenek węgla oraz różnego rodzaju pyły, które pośrednio mogłyby przedostawać się do wód lub gleby w wyniku depozycji suchej (pyły) lub mokrej (opady).</p> <p>Działanie nie powinno mieć żadnego albo nie będzie mieć znaczącego negatywnego wpływu na cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do analizowanego celu.</p>
	<p>Infrastruktura transportu publicznego, taka jak przystanki autobusowe i kolejowe, zatoki autobusowe, zajezdnie autobusowe, węzły przesiadkowe oraz infrastruktura do ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych</p>	x	<p>Działania polegające na inwestycjach z zakresu poprawy infrastruktury transportu publicznego kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 40% (jeżeli będą odnosić się do transportu bezemisyjnego).</p> <p>Wyżej wymienione przedsięwzięcia realizowane będą na obszarach miejskich lub dotyczyć będą istniejących obiektów, dlatego generalnie nie powinny mieć wpływu na ogólny stan i jakość wód, powietrza lub gleby.</p> <p>Charakter ewentualnego oddziaływania zaproponowanych działań będzie zależał od czasu prowadzenia prac budowlanych i skali. Ewentualne oddziaływania w przypadku przebudowy lub modernizacji będą znacząco niższe w porównaniu do budowy.</p> <p>W trakcie prac modernizacyjnych mogą powstawać nieznaczne ilości odpadów budowlanych lub remontowych, które zostaną wywiezione przez uprawnioną firmę w czasie i warunkach bezpiecznych dla środowiska. Zasięg przestrzenny inwestycji powinien ograniczyć się do miejsca jego realizacji, nie wystąpią także oddziaływania o znacznej wielkości i złożoności.</p> <p>Przewiduje się jednak, że prace ograniczone będą do skali lokalnej, a ewentualne uciążliwości (np. pylenie, emisja z maszyn budowlanych) ustąpią po realizacji przedsięwzięcia. Realizacja planowanych działań nie powinna istotnie wpływać negatywnie na analizowany cel środowiskowy, zarówno bezpośrednio jak i pośrednio, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w stosunku do celu środowiskowego.</p> <p>Działania dotyczące infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko- i zeroemisyjnych kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 40%.</p> <p>W kontekście oddziaływań długoterminowych, pośrednio realizacja zadań powinna przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych do atmosfery, które następnie (w konsekwencji depozycji suchej lub opadów mokrych) przedostają się do środowiska, w tym pośrednio oddziałując na zasoby przyrodnicze i bioróżnorodność miasta, zasoby wodne, powierzchnię ziemi (glebę).</p> <p>Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p>

<p>Obiekty P&R – jeśli znajdują się poza centrami miast i są zintegrowane z transportem publicznym</p>		<p>Działania dotyczące obiektów P&R kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 40% (jeżeli będą odnosić się do transportu bezemisyjnego).</p> <p>Charakter planowanych działań, pod warunkiem że odnoszą się do infrastruktury umożliwiającej eksploatację taboru bezemisyjnego, wskazuje również na istotny wkład w łagodzenie zmiany klimatu i pozytywny wpływ na powietrze, wody lub glebę (np. poprzez ograniczanie emisji gazów cieplarnianych, w tym emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców, zmniejszenia zużycia paliw kopalnych).</p> <p>W przypadku działań dotyczących budowy lub przebudowy, na etapie prowadzonych prac budowlanych mogą zostać emitowane gazy cieplarniane i pyły, co związane będzie, np. z przygotowaniem placu budowy, eksploatacją maszyn. Jednak związane jest to ściśle z etapem budowy/przebudowy (prace budowlane), a nie z etapem eksploatacji. Ewentualne uciążliwości będą krótkotrwałe i ustąpią po zrealizowaniu prac. Dla planowanych przedsięwzięć przewiduje się ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko (OOS), zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji były one optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowały zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu. Generalnie projekty ukierunkowane na zrównoważony mobilny transport bezemisyjny powinny przyczynić się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych wskutek zmniejszenia udziału transportu indywidualnego na korzyść zwiększenia udziału transportu miejskiego.</p>
<p>Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów nisko- i zeroemisyjnych indywidualnych</p>		<p>Działania polegające na budowie i przebudowie infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko- i zeroemisyjnych kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 40%.</p> <p>W kontekście oddziaływań długoterminowych, pośrednio realizacja zadań powinna przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych do atmosfery, które następnie (w konsekwencji depozycji suchej lub opadów mokrych) przedostają się do środowiska, w tym pośrednio oddziałując na zasoby przyrodnicze i bioróżnorodność miasta, zasoby wodne, powierzchnię ziemi (glebę).</p> <p>Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p>
<p>Infrastruktura dla użytkowników niezmotoryzowanych, taka jak drogi rowerowe czy ścieżki dla pieszych, m.in. połączenia pierwszej/ostatniej mili z transportem publicznym – realizowane jako samodzielne projekty, nie tylko w ramach projektów drogowych</p>		<p>Działanie jest monitorowane jako wspierający cel środowiskowy o współczynniku 100% i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie infrastruktury m.in. przeznaczonej dla rowerów, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 075).</p>
<p>Infrastruktura mająca na celu poprawę bezpieczeństwa użytkowników ruchu przy drogach lokalnych (np. zatoczki autobusowe, wysepki)</p>		<p>Działania polegające na inwestycjach w infrastrukturę mająca na celu poprawę bezpieczeństwa użytkowników ruchu przy drogach lokalnych (np. zatoczki autobusowe, wysepki) kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem obliczania wsparcia na cele środowiskowe (zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich) na poziomie 40%, pod warunkiem że będą się odnosić do eksploatacji taboru bezemisyjnego.</p> <p>W ramach planowanych działań przewiduje się, że potencjalne negatywne oddziaływanie może wystąpić na etapie budowy lub rozbudowy infrastruktury. Będzie to prawdopodobnie związane ze zwiększonym ryzykiem przedostawania się do wód zanieczyszczeń (np. płyny eksploatacyjne z maszyn i urządzeń budowlanych,</p>

			<p>wykonywanie wykopów i ich odwodnienie) podczas prac budowlanych (niezabezpieczone powierzchnie, awaria urządzeń).</p> <p>Potencjalne oddziaływanie będzie występować lokalnie, na niewielkim obszarze (ograniczonym do miejsca prowadzonych prac budowlanych). Ewentualne negatywne oddziaływania występujące podczas awarii urządzeń powinny być tymczasowe i ustąpić w chwili naprawy urządzeń/maszyn.</p> <p>Przewiduje się, że po zrealizowaniu inwestycji, pośrednio i bezpośrednio, w perspektywie długoterminowej, realizacja działań będzie miała pozytywny wpływ na środowisko wodne, w związku z prawdopodobnym zwiększeniem w transporcie udziału paliw alternatywnych. Powinno to spowodować zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, z których część przenika potem do wód.</p> <p>W ramach planowanych działań przewiduje się, że potencjalne negatywne oddziaływanie (wytwarzanie odpadów budowlanych, np. gruz) może wystąpić na etapie budowy lub rozbudowy infrastruktury.</p> <p>Na etapie eksploatacji nie przewiduje, aby planowane działania wiązało się z wytwarzaniem odpadów. Nie oczekuje się również, że realizacja działania doprowadzi do spalania odpadów lub wpływu na GOZ, ponieważ działania mają charakter lokalny i ze względu na swój zakres nie przewiduje się działań mogących prowadzić do negatywnego wpływu na analizowany cel środowiskowy.</p> <p>Charakter planowanych działań jest lokalny i głównie do realizacji w środowiskach miejskich, w związku z tym nie przewiduje się, aby ewentualne oddziaływania były większe niż te, które potencjalnie wywołują środowiska miejskie.</p> <p>Działanie nie powinno mieć żadnego albo nie będzie mieć znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami działania w całym jego cyklu życia, ze względu na swój charakter, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą w odniesieniu do analizowanego celu.</p> <p>Zatem zgodnie z Rozporządzeniem ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, działanie to uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do tego celu.</p>
	Budowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	x	
	Przebudowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	x	
	Budowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	x	
	Przebudowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	x	
	Dedykowane środki poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwo niezmotoryzowanych użytkowników dróg	x	<p>Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu.</p> <p>Działania mają charakter lokalny i głównie odnoszą się do istniejącej infrastruktury. Eksploatacja infrastruktury poprawiającej bezpieczeństwo ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwo niezmotoryzowanych użytkowników dróg, zasadniczo nie jest związana z emisją zanieczyszczeń. W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na klimat i nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych, pyłów i innych zanieczyszczeń, ponieważ skala, zakres i charakter planowanych przedsięwzięć nie wskazuje, aby ogólny stan w/w elementów mógłby się pogorszyć.</p>
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Zakup taboru kolejowego, dostosowanego m.in. dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się	x	<p>Zasadniczo inwestycje w tabor kolejowy nie mają wpływu na bioróżnorodność. Ewentualnie na etapie eksploatacji taboru mogą wystąpić głównie kolizje ze zwierzętami.</p> <p>"Prognozą oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu „PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. – zamierzenia inwestycyjne na lata 2021-2030 z perspektywą do 2040 roku” wskazuje ponadto, że zanieczyszczenia podtorza i jego okolic substancjami ropopochodnymi czy metalami ciężkimi pochodzącymi z pociągów są incydentalne.</p> <p>Prawdopodobieństwo takiego zanieczyszczenia jest relatywnie niskie i zależy m.in. od rodzaju oraz stanu</p>

		<p>technicznego stosowanego taboru kolejowego. Zakłada się, że inwestycje dotyczyć będą nowoczesnego, bezemisyjnego taboru kolejowego, stąd można przypuszczać że ewentualne emisje (i ewentualne oddziaływania na przyrodę) będą marginalne.</p> <p>Wyżej przytoczona prognoza jednoznacznie wskazuje, że realizacja zamierzeń dotyczących infrastruktury kolejowej nie spowoduje wystąpienia istotnego negatywnego oddziaływania na populację gatunków zwierząt narażonych na ryzyko kolizji z taborem kolejowym w skali kraju, ze względu na stosunkowo małą skalę tego zjawiska w kontekście dużej liczebności pospolitych gatunków i niskiego prawdopodobieństwa potrącenia gatunków rzadkich.</p>
Pojazdy niskoemisyjne lub zeroemisyjne spełniające kryteria „pojazdów czystych” w rozumieniu dyrektywy 2009/33/WE	x	<p>Działania polegające na zakupie niskoemisyjnych i zeroemisyjnych pojazdów (spełniających wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” w rozumieniu Dyrektywy 2019/1161 zmieniającej 2009/33/WE) kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 40%.</p> <p>Nie przewiduje się, że realizacja planowanych działań będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. W perspektywie długoterminowej, realizacja w/w działania może przyczynić się do poprawy jakości przestrzeni miejskiej, zmniejszając ewentualne oddziaływania, jakie wywołuje transport konwencjonalny. Można wskazać również pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza i ograniczeniem emisji hałasu.</p> <p>Działanie nie powinno mieć żadnego albo nie będzie mieć znaczącego negatywnego wpływu na cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do analizowanego celu.</p>
Infrastruktura transportu publicznego, taka jak przystanki autobusowe i kolejowe, zatoki autobusowe, zajezdnie autobusowe, węzły przesiadkowe oraz infrastruktura do ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych	x	<p>Działania polegające na inwestycjach z zakresu poprawy infrastruktury transportu publicznego kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 40%, pod warunkiem że będą się odnosić do transportu bezemisyjnego.</p> <p>Wyżej wymienione przedsięwzięcia realizowane będą na obszarach miejskich lub dotyczyć będą istniejących obiektów, dlatego generalnie nie powinny mieć wpływu na ogólny stan ekosystemów i bioróżnorodności. Na etapie ewentualnych prac związanych z wykorzystaniem maszyn lub sprzętu budowlanego (o ile uzasadnione będzie jego użycie), mogą wystąpić hałasy, drgania, pylenie, płoszenie zwierząt. Oddziaływanie to jednak nie będzie większe niż już wywierane przez środowiska miejskie. Ewentualne uciążliwości powinny ustąpić po zakończeniu prac.</p> <p>Przewiduje się, że skutki realizacji planowanych działań będą miały pozytywny i długofalowy wpływ na poprawę stanu zasobów przyrody miasta, przyczynią się do wzrostu bioróżnorodności, a pośrednio także stanu powietrza na obszarach ochrony przyrody zlokalizowanych w województwie.</p> <p>Realizacja planowanych działań nie powinna istotnie wpływać negatywnie na analizowany cel środowiskowych, zarówno bezpośrednio jak i pośrednio, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w stosunku do celu środowiskowego.</p>
Obiekty P&R – jeśli znajdują się poza centrami miast i są zintegrowane z transportem publicznym	x	<p>Działania dotyczące obiektów P&R kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 40%, pod warunkiem że będą się odnosić do transportu bezemisyjnego.</p> <p>Charakter planowanych działań, pod warunkiem że odnosić się będzie do infrastruktury umożliwiającej eksploatację taboru bezemisyjnego, wskazuje również na istotny wkład w poprawę jakości powietrza, wód lub gleby (będących siedliskiem organizmów żywych).</p>

		<p>W przypadku działań dotyczących budowy lub przebudowy infrastruktury, na etapie prowadzonych prac budowlanych mogą zostać emitowane gazy cieplarniane i pyły, co związane będzie, np. z przygotowaniem placu budowy, eksploatacją maszyn. Jednak związane jest to ściśle z etapem budowy/przebudowy (prace budowlane), a nie z etapem eksploatacji. W związku z pracą maszyn budowlanych mogą wystąpić ewentualne hałasy i płoszenie zwierząt. Ewentualne uciążliwości będą krótkotrwałe i ustąpią po zrealizowaniu prac. Dla planowanych przedsięwzięć przewiduje się ich weryfikację pod kątem konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także pod kątem konieczności przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko (OOŚ), zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, tak aby na etapie planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji były one optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowały zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu. Nie przewiduje się, że realizacja projektowanych działań będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. Zakładając, że inwestycje dotyczyć będą obszarów miejskich, a więc i tak już miejsc przekształconych antropogenicznie, ewentualne oddziaływania na bioróżnorodność (np. zwierzęta, rośliny) nie powinny być wyższe niż te wywierane przez środowiska miejskie.</p> <p>W perspektywie długoterminowej, realizacja w/w działania może przyczynić się do poprawy jakości przestrzeni miejskiej, zmniejszając ewentualne oddziaływania, jakie wywołuje transport indywidualny. Można wskazać również niewielki pozytywny wpływ na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów w związku ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza i ograniczeniem emisji hałasu.</p>
Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów nisko i zeroemisyjnych indywidualnych	x	<p>Działania dotyczące infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów nisko- i zeroemisyjnych kwalifikują się do objęcia ich obszarem interwencji 073 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego), zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze współczynnikiem wsparcia na cele środowiskowe na poziomie 40%.</p> <p>W kontekście oddziaływań długoterminowych, pośrednio realizacja zadań powinna przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych do atmosfery, które następnie (w konsekwencji depozycji suchej lub opadów mokrych) przedostają się do środowiska, w tym pośrednio oddziałując na zasoby przyrodnicze i bioróżnorodność miasta, zasoby wodne, powierzchnię ziemi (glebę).</p> <p>Przewiduje się, że skutki realizacji planowanych działań będą miały pozytywny i długofalowy wpływ na poprawę stanu zasobów przyrody miasta, przyczynią się do wzrostu bioróżnorodności, a pośrednio także stanu powietrza na obszarach ochrony przyrody zlokalizowanych w województwie.</p>
Infrastruktura dla użytkowników niezmotoryzowanych, taka jak drogi rowerowe czy ścieżki dla pieszych, m.in. połączenia pierwszej/ostatniej mili z transportem publicznym – realizowane jako samodzielne projekty, nie tylko w ramach projektów drogowych	x	<p>Działanie jest monitorowane jako wspierające cel środowiskowy „Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów” o współczynniku 100% i jako taki uznaje się je za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do analizowanego celu, ponieważ dotyczy działań w zakresie infrastruktury przeznaczonej dla rowerów, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (obszar interwencji 075).</p>
Infrastruktura mająca na celu poprawę bezpieczeństwa użytkowników ruchu przy drogach lokalnych (np. zatoczki autobusowe, wysepki)		<p>Zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, w odniesieniu do niektórych działań, w przypadku których nie przewiduje się żadnego wpływu na wszystkie lub niektóre z sześciu celów środowiskowych lub przewiduje się, że wpływ ten będzie niewielki, i przyjęto, że działania mają charakter lokalny, przewidziany do realizacji głównie w ośrodkach miejskich, w związku z tym należy spodziewać się, że w perspektywie długoterminowej realizacja działania nie będzie negatywnie oddziaływać na cel środowiskowy „Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów”.</p>

Budowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	x		
Przebudowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	x		
Budowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	x		
Przebudowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	x		
Dedykowane środki poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwo niezmotoryzowanych użytkowników dróg		x	Planowane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Działania mają charakter lokalny i głównie odnoszą się do istniejącej infrastruktury. Eksploatacja infrastruktury poprawiającej bezpieczeństwo ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwo niezmotoryzowanych użytkowników dróg, zasadniczo nie jest związana z emisją zanieczyszczeń. W perspektywie krótko- i długoterminowej nie przewiduje się negatywnego wpływu na bioróżnorodność.

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną oceny zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”

Część 2 Ocena merytoryczna

Pytania		NIE	UZASADNIENIE MERYTORYCZNE
Cel środowiskowy	Typ działania		

<p>Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?</p>	<p>Budowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej</p>	<p> <p>Nie oczekuje się, że realizacja działań dotyczących budowy infrastruktury drogowej doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych w perspektywie długoterminowej. Budowane drogi i wojewódzkie budowane będą do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej.</p> <p>Na etapie projektów budowy infrastruktury drogowej mogą zostać wygenerowane potencjalne emisje gazów cieplarnianych związane z ruchem ciężkich pojazdów.</p> <p>Potencjalne zwiększone emisje będą występować na etapie prac budowlanych i powinny ustąpić po ich zakończeniu. Przewidywanym rezultatem realizacji działania będzie podniesienie efektywności sieci transportowej.</p> <p>Budowa nowych dróg i obwodnic powinna przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców i wzrostu bezpieczeństwa. W perspektywie długoterminowej (etap eksploatacji) przewiduje się, że realizacja inwestycji dotyczących budowy nowych dróg może przyczynić się co najmniej do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w związku z intensywnym ruchem pojazdów (zwiększenie przepustowości dróg, zwiększenie płynności).</p> <p>Jednocześnie sama budowa nowych dróg nie przynosi istotnych zmian w emisji spalinowych. Efekt ograniczenia emisji gazów cieplarnianych osiągany jest głównie dzięki upłynnieniu ruchu, co prowadzi do zmniejszenia zużycia paliwa. W dokumencie "Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014 – 2023" wykazano, że znaczna ilość ciągów komunikacyjnych może powodować ponadnormatywne stężenia zanieczyszczeń powietrza (w analizie wykazano wyłącznie dwutlenek azotu), jednak ograniczają się one prawie zawsze do pasa drogowego, co potwierdzono na podstawie modelowania wykonanego w ramach w/w dokumentu.</p> <p>Zastosowanie odpowiednich środków zaradczych, np. wprowadzanie zieleni przydrożnej; promowanie pojazdów napędzanych alternatywnymi paliwami, szczególnie w odniesieniu do pojazdów ciężarowych i autobusów (co w ramach poszczególnych priorytetów jest planowane do realizacji), czy też wyprowadzanie ruchu pojazdów poprzez obwodnice (w ramach działań związanych z budową infrastruktury drogowej), przywrócenie poprzedniego stanu siedlisk lub utworzenie nowych siedlisk, poprawa stanu pozostałych siedlisk proporcjonalnie do ewentualnych strat) powinno zminimalizować potencjalne negatywne oddziaływania na etapie eksploatacji. Można zatem stwierdzić, że przy odpowiednio prowadzonych pracach budowlanych i ujętych na etapie prac projektowych rozwiązań minimalizujących, realizacja działania nie powinna istotnie przyczynić się do znacznych emisji gazów cieplarnianych.</p> <p>DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD"</p> <p>1. Jeżeli działanie będzie dotyczyło inwestycji publicznych i znajdą zastosowanie kryteria zielonych zamówień publicznych, należy uwzględnić te kryteria, np. przeprowadzenie procedury o udzielenie zamówienia zgodnie z kolejnością: wybór zespołu projektowego i wykonawców, opracowanie projektu technicznego i wymagań eksploatacyjnych, przebudowa drogi, użytkowanie drogi, utrzymanie i eksploatacja drogi, wycofanie z użytku; przeprowadzenie oceny cyklu życia głównych elementów drogi, pomiar śladu węglowego głównych elementów drogi, wykorzystanie materiałów spełniających, np. minimalny wymóg dotyczący zawartości materiałów z recyklingu – zgodnie z obowiązującymi normami ISO w zakresie, np. kruszyw, nawierzchni asfaltowej, nawierzchni betonowej, mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym, gruntu stabilizowanego, obniżenie emisji z transportu materiałów ciężkich (kruszyw wykorzystywanych na potrzeby głównych elementów drogi); specyfikacja, zamówienie i wykorzystanie materiałów budowlanych o niskim wpływie na środowisko; uwzględnienie w projekcie nominalnego okresu użytkowania zmodernizowanej/przebudowanej drogi, np. trwałość 15 lat w przypadku warstwy wiążącej z możliwością skrócenia tego okresu do co najmniej 10 lat w przypadku szczególnych warunków (takich jak ostry klimat); 20 lat w przypadku warstwy podbudowy zasadniczej dla nawierzchni elastycznych/półsztywnych oraz w przypadku płyt betonowych dla nawierzchni sztywnych; 40 lat w przypadku podbudowy pomocniczej).</p> <p>2. W przypadku inwestycji infrastrukturalnych działania powinny być uodpornione na zmianę klimatu i zmiany środowiskowe (zgodnie z rekomendacjami Komisji Europejskiej w sprawie wytycznych dot. podniesienia odporności wrażliwych inwestycji infrastrukturalnych na zmiany klimatu inwestycje liniowe, w tym linie drogowe, stanowią przedsięwzięcia znajdujące się w grupie przedsięwzięć szczególnie narażonych na wpływ ekstremalnych czynników atmosferycznych ze względu na czasookres eksploatacyjny wynoszący powyżej 20 lat, kiedy to prawdopodobieństwo wystąpienia i konsekwencje zmian klimatycznych będą najbardziej odczuwalne).</p> <p>3. Działanie powinno spełniać wymogi określone w odpowiedniej części przepisów Unii dotyczących środowiska (w szczególności ocen</p> </p>
	<p>Budowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich</p>	<p>x</p>

			<p>środowiskowych) i udzielono odpowiednich pozwoleń/zezwoleń.</p> <p>4. W przypadku inwestycji dotyczących budowy dróg, w przypadkach uwzględnionych w obowiązujących przepisach, należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko i wdrożyć wnioski z tej oceny (rozwiązania alternatywne, działania minimalizujące, oddziaływania skumulowane, potencjalne oddziaływania transgraniczne).</p>
	<p>Przebudowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej</p>	x	<p>W przypadku inwestycji dotyczących przebudowy infrastruktury drogowej, ze względu na charakter działań, który dotyczy już istniejącej infrastruktury, nie oczekuje się, że doprowadzi to do znacznych emisji gazów cieplarnianych. Przewiduje się, że przebudowa sieci dróg pozwoli zoptymalizować ruch (uptynnienie ruchu) i obniżyć ryzyko potencjalnych wypadków i tym samym przedostawanie się zanieczyszczeń do wód lub do gleby (np. poprzez systemy kanalizacji deszczowej niewyposażonej w urządzenia podczyszczające).</p> <p>Pośrednio, działania dotyczące uptynnienia ruchu w wyniku przebudowy dróg, powinny przyczynić się co najmniej do częściowego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (poprzez zmniejszenia zużycia paliw). Przewiduje się, że poprawa infrastruktury drogowej pozwoli zredukować emisję zanieczyszczeń (pyłowych, gazowych), a tym samym pośrednio przedostawanie się tego typu zanieczyszczeń do ekosystemów wodnych oraz do atmosfery, gdzie bezpośrednio w postaci kwaśnych deszczy lub pośrednio w wyniku spływu powierzchniowego, zanieczyszczenia wprowadzane są do wód. Nie należy zatem spodziewać się istotnego wpływu, pośredniego i bezpośredniego, na cel środowiskowy.</p> <p>DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD"</p> <p>1. Jeżeli działanie będzie dotyczyło inwestycji publicznych i znajdą zastosowanie kryteria zielonych zamówień publicznych, należy uwzględnić te kryteria, np. przeprowadzenie procedury o udzielenie zamówienia zgodnie z kolejnością: wybór zespołu projektowego i wykonawców, opracowanie projektu technicznego i wymagań eksploatacyjnych, przebudowa drogi, użytkowanie drogi, utrzymanie i eksploatacja drogi, wycofanie z użytku; przeprowadzenie oceny cyklu życia głównych elementów drogi, pomiar śladu węglowego głównych elementów drogi, wykorzystanie materiałów spełniających, np. minimalny wymóg dotyczący zawartości materiałów z recyklingu – zgodnie z obowiązującymi normami ISO w zakresie, np. kruszyw, nawierzchni asfaltowej, nawierzchni betonowej, mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym, gruntu stabilizowanego, obniżenie emisji z transportu materiałów ciężkich (kruszyw wykorzystywanych na potrzeby głównych elementów drogi); specyfikacja, zamówienie i wykorzystanie materiałów budowlanych o niskim wpływie na środowisko; uwzględnienie w projekcie nominalnego okresu użytkowania zmodernizowanej/przebudowanej drogi, np. trwałość 15 lat w przypadku warstwy wiążącej z możliwością skrócenia tego okresu do co najmniej 10 lat w przypadku szczególnych warunków (takich jak ostry klimat); 20 lat w przypadku warstwy podbudowy zasadniczej dla nawierzchni elastycznych/półsztywnych oraz w przypadku płyt betonowych dla nawierzchni sztywnych; 40 lat w przypadku podbudowy pomocniczej).</p> <p>2. W przypadku inwestycji infrastrukturalnych działania powinny być uodpornione na zmianę klimatu i zmiany środowiskowe.</p> <p>3. W przypadku inwestycji dotyczących przebudowy dróg, w przypadkach uwzględnionych w obowiązujących przepisach, należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko i wdrożyć wnioski z tej oceny (rozwiązania alternatywne, działania minimalizujące, oddziaływania skumulowane, potencjalne oddziaływania transgraniczne).</p>
	<p>Przebudowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich</p>	x	<p>związanych spoiwem hydraulicznym, gruntu stabilizowanego, obniżenie emisji z transportu materiałów ciężkich (kruszyw wykorzystywanych na potrzeby głównych elementów drogi); specyfikacja, zamówienie i wykorzystanie materiałów budowlanych o niskim wpływie na środowisko; uwzględnienie w projekcie nominalnego okresu użytkowania zmodernizowanej/przebudowanej drogi, np. trwałość 15 lat w przypadku warstwy wiążącej z możliwością skrócenia tego okresu do co najmniej 10 lat w przypadku szczególnych warunków (takich jak ostry klimat); 20 lat w przypadku warstwy podbudowy zasadniczej dla nawierzchni elastycznych/półsztywnych oraz w przypadku płyt betonowych dla nawierzchni sztywnych; 40 lat w przypadku podbudowy pomocniczej).</p> <p>2. W przypadku inwestycji infrastrukturalnych działania powinny być uodpornione na zmianę klimatu i zmiany środowiskowe.</p> <p>3. W przypadku inwestycji dotyczących przebudowy dróg, w przypadkach uwzględnionych w obowiązujących przepisach, należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko i wdrożyć wnioski z tej oceny (rozwiązania alternatywne, działania minimalizujące, oddziaływania skumulowane, potencjalne oddziaływania transgraniczne).</p>
<p>Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?</p>			

	<p>Budowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej</p>	<p>x</p> <p>Nie przewiduje się, realizacja działań dotyczących budowy dróg będzie zagrażać dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych.</p> <p>Potencjalnym prawdopodobieństwem wystąpienia negatywnego oddziaływania charakteryzują się przedsięwzięcia związane z budową odcinków infrastruktury drogowej, wymagającą przez to zajęcia dodatkowego terenu oraz prowadzenia głębokich wykopów i konieczności ich odwodnienia. Wiąże się to m.in. ze zwiększeniem ryzyka przedostawania się zanieczyszczeń w trakcie budowy drogi lub obwodnicy (awaria urządzeń, maszyn), która powinna ustąpić w chwili usunięcia awarii.</p> <p>Potencjalnie na etapie eksploatacji może dojść do awarii drogowej lub wypadku/stłuczki i spowodować wycieki substancji ropopochodnych, a następnie ich migrację do wód powierzchniowych lub przeciek poprzez grunt do wód gruntowych. Mieszanina substancji ropopochodnych i innych związków chemicznych z wodą spływającą z powierzchni drogi stanowi zagrożenie zwłaszcza dla otoczenia tras o dużym obciążeniu ruchem. W celu zapewnienia ochrony zasobów wodnych, na etapie prac projektowych i przygotowania do realizacji działań dotyczących budowy dróg uwzględnione powinny zostać parametry mające bezpośredni wpływ na jakość i stan zasobów wodnych i zastosowane odpowiednie środki zaradcze, np. stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, wyłączanie sprzętu na czas postoju, wprowadzanie zieleni przydrożnej lub pasów zieleni, montaż urządzeń podczyszczających w przypadku ich braku (w uzasadnionych przypadkach).</p> <p>Prowadzone prace i odpowiednio zabezpieczone tereny robót, powinny ograniczyć ewentualne czynniki do krótkotrwałych i chwilowym oddziaływań, które ustąpią po zrealizowaniu inwestycji. Podsumowując, w perspektywie długoterminowej realizacja działania związanego z budową dróg nie powinno zagrażać dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Nie przewiduje się, że realizacja działań polegających na budowie infrastruktury drogowej będzie zagrażać dobremu stanowi środowiska wód morskich, ponieważ inwestycje zlokalizowane w ramach omawianego celu są zlokalizowane poza zasięgiem występowania wód morskich.</p>
<p>Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?</p>	<p>Budowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich</p>	<p>x</p> <p>DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD"</p> <p>1. Jeżeli działanie będzie dotyczyło inwestycji publicznych i znajdują zastosowanie kryteria zielonych zamówień publicznych, należy uwzględnić te kryteria, np. przeprowadzenie procedury o udzielenie zamówienia zgodnie z kolejnością: wybór zespołu projektowego i wykonawców, opracowanie projektu technicznego i wymagań eksploatacyjnych, przebudowa drogi, użytkowanie drogi, utrzymanie i eksploatacja drogi, wycofanie z użytku; przeprowadzenie oceny cyklu życia głównych elementów drogi, pomiar śladu węglowego głównych elementów drogi, wykorzystanie materiałów spełniających, np. minimalny wymóg dotyczący zawartości materiałów z recyklingu – zgodnie z obowiązującymi normami ISO w zakresie, np. kruszyw, nawierzchni asfaltowej, nawierzchni betonowej, mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym, gruntu stabilizowanego, obniżenie emisji z transportu materiałów ciężkich (kruszyw wykorzystywanych na potrzeby głównych elementów drogi); specyfikacja, zamówienie i wykorzystanie materiałów budowlanych o niskim wpływie na środowisko; uwzględnienie w projekcie elementów kontrolujących zanieczyszczenie wód opadowych wraz z podaniem dowodów w postaci informacji i referencji dotyczących odpowiednich zamówień z ostatnich 5 lat, w ramach których zrealizowano powyższe elementy; uwzględnienie w projekcie rozwiązań za projekty systemów odwadniania obejmujących inżynierskie rozwiązania ekologiczne, np. opaski żwirowe, porośnięte trawą rowy, zbiorniki retencyjne).</p> <p>2. W przypadku inwestycji infrastrukturalnych inwestycje powinny zostać uodpornione na zmianę klimatu i zmiany środowiskowe.</p> <p>3. Nie przewiduje się, aby działanie istotnie w znaczący sposób wpływało na jednolite części wód (ani na uniemożliwienie osiągnięcia dobrego stanu lub dobrego potencjału, zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej, przez konkretną część wód, z którą jest on związany, lub przez inne części wód w tym samym dorzeczu) lub (ii) chronione siedliska i gatunki bezpośrednio uzależnione od wody.</p>

	Przebudowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	x Znacznie mniejsze oddziaływanie, w porównaniu do działań dotyczących budowy dróg, będą powodowały projekty dotyczące przebudowy dróg lub obwodnic. Będą one polegać na przebudowie istniejących elementów infrastruktury drogowej, które najczęściej już są wyposażone w urządzenia podczyszczające (np. separatory), zapewniające, przy odpowiedniej eksploatacji, odpowiednią ochronę zasobów wodnych. W celu zapewnienia ochrony zasobów wodnych, na etapie prac projektowych i przygotowania do realizacji działań dotyczących przebudowy dróg uwzględnione powinny zostać parametry mające bezpośredni wpływ na jakość i stan zasobów wodnych i zastosowane odpowiednie środki zaradcze, np. stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, wyłączanie sprzętu na czas postoju, wprowadzanie zieleni przydrożnej lub pasów zieleni, montaż urządzeń podczyszczających w przypadku ich braku (w uzasadnionych przypadkach). Prowadzone prace i odpowiednio zabezpieczone tereny robót, powinny ograniczyć ewentualne czynniki do krótkotrwałych i chwilowym oddziaływań, które ustąpią po zrealizowaniu inwestycji. Podsumowując, w perspektywie długoterminowej realizacja działania związanego z przebudową dróg nie powinno zagrażać dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Nie przewiduje się, że realizacja działań polegających na przebudowie infrastruktury drogowej będzie zagrażać dobremu stanowi środowiska wód morskich, ponieważ inwestycje zlokalizowane w ramach omawianego celu są zlokalizowane poza zasięgiem występowania wód morskich.
	Przebudowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	x DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD" 1. Jeżeli działanie będzie dotyczyło inwestycji publicznych i znajdują zastosowanie kryteria zielonych zamówień publicznych, należy uwzględnić te kryteria, np. przeprowadzenie procedury o udzielenie zamówienia zgodnie z kolejnością: wybór zespołu projektowego i wykonawców, opracowanie projektu technicznego i wymagań eksploatacyjnych, przebudowa drogi, użytkowanie drogi, utrzymanie i eksploatacja drogi, wycofanie z użytku; przeprowadzenie oceny cyklu życia głównych elementów drogi, pomiar śladu węglowego głównych elementów drogi, wykorzystanie materiałów spełniających, np. minimalny wymóg dotyczący zawartości materiałów z recyklingu – zgodnie z obowiązującymi normami ISO w zakresie, np. kruszyw, nawierzchni asfaltowej, nawierzchni betonowej, mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym, gruntu stabilizowanego, obniżenie emisji z transportu materiałów ciężkich (kruszyw wykorzystywanych na potrzeby głównych elementów drogi); specyfikacja, zamówienie i wykorzystanie materiałów budowlanych o niskim wpływie na środowisko; uwzględnienie w projekcie elementów kontrolujących zanieczyszczenie wód opadowych wraz z podaniem dowodów w postaci informacji i referencji dotyczących odpowiednich zamówień z ostatnich 5 lat, w ramach których zrealizowano powyższe elementy; uwzględnienie w projekcie rozwiązań za projekty systemów odwadniania obejmujących inżynierskie rozwiązania ekologiczne, np. opaski żwirowe, porośnięte trawą rowy, zbiorniki retencyjne). 2. W przypadku inwestycji infrastrukturalnych inwestycje powinny zostać uodpornione na zmianę klimatu i zmiany środowiskowe. 3. Nie przewiduje się, aby działanie istotnie w znaczący sposób wpływało na jednolite części wód (ani na uniemożliwienie osiągnięcia dobrego stanu lub dobrego potencjału, zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej, przez konkretną część wód, z którą jest on związany, lub przez inne części wód w tym samym dorzeczu) lub (ii) chronione siedliska i gatunki bezpośrednio uzależnione od wody.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling: Czy oczekuje się, że środek: (i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub (ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie	Budowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	x Realizacja działania związanego z budową dróg lub obwodnic prawdopodobnie spowoduje powstawaniu wykopów i odkładanie mas ziemnych. W związku z tym można spodziewać się, że część nadmiarów mas ziemnych nie będą nadawały się do ponownego wykorzystania. Będą one wymagały przygotowania odpowiednich terenów do ich czasowego gromadzenia przed ostatecznym zagospodarowaniem, zgodnie z Ustawą o odpadach i towarzyszących jej Rozporządzeniach wykonawczych. W przypadku mas ziemnych wydobywanych z gruntów niespoistych, uzyskany materiał będzie można wykorzystać, minimalizując w ten sposób ilość materiałów mogących stanowić odpad. Działania tego typu zmniejszają powierzchnie niezbędne do składowania odpadów,

<p>bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub (iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?</p>	<p>Budowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich</p>	<p>wpłyną także na zmniejszenie uciążliwości towarzyszących ruchowi pojazdów transportowych. Nie prognozuje się wystąpienia odpadów niebezpiecznych.</p> <p>Podczas eksploatacji nowych dróg przewiduje się występowanie szlamów powstających podczas czyszczenia urządzeń podczyszczających wody opadowe lub roztopowe. Ich utylizacja powinna odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającą niektóre dyrektywy. Do realizacji inwestycji powinny być wykorzystywane w pierwszej kolejności kruszywa wydobywane ze złóż już istniejących. Eksploatacja nowych złóż powinna odbywać się z jak najmniejszą presją na środowisko, po uprzednim wykonaniu oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych inwestycji związanych z wydobyciem i produkcją kruszyw.</p> <p>Na podstawie powyższej analizy można stwierdzić, że realizacja przedsięwzięć dotyczących budowy dróg lub obwodnic nie spowoduje poważnej i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym oraz nie doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków. Realizacja inwestycji nie doprowadzi również do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów.</p> <p>Potencjalnie powstające odpady generowane będą wyłącznie na etapie budowy dróg, natomiast na etapie eksploatacji przewiduje się że będą to w większości zawiesiny i szlamy usuwane okresowo z urządzeń podczyszczających wody opadowe lub roztopowe, co stanowi typowe działanie eksploatacyjne i utrzymaniowe dróg.</p> <p>DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD"</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jeżeli działanie będzie dotyczyć inwestycji publicznych i znajdą zastosowanie kryteria zielonych zamówień publicznych, należy uwzględnić te kryteria, np. przeprowadzenie procedury o udzielenie zamówienia zgodnie z kolejnością: wybór zespołu projektowego i wykonawców, opracowanie projektu technicznego i wymagań eksploatacyjnych, przebudowa drogi, użytkowanie drogi, utrzymanie i eksploatacja drogi, wycofanie z użytku; przeprowadzenie oceny cyklu życia głównych elementów drogi, pomiar śladu węglowego głównych elementów drogi, wykorzystanie materiałów spełniających, np. minimalny wymóg dotyczący zawartości materiałów z recyklingu – zgodnie z obowiązującymi normami ISO w zakresie, np. kruszyw, nawierzchni asfaltowej, nawierzchni betonowej, mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym, gruntu stabilizowanego, obniżenie emisji z transportu materiałów ciężkich (kruszyw wykorzystywanych na potrzeby głównych elementów drogi); specyfikacja, zamówienie i wykorzystanie materiałów budowlanych o niskim wpływie na środowisko; przedstawienie planu utrzymania i renowacji, obejmującego na przykład koszty, odstępy między pracami związanymi z utrzymaniem/modernizacją, plan zagęszczenia ruchu; w przypadku wymogu przeprowadzenia obliczenia śladu węglowego, oferent przygotowuje dokument zawierający zagadnienia, np. odsetka urobku i odpadów z budowy i rozbiórki poddanych recyklingowi i ponownie wykorzystanych na placu budowy i poza placem budowy). 2. W przypadku inwestycji infrastrukturalnych inwestycje powinny zostać uodpornione na zmianę klimatu i zmiany środowiskowe. 3. Podejmowane działania powinny być zgodne z istniejącymi światowymi, krajowymi, regionalnymi lub lokalnymi planami ograniczenia zanieczyszczeń. 4. Prowadzenie prac projektowych i przedprojektowych oraz na etapie realizacji, przy zachowaniu przepisów Prawa budowlanego, przepisów o drogach publicznych (Ustawa o drogach) oraz przepisów odrębnych, a także ustaleń Polskich Norm i w szczególności obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. 5. Realizowane działanie powinno być zgodne z zasadami zrównoważonych produktów oraz hierarchią postępowania z odpadami, ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania powstawaniu odpadów; ewentualne ilości przewidywanych powstających substancji i odpadów, w tym sposób ich utylizacji, powinny zostać uwzględnione na etapie uzyskiwania stosowanych zgód i decyzji. 6. Działanie powinno zapewnić skuteczne i efektywne wykorzystanie odpadów w miejscu ich powstania (np. wydobytych mas ziemnych).
---	--	---

	<p>Przebudowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej</p>	<p>x</p> <p>W ramach przedsięwzięć dotyczących przebudowy infrastruktury drogowej można spodziewać się podobnych oddziaływań jak w przypadku budowy dróg lub obwodnic, tj. powstawania odpadów w związku z wydobywaniem mas ziemnych lub rozbiórki istniejących dróg, choć ich ilość powinna być znacząco mniejsza w porównaniu do inwestycji w budowę dróg. Podczas przebudowy powstaną nadmiary mas ziemnych, pozyskana ziemia będzie wymagała przygotowania odpowiednich terenów do ich czasowego gromadzenia.</p> <p>Ewentualna utylizacja odpadów powinna odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy. Nie przewiduje się zatem, że realizacja działań dotyczących przebudowy dróg lub obwodnic doprowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym.</p> <p>DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD"</p> <p>1. Jeżeli działanie będzie dotyczyło inwestycji publicznych i znajdą zastosowanie kryteria zielonych zamówień publicznych, należy uwzględnić te kryteria, np. przeprowadzenie procedury o udzielenie zamówienia zgodnie z kolejnością: wybór zespołu projektowego i wykonawców, opracowanie projektu technicznego i wymagań eksploatacyjnych, przebudowa drogi, użytkowanie drogi, utrzymanie i eksploatacja drogi, wycofanie z użytku; przeprowadzenie oceny cyklu życia głównych elementów drogi, pomiar śladu węglowego głównych elementów drogi, wykorzystanie materiałów spełniających, np. minimalny wymóg dotyczący zawartości materiałów z recyklingu – zgodnie z obowiązującymi normami ISO w zakresie, np. kruszyw, nawierzchni asfaltowej, nawierzchni betonowej, mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym, gruntu stabilizowanego, obniżenie emisji z transportu materiałów ciężkich (kruszyw wykorzystywanych na potrzeby głównych elementów drogi); specyfikacja, zamówienie i wykorzystanie materiałów budowlanych o niskim wpływie na środowisko; przedstawienie planu utrzymania i renowacji, obejmującego na przykład koszty, odstępstwa między pracami związanymi z utrzymaniem/modernizacją, plan zagęszczenia ruchu; w przypadku wymogu przeprowadzenia obliczenia śladu węglowego, oferent przygotowuje dokument zawierający zagadnienia, np. odsetka urobku i odpadów z budowy i rozbiórki poddanych recyklingowi i ponownie wykorzystanych na placu budowy i poza placem budowy).</p>
	<p>Przebudowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich</p>	<p>x</p> <p>2. W przypadku inwestycji infrastrukturalnych inwestycje powinny zostać uodpornione na zmianę klimatu i zmiany środowiskowe.</p> <p>3. Podejmowane działania powinny być zgodne z istniejącymi światowymi, krajowymi, regionalnymi lub lokalnymi planami ograniczenia zanieczyszczeń.</p> <p>4. Prowadzenie prac projektowych i przedprojektowych oraz na etapie realizacji, przy zachowaniu przepisów Prawa budowlanego, przepisów o drogach publicznych (Ustawa o drogach) oraz przepisów odrębnych, a także ustaleń Polskich Norm i w szczególności obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.</p> <p>5. Realizowane działanie powinno być zgodne z zasadami zrównoważonych produktów oraz hierarchią postępowania z odpadami, ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania powstawaniu odpadów; ewentualne ilości przewidywanych powstających substancji i odpadów, w tym sposób ich utylizacji, powinny zostać uwzględnione na etapie uzyskiwania stosowanych zgód i decyzji.</p> <p>6. Działanie powinno zapewnić skuteczne i efektywne wykorzystanie odpadów w miejscu ich powstania (np. wydobytych mas ziemnych).</p>

<p>Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?</p>	<p>Budowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej</p>	<p>x</p> <p>W dokumencie "Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014 – 2023" wykazano, że znaczna ilość ciągów komunikacyjnych może powodować ponadnormatywne stężenia zanieczyszczeń powietrza (w analizie wykazano wyłącznie dwutlenek azotu), jednak ograniczają się one prawie zawsze do pasa drogowego, co potwierdzono na podstawie modelowania wykonanego w ramach w/w dokumentu.</p> <p>W przypadku wód mogą to być potencjalne emisje gazów i pyłów emitowanych zarówno na etapie budowy jak i późniejszej eksploatacji nowej drogi/obwodnicy. Do gleb potencjalnie emitowane mogą być metale ciężkie (głównie na etapie eksploatacji).</p> <p>Promowanie transportu zrównoważonego i korzystanie z usług zbiorowego transportu prawdopodobnie powinno obniżyć potencjalne emisje.</p> <p>Budowa nowych dróg, w tym obwodnic, przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, wzrostu bezpieczeństwa i redukcji emisji zanieczyszczeń.</p> <p>Zastosowanie odpowiednich środków zaradczych, np. wprowadzanie zieleni przydrożnej; promowanie pojazdów napędzanych alternatywnymi paliwami, szczególnie w odniesieniu do pojazdów ciężarowych i autobusów, czy też wyprowadzanie ruchu pojazdów poprzez obwodnice, powinno zminimalizować potencjalne negatywne oddziaływania na etapie eksploatacji. Można zatem stwierdzić, że przy odpowiednio prowadzonych pracach budowlanych i ujętych na etapie prac projektowych rozwiązań minimalizujących, realizacja działania nie powinna istotnie przyczynić się do znacznych emisji gazów cieplarnianych.</p>
	<p>Budowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich</p>	<p>x</p> <p>DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD"</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W przypadku inwestycji publicznych działanie powinno być zgodne z kryteriami zielonych zamówień publicznych. 2. W przypadku inwestycji infrastrukturalnych inwestycje powinny zostać uodpornione na zmianę klimatu i zmiany środowiskowe. 3. Podejmowane działania powinny być zgodne z istniejącymi światowymi, krajowymi, regionalnymi lub lokalnymi planami ograniczenia zanieczyszczeń. 4. W trakcie prowadzonych prac projektowych i przedprojektowych oraz na etapie realizacji, działania powinny być prowadzone w sposób zgodny z najlepszymi dostępnymi technikami (BAT) lub z dokumentami referencyjnymi dotyczącymi najlepszych dostępnych technik. 5. Nie przewiduje się, aby działanie istotnie w znaczący sposób wpływało na jednolite części wód (ani na uniemożliwienie osiągnięcia dobrego stanu lub dobrego potencjału, zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej, przez konkretną część wód, z którą jest on związany, lub przez inne części wód w tym samym dorzeczu) lub (ii) chronione siedliska i gatunki bezpośrednio uzależnione od wody.
	<p>Przebudowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej</p>	<p>x</p> <p>Nie oczekuje się, że realizacja działań dotyczących przebudowy dróg lub obwodnic doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Potencjalne zwiększone emisje zanieczyszczeń do powietrza (np. pyły, gazy), do wody (bezpośrednio wraz ze spływem wód opadowych lub roztopowych) lub do gleby (nieszczelne rowy, wycieki paliw i przesączanie do gruntu) mogą wystąpić głównie na etapie realizacji inwestycji, jednak ten charakter oddziaływań ograniczony jest do miejsca prowadzenia przebudowy i zasadniczo powinien ustąpić po jej zakończeniu.</p> <p>Na etapie realizacji inwestycji może dojść do potencjalnego uwalniania zanieczyszczeń do powietrza (gazy cieplarniane, pyły), wody lub gleb (potencjalne wycieki olejów, paliw, smarów). Potencjalne oddziaływania będą mieć charakter lokalny i występować wyłącznie na etapie prac budowlanych i powinny ustąpić po ich zakończeniu. Realizacja inwestycji dotyczących przebudowy dróg/obwodnic nie powinna wpłynąć na ogólny stan powietrza, wody lub gleby.</p> <p>Pośrednio pozytywnie, realizacja działania może wpłynąć na zwiększenie liczby wykonywanych przewozów publicznego transportu, przy jednoczesnym zmniejszeniu się transportu indywidualnego i w ten sposób zminimalizowane może zostać</p>

	Przebudowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	<p>ewentualne ryzyko wypadków, awarii oraz wzmożonego ruchu i związanej z tym emisji zanieczyszczeń. Po zakończeniu inwestycji, w wyniku przebudowy dróg/obwodnic i w konsekwencji podniesienia ich sprawności, emisja zanieczyszczeń w stosunku do aktualnego stanu powinna zostać zmniejszona. Obecne doświadczenia związane z nowymi technologiami budowy obiektów drogowych wskazują na to, że bezpośrednie oddziaływanie w czasie przebudowy drogi na powierzchnię ziemi i glebę ograniczy się praktycznie do pasa kilkudziesięciu metrów od osi drogi w obie strony.</p> <p>DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD"</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W przypadku inwestycji publicznych działanie powinno być zgodne z kryteriami zielonych zamówień publicznych. 2. W przypadku inwestycji infrastrukturalnych inwestycje powinny zostać uodpornione na zmianę klimatu i zmiany środowiskowe. 3. Podejmowane działania powinny być zgodne z istniejącymi światowymi, krajowymi, regionalnymi lub lokalnymi planami ograniczenia zanieczyszczeń. 4. W trakcie prowadzonych prac projektowych i przedprojektowych oraz na etapie realizacji, działania powinny być prowadzone w sposób zgodny z najlepszymi dostępnymi technikami (BAT) lub z dokumentami referencyjnymi dotyczącymi najlepszych dostępnych technik. 5. Nie przewiduje się, aby działanie istotnie w znaczący sposób wpływało na jednolite części wód (ani na uniemożliwienie osiągnięcia dobrego stanu lub dobrego potencjału, zgodnie z wymogami ramowej dyrektywy wodnej, przez konkretną część wód, z którą jest on związany, lub przez inne części wód w tym samym dorzeczu) lub (ii) chronione siedliska i gatunki bezpośrednio uzależnione od wody.
<p>Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek: (i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub (ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?</p>	Budowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	<p>Potencjalne niekorzystne oddziaływanie na bioróżnorodność jest zróżnicowane w zależności od zakresu i konkretnej lokalizacji inwestycji i może wynikać głównie z budowy infrastruktury drogowej. Potencjalne oddziaływanie na bioróżnorodność roślin i zwierząt oraz ich siedliska może nastąpić przede wszystkim na etapie realizacji inwestycji, poprzez zajęcie arealu siedliska pod pas drogowy (wycinka drzew i krzewów), przemieszczanie dużych ilości mas ziemnych, składowanie materiałów budowlanych, płoszenie zwierząt, zwiększoną emisję zanieczyszczeń i hałasu. Do pogorszenia jakości siedlisk doprowadzić może również wycinanie drzew i krzewów oraz naruszenie reżimu wodnego. Na etapie eksploatacji inwestycji drogowych może wystąpić oddziaływanie o charakterze pośrednim związane z zanieczyszczeniem środowiska wodno-glebowego, zaburzeniem stosunków wodnych, co będzie miało istotny wpływ na siedliska hydrogeniczne, których jakość warunkowana jest poziomem zasilania w wodę. Przywołując planowane projekty dot. inwestycji drogowych wynikające z Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014 – 2023, dla którego sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko, można przypuszczać, że drogi wojewódzkie realizowane w ramach planowanych działań będą miały co najmniej taki sam lub niższy wpływ na analizowany komponent środowiska.</p>
	Budowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	<p>W ramach w/w Programu opracowano szczegółowe analizy w zakresie wpływu realizacji Programu na korytarze ekologiczne, jak też gatunki i siedliska chronione stanowiące przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, w odniesieniu do Dyrektywy ws. ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory i Dyrektywy ws. ochrony dzikiego ptactwa. Oddziaływania mogące potencjalnie wystąpić na etapie realizacji i eksploatacji powinny zostać zminimalizowane poprzez zastosowanie środków zaradczych, np. wycinka drzew tylko w przypadkach uzasadnionych, stosowanie ekranów izolujących lub porośniętych roślinnością oraz poprzez respektowanie i spełnienie wymagań i warunków określonych w wymienionych Dyrektywach. Projekty współfinansowane ze środków UE, w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach, powinny oceniać wpływ na obszary Natura 2000 na podstawie aktualnych planów zadań ochronnych i planów ochrony. Nie przewiduje się, że realizacja działań dotyczących budowy dróg będzie w znacznym stopniu szkodliwa i degradująca ogólny stan i odporność ekosystemów lub będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. Należy podkreślić wniosek płynący ze sporządzonej Prognozy do w/w Programu Budowy Dróg, tj. korzyści z realizacji Programu. Biorąc pod uwagę fakt braku możliwości wystarczającego zabezpieczenia istniejących ciągów drogowych przed ich znaczącym negatywnym wpływem zarówno na ludzi, jak i na przyrodę ożywioną stwierdzono, że jedyną możliwością zniwelowania negatywnego oddziaływania jest wyprowadzenie ruchu poza tereny zabudowane. Również w odniesieniu do przyrody ożywionej odciążenie dróg istniejących przyczyni się znacząco do zminimalizowania ich oddziaływania, przede wszystkim na korytarze ekologiczne. Na podstawie przeprowadzonych analiz na poziomie strategicznym, nie stwierdzono żadnego korytarza drogowego, który byłby jako całość nieakceptowany pod względem oddziaływania na środowisko, a w</p>

		<p>szczegółności na obszary sieci Natura 2000. Oceniono, że zastosowanie działań minimalizujących w odpowiednim zakresie, uszczegółowionym po weryfikacji terenowej, zapewni skuteczne ograniczenie oddziaływania do poziomu nieznaczającego. Realizacja Programu jako całości nie wpłynie znacząco na obszary Natura 2000, choć nie można uniknąć pewnych kolizji konkretnych inwestycji.</p> <p>DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD"</p> <p>1. Jeżeli działanie będzie dotyczyło inwestycji publicznych i znajdą zastosowanie kryteria zielonych zamówień publicznych, należy uwzględnić te kryteria, np. przeprowadzenie procedury o udzielenie zamówienia zgodnie z kolejnością: wybór zespołu projektowego i wykonawców, opracowanie projektu technicznego i wymagań eksploatacyjnych, przebudowa drogi, użytkowanie drogi, utrzymanie i eksploatacja drogi, wycofanie z użytku; przeprowadzenie oceny cyklu życia głównych elementów drogi, pomiar śladu węglowego głównych elementów drogi, wykorzystanie materiałów spełniających, np. minimalny wymóg dotyczący zawartości materiałów z recyklingu – zgodnie z obowiązującymi normami ISO w zakresie, np. kruszyw, nawierzchni asfaltowej, nawierzchni betonowej, mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym, gruntu stabilizowanego, obniżenie emisji z transportu materiałów ciężkich (kruszyw wykorzystywanych na potrzeby głównych elementów drogi); specyfikacja, zamówienie i wykorzystanie materiałów budowlanych o niskim wpływie na środowisko; opracowanie planu integracji ze środowiskiem, w zakresie np. mapy placu budowy, wskazującej rodzaj, lokalizację oraz ilość/zagęszczenie wszystkich gatunków roślin (uwzględnia się jedynie nieinwazyjne i rodzime gatunki roślin); przedstawienie parametrów dotyczących podłoża wykorzystywanego jako gleba/kompost/podłoża uprawne oraz ich głębokość, wykorzystanie ściółki, wysiew nasion trawy; zaplanowanie środka mające na celu przeciwdziałanie erozji gleby zarówno po założeniu okrywy roślinnej, jak i przed jej założeniem; zakup i wykorzystanie materiałów budowlanych o małym wpływie na środowisko oraz weryfikacja ich wydajności; zarządzanie łańcuchem dostaw w celu zapewnienia zgodności ze wszystkimi właściwymi systemami oceny i certyfikacji dróg, np. CEEQUAL lub Greenroads).</p> <p>2. W przypadku inwestycji infrastrukturalnych inwestycje powinny zostać uodpornione na zmianę klimatu i zmiany środowiskowe.</p> <p>3. Podejmowane działania powinny być zgodne z istniejącymi światowymi, krajowymi, regionalnymi lub lokalnymi planami ograniczenia zanieczyszczeń.</p> <p>4. Prowadzenie prac projektowych i przedprojektowych oraz na etapie realizacji, przy zachowaniu przepisów Prawa budowlanego, przepisów o drogach publicznych (Ustawa o drogach) oraz przepisów odrębnych, a także ustaleń Polskich Norm i w szczególności obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.</p> <p>5. Działanie dotyczące budowy dróg powinny być zgodne z hierarchią minimalizowania (zgodnie z wytycznymi metodycznymi dotyczącymi przepisów art. 6 ust. 3 i 4 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG) i innymi odpowiednimi wymogami przewidzianymi w dyrektywie siedliskowej i dyrektywie ptasiej.</p> <p>6. Działania dotyczące budowy dróg, w zależności od parametrów technicznych, powinny zostać objęte oceną oddziaływania na środowisko.</p>
	<p>Przebudowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej</p>	<p>x</p> <p>Znacznie mniejsze oddziaływanie, w porównaniu do działań dotyczących budowy dróg, będą powodowały projekty dotyczące przebudowy dróg/obwodnic, gdyż będą one polegać na przebudowie istniejących elementów infrastruktury drogowej, które w odniesieniu do których najczęściej już przeprowadzono ocenę oddziaływania na środowisko i dla których uzyskano niezbędne dokumentacji. Należy się zatem spodziewać, że ich eksploatacja spełnia wymagania Dyrektywy ws. ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy ws. ochrony dzikiego ptactwa i nie jest</p>

	Przebudowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	<p>sprzeczna z jej zapisami. Realizacja działań dotyczących przebudowy dróg może wprowadzić na etapie realizacji (prac budowlanych) powodować potencjalne negatywne oddziaływania, np. przekształcenia szaty roślinnej znajdującej się w pasie podlegającym przebudowaniu, wycinka drzew czy też likwidacja roślinności trawiasto-zielonej. W trakcie trwania prac, wjazdu ciężkiego sprzętu roślinność ta może ulec zniszczeniu jednak w kolejnych okresach wegetacyjnych, po zakończeniu budowy, powinna się odnowić. W trakcie eksploatacji drogi jej wpływ na roślinność będzie mógł obejmować tereny bezpośrednio przylegające do drogi. Jednak stopień wpływu będzie wynikać z obciążenia ruchem pojazdów samochodowych.</p> <p>DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD"</p> <p>1. Jeżeli działanie będzie dotyczyło inwestycji publicznych i znajdą zastosowanie kryteria zielonych zamówień publicznych, należy uwzględnić te kryteria, np. przeprowadzenie procedury o udzielenie zamówienia zgodnie z kolejnością: wybór zespołu projektowego i wykonawców, opracowanie projektu technicznego i wymagań eksploatacyjnych, przebudowa drogi, użytkowanie drogi, utrzymanie i eksploatacja drogi, wycofanie z użytku; przeprowadzenie oceny cyklu życia głównych elementów drogi, pomiar śladu węglowego głównych elementów drogi, wykorzystanie materiałów spełniających, np. minimalny wymóg dotyczący zawartości materiałów z recyklingu – zgodnie z obowiązującymi normami ISO w zakresie, np. kruszyw, nawierzchni asfaltowej, nawierzchni betonowej, mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym, gruntu stabilizowanego, obniżenie emisji z transportu materiałów ciężkich (kruszyw wykorzystywanych na potrzeby głównych elementów drogi); specyfikacja, zamówienie i wykorzystanie materiałów budowlanych o niskim wpływie na środowisko; opracowanie planu integracji ze środowiskiem, w zakresie np. mapy placu budowy, wskazującej rodzaj, lokalizację oraz ilość/zagęszczenie wszystkich gatunków roślin (uwzględnia się jedynie nieinwazyjne i rodzime gatunki roślin); przedstawienie parametrów dotyczących podłoża wykorzystywanego jako gleba/kompost/podłoża uprawne oraz ich głębokość, wykorzystanie ściółki, wysiew nasion trawy; zaplanowanie środka mającego na celu przeciwdziałanie erozji gleby zarówno po założeniu okrywy roślinnej, jak i przed jej założeniem; zakup i wykorzystanie materiałów budowlanych o małym wpływie na środowisko oraz weryfikacja ich wydajności; zarządzanie łańcuchem dostaw w celu zapewnienia zgodności ze wszystkimi właściwymi systemami oceny i certyfikacji dróg, np. CEEQUAL lub Greenroads).</p> <p>2. W przypadku inwestycji infrastrukturalnych inwestycje powinny zostać uodpornione na zmianę klimatu i zmiany środowiskowe.</p> <p>3. Podejmowane działania powinny być zgodne z istniejącymi światowymi, krajowymi, regionalnymi lub lokalnymi planami ograniczenia zanieczyszczeń.</p> <p>4. Prowadzenie prac projektowych i przedprojektowych oraz na etapie realizacji, przy zachowaniu przepisów Prawa budowlanego, przepisów o drogach publicznych (Ustawa o drogach) oraz przepisów odrębnych, a także ustaleń Polskich Norm i w szczególności obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.</p> <p>5. Działanie dotyczące budowy dróg powinny być zgodne z hierarchią minimalizowania (zgodnie z wytycznymi metodycznymi dotyczącymi przepisów art. 6 ust. 3 i 4 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG) i innymi odpowiednimi wymogami przewidzianymi w dyrektywie siedliskowej i dyrektywie ptasiej.</p> <p>6. Działania dotyczące budowy dróg, w zależności od parametrów technicznych, powinny zostać objęte oceną oddziaływania na środowisko.</p>
--	---	--

PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE OPOLSKI RYNEK PRACY I EDUKACJĘ

RODZAJE DZIAŁAŃ: POPRAWA DOSTĘPU DO ZATRUDNIENIA I DZIAŁAŃ AKTYWIZUJĄCYCH DLA WSZYSTKICH OSÓB POSZUKUJĄCYCH PRACY, W SZCZEGÓLNOŚCI OSÓB MŁODYCH, ZWŁASZCZA POPRZEC WDRAŻANIE GWARANCJI DLA MŁODZIEŻY, DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH ORAZ GRUP ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY, JAK RÓWNIEŻ DLA OSÓB BIERNYCH ZAWODOWO, A TAKŻE POPRZEC PROMOWANIE SAMOZATRUDNIENIA I EKONOMII SPOŁECZNEJ

Opis działania
Planowane typy przedsięwzięć:
1. Wsparcie przyczyniające się do wzmocnienia zasobów rynku pracy poprzez m.in.:
- aktywizację zawodową osób pozostających bez zatrudnienia realizowaną przez powiatowe urzędy pracy, w tym m.in. wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej,
- aktywizację zawodową uczestników i absolwentów ochotniczych hufców pracy,
- wsparcie służące podniesieniu kwalifikacji i kompetencji osób pracujących, w tym posiadających niestabilną pozycję na rynku pracy, odchodzących z rolnictwa oraz ubogich pracujących,
- wsparcie bezwrotne na założenie działalności gospodarczej realizowane przez publiczne służby zatrudnienia.
2. Podnoszenie kwalifikacji kadr rynku pracy wynikające z potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy.

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. wsparcie i wzmocnienie rynku pracy; podnoszenie kwalifikacji kadr rynku pracy		x	Przewidziane działania, ze względu na swój charakter i zakres (działania prospołeczne, nietechniczne), jako takie nie będą zasadniczo wpływały na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Adaptacja do zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. wsparcie i wzmocnienie rynku pracy; podnoszenie kwalifikacji kadr rynku pracy		x	Działania dotyczące wsparcie i wzmocnienie rynku pracy czy też podnoszenia kwalifikacji kadr rynku pracy, nie powinny przyczynić się do emisji zanieczyszczeń wpływających na adaptację do zmian klimatu i nie powinny przyczynić się do zwiększenia niekorzystnego wpływu na obecny i przewidywany przyszły klimat. W związku z powyższym działanie uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. wsparcie i wzmocnienie rynku pracy; podnoszenie kwalifikacji kadr rynku pracy		x	Przewiduje się realizację działań o charakterze miękkim, nietechnicznym (np. wsparcie i wzmocnienie rynku pracy; podnoszenie kwalifikacji kadr rynku pracy), w związku z tym przewiduje się, że w/w działania nie będą zasadniczo wpływały na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych lądowych, w tym nie powinny wpływać na stan i potencjał JCW (Jednolite Części Wód). Lokalizacja inwestycji nie jest również usytuowana w zasięgu wód morskich, w związku z tym działania nie będą wpływały na zasoby wodne morskie. W związku z powyższym działanie uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. wsparcie i wzmocnienie rynku pracy; podnoszenie kwalifikacji kadr rynku pracy		x	Przewidziane działania, ze względu na swój charakter i zakres (działania prospołeczne, nietechniczne), jako takie nie będą zasadniczo wpływać na gospodarkę odpadami zatem nie będą negatywnie wpływać na środowisko. W związku z powyższym działanie uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. wsparcie i wzmocnienie rynku pracy; podnoszenie kwalifikacji kadr rynku pracy		x	Działania dotyczące wsparcie i wzmocnienie rynku pracy czy też podnoszenia kwalifikacji kadr rynku pracy, nie powinny zasadniczo wpływać na zwiększenie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby, ponieważ są to działania miękkie, nietechniczne. W związku z powyższym, biorąc pod uwagę charakterystykę działania można uznać, że są one zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. wsparcie i wzmocnienie rynku pracy; podnoszenie kwalifikacji kadr rynku pracy		x	Przewiduje się realizację działań o charakterze miękkim, nietechnicznym (np. wsparcie i wzmocnienie rynku pracy; podnoszenie kwalifikacji kadr rynku pracy). Charakter i zakres w/w działań nie wskazuje, aby mogły one wpływać bezpośrednio na odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Nie oczekuje się, że działania będą w znacznym stopniu szkodliwe dla dobrego stanu i odporności ekosystemów i nie powinny być szkodliwe dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii. W związku z powyższym, biorąc pod uwagę charakterystykę działania można uznać, że są one zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE OPOLSKI RYNEK PRACY I EDUKACJĘ, działanie: Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczności poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.				
PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE OPOLSKI RYNEK PRACY I EDUKACJĘ				
RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE DOSTOSOWANIA PRACOWNIKÓW, PRZEDSIĘBIORSTW I PRZEDSIĘBIORCÓW DO ZMIAN, WSPIERANIE AKTYWNEGO I ZDROWEGO STARZENIA SIĘ ORAZ ZDROWEGO I DOBRZE DOSTOSOWANEGO ŚRODOWISKA PRACY, KTÓRE UWZGLĘDNIĄ ZAGROŻENIA DLA ZDROWIA				
<p>Opis działania</p> <p>Planowane typy przedsięwzięć:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie przyczyniające się do zapobiegania przedwczesnemu opuszczaniu rynku pracy, poprzez m.in. realizację programów zdrowotnych dotyczących rehabilitacji medycznej ułatwiającej powrót do pracy oraz programów ukierunkowanych na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy.. 2. Opracowanie i wdrożenie programów ukierunkowanych na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy (m.in. w zakresie wypalenia zawodowego), w tym działania szkoleniowe. 3. Wdrożenie elastycznych form zatrudnienia takich jak praca zdalna, zatrudnienie przejściowe, praca w niepełnym wymiarze, job sharing (m.in. poprzez szkolenia, subsydiowanie zatrudnienia, doposażenie i wyposażenie stanowiska pracy oraz kampanie informacyjne). 4. Działania zachęcające starszych pracowników do pozostawania w zatrudnieniu poprzez dostosowanie warunków pracy do ich stanu zdrowia i potrzeb w zakresie dostępności, dostosowane miejsca pracy do bardziej zróżnicowanej wiekowo siły roboczej. 5. Wsparcie doradcze dla związków zawodowych i organizacji pracodawców w zakresie m.in. rozwiązań skierowanych do pracowników i pracodawców. 6. Usługi rozwojowe dla pracodawców i ich pracowników, zgodnie z ich zidentyfikowanymi potrzebami (system popytowy w oparciu o Bazę Usług Rozwojowych). 7. Wsparcie typu outplacement dla pracowników zagrożonych zwolnieniem przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz osób odchodzących z rolnictwa. <p>Priorytetowo traktowane będą działania w zakresie: wspierania adaptacji pracowników i przedsiębiorstw do zmian poprzez szkolenia i usługi doradcze (m.in. w zakresie zielonej gospodarki, gospodarki o obiegu zamkniętym) oraz wspierania pracodawców w rozwoju, zarządzaniu i pełnym wykorzystaniu zasobów ludzkich poprzez organizację pracy, narzędzia kadrowe czy szkolenia, a także promowania, wraz z partnerami społecznymi, dostosowania warunków pracy dla osób starszych.</p>				

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny				
Część 1 Lista kontrolna				
Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, np. realizacja programów zdrowotnych dotyczących rehabilitacji medycznej ułatwiającej powrót do pracy; szkolenia, subsydiowanie zatrudnienia, doposażenie i wyposażenie stanowiska pracy oraz kampanie informacyjne; wsparcie doradcze dla związków zawodowych; usługi rozwojowe dla pracodawców i ich pracowników)		x	Planowane działania mają charakter działań miękkich, nietechnicznych, dlatego nie przewiduje się, aby mogły one istotnie wpływać na klimat i powodować zwiększone emisje zanieczyszczeń. Nie oczekuje się, że realizacja działań będzie wpływała na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyń poważnych szkód”.
Adaptacja do zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, np. realizacja programów zdrowotnych dotyczących rehabilitacji medycznej ułatwiającej powrót do pracy; szkolenia, subsydiowanie zatrudnienia, doposażenie i wyposażenie stanowiska pracy oraz kampanie informacyjne; wsparcie doradcze dla związków zawodowych; usługi rozwojowe dla pracodawców i ich pracowników)		x	Planowane działania mają charakter działań miękkich, nietechnicznych i nie powinny prowadzić do zwiększonego, niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. Planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyń poważnych szkód”.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, np. realizacja programów zdrowotnych dotyczących rehabilitacji medycznej ułatwiającej powrót do pracy; szkolenia, subsydiowanie zatrudnienia, doposażenie i wyposażenie stanowiska pracy oraz kampanie informacyjne; wsparcie doradcze dla związków zawodowych; usługi rozwojowe dla pracodawców i ich pracowników)		x	Planowane działania mają charakter działań miękkich, nietechnicznych, które nie obejmują działań technicznych, dlatego nie powinny wpływać na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych lądowych. Nie oczekuje się, aby planowane działania zagrażały dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Działania nie będzie miało wpływu na stan wód morskich, ponieważ nie obejmuje on swym zasięgiem tego obszaru. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyń poważnych szkód”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, np. realizacja programów zdrowotnych dotyczących rehabilitacji medycznej ułatwiającej powrót do pracy; szkolenia, subsydiowanie zatrudnienia, doposażenie i wyposażenie stanowiska pracy oraz kampanie informacyjne; wsparcie doradcze dla związków zawodowych; usługi rozwojowe dla pracodawców i ich pracowników)		x	Zakres i charakter planowanych działań nie wykazuje istotnego wpływu na gospodarkę odpadami, zatem nie powinny negatywnie wpływać na środowisko. Nie oczekuje się, że planowane działania doprowadzą do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów; nie doprowadzą do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków; oraz nie spowodują poważnego i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyń poważnych szkód”.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, np. realizacja programów zdrowotnych dotyczących rehabilitacji medycznej ułatwiającej powrót do pracy; szkolenia, subsydiowanie zatrudnienia, doposażenie i wyposażenie stanowiska pracy oraz kampanie informacyjne; wsparcie doradcze dla związków zawodowych; usługi rozwojowe dla pracodawców i ich pracowników)		x	Zakres i charakter planowanych działań (działania miękkie) nie wskazuje na negatywny wpływ na analizowany cel środowiskowy. Przewidziane działania jako takie nie powinny zasadniczo wpływać na zwiększenie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby, gdyż nie powinny dotyczyć działań technicznych. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyń poważnych szkód”.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, np. realizacja programów zdrowotnych dotyczących rehabilitacji medycznej ułatwiającej powrót do pracy; szkolenia, subsydiowanie zatrudnienia, doposażenie i wyposażenie stanowiska pracy oraz kampanie informacyjne; wsparcie doradcze dla związków zawodowych; usługi rozwojowe dla pracodawców i ich pracowników)		x	Przewiduje się, że realizacja planowanych działań nie powinna być w znacznym stopniu szkodliwa dla odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów oraz nie będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii i nie będzie w istotnym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu ekosystemów, ponieważ działania mają charakter działań miękkich (prospołeczne) i nie dotyczą inwestycji technicznych. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyń poważnych szkód”.
Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE WSPIERAJĄCE OPOLSKI RYNEK PRACY I EDUKACJĘ, działanie: Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczności poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”.				
PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE OPOLSKI RYNEK PRACY I EDUKACJĘ				
RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE RÓWNEGO DOSTĘPU DO DOBREJ JAKOŚCI, WŁĄCZAJĄCEGO KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ORAZ MOŻLIWOŚCI ICH UKOŃCZENIA, W SZCZEGÓLNOŚCI W ODNIESIENIU DO GRUP W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI, OD WCZESNEJ EDUKACJI I OPIEKI NAD DZIECKIEM PRZEZ OGÓLNE I ZAWODOWE KSZTAŁCENIE I SZKOLENIE, PO SZKOLNICTWO WYŻSZE, A TAKŻE KSZTAŁCENIE I UCZENIE SIĘ DOROSŁYCH, W TYM UŁATWIANIE MOBILNOŚCI EDUKACYJNEJ DLA WSZYSTKICH I DOSTĘPNOŚCI DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI				
Opis działania Planowane typy przedsięwzięć:				

1. Wsparcie wychowania przedszkolnego poprzez:
- tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami,
 - wydłużenie godzin pracy OWP,
 - rozszerzenie oferty OWP o zajęcia dodatkowe wyrównujące szanse edukacyjne, rozwijające kompetencje kluczowe i transferowalne oraz o zajęcia służące preorientacji zawodowej, w tym dotyczące aktywowania postaw przedsiębiorczych u najmłodszych oraz pobudzające i rozwijające zainteresowania,
 - indywidualizacja pracy z dziećmi, w tym ze SPE, z uwzględnieniem realizacji różnych form edukacji dla rodziców,
 - doskonalenie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego,
 - wsparcie edukacji włączającej,
 - wsparcie infrastruktury ośrodków wychowania przedszkolnego, w tym m.in. dostosowanie pomieszczeń, zakup sprzętu i materiałów dydaktycznych.
2. Wsparcie kształcenia ogólnego i zawodowego poprzez:
- bezpośrednie wsparcie szkół, uczniów i nauczycieli ukierunkowane na podniesienie jakości edukacji, obejmujące: rozwój kompetencji kluczowych, w tym informatycznych, społecznych i rozwijających przedsiębiorczość; kompetencji przekrojowych, w tym myślenia krytycznego, kompetencji obywatelskich i innowacyjnych, umiejętności korzystania z mediów, umiejętności społeczno-emocjonalne
 - wyrównywanie szans edukacyjnych, w tym w zakresie posługiwania się językami obcymi dla uczniów z grup defaworyzowanych, np. z rodzin o niskim statusie społeczno-ekonomicznym, mieszkających na obszarach zmarginalizowanych i/lub wiejskich, z rodzin migranckich i społeczności romskiej,
 - wsparcie jakości nauczania przedmiotów ścisłych, m.in. poprzez wykorzystanie metod eksperymentu w edukacji,
 - indywidualizacja podejścia do ucznia, w tym z niepełnosprawnościami,
 - wsparcie edukacji włączającej, w tym zapewnienie odpowiedniego wyposażenia, podnoszenie kompetencji kadr pedagogicznych, bezpośrednie wsparcie uczniów,
 - wsparcie działań związanych z edukacją ekologiczną, w tym wiedza o klimacie i ochronie środowiska, współpraca szkół z pracodawcami w zakresie nowych zielonych zawodów,
 - realizacja programów pomocy stypendialnej w ramach kształcenia ogólnego i zawodowego dla uczniów uzdolnionych z grup defaworyzowanych, np. z niepełnosprawnościami, czy też z obszarów wiejskich,
 - doskonalenie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli kształcenia ogólnego oraz nauczycieli zawodu, w tym we współpracy z uczelniami, przedsiębiorcami i pracodawcami,
 - doradztwo zawodowe w ramach kształcenia ogólnego i zawodowego dla uczniów, nauczycieli oraz osób dorosłych,
 - coaching i tutoring,
 - współpraca szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe o charakterze strategicznym i praktycznym i ogólnokształcące z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zwłaszcza z pracodawcami oraz uczelniami wyższymi, instytucjami rynku pracy,
 - kształcenie praktyczne uczniów szkół zawodowych, w tym we współpracy z pracodawcami, tj. organizacja staży, praktyk czy kwalifikacyjnych kursów zawodowych,
 - realizację działań z zakresu wdrażania Gwarancji dla Młodzieży np. Inicjatywy ALMA,
 - wsparcie uczniów szkół ogólnokształcących w zdobywaniu dodatkowych kwalifikacji zawodowych,
 - dostosowanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych do potrzeb rynku pracy, w tym z uwzględnieniem elastycznych rozwiązań (np. kształcenie na odległość),
 - wsparcie kompetencji STEM i STEAM, zwłaszcza uczennic,
 - doposażenie bazy dydaktycznej szkół i placówek kształcenia ogólnego oraz kształcenia zawodowego w i materiały i pomoce dydaktyczne,
 - inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół, placówek i centrów kształcenia ogólnego i zawodowego,
 - wsparcie rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną,
 - wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców oraz podnoszenie kwalifikacji psychologów, pedagogów, logopedów i doradców zawodowych zatrudnionych w szkołach,
 - wzmocnienie roli szkoły jako lokalnego centrum integrowania społeczności szkolnej i pozaszkolnej poprzez współpracę kadry placówek, rodziców i uczniów oraz upowszechniania w szkole kultury włączenia,
 - wspieranie aktywności fizycznej i wiedzy nt. zdrowego trybu życia, w szczególności w odniesieniu do uczniów ze środowisk defaworyzowanych, w tym zajęcia nt. zdrowej diety, higieny cyfrowej, radzenia sobie ze stresem, budowania relacji społecznych i kompetencji społecznych oraz zajęcia sportowe,
 - dojazdy do szkół dla uczniów z obszarów zmarginalizowanych i o obniżonej mobilności,
 - budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz edukacji.

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Działania miękkie polegające na wsparciu m.in. wychowania przedszkolnego (np. zajęcia dodatkowe wyrównawcze; indywidualizacja pracy z dziećmi; doskonalenie kompetencji i kwalifikacji; wsparcie infrastruktury)		x	Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ mają one charakter działań miękkich, których celem jest m.in. wsparcie wychowania przedszkolnego (np. zajęcia dodatkowe wyrównawcze; indywidualizacja pracy z dziećmi; doskonalenie kompetencji i kwalifikacji; wsparcie infrastruktury). Działania te dotyczą zatem działań prospołecznych, dlatego zakłada się również, że realizacja działań nie będzie miała wpływu na cel środowiskowy. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznych emisji gazów cieplarnianych. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

			<p>Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ mają one charakter działań miękkich, których celem jest m.in. wsparcie jakości nauczania przedmiotów ścisłych; wsparciu działań związanych z edukacją ekologiczną, w tym wiedza i klimacie i ochrona środowiska.</p> <p>Działania te dotyczą zatem działań prospołecznych, dlatego zakłada się również, że realizacja działań nie będzie miała wpływu na cel środowiskowy. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznych emisji gazów cieplarnianych. W perspektywie długoterminowej i pośrednio realizacja planowanych działań może wpływać pozytywnie na kwestie związane z klimatem, poprzez realizację przedsięwzięć dotyczących działań edukacyjnych (w tym wiedza o klimacie). W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
	Działania miękkie polegające na m.in. wsparciu jakości nauczania przedmiotów ścisłych; wsparciu działań związanych z edukacją ekologiczną, w tym wiedza i klimacie i ochrona środowiska	x	
	Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół kształcenia ogólnego, zawodowego oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe	x	<p>Planowane działania dotyczących inwestycji w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową mają charakter głównie lokalny i dotyczyć będą prawdopodobnie istniejących obiektów. Biorąc pod uwagę charakter tych działań i ich skalę, przewidywane inwestycje zasadniczo nie są pośrednio lub bezpośrednio powiązane z emisją gazów cieplarnianych.</p> <p>W przypadku działań dotyczących zarówno rozbudowy lub też dostosowania infrastruktury, będą to działania głównie dotyczące istniejących obiektów, a więc ewentualne emisje będą istotnie niższe w porównaniu do ewentualnej budowy. Skala działań i charakter działań nie wskazuje na możliwość znacznych emisji gazów cieplarnianych. Uciążliwości wynikające w związku z działaniami z zakresu inwestycji w infrastrukturę powinny być krótkotrwałe i nie powodować ogólnych zmian klimatu.</p> <p>Dane literaturowe nie wskazują, aby w/w działania mogły istotnie wpływać na klimat i powodować zwiększone emisje zanieczyszczeń. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
Adaptacja do zmian klimatu	Działania miękkie polegające na wsparciu m.in. wychowania przedszkolnego (np. zajęcia dodatkowe wyrównawcze; indywidualizacja pracy z dziećmi; doskonalenie kompetencji i kwalifikacji; wsparcie infrastruktury)	x	<p>Biorąc pod uwagę charakter planowanych działań i ich skalę (skala lokalna) przewidywane działania zasadniczo nie powinny pośrednio lub bezpośrednio powodować niekorzystnego wpływu na klimat.</p> <p>Działania te dotyczą zatem działań prospołecznych, dlatego zakłada się również, że realizacja działań nie będzie miała wpływu na cel środowiskowy. Nie oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa.</p> <p>Podsumowując, realizacja planowanych działań nie powinna mieć istotnego wpływu na klimat i nie wpłynie na znaczący wzrost emisji gazów cieplarnianych. Z uwagi na powyższe, realizacja działań nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na omawiany cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>
	Działania miękkie polegające na m.in. wsparciu jakości nauczania przedmiotów ścisłych; wsparciu działań związanych z edukacją ekologiczną, w tym wiedza i klimacie i ochrona środowiska	x	<p>Biorąc pod uwagę charakter planowanych działań i ich skalę (skala lokalna) przewidywane działania zasadniczo nie powinny pośrednio lub bezpośrednio powodować niekorzystnego wpływu na klimat.</p> <p>Działania te dotyczą zatem działań prospołecznych, dlatego zakłada się również, że realizacja działań nie będzie miała wpływu na cel środowiskowy. Nie oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa.</p> <p>W perspektywie długoterminowej i pośrednio realizacja planowanych działań może wpływać pozytywnie na kwestie związane z klimatem, poprzez realizację przedsięwzięć dotyczących działań edukacyjnych (w tym wiedza o klimacie). Podsumowując, realizacja planowanych działań nie powinna mieć istotnego wpływu na klimat i nie wpłynie na znaczący wzrost emisji gazów cieplarnianych. Z uwagi na powyższe, realizacja działań nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na omawiany cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>

	Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół kształcenia ogólnego, zawodowego oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe	x	Przewiduje się, że realizacja planowanych działań polegających na wzmocnieniu infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej nie powinna mieć żadnego negatywnego wpływu na analizowany cel środowiskowy. Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Działania miękkie polegające na wsparciu m.in. wychowania przedszkolnego (np. zajęcia dodatkowe wyrównawcze; indywidualizacja pracy z dziećmi; doskonalenie kompetencji i kwalifikacji; wsparcie infrastruktury)	x	Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ mają one charakter działań miękkich, których celem jest m.in. wsparcie wychowania przedszkolnego (np. zajęcia dodatkowe wyrównawcze; indywidualizacja pracy z dziećmi; doskonalenie kompetencji i kwalifikacji; wsparcie infrastruktury). Nie oczekuje się, aby planowane działania zagrażały dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Podsumowując, przewidywane działania nie powinny wpływać na stan i potencjał JCW (Jednolite Części Wód). Lokalizacja inwestycji nie jest również usytuowana w zasięgu wód morskich. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Działania miękkie polegające na m.in. wsparciu jakości nauczania przedmiotów ścisłych; wsparciu działań związanych z edukacją ekologiczną, w tym wiedza i klimacie i ochrona środowiska	x	Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ mają one charakter działań miękkich, których celem jest m.in. wsparcie jakości nauczania przedmiotów ścisłych; wsparciu działań związanych z edukacją ekologiczną, w tym wiedza i klimacie i ochrona środowiska. Nie oczekuje się, aby planowane działania zagrażały dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. W perspektywie długoterminowej i pośrednio realizacja planowanych działań może wpływać pozytywnie na kwestie związane z zasobami wodnymi i ich ochroną, poprzez realizację przedsięwzięć dotyczących działań edukacyjnych (w tym pogłębianie wiedzy o ochronie środowiska). Podsumowując, przewidywane działania nie powinny wpływać na stan i potencjał JCW (Jednolite Części Wód). Lokalizacja inwestycji nie jest również usytuowana w zasięgu wód morskich. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół kształcenia ogólnego, zawodowego oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe	x	Przewiduje się, że realizacja działań nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla analizowanego celu środowiskowego. Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby planowane działania mogły istotnie wpływać na stan lub potencjał ekologiczny jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Ewentualnie, na etapie prac budowlanych, może dojść do pylenia, natomiast oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i nie pogorszy ogólnego stanu wód. Są to uciążliwości krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu robót. Lokalizacja planowanych działań znajduje się poza zasięgiem występowania środowiska wód morskich, więc nie oddziałuje na ten element środowiska. Podsumowując, przewidywane działania nie powinny wpływać na stan i potencjał JCW (Jednolite Części Wód). Lokalizacja inwestycji nie jest również usytuowana w zasięgu wód morskich. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Działania miękkie polegające na wsparciu m.in. wychowania przedszkolnego (np. zajęcia dodatkowe wyrównawcze; indywidualizacja pracy z dziećmi; doskonalenie kompetencji i kwalifikacji; wsparcie infrastruktury)	x	Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby mogły one istotnie wpływać na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling. Działania mają charakter działań miękkich i w związku z tym nie przewiduje się negatywnego wpływu na analizowany cel środowiskowy. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

			<p>Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby mogły one istotnie wpływać na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling. Działania mają charakter działań miękkich i w związku z tym nie przewiduje się negatywnego wpływu na analizowany cel środowiskowy.</p> <p>W perspektywie długoterminowej i pośrednio realizacja planowanych działań może wpływać pozytywnie na kwestie związane z gospodarką o obiegu zamkniętym, poprzez realizację przedsięwzięć dotyczących działań edukacyjnych (w tym pogłębianie wiedzy o ochronie środowiska).</p> <p>W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
	Działania miękkie polegające na m.in. wsparciu jakości nauczania przedmiotów ścisłych; wsparciu działań związanych z edukacją ekologiczną, w tym wiedza i klimacie i ochrona środowiska	x	
	Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół kształcenia ogólnego, zawodowego oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe	x	<p>Przewiduje się, że realizacja zaplanowanych działań nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla celu środowiskowego. W przypadku, gdy realizowane będą działania techniczne, takie jak remont, modernizacja lub dostosowanie infrastruktury, tj. etap ewentualnych prac budowlanych (o niewielkiej skali i zasięgu), może dojść do powstawania niewielkiej ilości odpadów budowlanych, które będą wywożone przez uprawnioną firmę w czasie i warunkach bezpiecznych dla środowiska. Na etapie eksploatacji nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów. Nie oczekuje się ponadto, że działanie doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków. Zakłada się, że planowane działanie nie spowoduje poważnej i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. Podsumowując, przewidywane działania nie powinny wpływać negatywnie na analizowany komponent ani przyczynić się do powstawania zwiększonych ilości odpadów. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Działania miękkie polegające na wsparciu m.in. wychowania przedszkolnego (np. zajęcia dodatkowe wyrównawcze; indywidualizacja pracy z dziećmi; doskonalenie kompetencji i kwalifikacji; wsparcie infrastruktury)	x	<p>Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby mogły one istotnie wpływać na analizowany cel środowiskowy. Działania mają charakter działań miękkich i w związku z tym nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
	Działania miękkie polegające na m.in. wsparciu jakości nauczania przedmiotów ścisłych; wsparciu działań związanych z edukacją ekologiczną, w tym wiedza i klimacie i ochrona środowiska	x	<p>Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby mogły one istotnie wpływać na analizowany cel środowiskowy. Działania mają charakter działań miękkich i w związku z tym nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby.</p> <p>W perspektywie długoterminowej i pośrednio realizacja planowanych działań może wpływać pozytywnie na kwestie związane z klimatem, ochroną zasobów wodnych i gospodarki odpadami, poprzez realizację przedsięwzięć dotyczących działań edukacyjnych (w tym pogłębianie wiedzy o ochronie środowiska).</p> <p>W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
	Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół kształcenia ogólnego, zawodowego oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe	x	<p>Przewiduje się, że realizacja planowanych działań polegających na wzmocnieniu infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej nie powinna prowadzić do znaczących emisji zanieczyszczeń pyłowych lub gazowych. Ewentualnie, na etapie prac budowlanych, może dojść do pylenia, natomiast oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i nie pogorszy ogólnego stanu powietrza, wody lub gleby. Potencjalne oddziaływania powinny ustąpić w chwili zakończenia prac budowlanych, a w perspektywie długoterminowej nie przewiduje się ich występowania. Planowane działania na etapie eksploatacji zasadniczo nie są pośrednio lub bezpośrednio powiązane z emisją gazów cieplarnianych, pyłów lub innych zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza, wody lub gleby. Podsumowując, przewidywane działania nie powinny wpływać negatywnie na analizowany komponent ani przyczynić się do powstawania zwiększonych ilości zanieczyszczeń do powietrza, gleby lub wody. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>

Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Działania miękkie polegające na wsparciu m.in. wychowania przedszkolnego (np. zajęcia dodatkowe wyrównawcze; indywidualizacja pracy z dziećmi; doskonalenie kompetencji i kwalifikacji; wsparcie infrastruktury)	x	<p>Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby planowane działania mogły istotnie wpływać na bioróżnorodność. Nie zidentyfikowano ryzyk wpływających znacząco na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów podczas działań polegających, np. wsparciu m.in. wychowania przedszkolnego (np. zajęcia dodatkowe wyrównawcze; indywidualizacja pracy z dziećmi; doskonalenie kompetencji i kwalifikacji; wsparcie infrastruktury).</p> <p>Działania mają charakter działań miękkich i w związku z tym nie przewiduje się negatywnego wpływu na analizowany cel środowiskowy.</p> <p>W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
	Działania miękkie polegające na m.in. wsparciu jakości nauczania przedmiotów ścisłych; wsparciu działań związanych z edukacją ekologiczną, w tym wiedza i klimacie i ochrona środowiska	x	<p>Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby planowane działania mogły istotnie wpływać na bioróżnorodność. Nie zidentyfikowano ryzyk wpływających znacząco na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów podczas działań polegających, np. na wsparciu jakości nauczania przedmiotów ścisłych.</p> <p>Działania mają charakter działań miękkich i w związku z tym nie przewiduje się negatywnego wpływu na analizowany cel środowiskowy.</p> <p>W perspektywie długoterminowej i pośrednio realizacja planowanych działań może wpływać pozytywnie na kwestie związane z ochroną bioróżnorodności, poprzez realizację przedsięwzięć dotyczących działań edukacyjnych (w tym pogłębianie wiedzy o ochronie środowiska).</p> <p>W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
	Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół kształcenia ogólnego, zawodowego oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe	x	<p>Przewiduje się, że realizacja działań polegających na wzmocnieniu infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej nie powinna znacząco i istotnie oddziaływać na bioróżnorodność. Biorąc pod uwagę charakter tych działań i ich skalę (skala lokalna), przewiduje się, że ich realizacja nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów oraz nie będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii i nie będzie w istotnym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu ekosystemów. Ewentualne prace budowlane nie powinny pogorszyć ogólnego stanu bioróżnorodności. Etap inwestycji i związane z tym potencjalne uciążliwości będą miały charakter tymczasowy i ustąpią po zrealizowaniu działań. Nie zidentyfikowano ryzyk wpływających istotnie na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów podczas działań polegających np. na budowie podjazdu lub montażu wind.</p> <p>W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>

Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE WSPIERAJĄCE OPOLSKI RYNEK PRACY I EDUKACJĘ, działanie: Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.

PRIORYTET – FUNDUSZE WSPIERAJĄCE OPOLSKI RYNEK PRACY I EDUKACJĘ

RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE, W SZCZEGÓLNOŚCI ELASTYCZNYCH MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA I ZMIANY KWALIFIKACJI DLA WSZYSTKICH, Z UWZGLĘDNIENIEM UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I KOMPETENCJI CYFROWYCH, LEPSZE PRZEWIDYWANIE ZMIAN I ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWE UMIEJĘTNOŚCI NA PODSTAWIE POTRZEB RYNKU PRACY, UŁATWIENIE ZMIAN ŚCIEŻKI KARIERY I WSPIERANIE MOBILNOŚCI ZAWODOWEJ

Opis działania
Planowane typy przedsięwzięć:
1. Wsparcie edukacji ustawicznej poprzez realizację:
- kształcenia i szkolenia w ramach systemu formalnego lub pozaformalnego lub poprzez uczenie się nieformalne, w tym z uwzględnieniem elastycznych rozwiązań (np. kształcenie na odległość) m.in. w zakresie kompetencji kluczowych, kompetencji transferowalnych i wyspecjalizowanych umiejętności twardych, zielonych kompetencji za pośrednictwem BUR, z uwzględnieniem w szerszym zakresie potrzeb osób z wyższym wykształceniem oraz osób z grup zawodów deficytowych w regionie, tj.: psychologów, pedagogów oraz obecnych i potencjalnych opiekunów osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz uczestników i absolwentów Ochotniczych Hufców Pracy,
- podnoszenia kompetencji, w tym m.in. cyfrowych osób z grup wykluczonych cyfrowo, umożliwiających wdrażanie ścieżek poprawy umiejętności (Upskilling pathways) dla dorosłych o niskich kwalifikacjach,
- wsparcie procesu walidacji i certyfikacji kwalifikacji w ramach kształcenia nieformalnego i pozaformalnego,
- lokalnych inicjatyw na rzecz kształcenia osób dorosłych, w tym tworzenie lokalnych punktów wsparcia kształcenia osób dorosłych, służących np. aktywizacji osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, w tym osób starszych, osób o niskich kwalifikacjach, nieaktywnych zawodowo, z terenów wiejskich oraz z niepełnosprawnościami, na przykład: LOWE, Uniwersytety Trzeciego Wieku,
- usług doradczych w zakresie wyboru kierunku i rodzaju edukacji w kontekście potrzeb regionalnego lub lokalnego rynku pracy, mentoring, coaching, tutoring,
- kampanii promujących wartość uczenia się przez całe życie w powiązaniu z potrzebą aktualizowania wiedzy, umiejętności, kompetencji i kwalifikacji w kontekście zmieniających się potrzeb rynku pracy/ kampanii informacyjnych dla instytucji szkoleniowych dotyczących udziału w BUR.
2. Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz edukacji.
3. Analizy rynku pracy w zakresie zapotrzebowania na nowe umiejętności.

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, np. kształcenia i szkolenia; podnoszenia kompetencji, w tym m.in. cyfrowych; usługi doradcze; kampanie promujące wartość uczenia się przez całe życie; wzmacnianie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają charakter działań miękkich, nietechnicznych, dlatego nie przewiduje się, aby mogły one istotnie wpływać na klimat i powodować zwiększone emisje zanieczyszczeń. Nie oczekuje się, że realizacja działań będzie wpływała na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Adaptacja do zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, np. kształcenia i szkolenia; podnoszenia kompetencji, w tym m.in. cyfrowych; usługi doradcze; kampanie promujące wartość uczenia się przez całe życie; wzmacnianie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają charakter działań miękkich, nietechnicznych i nie powinny prowadzić do zwiększonego, niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. Planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, np. kształcenia i szkolenia; podnoszenia kompetencji, w tym m.in. cyfrowych; usługi doradcze; kampanie promujące wartość uczenia się przez całe życie; wzmacnianie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają charakter działań miękkich, nietechnicznych, które nie obejmują działań technicznych, dlatego nie powinny wpływać na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych lądowych. Nie oczekuje się, aby planowane działania zagrażały dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Działania nie będzie miało wpływu na stan wód morskich, ponieważ nie obejmuje on swym zasięgiem tego obszaru. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, np. kształcenia i szkolenia; podnoszenia kompetencji, w tym m.in. cyfrowych; usługi doradcze; kampanie promujące wartość uczenia się przez całe życie; wzmacnianie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Zakres i charakter planowanych działań nie wykazuje istotnego wpływu na gospodarkę odpadami, zatem nie powinny negatywnie wpływać na środowisko. Nie oczekuje się, że planowane działania doprowadzą do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów; nie doprowadzą do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków; oraz nie spowodują poważnego i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, np. kształcenia i szkolenia; podnoszenia kompetencji, w tym m.in. cyfrowych; usługi doradcze; kampanie promujące wartość uczenia się przez całe życie; wzmacnianie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Zakres i charakter planowanych działań (działania miękkie) nie wskazuje na negatywny wpływ na analizowany cel środowiskowy. Przewidziane działania jako takie nie powinny zasadniczo wpływać na zwiększenie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby, gdyż nie powinny dotyczyć działań technicznych. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, np. kształcenia i szkolenia; podnoszenia kompetencji, w tym m.in. cyfrowych; usługi doradcze; kampanie promujące wartość uczenia się przez całe życie; wzmacnianie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego	x	Przewiduje się, że realizacja planowanych działań nie powinna być w znacznym stopniu szkodliwa dla odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów oraz nie będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii i nie będzie w istotnym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu ekosystemów, ponieważ działania mają charakter działań miękkich (prospołeczne) i nie dotyczą inwestycji technicznych. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.	
Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE WSPIERAJĄCE OPOLSKI RYNEK PRACY I EDUKACJĘ, działanie: Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery i wspieranie mobilności zawodowej, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.				
PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE W OPOLSKIM				
RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE AKTYWNEGO WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO, W CELU PROMOWANIA RÓWNOŚCI SZANS, NIEDYSKRYMINACJI I AKTYWNEGO UCZESTNICTWA, ORAZ ZWIĘKSZANIE ZDOLNOŚCI DO ZATRUDNIENIA, W SZCZEGÓLNOŚCI GRUP W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI				
Opis działania Planowane typy przedsięwzięć: 1. Wsparcie na rzecz minimalizowania wykluczenia społecznego realizowane poprzez: - kompleksowe programy aktywizacji osób biernych zawodowo oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem (aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna i zdrowotna), - usługi reintegracji społeczno-zawodowej realizowane w ramach centrów i klubów integracji społecznej, warsztatów terapii zajęciowej, zakładów aktywności zawodowej, - aktywizacja społeczno-zawodowa osób z niepełnosprawnościami (poprzedzona analizą potrzeb) w tym np.: staż, szkolenia, kursy, doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy, zatrudnienie wspomagane, zatrudnienie przejściowe (dzielenie jednego etatu przez kilku pracowników z niepełnosprawnościami, w zależności od ich możliwości do wykonywania czynności na stanowisku pracy), - tworzenie mieszkań chronionych i wspomaganych dla odbiorców usług w podmiotach reintegracyjnych, 2. Działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej: - tworzenie nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych, - usługi wsparcia ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych zgodne z Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku, - wsparcie realizacji indywidualnego procesu reintegracji do 36 miesięcy, w tym w formie finansowej, - ekonomizacja istniejących organizacji pozarządowych. 3. Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań w ramach wszystkich obszarów wskazanych w Projekcie Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027. 4. Podnoszenie kwalifikacji kadr ekonomii społecznej i pomocy społecznej, wynikające z regionalnych i lokalnych potrzeb.				
Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny				
<i>Część 1 Lista kontrolna</i>				
Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Wsparcie na rzecz minimalizowania wykluczenia społecznego, np. programy aktywizacji; działania wzmacnianie uczestnictwa w kulturze i dostępu do kultury		x	Planowane działania mają charakter działań miękkich, dlatego nie przewiduje się, aby mogły one istotnie wpływać na klimat i powodować zwiększone emisje zanieczyszczeń. Nie oczekuje się, że realizacja działań będzie wpływała na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej, np. tworzenie nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych, wsparcie ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych; ekonomizacja istniejących organizacji pozarządowych		x	
	Pozostałe działania miękkie, np. budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego; podnoszenie kwalifikacji kadr ekonomii społecznej i pomocy społecznej		x	
Adaptacja do zmian klimatu	Wsparcie na rzecz minimalizowania wykluczenia społecznego, np. programy aktywizacji; działania wzmacnianie uczestnictwa w kulturze i dostępu do kultury		x	Planowane działania mają charakter działań miękkich i nie powinny prowadzić do zwiększonego, niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. Planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej, np. tworzenie nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych, wsparcie ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych; ekonomizacja istniejących organizacji pozarządowych		x	
	Pozostałe działania miękkie, np. budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego; podnoszenie kwalifikacji kadr ekonomii społecznej i pomocy społecznej		x	
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Wsparcie na rzecz minimalizowania wykluczenia społecznego, np. programy aktywizacji; działania wzmacnianie uczestnictwa w kulturze i dostępu do kultury		x	Planowane działania mają charakter działań miękkich, które nie obejmują działań technicznych, dlatego nie powinny wpływać na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych lądowych. Nie oczekuje się, aby planowane

	Działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej, np. tworzenie nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych, wsparcie ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych; ekonomizacja istniejących organizacji pozarządowych		x	działania zagrażały dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Działania nie będą miały wpływu na stan wód morskich, ponieważ nie obejmuje on swym zasięgiem tego obszaru. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Pozostałe działania miękkie, np. budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego; podnoszenie kwalifikacji kadr ekonomii społecznej i pomocy społecznej		x	
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Wsparcie na rzecz minimalizowania wykluczenia społecznego, np. programy aktywizacji; działania wzmacnianie uczestnictwa w kulturze i dostępu do kultury		x	Zakres i charakter planowanych działań nie wykazuje istotnego wpływu na gospodarkę odpadami, zatem nie powinny negatywnie wpływać na środowisko. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów; nie doprowadzą do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków; oraz nie spowodują poważnego i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej, np. tworzenie nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych, wsparcie ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych; ekonomizacja istniejących organizacji pozarządowych		x	
	Pozostałe działania miękkie, np. budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego; podnoszenie kwalifikacji kadr ekonomii społecznej i pomocy społecznej		x	
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Wsparcie na rzecz minimalizowania wykluczenia społecznego, np. programy aktywizacji; działania wzmacnianie uczestnictwa w kulturze i dostępu do kultury		x	Zakres i charakter planowanych działań (działania miękkie) nie wskazuje na negatywny wpływ na analizowany cel środowiskowy. Przewidziane działania jako takie nie powinny zasadniczo wpływać na zwiększenie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby, gdyż nie powinny dotyczyć działań technicznych. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej, np. tworzenie nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych, wsparcie ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych; ekonomizacja istniejących organizacji pozarządowych		x	
	Pozostałe działania miękkie, np. budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego; podnoszenie kwalifikacji kadr ekonomii społecznej i pomocy społecznej		x	
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Wsparcie na rzecz minimalizowania wykluczenia społecznego, np. programy aktywizacji; działania wzmacnianie uczestnictwa w kulturze i dostępu do kultury		x	Przewiduje się, że realizacja planowanych działań nie powinna być w znacznym stopniu szkodliwa dla odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów oraz nie będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii i nie będzie w istotnym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu ekosystemów, ponieważ działania mają charakter działań miękkich (prospołeczne) i nie dotyczą inwestycji technicznych. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej, np. tworzenie nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych, wsparcie ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych; ekonomizacja istniejących organizacji pozarządowych		x	
	Pozostałe działania miękkie, np. budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego; podnoszenie kwalifikacji kadr ekonomii społecznej i pomocy społecznej		x	

Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE W OPOLSKIM, działanie: Wspieranie aktywnego włączenia społecznego, w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE W OPOLSKIM

RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE INTEGRACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ OBYWATELI PAŃSTW TRZECICH, W TYM MIGRANTÓW

Opis działania

Planowane typy przedsięwzięć:

- wsparcie obywateli państw trzecich oraz pracodawców w procesie integracji na rynku pracy,
- bezzwrotne wsparcie finansowe na założenie działalności gospodarczej przez obywateli państw trzecich,
- wsparcie adaptacyjne, w tym m.in. nauka języka polskiego, wsparcie psychologiczne,
- wsparcie rodziny, pomoc dla kobiet z małymi dziećmi,
- edukacja dzieci i dorosłych,
- inne usługi społeczne niezbędne do zwiększenia integracji grupy docelowej, w tym zwłaszcza dzieci, kampanie informacyjne (wyłącznie jako element większego projektu),
- wsparcie infrastruktury społecznej, w tym mieszkaniowej,
- działania na rzecz integracji uchodźców z Ukrainy i społeczeństwa przyjmującego,
- budowanie potencjału instytucjonalnego na rzecz integracji obywateli państw trzecich, w tym w administracji lokalnej oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz obywateli państw trzecich,
- wymiana doświadczeń pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz obywateli państw trzecich (w tym organizacjami pozarządowymi) działającymi w kraju i w Europie.

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Działania miękkie, w tym wsparcie obywateli państw trzecich oraz pracodawców w procesie integracji na rynku pracy; wsparcie finansowe na założenie działalności gospodarczej przez obywateli państw trzecich; kampanie informacyjne		x	Planowane działania mają charakter działań miękkich, dlatego nie przewiduje się, aby mogły one istotnie wpływać na klimat i powodować zwiększone emisje zanieczyszczeń. Nie oczekuje się, że realizacja działań będzie wpływała na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Adaptacja do zmian klimatu	Działania miękkie, w tym wsparcie obywateli państw trzecich oraz pracodawców w procesie integracji na rynku pracy; wsparcie finansowe na założenie działalności gospodarczej przez obywateli państw trzecich; kampanie informacyjne		x	Planowane działania mają charakter działań miękkich i nie powinny prowadzić do zwiększonego, niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. Planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Działania miękkie, w tym wsparcie obywateli państw trzecich oraz pracodawców w procesie integracji na rynku pracy; wsparcie finansowe na założenie działalności gospodarczej przez obywateli państw trzecich; kampanie informacyjne		x	Planowane działania mają charakter działań miękkich, które nie obejmują działań technicznych, dlatego nie powinny wpływać na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych lądowych. Nie oczekuje się, aby planowane działania zagrażały dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Działania nie będzie miało wpływu na stan wód morskich, ponieważ nie obejmuje on swym zasięgiem tego obszaru. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Działania miękkie, w tym wsparcie obywateli państw trzecich oraz pracodawców w procesie integracji na rynku pracy; wsparcie finansowe na założenie działalności gospodarczej przez obywateli państw trzecich; kampanie informacyjne		x	Zakres i charakter planowanych działań nie wykazuje istotnego wpływu na gospodarkę odpadami, zatem nie powinny negatywnie wpływać na środowisko. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów; nie doprowadzą do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków; oraz nie spowodują poważnego i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Działania miękkie, w tym wsparcie obywateli państw trzecich oraz pracodawców w procesie integracji na rynku pracy; wsparcie finansowe na założenie działalności gospodarczej przez obywateli państw trzecich; kampanie informacyjne		x	Zakres i charakter planowanych działań (działania miękkie) nie wskazuje na negatywny wpływ na analizowany cel środowiskowy. Przewidziane działania jako takie nie powinny zasadniczo wpływać na zwiększenie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby, gdyż nie powinny dotyczyć działań technicznych. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Działania miękkie, w tym wsparcie obywateli państw trzecich oraz pracodawców w procesie integracji na rynku pracy; wsparcie finansowe na założenie działalności gospodarczej przez obywateli państw trzecich; kampanie informacyjne		x	Przewiduje się, że realizacja planowanych działań nie powinna być w znacznym stopniu szkodliwa dla odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów oraz nie będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii i nie będzie w istotnym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu ekosystemów, ponieważ działania mają charakter działań miękkich (prospołeczne) i nie dotyczą inwestycji technicznych. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE W OPOLSKIM, działanie: Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczności poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.				
PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE W OPOLSKIM				
RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE INTEGRACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ SPOŁECZNOŚCI MARGINALIZOWANYCH, TAKICH JAK ROMOWIE				

Opis działania				
Planowane typy przedsięwzięć: 1. Kompleksowe wsparcie społeczności romskiej, w tym m.in.: - poprawa warunków bytowych, - aktywizacja społeczno - zawodowa, - kampanie świadomościowe, w tym w zakresie przełamywania stereotypów, - ochrona i zachowanie tożsamości kulturowej, - profilaktyka ochrony zdrowia. 2. Działania na rzecz dzieci romskich, w tym m.in.: - wsparcie edukacji przedszkolnej i szkolnej (edukacja włączająca), - tworzenie świetlic środowiskowych, - asystent rodziny. 3. Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz społeczności romskiej. 4. Wymiana doświadczeń pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz społeczności romskiej (w tym organizacjami pozarządowymi) działającymi w kraju i w Europie.				
Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny				
Część 1 Lista kontrolna				
Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Działania miękkie, w tym kompleksowe wsparcie społeczności romskiej; działania na rzecz dzieci romskich; budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz społeczności romskiej; wymiana doświadczeń pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz społeczności romskiej		x	Planowane działania mają charakter działań miękkich, dlatego nie przewiduje się, aby mogły one istotnie wpływać na klimat i powodować zwiększone emisje zanieczyszczeń. Nie oczekuje się, że realizacja działań będzie wpływała na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Adaptacja do zmian klimatu	Działania miękkie, w tym kompleksowe wsparcie społeczności romskiej; działania na rzecz dzieci romskich; budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz społeczności romskiej; wymiana doświadczeń pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz społeczności romskiej		x	Planowane działania mają charakter działań miękkich i nie powinny prowadzić do zwiększonego, niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. Planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Działania miękkie, w tym kompleksowe wsparcie społeczności romskiej; działania na rzecz dzieci romskich; budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz społeczności romskiej; wymiana doświadczeń pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz społeczności romskiej		x	Planowane działania mają charakter działań wspierających, prospołecznych i nie są powiązane z działaniami technicznymi, dlatego nie powinny wpływać na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych lądowych. Nie oczekuje się, aby działania miękkie zagrażały dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Działania nie będzie miało wpływu na stan wód morskich, ponieważ nie obejmuje on swym zasięgiem tego obszaru. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Działania miękkie, w tym kompleksowe wsparcie społeczności romskiej; działania na rzecz dzieci romskich; budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz społeczności romskiej; wymiana doświadczeń pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz społeczności romskiej		x	Zakres planowanych działań (działania prospołeczne), ze względu na ich charakter, nie wykazuje istotnego wpływu na gospodarkę odpadami, zatem nie powinny negatywnie wpływać na środowisko. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów; nie doprowadzą do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków; oraz nie spowodują poważnego i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Działania miękkie, w tym kompleksowe wsparcie społeczności romskiej; działania na rzecz dzieci romskich; budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz społeczności romskiej; wymiana doświadczeń pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz społeczności romskiej		x	Zakres i charakter planowanych działań (działania miękkie) nie wskazuje na negatywny wpływ na analizowany cel środowiskowy. Przewidziane działania jako takie nie powinny zasadniczo wpływać na zwiększenie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby, gdyż nie powinny dotyczyć działań technicznych. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Działania miękkie, w tym kompleksowe wsparcie społeczności romskiej; działania na rzecz dzieci romskich; budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz społeczności romskiej; wymiana doświadczeń pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz społeczności romskiej		x	Przewiduje się, że realizacja planowanych działań nie powinna być w znacznym stopniu szkodliwa dla odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów oraz nie będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii i nie będzie w istotnym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu ekosystemów, ponieważ działania mają charakter działań miękkich (prospołeczne) i nie dotyczą inwestycji technicznych. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE W OPOLSKIM, działanie: Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE USŁUGI SPOŁECZNE I ZDROWOTNE W OPOLSKIM

RODZAJE DZIAŁAŃ: ZWIĘKSZANIE RÓWNEGO I SZYBKIEGO DOSTĘPU DO DOBREJ JAKOŚCI, TRWAŁYCH I PRZYSTĘPNYCH CENOWO USŁUG, W TYM USŁUG, KTÓRE WSPIERAJĄ DOSTĘP DO MIESZKAŃ ORAZ OPIEKI SKONCENTROWANEJ NA OSOBE, W TYM OPIEKI ZDROWOTNEJ; MODERNIZACJA SYSTEMÓW OCHRONY SOCJALNEJ, W TYM WSPIERANIE DOSTĘPU DO OCHRONY SOCJALNEJ, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM DZIECI I GRUP W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI; POPRAWA DOSTĘPNOŚCI, W TYM DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI, SKUTECZNOŚCI I ODPORNOŚCI SYSTEMÓW OCHRONY ZDROWIA I USŁUG OPIEKI DŁUGOTERMINOWEJ

Opis działania

Planowane typy przedsięwzięć:

1. Realizacja usług zdrowotnych w zakresie m.in.: opieki nad matką i dzieckiem oraz chorób cywilizacyjnych.
2. Rozwój usług środowiskowych w CZP i innych formach środowiskowego wsparcia psychicznego dla dorosłych,
3. Realizacja usług zdrowotnych skierowanych do dzieci w tym z niepełnosprawnościami (m.in.: profilaktyka wad postawy, wczesna diagnoza wad rozwojowych i niepełnosprawności, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka).
4. Opieka długoterminowa oraz paliatywna i hospicyjna osób starszych i z niepełnosprawnościami w formie zdeinstytucjonalizowanej, w tym m.in.:
 - rehabilitacja medyczna,
 - usługi społeczne (np. usługi opiekuńcze i asystenckie),
 - wsparcie psychologiczne i wytchnienie dla opiekunów,
 - działania wspierające ich aktywność edukacyjną, społeczną i kulturalną.
5. Poprawa ogólnej wydajności usług medycznych świadczonych w placówkach ochrony zdrowia, w tym w POZ/AOS (m.in. w zakresie wdrażania standardów dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i inwestycji w infrastrukturę i wyposażenie tych podmiotów; zatrudnienie koordynatora zdrowia).
6. Wsparcie personelu/kadr systemu ochrony zdrowia poprzez m.in. system zachęt.
7. Wdrażanie teleopieki/telemedycyny.
8. Usługi dowozu osób o ograniczonej mobilności m.in. w celu zapewnienia podstawowych potrzeb życiowych (door to door).
9. Poprawa dostępu do mieszkań o charakterze wspomaganym/chronionym dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.
10. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr na potrzeby świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej, w tym w szczególności dla pracowników opieki długoterminowej.
11. Wsparcie procesu DI placówek całodobowych, polegające na realizowaniu (w oparciu o posiadane zasoby) działań poza dotychczasowymi zadaniami, w tym m.in.: form wsparcia dziennego, środowiskowego, mieszkalnictwa wspomaganego oraz uzyskanie i zmiana kompetencji pracowników.
12. Tworzenie i rozwijanie Centrów Usług Społecznych (CUS) jako element działań na rzecz rozwoju usług społecznych i zdrowotnych.
13. Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do świadczenia usług społ. i zdrowotnych.
14. Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu poprzez wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii.

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Działania w zakresie usług zdrowotnych, np. realizacja działań w zakresie: opieki nad matką i dzieckiem; realizacja usług zdrowotnych skierowanych do dzieci w tym z niepełnosprawnościami		x	Przewidywane działania mają nieznaczący wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ mają one charakter działań miękkich, których celem jest m.in. podniesienie jakości usług zdrowotnych. Działania te dotyczą kwestii prospołecznych i prozdrowotnych, dlatego zakłada się, że ich realizacja nie będzie miała wpływu na cel środowiskowy. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznych emisji gazów cieplarnianych. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Działania w zakresie usług społecznych, np. rozwój usług opiekuńczych nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu; kompleksowe programy usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami; usługi dowozu osób o ograniczonej mobilności		x	Zakres przewidzianych działań, ze względu na ich charakter (działania miękkie, prospołeczne) nie wskazuje, aby mogły one istotnie wpływać na klimat i powodować zwiększone emisje zanieczyszczeń. Nie oczekuje się, że realizacja działań będzie wpływała na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Pozostałe działania miękkie, np. wsparcie procesu deinstytucjonalizacji placówek całodobowych; budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do świadczenia usług społecznych i zdrowotnych; wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii			x
Adaptacja do zmian klimatu	Działania w zakresie usług zdrowotnych, np. realizacja działań w zakresie: opieki nad matką i dzieckiem; realizacja usług zdrowotnych skierowanych do dzieci w tym z niepełnosprawnościami		x	Planowane działania mają na celu m.in. podniesienie jakości usług zdrowotnych. Przewidziane działania o charakterze prospołecznym i prozdrowotnym nie powinny prowadzić do zwiększonego, niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. Działania mają charakter miękkie, w związku z tym nie powinny przyczynić się do emisji zanieczyszczeń wpływających na adaptację do zmian klimatu. Planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

	Działania w zakresie usług społecznych, np. rozwój usług opiekuńczych nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu; kompleksowe programy usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami; usługi dowozu osób o ograniczonej mobilności		x	Przewidziane działania o charakterze prospołecznym nie powinny prowadzić do zwiększonego, niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. Działania mają charakter miękkie, w związku z tym nie powinny przyczynić się do emisji zanieczyszczeń wpływających na adaptację do zmian klimatu. Planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Pozostałe działania miękkie, np. wsparcie procesu deinstytucjonalizacji placówek całodobowych; budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do świadczenia usług społecznych i zdrowotnych; wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii		x	Planowane działania mają charakter działań miękkich i nie powinny prowadzić do zwiększonego, niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. Planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Działania w zakresie usług zdrowotnych, np. realizacja działań w zakresie: opieki nad matką i dzieckiem; realizacja usług zdrowotnych skierowanych do dzieci w tym z niepełnosprawnościami		x	Planowane działania mają na celu m.in. podniesienie jakości usług zdrowotnych. Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby w/w działania mogły istotnie wpływać na stan lub potencjał ekologiczny jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Lokalizacja planowanych działań znajduje się poza zasięgiem występowania środowiska wód morskich, więc nie oddziałuje na ten element środowiska. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Działania w zakresie usług społecznych, np. rozwój usług opiekuńczych nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu; kompleksowe programy usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami; usługi dowozu osób o ograniczonej mobilności		x	Przewidziane działania o charakterze prospołecznym nie będą wpływały na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych lądowych. Nie oczekuje się, aby działania miękkie zagrażały dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Działania nie będzie miało wpływu na stan wód morskich, ponieważ nie obejmuje on swym zasięgiem tego obszaru. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Pozostałe działania miękkie, np. wsparcie procesu deinstytucjonalizacji placówek całodobowych; budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do świadczenia usług społecznych i zdrowotnych; wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii		x	Planowane działania mają charakter działań wspierających, prospołecznych i prozdrowotnych, nie są powiązane z działaniami technicznymi, dlatego nie powinny wpływać na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych lądowych. Nie oczekuje się, aby działania miękkie zagrażały dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Działania nie będzie miało wpływu na stan wód morskich, ponieważ nie obejmuje on swym zasięgiem tego obszaru. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Działania w zakresie usług zdrowotnych, np. realizacja działań w zakresie: opieki nad matką i dzieckiem; realizacja usług zdrowotnych skierowanych do dzieci w tym z niepełnosprawnościami		x	Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby mogły one istotnie wpływać na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling. Działania mają charakter działań miękkich i w związku z tym nie przewiduje się negatywnego wpływu na analizowany cel środowiskowy. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Działania w zakresie usług społecznych, np. rozwój usług opiekuńczych nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu; kompleksowe programy usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami; usługi dowozu osób o ograniczonej mobilności		x	Zakres przewidzianych działań (działania prospołeczne), ze względu na ich charakter (działania miękkie) nie wskazuje istotnego wpływu na gospodarkę odpadami, zatem nie powinny negatywnie wpływać na środowisko. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów; nie doprowadzą do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków; oraz nie spowodują poważnego i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Pozostałe działania miękkie, np. wsparcie procesu deinstytucjonalizacji placówek całodobowych; budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do świadczenia usług społecznych i zdrowotnych; wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii		x	Zakres przewidzianych działań (działania prospołeczne, prozdrowotne), ze względu na ich charakter, nie wykazuje istotnego wpływu na gospodarkę odpadami, zatem nie powinny negatywnie wpływać na środowisko. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów; nie doprowadzą do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków; oraz nie spowodują poważnego i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. W związku z powyższym

				planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Działania w zakresie usług zdrowotnych, np. realizacja działań w zakresie: opieki nad matką i dzieckiem; realizacja usług zdrowotnych skierowanych do dzieci w tym z niepełnosprawnościami		x	Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby mogły one istotnie wpływać na analizowany cel środowiskowy. Działania mają charakter działań miękkich i w związku z tym nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Działania w zakresie usług społecznych, np. rozwój usług opiekuńczych nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu; kompleksowe programy usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami; usługi dowozu osób o ograniczonej mobilności		x	Przewidziane działania będą miały charakter działań miękkich i jako takie nie będą zasadniczo wpływały na zwiększenie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby. Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Pozostałe działania miękkie, np. wsparcie procesu deinstytucjonalizacji placówek całodobowych; budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do świadczenia usług społecznych i zdrowotnych; wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii		x	Zakres i charakter planowanych działań (działania miękkie) nie wskazuje na negatywny wpływ na analizowany cel środowiskowy. Przewidziane działania jako takie nie powinny zasadniczo wpływać na zwiększenie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby, gdyż nie powinny dotyczyć działań technicznych. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Działania w zakresie usług zdrowotnych, np. realizacja działań w zakresie: opieki nad matką i dzieckiem; realizacja usług zdrowotnych skierowanych do dzieci w tym z niepełnosprawnościami		x	Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby w/w działania mogły istotnie wpływać na bioróżnorodność. Nie zidentyfikowano ryzyk wpływających znacząco na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów podczas działań polegających, np. na podniesieniu jakości usług zdrowotnych. Działania mają charakter działań miękkich i w związku z tym nie przewiduje się negatywnego wpływu na analizowany cel środowiskowy. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Działania w zakresie usług społecznych, np. rozwój usług opiekuńczych nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu; kompleksowe programy usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami; usługi dowozu osób o ograniczonej mobilności		x	Przewiduje się, że realizacja planowanych działań nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów oraz nie będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii i nie będzie w istotnym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu ekosystemów, ponieważ działania mają charakter działań miękkich (prospołeczne) i nie dotyczą inwestycji technicznych. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Pozostałe działania miękkie, np. wsparcie procesu deinstytucjonalizacji placówek całodobowych; budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do świadczenia usług społecznych i zdrowotnych; wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii		x	Przewiduje się, że realizacja planowanych działań nie powinna być w znacznym stopniu szkodliwa dla odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów oraz nie będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii i nie będzie w istotnym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu ekosystemów, ponieważ działania mają charakter działań miękkich (prospołeczne) i nie dotyczą inwestycji technicznych. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE USŁUGI SPOŁECZNE I ZDROWOTNE W OPOLSKIM, działanie: Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczności poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.				
PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE W OPOLSKIM				
RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM, W TYM OSÓB NAJBARDZIEJ POTRZEBUJĄCYCH I DZIECI				

Opis działania
Planowane typy przedsięwzięć:

- Działania w zakresie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, w tym m.in.:
 - wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze,
 - wsparcie preadopcyjne i postadopcyjne,
 - wsparcie pieczy zastępczej, w tym wsparcie procesu deinstytucjonalizacji poprzez tworzenie jej rodzinnych form,
 - poprawa dostępu do mieszkań o charakterze wspomaganym/chronionym dla osób opuszczających pieczę zastępczą.
- Usługi dla dzieci i młodzieży wymagających wsparcia, przebywających w rodzinach oraz w różnego rodzaju instytucjach całodobowych (z zastrzeżeniem braku finansowania dla placówek świadczących opiekę instytucjonalną).
- Usługi interwencji kryzysowej oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie.
- Działania na rzecz osób będących w kryzysie bezdomności i/lub innych osób doświadczających wykluczenia społecznego, (np. osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych), w tym m.in.: terapia uzależnień, usługi środowiskowe, streetworking, praca socjalna, usługi zdrowotne, mieszkania wspomagane/chronione, program Najpierw Mieszkanie.
- Profilaktyka zachowań społecznych dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym, w związku z uzależnieniami, przemocą w rodzinie, negatywnymi skutkami izolacji społecznej itp.
- Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży i rodziców zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym grupy wsparcia, wsparcie rówieśnicze,
- Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych.
- Wsparcie infrastruktury poradni/gabinetów psychologiczno-pedagogicznych, w tym mobilnych sal do integracji sensorycznej.
- Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji personelu / kadr działających w obszarze pomocy społecznej i innych obszarach związanych z działaniami wskazanymi powyżej.
- Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.
- Wymiana doświadczeń pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz osób w kryzysie bezdomności (w tym organizacjami pozarządowymi) działającymi w kraju i w Europie.
- Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu poprzez wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii.

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. wsparcie rodzin, usługi dla dzieci i młodzieży, osób bezdomnych, wsparcie psychologiczne, wzmacnianie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Zakres przewidzianych działań (działania prospołeczne), ze względu na ich charakter nie wskazuje, aby w/w działania mogły istotnie wpływać na klimat i powodować zwiększone emisje zanieczyszczeń. Nie oczekuje się, że realizacja działań będzie wpływała na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Adaptacja do zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. wsparcie rodzin, usługi dla dzieci i młodzieży, osób bezdomnych, wsparcie psychologiczne, wzmacnianie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Przewidziane działania o charakterze prospołecznym nie powinny prowadzić do zwiększonego, niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. Działania mają charakter miękkie, w związku z tym nie powinny przyczynić się do emisji zanieczyszczeń wpływających na adaptację do zmian klimatu. Planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. wsparcie rodzin, usługi dla dzieci i młodzieży, osób bezdomnych, wsparcie psychologiczne, wzmacnianie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Przewidziane działania o charakterze prospołecznym nie będą wpływały na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych lądowych. Nie oczekuje się, aby działania miękkie zagrażały dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Działania nie będzie miało wpływu na stan wód morskich, ponieważ nie obejmuje on swym zasięgiem tego obszaru. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. wsparcie rodzin, usługi dla dzieci i młodzieży, osób bezdomnych, wsparcie psychologiczne, wzmacnianie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Zakres przewidzianych działań (działania prospołeczne), ze względu na ich charakter nie wskazuje istotnego wpływu na gospodarkę odpadami, zatem nie powinny negatywnie wpływać na środowisko. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów; nie doprowadzą do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków; oraz nie spowodują poważnego i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. wsparcie rodzin, usługi dla dzieci i młodzieży, osób bezdomnych, wsparcie psychologiczne, wzmacnianie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Przewidziane działania będą miały charakter działań miękkich i jako takie nie będą zasadniczo wpływały na zwiększenie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby. Nie oczekuje się, że działania doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. wsparcie rodzin, usługi dla dzieci i młodzieży, osób bezdomnych, wsparcie psychologiczne, wzmacnianie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego	x	Przewiduje się, że realizacja planowanych działań nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów oraz nie będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii i nie będzie w istotnym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu ekosystemów, ponieważ działania mają charakter działań miękkich (prospołeczne) i nie dotyczą inwestycji technicznych. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.	
Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE W OPOLSKIM, działanie: Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczności poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.				
PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKI WSPIERAJĄCE INWESTYCJE SPOŁECZNE W OPOLSKIM				
RODZAJE DZIAŁAŃ: POPRAWA RÓWNEGO DOSTĘPU DO WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG SPRZYJAJĄCYCH WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU W ZAKRESIE KSZTAŁCENIA, SZKOLEŃ I UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE POPRZECZ ROZWÓJ ŁATWO DOSTĘPNEJ INFRASTRUKTURY, W TYM POPRZECZ WSPIERANIE ODPORNOŚCI W ZAKRESIE KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA NA ODLEGŁOŚĆ ORAZ ONLINE				
Opis działania Planowane typy przedsięwzięć: - wsparcie infrastruktury edukacyjnej ośrodków wychowania przedszkolnego, szkół i placówek kształcenia zawodowego i ustawicznego, w tym budowa, rozbudowa, nadbudowa, przebudowa, adaptacja, modernizacja, remont wraz z niezbędnym wyposażeniem celem wyrównywania szans edukacyjnych na obszarach zmarginalizowanych, - inwestycje mające na celu przystosowanie placówek oraz włączenie osób ze SPE do ogólnodostępnych szkół i placówek (edukacja włączająca) na każdym poziomie edukacji, w tym przystosowanie do potrzeb m.in. osób z niepełnosprawnościami, przewlekłe chorych, z rodzin migranckich, ze społeczności romskiej, będących w sytuacji kryzysowej i traumatycznej oraz wsparcie przyszłolnej infrastruktury sportowej jako elementu edukacji włączającej, - wsparcie infrastruktury edukacyjnej liceów w zakresie edukacji włączającej i rozwoju nauk ścisłych i praktycznych, mających na celu rozwój kompetencji STEM i STEAM.				
Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny				
<i>Część 1 Lista kontrolna</i>				
Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Inwestycje w infrastrukturę szkół ponadpodstawowych oraz placówek kształcenia ogólnego, zawodowego i ustawicznego wraz z niezbędnym wyposażeniem, w tym przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne		x	Przewiduje się realizację zarówno miękkich (nietechnicznych) jak i technicznych działań polegających na wzmocnieniu infrastruktury edukacyjnej i unowocześnienie infrastruktury, w tym w celu likwidacji barier dla osób z niepełnosprawnościami. Przewiduje się m.in. działania niwelujące fizyczne bariery dla osób z niepełnosprawnościami takie jak wykonanie podjazdów do budynków, zainstalowanie windy itp. Biorąc pod uwagę charakter w/w działań i ich skalę (skala lokalna) przewidywane inwestycje są związane jest z typowymi działalnościami człowieka i jest jednym z symboli nowoczesnych i postępowych społeczności. Zakres działań zasadniczo nie jest pośrednio lub bezpośrednio powiązany z emisją gazów cieplarnianych. Dane literaturowe nie wskazują, aby w/w działania mogły istotnie wpływać na klimat i powodować zwiększone emisje zanieczyszczeń. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Adaptacja do zmian klimatu	Inwestycje w infrastrukturę szkół ponadpodstawowych oraz placówek kształcenia ogólnego, zawodowego i ustawicznego wraz z niezbędnym wyposażeniem, w tym przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne		x	Przewiduje się realizację zarówno miękkich (nietechnicznych) jak i technicznych działań polegających na wzmocnieniu infrastruktury edukacyjnej i unowocześnienie infrastruktury, w tym w celu likwidacji barier dla osób z niepełnosprawnościami. Przewiduje się m.in. działania niwelujące fizyczne bariery dla osób z niepełnosprawnościami takie jak wykonanie podjazdów do budynków, zainstalowanie windy itp. Biorąc pod uwagę charakter w/w działań i ich skalę (skala lokalna) przewidywane inwestycje są związane jest z typowymi działalnościami człowieka i jest jednym z symboli nowoczesnych i postępowych społeczności. Zakres działań zasadniczo nie jest pośrednio lub bezpośrednio powiązany z emisją gazów cieplarnianych. Działania nie powinny przyczynić się do zwiększenia niekorzystnego wpływu na obecny i przewidywany przyszły klimat. Dane literaturowe nie wskazują, aby w/w działania mogły istotnie wpływać na klimat i powodować zwiększone emisje zanieczyszczeń. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Inwestycje w infrastrukturę szkół ponadpodstawowych oraz placówek kształcenia ogólnego, zawodowego i ustawicznego wraz z niezbędnym wyposażeniem, w tym przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne	x	Przewiduje się, że realizacja działań nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla analizowanego elementu środowiska. Skala działań ograniczona będzie wyłącznie do niewielkiego obszaru (o ile dotyczyć będzie działań technicznych, takich jak np. budowa podjazdów, wind itp.). Charakter w/w działań, zarówno na etapie inwestycji, jak i realizacji nie wskazuje na pośrednie i bezpośrednio negatywne oddziaływanie na zasoby wodne. Ewentualnie, na etapie prac budowlanych, może dojść do pylenia, natomiast oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i nie pogorszy ogólnego stanu wód. Są to uciążliwości krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu robót. Podsumowując, przewidywane działania nie powinny wpływać na stan i potencjał JCW (Jednolite Części Wód). Lokalizacja inwestycji nie jest również usytuowana w zasięgu wód morskich. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Inwestycje w infrastrukturę szkół ponadpodstawowych oraz placówek kształcenia ogólnego, zawodowego i ustawicznego wraz z niezbędnym wyposażeniem, w tym przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne	x	Przewiduje się, że realizacja zaplanowanych działań nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla analizowanego elementu środowiska. W przypadku, gdy realizowane będą działania techniczne, takie jak remont, modernizacja lub budowa podjazdów, tj. etap ewentualnych prac budowlanych (o niewielkiej skali i zasięgu), może dojść do powstawania niewielkiej ilości odpadów budowlanych, które będą wywożone przez uprawnioną firmę w czasie i warunkach bezpiecznych dla środowiska. Na etapie eksploatacji nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów. Nie oczekuje się ponadto, że działanie doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków. Zakłada się, że planowane działanie nie spowoduje poważnej i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. Podsumowując, przewidywane działania nie powinny wpływać negatywnie na analizowany komponent ani przyczynić się do powstawania zwiększonych ilości odpadów. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Inwestycje w infrastrukturę szkół ponadpodstawowych oraz placówek kształcenia ogólnego, zawodowego i ustawicznego wraz z niezbędnym wyposażeniem, w tym przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne	x	Przewiduje się realizację zarówno miękkich (nietechnicznych) jak i technicznych działań polegających na wzmocnieniu infrastruktury edukacyjnej i unowocześnienie infrastruktury, w tym w celu likwidacji barier dla osób z niepełnosprawnościami. Biorąc pod uwagę niewielką skalę planowanych działań, na etapie inwestycji nie powinno dojść do znaczących emisji zanieczyszczeń pyłowych lub gazowych. Potencjalne oddziaływania powinny ustąpić w chwili zakończenia prac budowlanych, a w perspektywie długoterminowej nie przewiduje się ich występowania. Planowane działania zasadniczo nie są pośrednio lub bezpośrednio powiązane z emisją gazów cieplarnianych. Podsumowując, przewidywane działania nie powinny wpływać negatywnie na analizowany komponent ani przyczynić się do powstawania zwiększonych ilości zanieczyszczeń do powietrza, gleby lub wody. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Inwestycje w infrastrukturę szkół ponadpodstawowych oraz placówek kształcenia ogólnego, zawodowego i ustawicznego wraz z niezbędnym wyposażeniem, w tym przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne	x	Przewiduje się realizację zarówno miękkich (nietechnicznych) jak i technicznych działań polegających na wzmocnieniu infrastruktury edukacyjnej i unowocześnienie infrastruktury, w tym w celu likwidacji barier dla osób z niepełnosprawnościami. Charakter, zakres i skala przewidywanych działań nie wskazuje na znaczący i istotny stopień oddziaływania na bioróżnorodność. Biorąc pod uwagę charakter w/w działań i ich skalę (skala lokalna), przewiduje się, że realizacja planowanych działań nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów oraz nie będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii i nie będzie w istotnym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu ekosystemów. Ewentualne prace budowlane nie powinny pogorszyć ogólnego stanu bioróżnorodności. Etap inwestycji i związane z tym potencjalne uciążliwości będą miały charakter tymczasowy i ustąpią po zrealizowaniu działań. Nie zidentyfikowano ryzyk wpływających istotnie na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów podczas działań polegających np. na budowie podjazdu lub montażu wind. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE INWESTYCJE SPOŁECZNE W OPOLSKIM, działanie: Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.

PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE INWESTYCJE SPOŁECZNE W OPOLSKIM

RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE WŁĄCZENIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO SPOŁECZNOŚCI MARGINALIZOWANYCH GOSPODARSTW DOMOWYCH O NISKICH DOCHODACH ORAZ GRUP W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI, W TYM OSÓB O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH, DZIĘKI ZINTEGROWANYM DZIAŁANIOM OBEJMUJĄCYM USŁUGI MIESZKANIOWE I USŁUGI SPOŁECZNE

Opis działania

Planowane typy przedsięwzięć:

- inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie podmiotów świadczących usługi społeczne dla osób starszych i z niepełnosprawnościami (dienne domy pomocy społecznej, dzienne domy pobytu, rodzinne domy pomocy, mieszkania chronione i wspomagane),
- inwestycje w infrastrukturę społeczną powiązaną z procesem integracji społeczno-zawodowej, w tym m.in. WTZ oraz ZAZ,
- inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie CUS,
- dostosowanie infrastruktury placówek całodobowych o charakterze długoterminowym do realizacji nowych usług o charakterze dziennym i środowiskowym,
- inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie podmiotów świadczących rodzicielstwo zastępcze zawodowe, w tym rodzinnych domów dziecka,
- inwestycje w mieszkania chronione/wspomagane dla młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą i inne placówki o charakterze opiekuńczo-wychowawczym.
- przekształcenie ośrodków wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz innych osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w zasób mieszkaniowy,
- inwestycje w infrastrukturę mieszkalną, w tym lokale w ramach najmu socjalnego (np. oferowane przez społeczne agencje najmu), przeznaczoną zwłaszcza dla osób bezdomnych, rodzin w kryzysie (objętych interwencją kryzysową) oraz osób ze społeczności romskiej.

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”

		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Inwestycje w infrastrukturę lub dostosowanie infrastruktury w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności do usług społecznych		x	Biorąc pod uwagę charakter planowanych działań i ich skalę (skala lokalna) przewidywane działania zasadniczo nie powinny pośrednio lub bezpośrednio powodować znacznych emisji gazów cieplarnianych. W przypadku działań technicznych prawdopodobnie będą to działania głównie dotyczące istniejących obiektów, a więc ewentualne emisje będą istotnie niższe w porównaniu do ewentualnej budowy. Skala działań i charakter działań nie wskazuje na możliwość znacznych emisji gazów cieplarnianych. Uciążliwości wynikające z związku z działaniami z zakresu inwestycji w infrastrukturę powinny być krótkotrwałe i nie powodować ogólnych zmian klimatu. Podsumowując, realizacja w/w działań nie powinna mieć istotnego wpływu na klimat i nie wpłynie na znaczący wzrost emisji gazów cieplarnianych. Z uwagi na powyższe, realizacja działań nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na omawiany cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.
	Działania miękkie, np. wyposażenie podmiotów w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności do usług społecznych; inwestycje w mieszkania chronione, inwestycje w lokale w ramach najmu socjalnego		x	Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ mają one charakter działań miękkich, których celem jest m.in. zapewnienie dostępu do usług społecznych, inwestycje w mieszkania chronione, inwestycje w lokale w ramach najmu socjalnego. Działania te dotyczą zatem działań prospołecznych, dlatego zakłada się również, że realizacja działań nie będzie miała wpływu na cel środowiskowy. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznych emisji gazów cieplarnianych. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.

Adaptacja do zmian klimatu	Inwestycje w infrastrukturę lub dostosowanie infrastruktury w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności do usług społecznych	x	<p>Biorąc pod uwagę charakter planowanych działań i ich skalę (skala lokalna) przewidywane działania zasadniczo nie powinny pośrednio lub bezpośrednio powodować niekorzystnego wpływu na klimat.</p> <p>W przypadku działań technicznych prawdopodobnie będą to działania głównie dotyczące istniejących obiektów, a więc ewentualne emisje będą istotnie niższe w porównaniu do ewentualnej budowy. Skala działań i charakter działań nie wskazuje na możliwość znacznych emisji gazów cieplarnianych. Uciążliwości wynikające w związku z działaniami z zakresu inwestycji w infrastrukturę powinny być krótkotrwałe i nie powodować ogólnych zmian klimatu. Nie oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa.</p> <p>Podsumowując, realizacja planowanych działań nie powinna mieć istotnego wpływu na klimat i nie wpłynie na znaczący wzrost emisji gazów cieplarnianych. Z uwagi na powyższe, realizacja działań nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na omawiany cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>
	Działania miękkie, np. wyposażenie podmiotów w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności do usług społecznych; inwestycje w mieszkania chronione, inwestycje w lokalne w ramach najmu socjalnego	x	<p>Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ mają one charakter działań miękkich, których celem jest m.in. zapewnienie dostępu do usług społecznych, inwestycje w mieszkania chronione, inwestycje w lokalne w ramach najmu socjalnego.</p> <p>Nie oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyń poważnych szkód”.</p>
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Inwestycje w infrastrukturę lub dostosowanie infrastruktury w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności do usług społecznych	x	<p>Przewiduje się, że realizacja działań nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla analizowanego elementu środowiska. Skala działań ograniczona będzie wyłącznie do niewielkiego obszaru. Charakter działań, zarówno na etapie inwestycji, jak i realizacji nie wskazuje na pośrednie i bezpośrednie negatywne oddziaływanie na zasoby wodne. Ewentualnie, na etapie prac budowlanych, może dojść do pylenia, natomiast oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i nie pogorszy ogólnego stanu wód. Są to uciążliwości krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu robót. Podsumowując, przewidywane działania nie powinny wpływać na stan i potencjał JCW (Jednolite Części Wód). Lokalizacja inwestycji nie jest również usytuowana w zasięgu wód morskich. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyń poważnych szkód”.</p>
	Działania miękkie, np. wyposażenie podmiotów w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności do usług społecznych; inwestycje w mieszkania chronione, inwestycje w lokalne w ramach najmu socjalnego	x	<p>Planowane działania mają na celu m.in. zapewnienie dostępu do usług społecznych, inwestycje w mieszkania chronione, inwestycje w lokalne w ramach najmu socjalnego.</p> <p>Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby planowane działania mogły istotnie wpływać na stan lub potencjał ekologiczny jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Lokalizacja planowanych działań znajduje się poza zasięgiem występowania środowiska wód morskich, więc nie oddziałuje na ten element środowiska.</p> <p>W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyń poważnych szkód”.</p>
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Inwestycje w infrastrukturę lub dostosowanie infrastruktury w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności do usług społecznych	x	<p>Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby mogły one prowadzić do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów. Rodzaj działania nie dotyczy również spalania odpadów niebezpiecznych. Zakres działań może dotyczyć ewentualnego generowania nieznacznej ilości odpadów budowlanych na etapie realizacji inwestycji w infrastrukturę, natomiast ilość ta nie powinna wpływać na ogólnie ujętą gospodarkę o obiegu zamkniętym. Ewentualnie powstałe odpady będą wywożone przez uprawnioną firmę w czasie i warunkach bezpiecznych dla środowiska. Nie oczekuje się również, że działanie spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. W związku z</p>

				powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Działania miękkie, np. wyposażenie podmiotów w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności do usług społecznych; inwestycje w mieszkania chronione, inwestycje w lokale w ramach najmu socjalnego		x	Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby mogły one istotnie wpływać na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling. Działania mają charakter działań miękkich i w związku z tym nie przewiduje się negatywnego wpływu na analizowany cel środowiskowy. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Inwestycje w infrastrukturę lub dostosowanie infrastruktury w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności do usług społecznych		x	Biorąc pod uwagę charakter planowanych działań i ich skalę (skala lokalna) przewidywane działania zasadniczo nie powinny pośrednio lub bezpośrednio powodować istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W przypadku działań technicznych prawdopodobnie będą to działania głównie dotyczące istniejących obiektów, a więc ewentualne emisje będą istotnie niższe w porównaniu do ewentualnej budowy. Skala działań i charakter działań nie wskazuje na możliwość znacznych emisji gazów cieplarnianych. Uciążliwości wynikające w związku z działaniami z zakresu inwestycji w infrastrukturę powinny być krótkotrwałe i nie powodować ogólnych zmian klimatu. Z uwagi na powyższe, realizacja działań nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na omawiany cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.
	Działania miękkie, np. wyposażenie podmiotów w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności do usług społecznych; inwestycje w mieszkania chronione, inwestycje w lokale w ramach najmu socjalnego		x	Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby mogły one istotnie wpływać na analizowany cel środowiskowy. Działania mają charakter działań miękkich i w związku z tym nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Inwestycje w infrastrukturę lub dostosowanie infrastruktury w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności do usług społecznych		x	Biorąc pod uwagę charakter planowanych działań i ich skalę (skala lokalna) przewidywane działania zasadniczo nie powinny pośrednio lub bezpośrednio powodować istotnego wpływu na bioróżnorodność. Ewentualne działania techniczne (np. praca maszyn budowlanych) prawdopodobnie mogą powodować nieznaczne uciążliwości w postaci hałasu, czy też płoszenia zwierząt. Zakładając jednak, że inwestycji dotyczyć będą terenów miejskich, a zakres działań i ich skala będzie ograniczona do lokalnych obiektów, nie przewiduje się aby realizacja i eksploatacja powodowała znaczny stopień szkodliwości dla dobrego stanu i odporności ekosystemów i nie powinna być szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii.
	Działania miękkie, np. wyposażenie podmiotów w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności do usług społecznych; inwestycje w mieszkania chronione, inwestycje w lokale w ramach najmu socjalnego		x	Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby planowane działania mogły istotnie wpływać na bioróżnorodność. Nie zidentyfikowano ryzyk wpływających znacząco na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów podczas działań polegających, np. na poprawie ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności świadczeń zdrowotnych. Działania mają charakter działań miękkich i w związku z tym nie przewiduje się negatywnego wpływu na analizowany cel środowiskowy. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE INWESTYCJE SPOŁECZNE W OPOLSKIM , działanie: Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczności poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.				
PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE INWESTYCJE SPOŁECZNE W OPOLSKIM				
RODZAJE DZIAŁAŃ: ZAPEWNIANIE RÓWNEGO DOSTĘPU DO OPIEKI ZDROWOTNEJ I WSPIERANIE ODPORNOŚCI SYSTEMÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ, W TYM PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ, ORAZ WSPIERANIE PRZECHODZENIA OD OPIEKI INSTYTUCJONALNEJ DO OPIEKI RODZINNEJ I ŚRODOWISKOWEJ				

Opis działania
 Planowane typy przedsięwzięć:
 -inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie placówek opieki zdrowotnej w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności usług świadczonych przede wszystkim na niższych szczeblach opieki zdrowotnej oraz w szpitalach, o ile będą nastawione na rozwój opieki jednodniowej i wzmocnienie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w zakresie m.in.: usług zdrowotnych skierowanych do dzieci, opieki okołoporodowej nad matką i dzieckiem, oraz rehabilitacji,
 -inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie podnoszące wydajność leczenia chorób cywilizacyjnych,
 -wzmocnienie roli podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w dostarczaniu dostępnych i dobrej jakości usług zdrowotnych, poprzez inwestycje infrastrukturalne i sprzęt (w tym zakup sprzętu i infrastruktury IT) - mające na celu stopniowe odwracanie piramidy świadczeń i ukierunkowane na poprawę dostępu do opieki na obszarach słabiej rozwiniętych gospodarczo i terenach wiejskich,
 -zwiększenie dostępności i jakości świadczonych usług w zakresie opieki psychiatrycznej poprzez tworzenie CZP oraz innych form zgodnie z zasadą D1,
 -inwestycje wspierające rozwój zdeinstytucjonalizowanej opieki zdrowotnej nad osobami starszymi i/lub z niepełnosprawnościami (np. tworzenie DDOM-ów),
 -inwestycje wspierające rozwój zdeinstytucjonalizowanej opieki długoterminowej, paliatywnej oraz hospicyjnej.

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Inwestycje w infrastrukturę w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności świadczeń zdrowotnych		x	Biorąc pod uwagę charakter planowanych działań i ich skalę (skala lokalna) przewidywane działania zasadniczo nie powinny pośrednio lub bezpośrednio powodować znacznych emisji gazów cieplarnianych. Wsparcie dotyczące infrastruktury zdrowotnej w regionie będzie realizowane na zasadach i w zakresie zgodnym m.in. z dokumentem pn. Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030 oraz innymi powiązаныmi dokumentami lub zaleceniami. W przypadku działań technicznych prawdopodobnie będą to działania głównie dotyczące istniejących obiektów, a więc ewentualne emisje będą istotnie niższe w porównaniu do ewentualnej budowy. Skala działań i charakter działań nie wskazuje na możliwość znacznych emisji gazów cieplarnianych. Uciążliwości wynikające w związku z działaniami z zakresu inwestycji w infrastrukturę powinny być krótkotrwałe i nie powodować ogólnych zmian klimatu. Podsumowując, realizacja planowanych działań nie powinna mieć istotnego wpływu na klimat i nie wpłynie na znaczący wzrost emisji gazów cieplarnianych. Z uwagi na powyższe, realizacja działań nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na omawiany cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.
	Działania miękkie, np. wyposażenie podmiotów w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności świadczeń zdrowotnych; wzmocnienie roli POZ, AOS, wdrażanie reformy psychiatrii, rozwój opieki zdrowotnej nad osobami starszymi, rozwój opieki długoterminowej		x	Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ mają one charakter działań miękkich, których celem jest m.in. zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej, podniesienie sprawności systemu opieki zdrowotnej, dostępności do usług itp. Działania te dotyczą zatem działań prospołecznych i prozdrowotnych, dlatego zakłada się również, że realizacja działań nie będzie miała wpływu na cel środowiskowy. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznych emisji gazów cieplarnianych. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.

Adaptacja do zmian klimatu	Inwestycje w infrastrukturę w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności świadczeń zdrowotnych	x	Biorąc pod uwagę charakter planowanych działań i ich skalę (skala lokalna) przewidywane działania zasadniczo nie powinny pośrednio lub bezpośrednio powodować niekorzystnego wpływu na klimat. Wsparcie dotyczące infrastruktury zdrowotnej w regionie będzie realizowane na zasadach i w zakresie zgodnym m.in. z dokumentem pn. Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030 oraz innymi powiązаныmi dokumentami lub zaleceniami. W przypadku działań technicznych prawdopodobnie będą to działania głównie dotyczące istniejących obiektów, a więc ewentualne emisje będą istotnie niższe w porównaniu do ewentualnej budowy. Skala działań i charakter działań nie wskazuje na możliwość znacznych emisji gazów cieplarnianych. Uciążliwości wynikające w związku z działaniami z zakresu inwestycji w infrastrukturę powinny być krótkotrwałe i nie powodować ogólnych zmian klimatu. Nie oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. Podsumowując, realizacja w/w działań nie powinna mieć istotnego wpływu na klimat i nie wpłynie na znaczący wzrost emisji gazów cieplarnianych. Z uwagi na powyższe, realizacja działań nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na omawiany cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.
	Działania miękkie, np. wyposażenie podmiotów w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności świadczeń zdrowotnych; wzmocnienie roli POZ, AOS, wdrażanie reformy psychiatrii, rozwój opieki zdrowotnej nad osobami starszymi, rozwój opieki długoterminowej	x	Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ mają one charakter działań miękkich, których celem jest m.in. zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej, podniesienie sprawności systemu opieki zdrowotnej, dostępności do usług itp. Nie oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Inwestycje w infrastrukturę w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności świadczeń zdrowotnych	x	Przewiduje się, że realizacja działań nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla analizowanego elementu środowiska. Skala działań ograniczona będzie wyłącznie do niewielkiego obszaru. Charakter w/w działań, zarówno na etapie inwestycji, jak i realizacji nie wskazuje na pośrednie i bezpośrednie negatywne oddziaływanie na zasoby wodne. Ewentualnie, na etapie prac budowlanych, może dojść do pylenia, natomiast oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i nie pogorszy ogólnego stanu wód. Są to uciążliwości krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu robót. Podsumowując, przewidywane działania nie powinny wpływać na stan i potencjał JCW (Jednolite Części Wód). Lokalizacja inwestycji nie jest również usytuowana w zasięgu wód morskich. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Działania miękkie, np. wyposażenie podmiotów w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności świadczeń zdrowotnych; wzmocnienie roli POZ, AOS, wdrażanie reformy psychiatrii, rozwój opieki zdrowotnej nad osobami starszymi, rozwój opieki długoterminowej	x	Planowane działania mają na celu zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej, podniesienie sprawności systemu opieki zdrowotnej, dostępności do usług itp. Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby w/w działania mogły istotnie wpływać na stan lub potencjał ekologiczny jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Lokalizacja planowanych działań znajduje się poza zasięgiem występowania środowiska wód morskich, więc nie oddziałuje na ten element środowiska. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Inwestycje w infrastrukturę w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności świadczeń zdrowotnych	x	Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby mogły one prowadzić do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów. Rodzaj działania nie dotyczy również spalania odpadów niebezpiecznych. Zakres działań może dotyczyć ewentualnego generowania nieznacznej ilości odpadów budowlanych na etapie realizacji inwestycji w infrastrukturę, natomiast ilość ta nie powinna wpływać na ogólnie ujętą gospodarkę o obiegu zamkniętym. Ewentualnie powstałe odpady będą wywożone przez uprawnioną firmę w czasie i warunkach bezpiecznych dla środowiska. Nie oczekuje się również, że działanie spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. W związku z

			powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Działania miękkie, np. wyposażenie podmiotów w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności świadczeń zdrowotnych; wzmacnianie roli POZ, AOS, wdrażanie reformy psychiatrii, rozwój opieki zdrowotnej nad osobami starszymi, rozwój opieki długoterminowej	x	Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby mogły one istotnie wpływać na gospodarke o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling. Działania mają charakter działań miękkich i w związku z tym nie przewiduje się negatywnego wpływu na analizowany cel środowiskowy. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Inwestycje w infrastrukturę w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności świadczeń zdrowotnych	x	Biorąc pod uwagę charakter planowanych działań i ich skalę (skala lokalna) przewidywane działania zasadniczo nie powinny pośrednio lub bezpośrednio powodować istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Wsparcie dotyczące infrastruktury zdrowotnej w regionie będzie realizowane na zasadach i w zakresie zgodnym m.in. z dokumentem pn. Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030 oraz innymi powiązаныmi dokumentami lub zaleceniami. W przypadku działań technicznych prawdopodobnie będą to działania głównie dotyczące istniejących obiektów, a więc ewentualne emisje będą istotnie niższe w porównaniu do ewentualnej budowy. Skala działań i charakter działań nie wskazuje na możliwość znacznych emisji gazów cieplarnianych. Uciążliwości wynikające w związku z działaniami z zakresu inwestycji w infrastrukturę powinny być krótkotrwałe i nie powodować ogólnych zmian klimatu. Z uwagi na powyższe, realizacja działań nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na omawiany cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.
	Działania miękkie, np. wyposażenie podmiotów w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności świadczeń zdrowotnych; wzmacnianie roli POZ, AOS, wdrażanie reformy psychiatrii, rozwój opieki zdrowotnej nad osobami starszymi, rozwój opieki długoterminowej	x	Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby mogły one istotnie wpływać na analizowany cel środowiskowy. Działania mają charakter działań miękkich i w związku z tym nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Inwestycje w infrastrukturę w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności świadczeń zdrowotnych	x	Biorąc pod uwagę charakter planowanych działań i ich skalę (skala lokalna) przewidywane działania zasadniczo nie powinny pośrednio lub bezpośrednio powodować istotnego wpływu na bioróżnorodność. Ewentualne działania techniczne (np. praca maszyn budowlanych) prawdopodobnie mogą powodować nieznaczne uciążliwości w postaci hałasu, czy też płoszenia zwierząt. Zakładając jednak, że inwestycji dotyczyć będą terenów miejskich, a zakres działań i ich skala będzie ograniczona do lokalnych obiektów, nie przewiduje się aby realizacja i eksploatacja powodowała znaczny stopień szkodliwości dla dobrego stanu i odporności ekosystemów i nie powinna być szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii.
	Działania miękkie, np. wyposażenie podmiotów w celu poprawy ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności świadczeń zdrowotnych; wzmacnianie roli POZ, AOS, wdrażanie reformy psychiatrii, rozwój opieki zdrowotnej nad osobami starszymi, rozwój opieki długoterminowej	x	Charakter i zakres przewidywanych działań nie wskazuje, aby w/w działania mogły istotnie wpływać na bioróżnorodność. Nie zidentyfikowano ryzyk wpływających znacząco na ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów podczas działań polegających, np. na poprawie ogólnej wydajności i zwiększenia dostępności świadczeń zdrowotnych. Działania mają charakter działań miękkich i w związku z tym nie przewiduje się negatywnego wpływu na analizowany cel środowiskowy. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Na liście kontrolnej Priorytetu: FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄCE INWESTYCJE SPOŁECZNE W OPOLSKIM , działanie: Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczności poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.			
PRIORYTET – EUROPEJSKI BUDŻET OBYWATELSKI			

RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE RÓWNEGO DOSTĘPU DO DOBREJ JAKOŚCI, WŁĄCZAJĄCEGO KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ORAZ MOŻLIWOŚCI ICH UKOŃCZENIA, W SZCZEGÓLNOŚCI W ODNIESIENIU DO GRUP W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI, OD WCZESNEJ EDUKACJI I OPIEKI NAD DZIECKIEM PRZEZ OGÓLNE I ZAWODOWE KSZTAŁCENIE I SZKOLENIE, PO SZKOLNICTWO WYŻSZE, A TAKŻE KSZTAŁCENIE I UCZENIE SIĘ DOROSŁYCH, W TYM UŁATWIANIE MOBILNOŚCI EDUKACYJNEJ DLA WSZYSTKICH I DOSTĘPNOŚCI DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Opis działania

Planowane typy przedsięwzięć:

1. W ramach inicjatyw EBO i EMBO wdrażane będą inicjatywy z zakresu:

- edukacji,
- włączenia i integracji społecznej,
- usług społecznych i zdrowotnych.

2. Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz obszarów wymienionych w pkt. 1.

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Charakter przewidywanych działań nie wskazuje, aby mogły one istotnie wpływać na klimat i powodować zwiększone emisje zanieczyszczeń. Nie oczekuje się, że realizacja działań będzie wpływała na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Adaptacja do zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Przewidziane działania o charakterze prospołecznym nie powinny prowadzić do zwiększonego, niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. Działania mają charakter miękkie, w związku z tym nie powinny przyczynić się do emisji zanieczyszczeń wpływających na adaptację do zmian klimatu. Planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Przewidziane działania o charakterze prospołecznym nie powinny wpływać na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych lądowych. Nie oczekuje się, aby działania miękkie zagrażały dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Działania nie będzie miało wpływu na stan wód morskich, ponieważ nie obejmuje on swym zasięgiem tego obszaru. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Zakres przewidzianych działań (działania prospołeczne), ze względu na ich charakter nie wskazuje istotnego wpływu na gospodarkę odpadami, zatem nie powinny negatywnie wpływać na środowisko. Celem działań będzie wzmocnienie dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów; nie doprowadzą do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków; oraz nie spowodują poważnego i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Przewidziane działania mają zatem charakter działań miękkich i jako takie nie powinny zasadniczo wpływać na zwiększenie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby. Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego	x	Przewiduje się, że realizacja planowanych działań nie powinna być w znacznym stopniu szkodliwa dla odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów oraz nie będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii i nie będzie w istotnym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu ekosystemów, ponieważ działania mają charakter działań miękkich (prospołeczne) i nie dotyczą inwestycji technicznych. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.	
Na liście kontrolnej Priorytetu: EUROPEJSKI BUDŻET OBYWATELSKI, działanie: Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.				
PRIORYTET – EUROPEJSKI BUDŻET OBYWATELSKI				
RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE, W SZCZEGÓLNOŚCI ELASTYCZNYCH MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA I ZMIANY KWALIFIKACJI DLA WSZYSTKICH, Z UWZGLĘDNIENIEM UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I KOMPETENCJI CYFROWYCH, LEPSZE PRZEWIDYWANIE ZMIAN I ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWE UMIEJĘTNOŚCI NA PODSTAWIE POTRZEB RYNKU PRACY, UŁATWIANIE ZMIAN ŚCIEŻKI KARIERY ZAWODOWEJ WSPIERANIE MOBILNOŚCI ZAWODOWEJ				
Opis działania Planowane typy przedsięwzięć: 1. W ramach inicjatyw EBO i EMBO wdrażane będą inicjatywy z zakresu: - edukacji, - włączenia i integracji społecznej, - usług społecznych i zdrowotnych. 2. Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz obszarów wymienionych w pkt. 1.				
Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny				
<i>Część 1 Lista kontrolna</i>				
Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Charakter przewidywanych działań nie wskazuje, aby mogły one istotnie wpływać na klimat i powodować zwiększone emisje zanieczyszczeń. Nie oczekuje się, że realizacja działań będzie wpływała na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Adaptacja do zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Przewidziane działania o charakterze prospołecznym nie powinny prowadzić do zwiększonego, niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. Działania mają charakter miękkie, w związku z tym nie powinny przyczynić się do emisji zanieczyszczeń wpływających na adaptację do zmian klimatu. Planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Przewidziane działania o charakterze prospołecznym nie powinny wpływać na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych lądowych. Nie oczekuje się, aby działania miękkie zagrażały dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Działania nie będzie miało wpływu na stan wód morskich, ponieważ nie obejmuje on swym zasięgiem tego obszaru. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego	x	Zakres przewidzianych działań (działania prospołeczne), ze względu na ich charakter nie wskazuje istotnego wpływu na gospodarkę odpadami, zatem nie powinny negatywnie wpływać na środowisko. Celem działań będzie wzmocnienie dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów; nie doprowadzą do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków; oraz nie spowodują poważnego i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyń poważnych szkód”.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego	x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Przewidziane działania mają zatem charakter działań miękkich i jako takie nie powinny zasadniczo wpływać na zwiększenie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby. Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyń poważnych szkód”.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego	x	Przewiduje się, że realizacja planowanych działań nie powinna być w znacznym stopniu szkodliwa dla odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów oraz nie będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii i nie będzie w istotnym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu ekosystemów, ponieważ działania mają charakter działań miękkich (prospołeczne) i nie dotyczą inwestycji technicznych. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyń poważnych szkód”.
Na liście kontrolnej Priorytetu: EUROPEJSKI BUDŻET OBYWATELSKI działanie: Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczności poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”.			

PRIORYTET – EUROPEJSKI BUDŻET OBYWATELSKI				
RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE AKTYWNEGO WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO W CELU PROMOWANIA RÓWNOŚCI SZANS, NIEDYSKRIMINACJI I AKTYWNEGO UCZESTNICTWA, ORAZ ZWIĘKSZANIE ZDOLNOŚCI DO ZATRUDNIENIA, W SZCZEGÓLNOŚCI GRUP W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI				
Opis działania				
Planowane typy przedsięwzięć: 1. W ramach inicjatyw EBO i EMBO wdrażane będą inicjatywy z zakresu: - edukacji, - włączenia i integracji społecznej, - usług społecznych i zdrowotnych. 2. Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz obszarów wymienionych w pkt. 1.				
Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny				
Część 1 Lista kontrolna				
Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Charakter przewidywanych działań nie wskazuje, aby mogły one istotnie wpływać na klimat i powodować zwiększone emisje zanieczyszczeń. Nie oczekuje się, że realizacja działań będzie wpływała na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Adaptacja do zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Przewidziane działania o charakterze prospołecznym nie powinny prowadzić do zwiększonego, niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. Działania mają charakter miękkie, w związku z tym nie powinny przyczynić się do emisji zanieczyszczeń wpływających na adaptację do zmian klimatu. Planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Przewidziane działania o charakterze prospołecznym nie powinny wpływać na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych lądowych. Nie oczekuje się, aby działania miękkie zagrażały dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Działania nie będzie miało wpływu na stan wód morskich, ponieważ nie obejmuje on swym zasięgiem tego obszaru. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Zakres przewidzianych działań (działania prospołeczne), ze względu na ich charakter nie wskazuje istotnego wpływu na gospodarkę odpadami, zatem nie powinny negatywnie wpływać na środowisko. Celem działań będzie wzmocnienie dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów; nie doprowadzą do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków; oraz nie spowodują poważnego i długoterminowego szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Przewidziane działania mają zatem charakter działań miękkich i jako takie nie powinny zasadniczo wpływać na zwiększenie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby. Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego	x	Przewiduje się, że realizacja planowanych działań nie powinna być w znacznym stopniu szkodliwa dla odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów oraz nie będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii i nie będzie w istotnym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu ekosystemów, ponieważ działania mają charakter działań miękkich (prospołeczne) i nie dotyczą inwestycji technicznych. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.
Na liście kontrolnej Priorytetu: EUROPEJSKI BUDŻET OBYWATELSKI, działanie: Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.			
PRIORYTET – EUROPEJSKI BUDŻET OBYWATELSKI			
RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE INTEGRACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ OBYWATELI PAŃSTW TRZECICH, W TYM MIGRANTÓW			
Opis działania Planowane typy przedsięwzięć: 1. W ramach inicjatyw EBO i EMBO wdrażane będą inicjatywy z zakresu: - edukacji, - włączenia i integracji społecznej, - usług społecznych i zdrowotnych. 2. Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz obszarów wymienionych w pkt. 1.			
Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny			
<i>Część 1 Lista kontrolna</i>			
Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”		TAK	NIE
Cele środowiskowe	Typ działania		UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Łagodzenie zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x Planowane działania mają charakter działań miękkich, dlatego nie przewiduje się, aby mogły one istotnie wpływać na klimat i powodować zwiększone emisje zanieczyszczeń. Nie oczekuje się, że realizacja działań będzie wpływała na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.
Adaptacja do zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x Planowane działania mają charakter działań miękkich i nie powinny prowadzić do zwiększonego, niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. Planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x Planowane działania mają charakter działań wspierających, prospołecznych i nie są powiązane z działaniami technicznymi, dlatego nie powinny wpływać na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych lądowych. Nie oczekuje się, aby działania miękkie zagrażały dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Działania nie będzie miało wpływu na stan wód morskich, ponieważ nie obejmuje on swym zasięgiem tego obszaru. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x Zakres planowanych działań (działania prospołeczne), ze względu na ich charakter, nie wykazuje istotnego wpływu na gospodarkę odpadami, zatem nie powinny negatywnie wpływać na środowisko. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów; nie doprowadzą do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków; oraz nie spowodują poważnego i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.

Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego	x	Zakres i charakter planowanych działań (działania miękkie) nie wskazuje na negatywny wpływ na analizowany cel środowiskowy. Przewidziane działania jako takie nie powinny zasadniczo wpływać na zwiększenie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby, gdyż nie powinny dotyczyć działań technicznych. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego	x	Przewiduje się, że realizacja planowanych działań nie powinna być w znacznym stopniu szkodliwa dla odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów oraz nie będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii i nie będzie w istotnym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu ekosystemów, ponieważ działania mają charakter działań miękkich (prospołeczne) i nie dotyczą inwestycji technicznych. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Na liście kontrolnej Priorytetu: EUROPEJSKI BUDŻET OBYWATELSKI, działanie: Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczność poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

PRIORYTET – EUROPEJSKI BUDŻET OBYWATELSKI

RODZAJE DZIAŁAŃ: ZWIĘKSZANIE RÓWNEGO I SZYBKIEGO DOSTĘPU DO DOBREJ JAKOŚCI, TRWAŁYCH I PRZYSTĘPNYCH CENOWO USŁUG, W TYM USŁUG, KTÓRE WSPIERAJĄ DOSTĘP DO MIESZKAŃ ORAZ OPIEKI SKONCENTROWANEJ NA OSOBIE, W TYM OPIEKI ZDROWOTNEJ; MODERNIZACJA SYSTEMÓW OCHRONY SOCJALNEJ, W TYM WSPIERANIE DOSTĘPU DO OCHRONY SOCJALNEJ, ZE SZCZEGÓLNYCH UWZGLĘDNIENIEM DZIECI I GRUP W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI; POPRAWA DOSTĘPNOŚCI, W TYM DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI, SKUTECZNOŚCI I ODPORNOŚCI SYSTEMÓW OCHRONY ZDROWIA I USŁUG OPIEKI DŁUGOTERMINOWEJ

Opis działania

Planowane typy przedsięwzięć:

1. W ramach inicjatyw EBO i EMBO wdrażane będą inicjatywy z zakresu:

- edukacji,
- włączenia i integracji społecznej,
- usług społecznych i zdrowotnych.

2. Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz obszarów wymienionych w pkt. 1.

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Charakter przewidywanych działań nie wskazuje, aby mogły one istotnie wpływać na klimat i powodować zwiększone emisje zanieczyszczeń. Nie oczekuje się, że realizacja działań będzie wpływała na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Adaptacja do zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Przewidziane działania o charakterze prospołecznym nie powinny prowadzić do zwiększonego, niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. Działania mają charakter miękkie, w związku z tym nie powinny przyczynić się do emisji zanieczyszczeń wpływających na adaptację do zmian klimatu. Planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Przewidziane działania o charakterze prospołecznym nie powinny wpływać na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych lądowych. Nie oczekuje się, aby działania miękkie zagrażały dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Działania nie będzie miało wpływu na stan wód morskich, ponieważ nie obejmuje on swym zasięgiem tego obszaru. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego	x	Zakres przewidzianych działań (działania prospołeczne), ze względu na ich charakter nie wskazuje istotnego wpływu na gospodarkę odpadami, zatem nie powinny negatywnie wpływać na środowisko. Celem działań będzie wzmocnienie dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznego zwiększenia wytworzenia, spalania lub unieszkodliwiania odpadów; nie doprowadzą do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków; oraz nie spowodują poważnego i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego	x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Przewidziane działania mają zatem charakter działań miękkich i jako takie nie powinny zasadniczo wpływać na zwiększenie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby. Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego	x	Przewiduje się, że realizacja planowanych działań nie powinna być w znacznym stopniu szkodliwa dla odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów oraz nie będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii i nie będzie w istotnym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu ekosystemów, ponieważ działania mają charakter działań miękkich (prospołeczne) i nie dotyczą inwestycji technicznych. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Na liście kontrolnej Priorytetu: EUROPEJSKI BUDŻET OBYWATELSKI, działanie: Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczności poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

PRIORYTET – EUROPEJSKI BUDŻET OBYWATELSKI

RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM, W TYM OSÓB NAJBARDZIEJ POTRZEBUJĄCYCH I DZIECI

Opis działania

Planowane typy przedsięwzięć:

1. W ramach inicjatyw EBO i EMBO wdrażane będą inicjatywy z zakresu:

- edukacji,
- włączenia i integracji społecznej,
- usług społecznych i zdrowotnych.

2. Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz obszarów wymienionych w pkt. 1.

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

Cele środowiskowe	Typ działania	TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Łagodzenie zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Charakter przewidywanych działań nie wskazuje, aby mogły one istotnie wpływać na klimat i powodować zwiększone emisje zanieczyszczeń. Nie oczekuje się, że realizacja działań będzie wpływała na zwiększenie emisji gazów cieplarnianych. W związku z powyższym działania uznaje się za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Adaptacja do zmian klimatu	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego		x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Przewidziane działania o charakterze prospołecznym nie powinny prowadzić do zwiększonego, niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa. Działania mają charakter miękkie, w związku z tym nie powinny przyczynić się do emisji zanieczyszczeń wpływających na adaptację do zmian klimatu. Planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego	x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Przewidziane działania o charakterze prospołecznym nie powinny wpływać na zrównoważone wykorzystanie i ochronę zasobów wodnych lądowych. Nie oczekuje się, aby działania miękkie zagrażały dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Działania nie będzie miało wpływu na stan wód morskich, ponieważ nie obejmuje on swym zasięgiem tego obszaru. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego	x	Zakres przewidzianych działań (działania prospołeczne), ze względu na ich charakter nie wskazuje istotnego wpływu na gospodarkę odpadami, zatem nie powinny negatywnie wpływać na środowisko. Celem działań będzie wzmocnienie dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów; nie doprowadzą do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków; oraz nie spowodują poważnego i długoterminowej szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego	x	Planowane działania mają na celu wzmocnienia dialogu społecznego, zwiększenia zaangażowania mieszkańców województwa, a w efekcie powinny poprawić jakość życia w regionie. Przewidziane działania mają zatem charakter działań miękkich i jako takie nie powinny zasadniczo wpływać na zwiększenie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby. Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Działania miękkie o charakterze prospołecznym, m.in. z zakresu edukacji i integracji społecznej czy też usług społecznych i zdrowotnych oraz budujących potencjał organizacji społeczeństwa obywatelskiego	x	Przewiduje się, że realizacja planowanych działań nie powinna być w znacznym stopniu szkodliwa dla odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów oraz nie będzie szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii i nie będzie w istotnym stopniu szkodliwa dla dobrego stanu ekosystemów, ponieważ działania mają charakter działań miękkich (prospołeczne) i nie dotyczą inwestycji technicznych. W związku z powyższym planowane działania można uznać za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Na liście kontrolnej Priorytetu: EUROPEJSKI BUDŻET OBYWATELSKI, działanie: Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci, nie wskazano celów środowiskowych, dla których istnieje konieczności poddania środka szczegółowej merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do celów środowiskowych. Zatem nie uważa się za konieczne sporządzenie części 2 listy kontrolnej oraz wskazania dowodów potwierdzających merytoryczną ocenę pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

PRIORYTET - FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA WZMACNIANIE POTENCJAÓW ENDOGENICZNYCH OPOLSKIEGO

RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE ZINTEGROWANEGO I SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU ROZWOJU SPOŁECZNEGO, GOSPODARCZEGO I ŚRODOWISKOWEGO, KULTURY, DZIEDZICTWA NATURALNEGO, ZRÓWNOWAŻONEJ TURYSTYKI I BEZPIECZEŃSTWA NA OBSZARACH MIEJSKICH

Opis działania

Planowane typy przedsięwzięć:

- odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont lub wyposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu),
 - rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (m.in. teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów,
 - konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji,
 - projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych,
 - inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), w tym dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami,
 - fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, mająca na celu realizację kompleksowych, zintegrowanych działań na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji,
 - małe inwestycje realizowane przez gminy we współpracy i w uzgodnieniu z przedstawicielami lokalnych społeczności (np. radami dzielnic) i na rzecz tych społeczności, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe),
 - małe inwestycje realizowane przez organizacje pozarządowe na rzecz lokalnych społeczności w oparciu o diagnozę ich potrzeb, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe).
- W ramach planowanych działań nie będą wspierane inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi), chyba że stanowią one nieodłączny element większego projektu, (nie są one dominującym elementem tego projektu), a ich koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych operacji. W miastach projekty te nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów oraz w odniesieniu do istniejących - zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w żaden inny sposób przyczyniać się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego.

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (m.in. teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów		x	Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ będą zmierzać głównie do podniesienia atrakcyjności i potencjału działalności i aktywności kulturalnej. Planowane działania nakierowane są na zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy w województwie. Działania dotyczą również m.in. działań prospołecznych i prozdrowotnych, o charakterze edukacyjnym i kulturalnym. W większości działania dotyczyć będą istniejących obiektów, dóbr, zabytków, dlatego zakłada się również, że realizacja działań nie będzie miała wpływu na cel środowiskowy. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznych emisji gazów cieplarnianych. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
	Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji		x	
	Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych		x	
	Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, mająca na celu realizację kompleksowych, zintegrowanych działań na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji		x	
	Małe inwestycje realizowane przez gminy we współpracy i w uzgodnieniu z przedstawicielami lokalnych społeczności (np. radami dzielnic) i na rzecz tych społeczności, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	
	Małe inwestycje realizowane przez organizacje pozarządowe na rzecz lokalnych społeczności w oparciu o diagnozę ich potrzeb, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	
	Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), w tym dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami		x	W ramach działania przewiduje się działania dotyczące inwestycje w obiekty/miejsca o charakterze turystycznym. W przypadku działań o charakterze nietechnicznym (brak prowadzenia prac budowlanych), nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznych emisji gazów cieplarnianych, ponieważ nie są one związane z bezpośrednią, zwiększoną emisją zanieczyszczeń. W przypadku działań technicznych (np. budowa, przebudowa), będą to działania dotyczące istniejących obiektów, a więc ewentualne emisje będą istotnie niższe w porównaniu do ewentualnej budowy. Skala działań i charakter działań nie wskazuje na możliwość znacznych emisji gazów cieplarnianych. W przypadku działań dotyczących budowy infrastruktury technicznej w celu likwidacji barier dla osób z niepełnosprawnościami, głównie potencjalne emisje ograniczone będą do skali lokalnej i tylko na etapie ewentualnych prac budowlanych (np. emisja zanieczyszczeń

	Odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont lub wyposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu)		x	gazowych, pyłowych związanych z pracą maszyn lub urządzeń). Ze względu na rodzaj emisji i oddziaływań typowych dla tego rodzaju inwestycji, ryzyko wystąpienia rzeczywistego oddziaływania można uznać za minimalne. W przypadku działań polegających na remoncie, modernizacji, konserwacji lub remoncie, służyć one będą głównie tworzenia szlaków turystycznych lub istniejących obiektów. Rodzaj emisji i oddziaływań dla tego typu działań powinien być typowy dla tego rodzaju inwestycji, zatem ryzyko wystąpienia rzeczywistego oddziaływania można uznać za minimalne. Podsumowując, realizacja w/w działań nie powinna mieć istotnego wpływu na klimat i nie wpłynie na znaczący wzrost emisji gazów cieplarnianych. Z uwagi na powyższe, realizacja działań nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na omawiany cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.
Adaptacja do zmian klimatu	Rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (m.in. teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów		x	Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ będą zmierzać głównie do podniesienia atrakcyjności i potencjału działalności i aktywności kulturalnej. Planowane działania nakierowane są na zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy w województwie. Działania dotyczą również m.in. działań prospołecznych i prozdrowotnych, o charakterze edukacyjnym i kulturalnym. W większości działania dotyczyć będą istniejących obiektów, dóbr, zabytków, dlatego zakłada się również, że realizacja działań nie będzie miała wpływu na cel środowiskowy. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznych emisji gazów cieplarnianych. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.
	Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji		x	
	Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych		x	
	Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, mająca na celu realizację kompleksowych, zintegrowanych działań na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji		x	
	Małe inwestycje realizowane przez gminy we współpracy i w uzgodnieniu z przedstawicielami lokalnych społeczności (np. radami dzielnic) i na rzecz tych społeczności, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	
Małe inwestycje realizowane przez organizacje pozarządowe na rzecz lokalnych społeczności w oparciu o diagnozę ich potrzeb, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x		

	Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), w tym dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami		x	<p>W ramach działania przewiduje się działania dotyczące inwestycje w obiekty/miejsca o charakterze turystycznym. W przypadku działań o charakterze nietechnicznym (brak prowadzenia prac budowlanych), nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznych emisji gazów cieplarnianych, ponieważ nie są one związane z bezpośrednią, zwiększoną emisją zanieczyszczeń.</p> <p>W przypadku działań technicznych (np. budowa, przebudowa), będą to działania dotyczące istniejących obiektów, a więc ewentualne emisje będą istotnie niższe w porównaniu do ewentualnej budowy. Skala działań i charakter działań nie wskazuje na możliwość znacznych emisji gazów cieplarnianych.</p> <p>W przypadku działań dotyczących budowy infrastruktury technicznej w celu likwidacji barier dla osób z niepełnosprawnościami, głównie potencjalne emisje ograniczone będą do skali lokalnej i tylko na etapie ewentualnych prac budowlanych (np. emisja zanieczyszczeń gazowych, pyłowych związanych z pracą maszyn lub urządzeń). Ze względu na rodzaj emisji i oddziaływań typowych dla tego rodzaju inwestycji, ryzyko wystąpienia rzeczywistego oddziaływania można uznać za minimalne.</p> <p>W przypadku działań polegających na remoncie, modernizacji, konserwacji lub remoncie, służyć one będą głównie tworzenia szlaków turystycznych lub istniejących obiektów. Rodzaj emisji i oddziaływań dla tego typu działań powinien być typowy dla tego rodzaju inwestycji, zatem ryzyko wystąpienia rzeczywistego oddziaływania można uznać za minimalne.</p> <p>Podsumowując, realizacja w/w działań nie powinna mieć istotnego wpływu na klimat i nie wpłynie na znaczący wzrost emisji gazów cieplarnianych. Z uwagi na powyższe, realizacja działań nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na omawiany cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>
	Odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont lub wyposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu)		x	
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (m.in. teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów		x	<p>Zakres i charakter przewidzianych działań (głównie społeczno-kulturalny) wskazuje, że działania nie powinny zasadniczo wpływać na zwiększenie emisji zanieczyszczeń do ekosystemów wodnych. Przewiduje się, że działania nie będą zagrażać dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych.</p> <p>Działania nie będzie miało wpływu na stan wód morskich, ponieważ nie obejmuje on swym zasięgiem tego obszaru.</p> <p>Przewiduje się, że efektem realizacji działań będzie rozwój aktywności kulturalnej i turystycznej oraz integracja oraz współpraca w realizacji działań, m.in. prospołecznych.</p> <p>Podsumowując, działania nie mają znaczącego przewidywanego wpływu na analizowany cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>
	Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji		x	
	Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych		x	
	Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, mająca na celu realizację kompleksowych, zintegrowanych działań na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji		x	
	Małe inwestycje realizowane przez gminy we współpracy i w uzgodnieniu z przedstawicielami lokalnych społeczności (np. radami dzielnic) i na rzecz tych społeczności, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	
Małe inwestycje realizowane przez organizacje pozarządowe na rzecz lokalnych społeczności w oparciu o diagnozę ich potrzeb, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o		x		

	charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)			
	Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), w tym dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami	x		
	Odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont lub wyposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu)		x	Przewiduje się, że realizacja działań polegających na odbudowie, przebudowie, konserwacji, remontach lub wyposażeniu obiektów dziedzictwa kulturowego oraz ewentualna budowa infrastruktury towarzyszącej w celu dostosowania dla osób z niepełnosprawnościami nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla analizowanego elementu środowiska. W przypadku odbudowy, przebudowy, konserwacji, remontu lub wyposażeniu obiektów nie należy spodziewać się, aby w perspektywie długoterminowej, w związku z realizacją inwestycji, ogólny stan wód pogorszył się. Charakter w/w działań wskazuje głównie na obiekty istniejące, a więc skala i zakres ewentualnych prac będzie lokalna, a potencjalne oddziaływanie krótkoterminowe. Działania dotyczące modernizacji, przebudowy, remontach zasadniczo nie przebiegają z udziałem ciężkiego sprzętu, stąd nie przewiduje się wpływu na ogólny stan wód. Ewentualna budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej ewentualne oddziaływanie uzależnione jest od zakresu prac, natomiast nie powinno być wyższe od budowy obiektów budowlanych (np. budynki) i powodować nadmiernych emisji zanieczyszczeń. Podsumowując, przewidywane działania nie powinny wpływać na stan i potencjał JCW (Jednolite Części Wód). Lokalizacja inwestycji nie jest również usytuowana w zasięgu wód morskich. Biorąc pod uwagę charakterystykę działania można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (m.in. teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów		x	Ze względu na zakres przewidywanych działań, np. rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej, działania na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego można uznać, że realizacja działań nie powinna mieć żadnego albo nie powinna mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym (w tym na zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling), związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami działania w całym jego cyklu życia. Z uwagi na powyższe, działanie jako takie uznaje się za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.
	Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji		x	
	Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych		x	
	Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, mająca na celu realizację kompleksowych, zintegrowanych działań na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji		x	
	Małe inwestycje realizowane przez gminy we współpracy i w uzgodnieniu z przedstawicielami lokalnych społeczności (np. radami dzielnic) i na rzecz tych społeczności, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	

	Małe inwestycje realizowane przez organizacje pozarządowe na rzecz lokalnych społeczności w oparciu o diagnozę ich potrzeb, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	
	Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), w tym dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami		x	Przewiduje się, że realizacja działań nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla analizowanego elementu, przy założeniu że podmioty, o ile to uzasadnione, dotrzymywać będą warunki i wymagania określone w stosownych pozwoleniach środowiskowych (o ile planowane działania będą wymagały uzyskania stosowanych decyzji i pozwoleń), w przypadku ewentualnych prac budowlanych (o ile wystąpią). Ewentualne działania w nowe miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne lub turystyczne szlaki rodzajowe mogą powodować, na etapie ich tworzenia, powstawania odpadów charakterystycznych dla prac budowlanych (np. gruz). Potencjalne odpady powinny być wywożone przez uprawnioną firmę w czasie i warunkach bezpiecznych dla środowiska. Natomiast w perspektywie długoterminowej, eksploatacja i użytkowanie obiektów nie powinna przyczynić się do powstawania zwiększonej ilości odpadów. Podsumowując, przewidywane działania nie powinny wpływać negatywnie na analizowany komponent ani przyczynić się do powstawania zwiększonych ilości odpadów.
	Odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont lub wyposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu)		x	Realizacja działania nie powinna powodować wpływu bezpośredniego na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym na zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling i nie powinna istotnie znacząco wpływać na ten cel. W przypadku działań dotyczących ewentualnie odbudowy lub przebudowy może dojść do wytworzenia nieznacznych ilości odpadów budowlanych, które będą usuwane przez uprawnioną firmę w czasie i warunkach bezpiecznych dla środowiska. Potencjalnie wytwarzanie odpadów będzie ograniczone do miejsca wykonywania działań i będzie miało skalę lokalną. W perspektywie długoterminowej nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów; nie doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków oraz nie spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym. Działanie nie powinno mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym na zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami działania w całym jego cyklu życia, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (m.in. teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów		x	Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Planowane działania w większości mają charakter głównie społeczno-kulturalny, co wskazuje, że nie powinny mieć wpływu na analizowany cel środowiskowy. Realizacja działań nie powinna powodować wpływu bezpośredniego na stan powietrza, wody lub gleby i ich kontrolę oraz nie powinna doprowadzić do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby.
	Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji		x	Na etapie ewentualnych prac związanych z pracą maszyn budowlanych (np. spalanie paliw) lub wykonywaniem wykopów może lokalnie i tylko w niewielkiej skali oraz krótkoterminowo występować potencjalna emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Do prac budowy, przebudowy, remontu powinny być stosowane maszyny sprawne technicznie oraz podejmowane działania zapobiegawcze i zabezpieczające przed ewentualnymi awariami i wypadkami (np. wyłączony silnik na czas postoju, mycie pojazdów w miejscach wyznaczonych, zraszanie terenu w celu ograniczenia nadmiernego pylenia). Podsumowując, działanie nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na stan powietrza, wody lub gleby i ich kontrolę, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami działania w całym jego cyklu życia, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.
	Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych		x	
	Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, mająca na celu realizację kompleksowych, zintegrowanych działań na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowanych terytorialnie i		x	

	<p>prowadzonych przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji</p>			
	<p>Małe inwestycje realizowane przez gminy we współpracy i w uzgodnieniu z przedstawicielami lokalnych społeczności (np. radami dzielnic) i na rzecz tych społeczności, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)</p>		x	
	<p>Małe inwestycje realizowane przez organizacje pozarządowe na rzecz lokalnych społeczności w oparciu o diagnozę ich potrzeb, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)</p>		x	
	<p>Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), w tym dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami</p>		x	
	<p>Odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont lub wyposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu)</p>		x	
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	<p>Rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (m.in. teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów</p>		x	<p>Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Zakres i charakter przewidzianych działań (głównie społeczno-kulturalny) wskazuje, że działania nie powinny w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów i nie będą szkodliwe dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii, ponieważ działania te charakter głównie rozwiązań systemowych.</p> <p>Przewidywane działania muszą być przeprowadzone zgodnie z zasadami poszanowania środowiska naturalnego oraz dążenia do co najmniej neutralności względem analizowanego elementu środowiska. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
	<p>Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji</p>		x	
	<p>Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych</p>		x	
	<p>Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, mająca na celu realizację kompleksowych, zintegrowanych działań na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji</p>		x	

	Małe inwestycje realizowane przez gminy we współpracy i w uzgodnieniu z przedstawicielami lokalnych społeczności (np. radami dzielnic) i na rzecz tych społeczności, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	
	Małe inwestycje realizowane przez organizacje pozarządowe na rzecz lokalnych społeczności w oparciu o diagnozę ich potrzeb, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	
	Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), w tym dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami		x	Tylko w przypadku, gdy działania obejmować będą inwestycje o charakterze technicznym (np. inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne lub turystyczne szlaki rodzajowe, np. kajakowe, rowerowe), na etapie ewentualnych prac budowlanych lub innych związanych z dostosowaniem terenu do w/w miejsce, lokalnie może dojść do zmiany struktury stref nadbrzeżnych. Ewentualne zakłócenia będą tymczasowe, a ogólny stan bioróżnorodności nie powinien ulec pogorszeniu i w perspektywie długoterminowej nie będzie występować. Uporządkowanie obiektów/miejsc tworzących turystyczne szlaki tematyczne może ograniczyć tzw. "dziką turystykę", a zastosowanie odpowiednich oznaczeń i zabezpieczeń spowodować pośredni pozytywny wpływ na bioróżnorodność poprzez rozrost gatunków, na które dotychczas oddziaływała antropogeniczna działalność człowieka. Podsumowując, nie należy spodziewać się istotnego znaczącego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i środek jako taki uznaje się za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.
	Odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont lub wyposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu)		x	Działania mają charakter głównie techniczny (np. odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont obiektów dziedzictwa kulturowego oraz budowa infrastruktury technicznej). Mogą one wiązać się z ewentualnym zwiększonym hałasem, płoszeniem zwierząt, naruszeniem wierzchniej warstwy gleby. Potencjalne oddziaływanie będą miały charakter lokalny i krótkoterminowy, gdyż wynikają bezpośrednio z prowadzonych prac dostosowujących obiekty do przyszłego użytkowania. Natomiast w perspektywie długoterminowej, w fazie użytkowania, nie należy spodziewać się istotnego znaczącego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i środek jako taki uznaje się za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną oceny zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

Część 2 Ocena merytoryczna

Pytania		NIE	UZASADNIENIE MERYTORYCZNE
Cel środowiskowy	Typ działania		
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?			
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?			
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?	Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe) w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami	x	Przewiduje się realizację inwestycji w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe). Realizacja w/w działań może pośrednio, potencjalnie oddziaływać na wody i ich jakość, w związku ze wzmożonym, prawdopodobnym napływem turystów zainteresowanych w/w obiektami/miejscami. Oddziaływanie to może polegać, np. na generowaniu zwiększonej ilości ścieków przez turystów czy też wystąpieniu nadmiernego zaśmiecania wód. Zakłada się, że w związku z realizacją w/w działań zostaną wykonane odpowiednie oznakowania i zabezpieczenia minimalizujące negatywne oddziaływanie wywierane przez turystów. Prawdopodobny wzrost ilości ścieków będzie wiązać się z koniecznością ich oczyszczania zgodnie z wymogami Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r.

		<p>dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (tzw. Dyrektywa ściekowa), której zapisy wdraża m.in. obowiązująca ustawa Prawo Wodne oraz obowiązujące Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych.</p> <p>Stosowanie sprawnych technicznie i prawidłowo wykonanych urządzeń oczyszczania ścieków oraz prawidłowa ich eksploatacja powinna zapewnić należytą ochronę wód, w tym ochronę dobrego stanu lub dobrego potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych i wód gruntowych.</p> <p>Przy zastosowaniu środków minimalizujących, których przykłady przedstawiono w części 3 oceny, nie przewiduje się, że realizacja w/w działań będzie zagrażać stanowi lub potencjałowi ekologicznemu JCW (Jednolitych Części Wód). Nie przewiduje się, aby omawiane działania mogły zagrażać dobremu stanowi środowiska wód morskich, ponieważ inwestycje planowane do realizacji w ramach omawianego celu są zlokalizowane poza zasięgiem występowania wód morskich.</p> <p><u>DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD"</u></p> <p>1. Przy spełnieniu wymagań określonych w Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz Dyrektywie ściekowej (np. spełnienie minimalnego % redukcji substancji zanieczyszczających) działanie nie powinno znacząco wpływać na stan lub potencjał ekologiczny jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub chronione siedliska i gatunki bezpośrednio uzależnione od wody.</p>
<p>Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling: Czy oczekuje się, że środek:</p> <p>(i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub</p> <p>(ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub</p> <p>(iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?</p>		
<p>Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola:</p> <p>Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?</p>		
<p>Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek:</p> <p>(i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub</p> <p>(ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?</p>		
<p>PRIORYTET – FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA WZMACNIANIE POTENCJAÓW ENDOGENICZNYCH OPOLSKIEGO</p>		
<p>RODZAJE DZIAŁAŃ: WSPIERANIE ZINTEGROWANEGO I SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU ROZWOJU SPOŁECZNEGO, GOSPODARCZEGO I ŚRODOWISKOWEGO, NA POZIOMIE LOKALNYM, KULTURY, DZIEDZICTWA NATURALNEGO, ZRÓWNOWAŻONEJ TURYSTYKI I BEZPIECZEŃSTWA NA OBSZARACH INNYCH NIŻ MIEJSKIE</p>		

Opis działania
 Planowane typy przedsięwzięć:
 - odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont lub wyposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu),
 - rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (m.in. teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na Krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów,
 - konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji,
 - projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych,
 - inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe) w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami,
 - fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, mająca na celu realizację kompleksowych, zintegrowanych działań na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji,
 - małe inwestycje realizowane przez gminy we współpracy i w uzgodnieniu z przedstawicielami lokalnych społeczności (np. radami sołectkimi) i na rzecz tych społeczności, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe),
 - małe inwestycje realizowane przez organizacje pozarządowe na rzecz lokalnych społeczności w oparciu o diagnozę ich potrzeb, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe).

Etap 1. Analiza sześciu celów środowiskowych, celem określenia tych które wymagają merytorycznej oceny

Część 1 Lista kontrolna

Proszę wskazać, które spośród wymienionych poniżej celów środowiskowych wiążą się z koniecznością poddania środka merytorycznej ocenie pod kątem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”		TAK	NIE	UZASADNIENIE, W PRZYPADKU GDY ZAZNACZONE POLE "NIE"
Cele środowiskowe	Typ działania			
Łagodzenie zmian klimatu	Rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (m.in. teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na Krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów		x	Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ będą zmierzać głównie do podniesienia atrakcyjności i potencjału działalności i aktywności kulturalnej. Planowane działania nakierowane są na zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy w województwie. Działania dotyczą również m.in. działań prospołecznych i prozdrowotnych, o charakterze edukacyjnym i kulturalnym. W większości działania dotyczyć będą istniejących obiektów, dóbr, zabytków, dlatego zakłada się również, że realizacja działań nie będzie miała wpływu na cel środowiskowy. Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznych emisji gazów cieplarnianych. Wsparcie będzie ukierunkowane na projekty turystyczne, które są: poparte odpowiednią analizą popytu i oceną potrzeb, aby ograniczyć ryzyko nieskuteczności; są skoordynowane z projektami w sąsiednich obszarach, aby uniknąć powielania i konkurencji; oddziałują w sposób wykraczający poza sam projekt na stymulowanie działalności turystycznej w regionie, są trwałe i będą odpowiednio utrzymane po ich zakończeniu. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.
	Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji		x	
	Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych		x	
	Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, mająca na celu realizację kompleksowych, zintegrowanych działań na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji		x	
	Małe inwestycje realizowane przez gminy we współpracy i w uzgodnieniu z przedstawicielami lokalnych społeczności (np. radami sołectkimi) i na rzecz tych społeczności, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	
	Małe inwestycje realizowane przez organizacje pozarządowe na rzecz lokalnych społeczności w oparciu o diagnozę ich potrzeb, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o		x	

	charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)			
	Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe) w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami		x	<p>W ramach działania przewiduje się działania dotyczące inwestycje w obiekty/miejsca o charakterze turystycznym. W przypadku działań o charakterze nietechnicznym (brak prowadzenia prac budowlanych), nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznych emisji gazów cieplarnianych, ponieważ nie są one związane z bezpośrednią, zwiększoną emisją zanieczyszczeń.</p> <p>W przypadku działań technicznych (np. budowa, przebudowa), będą to działania dotyczące istniejących obiektów, a więc ewentualne emisje będą istotnie niższe w porównaniu do ewentualnej budowy. Skala działań i charakter działań nie wskazuje na możliwość znacznych emisji gazów cieplarnianych. Wsparcie będzie ukierunkowane na projekty turystyczne, które są: poparte odpowiednią analizą popytu i oceną potrzeb, aby ograniczyć ryzyko nieskuteczności; są skoordynowane z projektami w sąsiednich obszarach, aby uniknąć powielania i konkurencji; oddziałują w sposób wykraczający poza sam projekt na stymulowanie działalności turystycznej w regionie, są trwałe i będą odpowiednio utrzymane po ich zakończeniu.</p>
	Odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont lub wyposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu)		x	<p>W przypadku działań dotyczących budowy infrastruktury technicznej w celu likwidacji barier dla osób z niepełnosprawnościami, głównie potencjalne emisje ograniczone będą do skali lokalnej i tylko na etapie ewentualnych prac budowlanych (np. emisja zanieczyszczeń gazowych, pyłowych związanych z pracą maszyn lub urządzeń). Ze względu na rodzaj emisji i oddziaływań typowych dla tego rodzaju inwestycji, ryzyko wystąpienia rzeczywistego oddziaływania można uznać za minimalne.</p> <p>W przypadku działań polegających na remoncie, modernizacji, konserwacji lub remoncie, służyć one będą głównie tworzenia szlaków turystycznych lub istniejących obiektów. Rodzaj emisji i oddziaływań dla tego typu działań powinien być typowy dla tego rodzaju inwestycji, zatem ryzyko wystąpienia rzeczywistego oddziaływania można uznać za minimalne.</p> <p>Podsumowując, realizacja w/w działań nie powinna mieć istotnego wpływu na klimat i nie wpłynie na znaczący wzrost emisji gazów cieplarnianych. Z uwagi na powyższe, realizacja działań nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na omawiany cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>
Adaptacja do zmian klimatu	Rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (m.in. teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na Krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów		x	<p>Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu, ponieważ będą zmierzać głównie do podniesienia atrakcyjności i potencjału działalności i aktywności kulturalnej. Planowane działania nakierowane są na zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy w województwie. Działania dotyczą również m.in. działań prospołecznych i prozdrowotnych, o charakterze edukacyjnym i kulturalnym. W większości działania dotyczyć będą istniejących obiektów, dóbr, zabytków, dlatego zakłada się również, że realizacja działań nie będzie miała wpływu na cel środowiskowy. Wsparcie będzie ukierunkowane na projekty turystyczne, które są: poparte odpowiednią analizą popytu i oceną potrzeb, aby ograniczyć ryzyko nieskuteczności; są skoordynowane z projektami w sąsiednich obszarach, aby uniknąć powielania i konkurencji; oddziałują w sposób wykraczający poza sam projekt na stymulowanie działalności turystycznej w regionie, są trwałe i będą odpowiednio utrzymane po ich zakończeniu.</p> <p>Nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznych emisji gazów cieplarnianych.</p> <p>W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.</p>
	Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji		x	
	Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych		x	
	Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, mająca na celu realizację kompleksowych, zintegrowanych działań na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji		x	

	Małe inwestycje realizowane przez gminy we współpracy i w uzgodnieniu z przedstawicielami lokalnych społeczności (np. radami sołectkami) i na rzecz tych społeczności, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	
	Małe inwestycje realizowane przez organizacje pozarządowe na rzecz lokalnych społeczności w oparciu o diagnozę ich potrzeb, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	
	Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe) w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami		x	W ramach działania przewiduje się działania dotyczące inwestycje w obiekty/miejsca o charakterze turystycznym. W przypadku działań o charakterze nietechnicznym (brak prowadzenia prac budowlanych), nie oczekuje się, że działania doprowadzą do znacznych emisji gazów cieplarnianych, ponieważ nie są one związane z bezpośrednią, zwiększoną emisją zanieczyszczeń. W przypadku działań technicznych (np. budowa, przebudowa), będą to działania dotyczące istniejących obiektów, a więc ewentualne emisje będą istotnie niższe w porównaniu do ewentualnej budowy. Skala działań i charakter działań nie wskazuje na możliwość znacznych emisji gazów cieplarnianych. Wsparcie będzie ukierunkowane na projekty turystyczne, które są: poparte odpowiednią analizą popytu i oceną potrzeb, aby ograniczyć ryzyko nieskuteczności; są skoordynowane z projektami w sąsiednich obszarach, aby uniknąć powielania i konkurencji; oddziałują w sposób wykraczający poza sam projekt na stymulowanie działalności turystycznej w regionie, są trwałe i będą odpowiednio utrzymane po ich zakończeniu.
	Odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont lub wyposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu)		x	W przypadku działań dotyczących budowy infrastruktury technicznej w celu likwidacji barier dla osób z niepełnosprawnościami, głównie potencjalne emisje ograniczone będą do skali lokalnej i tylko na etapie ewentualnych prac budowlanych (np. emisja zanieczyszczeń gazowych, pyłowych związanych z pracą maszyn lub urządzeń). Ze względu na rodzaj emisji i oddziaływań typowych dla tego rodzaju inwestycji, ryzyko wystąpienia rzeczywistego oddziaływania można uznać za minimalne. W przypadku działań polegających na remoncie, modernizacji, konserwacji lub remoncie, służyć one będą głównie tworzenia szlaków turystycznych lub istniejących obiektów. Rodzaj emisji i oddziaływań dla tego typu działań powinien być typowy dla tego rodzaju inwestycji, zatem ryzyko wystąpienia rzeczywistego oddziaływania można uznać za minimalne. Podsumowując, realizacja w/w działań nie powinna mieć istotnego wpływu na klimat i nie wpłynie na znaczący wzrost emisji gazów cieplarnianych. Z uwagi na powyższe, realizacja działań nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na omawiany cel środowiskowy, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (m.in. teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na Krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów		x	Zakres i charakter przewidzianych działań (głównie społeczno–kulturalny) wskazuje, że działania nie powinny zasadniczo wpływać na zwiększenie emisji zanieczyszczeń do ekosystemów wodnych. Przewiduje się, że działania nie będą zagrażać dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych. Działania nie będzie miało wpływu na stan wód morskich, ponieważ nie obejmuje on swym zasięgiem tego obszaru. Wsparcie będzie ukierunkowane na projekty turystyczne, które są: poparte odpowiednią analizą popytu i oceną potrzeb, aby ograniczyć ryzyko nieskuteczności; są skoordynowane z projektami w sąsiednich obszarach, aby uniknąć powielania i konkurencji; oddziałują w sposób wykraczający poza sam projekt na stymulowanie działalności turystycznej w regionie, są trwałe i będą odpowiednio utrzymane po ich zakończeniu.
	Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji		x	Przewiduje się, że efektem realizacji działań będzie rozwój aktywności kulturalnej i turystycznej oraz integracja oraz współpraca w realizacji działań, m.in. prospołecznych.
	Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych		x	Podsumowując, działania nie mają znaczącego przewidywalnego wpływu na analizowany cel środowiskowy związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.

	Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, mająca na celu realizację kompleksowych, zintegrowanych działań na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji		x	
	Małe inwestycje realizowane przez gminy we współpracy i w uzgodnieniu z przedstawicielami lokalnych społeczności (np. radami sołectkami) i na rzecz tych społeczności, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	
	Małe inwestycje realizowane przez organizacje pozarządowe na rzecz lokalnych społeczności w oparciu o diagnozę ich potrzeb, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	
	Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe) w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami	x		
	Odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont lub wyposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu)		x	Przewiduje się, że realizacja działań polegających na odbudowie, przebudowie, konserwacji, remontach lub wyposażeniu obiektów dziedzictwa kulturowego oraz ewentualna budowa infrastruktury towarzyszącej w celu dostosowania dla osób z niepełnosprawnościami nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla analizowanego elementu środowiska. W przypadku odbudowy, przebudowy, konserwacji, remoncie lub wyposażeniu obiektów nie należy spodziewać się, aby w perspektywie długoterminowej, w związku z realizacją inwestycji, ogólny stan wód pogorszył się. Charakter w/w działań wskazuje głównie na obiekty istniejące, a więc skala i zakres ewentualnych prac będzie lokalna, a potencjalne oddziaływanie krótkoterminowe. Wsparcie będzie ukierunkowane na projekty turystyczne, które są: poparte odpowiednią analizą popytu i oceną potrzeb, aby ograniczyć ryzyko nieskuteczności; są skoordynowane z projektami w sąsiednich obszarach, aby uniknąć powielania i konkurencji; oddziałują w sposób wykraczający poza sam projekt na stymulowanie działalności turystycznej w regionie, są trwałe i będą odpowiednio utrzymane po ich zakończeniu. Działania dotyczące modernizacji, przebudowy, remontach zasadniczo nie przebiegają z udziałem ciężkiego sprzętu, stąd nie przewiduje się wpływu na ogólny stan wód. Ewentualna budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej ewentualne oddziaływanie uzależnione jest od zakresu prac, natomiast nie powinno być wyższe od budowy obiektów budowlanych (np. budynki) i powodować nadmiernych emisji zanieczyszczeń. Podsumowując, przewidywane działania nie powinny wpływać na stan i potencjał JCW (Jednolite Części Wód). Lokalizacja inwestycji nie jest również usytuowana w zasięgu wód morskich. Biorąc pod uwagę charakterystykę działania można uznać je za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (m.in. teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na Krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów		x	Ze względu na zakres przewidywanych działań, np. rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej, działania na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego można uznać, że realizacja działań nie powinna mieć żadnego albo nie powinna mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym (w tym na zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling), związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami działania w całym jego cyklu życia. Wsparcie będzie ukierunkowane na projekty turystyczne, które są: poparte odpowiednią analizą popytu i oceną potrzeb, aby ograniczyć ryzyko nieskuteczności; są skoordynowane z projektami w sąsiednich obszarach, aby uniknąć powielania i konkurencji; oddziałują w sposób wykraczający poza sam projekt na
	Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych)		x	

oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji			stymulowanie działalności turystycznej w regionie, są trwałe i będą odpowiednio utrzymane po ich zakończeniu. Z uwagi na powyższe, działanie jako takie uznaje się za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.
Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych		x	
Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, mająca na celu realizację kompleksowych, zintegrowanych działań na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji		x	
Małe inwestycje realizowane przez gminy we współpracy i w uzgodnieniu z przedstawicielami lokalnych społeczności (np. radami sołectkami) i na rzecz tych społeczności, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	
Małe inwestycje realizowane przez organizacje pozarządowe na rzecz lokalnych społeczności w oparciu o diagnozę ich potrzeb, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	
Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe) w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami		x	Przewiduje się, że realizacja działań nie będzie w znacznym stopniu szkodliwa dla analizowanego elementu, przy założeniu że podmioty, o ile to uzasadnione, dotrzymywać będą warunki i wymagania określone w stosownych pozwoleniach środowiskowych (o ile planowane działania będą wymagały uzyskania stosowanych decyzji i pozwoleń), w przypadku ewentualnych prac budowlanych (o ile wystąpią). Wsparcie będzie ukierunkowane na projekty turystyczne, które są: poparte odpowiednią analizą popytu i oceną potrzeb, aby ograniczyć ryzyko nieskuteczności; są skoordynowane z projektami w sąsiednich obszarach, aby uniknąć powielania i konkurencji; oddziałują w sposób wykraczający poza sam projekt na stymulowanie działalności turystycznej w regionie, są trwałe i będą odpowiednio utrzymane po ich zakończeniu. Ewentualne działania w nowe miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne lub turystyczne szlaki rodzajowe mogą powodować, na etapie ich tworzenia, powstawania odpadów charakterystycznych dla prac budowlanych (np. gruz). Potencjalne odpady powinny być wywożone przez uprawnioną firmę w czasie i warunkach bezpiecznych dla środowiska. Natomiast w perspektywie długoterminowej, eksploatacja i użytkowanie obiektów nie powinna przyczynić się do powstawania zwiększonej ilości odpadów. Podsumowując, przewidywane działania nie powinny wpływać negatywnie na analizowany komponent ani przyczynić się do powstawania zwiększonych ilości odpadów.
Odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont lub wyposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu)		x	Realizacja działania nie powinna powodować wpływu bezpośredniego na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym na zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling i nie powinna istotnie znacząco wpływać na ten cel. Wsparcie będzie ukierunkowane na projekty turystyczne, które są: poparte odpowiednią analizą popytu i oceną potrzeb, aby ograniczyć ryzyko nieskuteczności; są skoordynowane z projektami w sąsiednich obszarach, aby uniknąć powielania i konkurencji; oddziałują w sposób wykraczający poza sam projekt na stymulowanie działalności turystycznej w regionie, są trwałe i będą odpowiednio utrzymane po ich zakończeniu. W przypadku działań dotyczących ewentualnie odbudowy lub przebudowy może dojść do wytworzenia nieznacznych ilości odpadów budowlanych, które będą usuwane przez uprawnioną firmę w czasie i warunkach bezpiecznych dla środowiska. Potencjalnie wytwarzanie odpadów będzie ograniczone do miejsca wykonywania działań i będzie miało skalę lokalną. W perspektywie długoterminowej nie przewiduje się, że działanie doprowadzi do

				<p>znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów; nie doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków oraz nie spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym.</p> <p>Działanie nie powinno mieć znaczącego przewidywalnego wpływu na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym na zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami działania w całym jego cyklu życia, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (m.in. teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na Krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów		x	<p>Nie oczekuje się, że działanie doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Planowane działania w większości mają charakter głównie społeczno-kulturalny, co wskazuje, że nie powinny mieć wpływu na analizowany cel środowiskowy. Wsparcie będzie ukierunkowane na projekty turystyczne, które są: poparte odpowiednią analizą popytu i oceną potrzeb, aby ograniczyć ryzyko nieskuteczności; są skoordynowane z projektami w sąsiednich obszarach, aby uniknąć powielania i konkurencji; oddziałują w sposób wykraczający poza sam projekt na stymulowanie działalności turystycznej w regionie, są trwałe i będą odpowiednio utrzymane po ich zakończeniu. Realizacja działań nie powinna powodować wpływu bezpośredniego na stan powietrza, wody lub gleby i ich kontrolę oraz nie powinna doprowadzić do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby. Na etapie ewentualnych prac związanych z pracą maszyn budowlanych (np. spalanie paliw) lub wykonywaniem wykopów może lokalnie i tylko w niewielkiej skali oraz krótkoterminowo występować potencjalna emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Do prac budowy, przebudowy, remontu powinny być stosowane maszyny sprawne technicznie oraz podejmowane działania zapobiegawcze i zabezpieczające przed ewentualnymi awariami i wypadkami (np. wyłączony silnik na czas postoju, mycie pojazdów w miejscach wyznaczonych, zraszanie terenu w celu ograniczenia nadmiernego pylenia). Podsumowując, działanie nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywalnego wpływu na stan powietrza, wody lub gleby i ich kontrolę, związanego z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami działania w całym jego cyklu życia, i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>
	Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji		x	
	Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych		x	
	Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, mająca na celu realizację kompleksowych, zintegrowanych działań na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji		x	
	Małe inwestycje realizowane przez gminy we współpracy i w uzgodnieniu z przedstawicielami lokalnych społeczności (np. radami sołectkimi) i na rzecz tych społeczności, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	
	Małe inwestycje realizowane przez organizacje pozarządowe na rzecz lokalnych społeczności w oparciu o diagnozę ich potrzeb, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	
	Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe) w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami		x	

	Odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont lub wyposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu)		x	
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (m.in. teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na Krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów		x	Przewidywane działania mają nieznaczny wpływ na ten cel środowiskowy lub nie przewiduje się żadnego negatywnego wpływu. Zakres i charakter przewidzianych działań (głównie społeczno-kulturalny) wskazuje, że działania nie powinny w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów i nie będą szkodliwe dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii, ponieważ działania te charakter głównie rozwiązań systemowych. Wsparcie będzie ukierunkowane na projekty turystyczne, które są: poparte odpowiednią analizą popytu i oceną potrzeb, aby ograniczyć ryzyko nieskuteczności; są skoordynowane z projektami w sąsiednich obszarach, aby uniknąć powielania i konkurencji; oddziałują w sposób wykraczający poza sam projekt na stymulowanie działalności turystycznej w regionie, są trwałe i będą odpowiednio utrzymane po ich zakończeniu. Przewidywane działania muszą być przeprowadzone zgodnie z zasadami poszanowania środowiska naturalnego oraz dążenia do co najmniej neutralności względem analizowanego elementu środowiska. W związku z tym, w kontekście bezpośredniej lub pośredniej realizacji działania w całym jego cyklu życia, nie ma żadnego albo nie ma znaczącego przewidywanego wpływu na cel środowiskowy i jako taki uznaje się go za zgodny z zasadą „nie czyni poważnych szkód”.
	Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji		x	
	Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych		x	
	Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, mająca na celu realizację kompleksowych, zintegrowanych działań na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji		x	
	Małe inwestycje realizowane przez gminy we współpracy i w uzgodnieniu z przedstawicielami lokalnych społeczności (np. radami sołectkimi) i na rzecz tych społeczności, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	
	Małe inwestycje realizowane przez organizacje pozarządowe na rzecz lokalnych społeczności w oparciu o diagnozę ich potrzeb, o charakterze m.in. prospołecznym, prozdrowotnym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze oddolnych inicjatyw (projekty grantowe)		x	
Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe) w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami		x	Tylko w przypadku, gdy działania obejmować będą inwestycje o charakterze technicznym (np. inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne lub turystyczne szlaki rodzajowe, np. kajakowe, rowerowe), na etapie ewentualnych prac budowlanych lub innych związanych z dostosowaniem terenu do w/w miejsce, lokalnie może dojść do zmiany struktury stref nadbrzeżnych. Ewentualne zakłócenia będą tymczasowe, a ogólny stan bioróżnorodności nie powinien ulec pogorszeniu i w perspektywie długoterminowej nie będzie występować. Uporządkowanie obiektów/miejsc tworzących turystyczne szlaki tematyczne może ograniczyć tzw. "dziką turystykę", a zastosowanie odpowiednich oznaczeń i zabezpieczeń spowodować pośredni pozytywny wpływ na bioróżnorodność poprzez rozrost gatunków, na które dotychczas oddziaływała antropogeniczna działalność człowieka. Wsparcie będzie ukierunkowane na projekty turystyczne, które są: poparte odpowiednią analizą popytu i oceną potrzeb, aby ograniczyć ryzyko nieskuteczności; są skoordynowane z projektami w sąsiednich obszarach, aby uniknąć powielania i konkurencji; oddziałują w	

			<p>sposób wykraczający poza sam projekt na stymulowanie działalności turystycznej w regionie, są trwałe i będą odpowiednio utrzymane po ich zakończeniu.</p> <p>Podsumowując, nie należy spodziewać się istotnego znaczącego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i środek jako taki uznaje się za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>
	Odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont lub wyposażenie obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu)	x	<p>Działania mają charakter głównie techniczny (np. odbudowa, przebudowa, konserwacja, remont obiektów dziedzictwa kulturowego oraz budowa infrastruktury technicznej). Wsparcie będzie ukierunkowane na projekty turystyczne, które są: poparte odpowiednią analizą popytu i oceną potrzeb, aby ograniczyć ryzyko nieskuteczności; są skoordynowane z projektami w sąsiednich obszarach, aby uniknąć powielania i konkurencji; oddziałują w sposób wykraczający poza sam projekt na stymulowanie działalności turystycznej w regionie, są trwałe i będą odpowiednio utrzymane po ich zakończeniu. Mogą one wiązać się z ewentualnym zwiększonym hałasem, płoszeniem zwierząt, naruszeniem wierzchniej warstwy gleby. Potencjalne oddziaływania będą miały charakter lokalny i krótkoterminowy, gdyż wynikają bezpośrednio z prowadzonych prac dostosowujących obiekty do przyszłego użytkowania. Natomiast w perspektywie długoterminowej, w fazie użytkowania, nie należy spodziewać się istotnego znaczącego wpływu na cel środowiskowy związany z bezpośrednimi i pierwotnymi pośrednimi skutkami środka w całym jego cyklu życia, i środek jako taki uznaje się za zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” w odniesieniu do odpowiedniego celu.</p>

Etap 2. W odniesieniu do celów środowiskowych, w przypadku których w Etapie 1 udzielono odpowiedzi "tak", przeprowadza się ocenę merytoryczną oceny zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”

Część 2 Ocena merytoryczna

Pytania		NIE	UZASADNIENIE MERYTORYCZNE
Cel środowiskowy	Typ działania		
Łagodzenie zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do znacznych emisji gazów cieplarnianych?			
Adaptacja do zmian klimatu: Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do zwiększonego niekorzystnego wpływu obecnego i spodziewanego przyszłego klimatu na samo działanie lub na ludność, przyrodę lub aktywa?			
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: Czy przewiduje się, że środek będzie zagrażał: (i) dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub (ii) dobremu stanowi środowiska wód morskich?	Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe) w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami	x	<p>Przewiduje się realizację inwestycji w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe). Wsparcie będzie ukierunkowane na projekty turystyczne, które są: poparte odpowiednią analizą popytu i oceną potrzeb, aby ograniczyć ryzyko nieskuteczności; są skoordynowane z projektami w sąsiednich obszarach, aby uniknąć powielania i konkurencji; oddziałują w sposób wykraczający poza sam projekt na stymulowanie działalności turystycznej w regionie, są trwałe i będą odpowiednio utrzymane po ich zakończeniu.</p> <p>Realizacja w/w działań może pośrednio, potencjalnie oddziaływać na wody i ich jakość, w związku ze wzmożonym, prawdopodobnym napływem turystów zainteresowanych w/w obiektami/miejscami. Oddziaływanie to może polegać, np. na generowaniu zwiększonej ilości ścieków przez turystów czy też wystąpieniu nadmiernego zaśmiecania wód.</p> <p>Zakłada się, że w związku z realizacją w/w działań zostaną wykonane odpowiednie oznakowania i zabezpieczenia minimalizujące negatywne oddziaływanie wywierane przez turystów</p> <p>Prawdopodobny wzrost ilości ścieków będzie wiązać się z koniecznością ich oczyszczania zgodnie z wymogami Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (tzw. Dyrektywa ściekowa), której zapisy wdraża m.in. obowiązująca ustawa Prawo Wodne oraz obowiązujące Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych.</p> <p>Stosowanie sprawnych technicznie i prawidłowo wykonanych urządzeń oczyszczania ścieków oraz prawidłowa ich eksploatacja powinna zapewnić należytą ochronę wód, w tym ochronę dobrego stanu lub dobrego potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych i wód gruntowych.</p> <p>Przy zastosowaniu środków minimalizujących, których przykłady</p>

		<p>przedstawiono w części 3 oceny, nie przewiduje się, że realizacja w/w działań będzie zagrażać stanowi lub potencjałowi ekologicznemu JCW (Jednolitych Części Wód). Nie przewiduje się, aby omawiane działania mogły zagrażać dobremu stanowi środowiska wód morskich, ponieważ inwestycje planowane do realizacji w ramach omawianego celu są zlokalizowane poza zasięgiem występowania wód morskich.</p> <p><u>DOWODY POTWIERDZAJĄCE MERYTORYCZNĄ OCENĘ POD KĄTEM ZGODNOŚCI Z ZASADĄ "NIE CZYŃ POWAŻNYCH SZKÓD"</u></p> <p>1. Przy spełnieniu wymagań określonych w Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz Dyrektywie ściekowej (np. spełnienie minimalnego % redukcji substancji zanieczyszczających) działanie nie powinno znacząco wpływać na stan lub potencjał ekologiczny jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód gruntowych lub chronione siedliska i gatunki bezpośrednio uzależnione od wody.</p>
<p>Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling: Czy oczekuje się, że środek:</p> <p>(i) prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu lub</p> <p>(ii) doprowadzi do poważnej nieefektywności w zakresie bezpośredniego lub pośredniego korzystania z jakiegokolwiek zasobu naturalnego na dowolnym etapie jego cyklu życia, która nie zostanie ograniczona do minimum za pomocą odpowiednich środków lub</p> <p>(iii) spowoduje poważne i długoterminowe szkody dla środowiska w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym?</p>		
<p>Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola:</p> <p>Czy oczekuje się, że środek doprowadzi do istotnego zwiększenia poziomu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby?</p>		
<p>Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: Czy przewiduje się, że środek:</p> <p>(i) będzie w znacznym stopniu szkodliwy dla dobrego stanu i odporności ekosystemów lub</p> <p>(ii) będzie szkodliwy dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii?</p>		

ETAP 3 ŚRODKI ZARADCZE			
DLA DZIAŁAŃ MOGĄCYCH POTENCJALNIE CHARAKTERYZOWAĆ SIĘ NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM NA POSZCZEGÓLNE CELE ŚRODOWISKOWE PODANO PRZYKŁADOWE ŚRODKI ZARADCZE, MOGĄCE POSŁUżyć DO MINIMALIZOWANIA EWENTUALNYCH NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ			
CEL ŚRODOWISKOWY	PRIORYTET	DZIAŁANIE	PRZYKŁADOWE ŚRODKI ZARADCZE
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych - budowa i modernizacja efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej)	Wariantowanie lokalizacji inwestycji na etapie uzyskania niezbędnych pozwoleń; Stosowanie technicznie sprawnego sprzętu; Odpowiednie oddalenie maszyn i urządzeń od ewentualnych wód powierzchniowych, Uwzględnienie i określenie potencjalnych zagrożeń związanych z degradacją środowiska w związku z placem budowy, zgodnie z planem zarządzania zużyciem wody i ochroną, Natychmiastowa utylizacja substancji w przypadku ich wylania.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych - budowa i modernizacja efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej)	Wariantowanie lokalizacji inwestycji na etapie uzyskania niezbędnych pozwoleń; Stosowanie technicznie sprawnego sprzętu; Odpowiednie oddalenie maszyn i urządzeń od ewentualnych wód powierzchniowych; Uwzględnienie i określenie potencjalnych zagrożeń związanych z degradacją środowiska w związku z placem budowy, zgodnie z planem zarządzania zużyciem wody i ochroną; W przypadku działalności budowlanej należy dążyć do zapewnienia jak największego stopnia ponownego wykorzystania (ponowne użycie, recykling i inny odzysk materiałów) odpadów powstających na placu budowy (co najmniej 70% wag. odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne, z wył. odpadów o kodzie 17 05 04 w europejskim wykazie odpadów zgodnie z Decyzją Komisji z dnia 18 grudnia 2014 r. zmieniająca decyzję 2000/532/WE w sprawie wykazu odpadów zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE; Natychmiastowa utylizacja substancji w przypadku ich wylania.
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych - budowa i modernizacja efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej)	Uzyskanie niezbędnych zgód i decyzji (np. w przypadku inwestycji publicznych – decyzja o lokalizacji inwestycji celu publicznego; decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach; decyzja – pozwolenie na budowę) w przypadku przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko; Wykonywanie określonych prac budowlanych w odpowiednich terminach np. poza okresem lęgowym oraz minimalizacja okresu wykonywania prac budowlanych; Weryfikacja inwestycji pod kątem zgodności z prawodawstwem UE, aby uniknąć potencjalnych szkód dla celu w zakresie różnorodności biologicznej, w szczególności Dyrektywę OOS, a w przypadku terenów/działań znajdujących się na obszarach wrażliwych na różnorodność biologiczną lub w ich pobliżu – art. 6 ust. 3 i art. 12 dyrektywy siedliskowej oraz art. 5 dyrektywy ptasiej; Stosowanie, w miarę możliwości, urządzeń podlegających ograniczeniu emisji hałasu oraz unikanie zagęszczenia urządzeń pracujących równocześnie na małym obszarze.
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM	Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (wiatr, biomasa, biogaz, promieniowanie słoneczne) i ciepła (biomasa, promieniowanie słoneczne, geotermia, biogaz) wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci	Wariantowanie lokalizacji inwestycji na etapie uzyskania niezbędnych pozwoleń; Stosowanie technicznie sprawnego sprzętu; Odpowiednie oddalenie maszyn i urządzeń od ewentualnych wód powierzchniowych; Natychmiastowa utylizacja substancji w przypadku ich wylania; Uwzględnienie i określenie potencjalnych zagrożeń związanych z degradacją środowiska w związku z placem budowy, zgodnie z planem zarządzania zużyciem wody i ochroną; Projekty związane z energią wodną nie mogą przyczynić się do nieosiągnięcia dobrego stanu lub potencjału jcw;w; Tankowanie pojazdów tylko w miejscach do tego wyznaczonych i odpowiednio zabezpieczonych (stacje paliw).
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM	Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (wiatr, biomasa, biogaz, promieniowanie słoneczne) i ciepła (biomasa, promieniowanie słoneczne, geotermia, biogaz) wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci	Wariantowanie lokalizacji inwestycji na etapie uzyskania niezbędnych pozwoleń; Stosowanie technicznie sprawnego sprzętu; Odpowiednie oddalenie maszyn i urządzeń od ewentualnych wód powierzchniowych; Natychmiastowa utylizacja substancji w przypadku ich wylania; Uwzględnienie i określenie potencjalnych zagrożeń związanych z degradacją środowiska w związku z placem budowy, zgodnie z planem zarządzania zużyciem wody i ochroną; W przypadku kotłów na biomase, w odniesieniu do powietrza, biomasa ma spełniać kryteria zrównoważonego rozwoju i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określonych w art. 29-31 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych oraz w przepisach dotyczących

			<p>biopaliw produkowanych z żywności i pasz określonych w art. 26 w/w Dyrektywy oraz w powiązanych aktach wykonawczych i delegowanych;</p> <p>Instalacje na biomase, w odniesieniu do zapobiegania zanieczyszczeniom i kontroli w środowisku mieszkaniowym, powinny być zgodne z normami jakości powietrza określonymi w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszo powietrza dla Europy;</p> <p>Wspieranie inwestycji o największym potencjale redukcji emisji gazów cieplarnianych;</p> <p>Wyłączenie maszyn i urządzeń podczas postoju;</p> <p>Ograniczenie emisji pyłu związanej ze zdejmowaniem wierzchniej warstwy gleby i gruntu poprzez zwiększenie wilgotności ziemi (zraszanie).</p>
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM	Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (wiatr, biomasa, biogaz, promieniowanie słoneczne) i ciepła (biomasa, promieniowanie słoneczne, geotermia, biogaz) wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci	<p>Odpowiednie przygotowanie i oznakowanie placu budowy;</p> <p>Minimalizacja okresu wykonywania prac budowlanych;</p> <p>Ograniczenie wycinki drzew i krzewów lub odpowiednie ich zabezpieczenie;</p> <p>Unikanie sytuacji, w której wiele urządzeń pracuje równocześnie szczególnie na małym obszarze;</p> <p>W celu zapewnienia zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” i Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, wsparcie powinno być kierowane głównie na produkcję energii z biomasy i biogazu, które zostały wyprodukowane zgodnie z kryteriami zrównoważonego rozwoju określonymi w art. 29 w/w Dyrektywy;</p> <p>Projekty OZE nie mogą mieć wpływu na cele ochrony obszarów Natura 2000;</p> <p>Stosowanie, w miarę możliwości, urządzeń podlegających ograniczeniu emisji hałasu.</p>
Łagodzenie zmian klimatu	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM	Termiczne przetwarzanie odpadów medycznych, weterynaryjnych	<p>Metody pierwotne ograniczenia emisji zanieczyszczeń, np. ingerencja w proces technologiczny i stworzenie takich warunków jego przebiegu, by ilość powstających zanieczyszczeń była możliwie najmniejsza.</p> <p>Metody wtórne, czyli zastosowanie konkretnych urządzeń i technologii w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń.</p> <p>Przestrzeganie zaostrzonych zapisów pozwoleń budowlanych.</p> <p>Stosowanie zapisów promujących ochronę powietrza (np. korzystanie z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin czy zraszanie materiałów pyłujących).</p> <p>Przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko. Budowa obiektu spalania powinna zostać poddana indywidualnej ocenie wpływu na środowisko. W ocenie takiej, oprócz uwzględnienia lokalizacji obiektu, indywidualnych cech środowiska, należy rozpatrzyć typ stosowanej instalacji, rodzaj odpadów planowanych do przetwarzania oraz ich ilość.</p> <p>Uwzględnienie wymagań BAT w zakresie spalarni odpadów.</p>
Adaptacja do zmian klimatu	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA CZYSTEJ ENERGII I OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM	Termiczne przetwarzanie odpadów medycznych, weterynaryjnych	<p>Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu;</p> <p>Natychmiastowa eliminacja substancji zanieczyszczających w przypadku awarii;</p> <p>Wyposażenie zaplecza budowy w system odbioru i odprowadzania ścieków bytowych;</p> <p>Zapewnienie odpowiedniego standardu nawierzchni dróg krajowych;</p> <p>Wprowadzanie zieleni przydrożnej lub pasów izolacyjnych;</p> <p>Budowa bezkolizyjnych węzłów drogowych;</p> <p>Promowanie pojazdów napędzanych alternatywnymi paliwami;</p> <p>Promowanie projektów i technik budowlanych wspierających obieg zamknięty, np. stosowanie destruktu asfaltowego pochodzącego z rozbiórek, stosowanie mieszanek mineralno-asfaltowych podlegających ponownemu wykorzystaniu;</p>
Łagodzenie zmian klimatu	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Budowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	<p>Promowanie transportu zbiorowego (optymalnie niskoemisyjnego lub bezemisyjnego);</p> <p>Wariantowanie przebiegu planowanych tras;</p> <p>Ograniczenie emisji zanieczyszczeń związanych z załadunkiem/rozładunkiem pojazdów poprzez zwilżanie materiałów (zraszanie);</p> <p>Udzielanie zamówień z uwzględnieniem kryteriów zielonych zamówień publicznych (np. przeprowadzenie procedury o udzielenie zamówienia zgodnie z kolejnością: wybór zespołu projektowego i wykonawców, opracowanie projektu technicznego i wymagań eksploatacyjnych, budowa drogi, użytkowanie drogi, utrzymanie i eksploatacja drogi, wycofanie z użytku; przeprowadzenie oceny cyklu życia głównych elementów drogi, pomiar śladu węglowego głównych elementów drogi, wykorzystanie materiałów spełniających, np. minimalny wymóg dotyczący zawartości materiałów z recyklingu – zgodnie z obowiązującymi normami ISO w zakresie, np. kruszyw, nawierzchni asfaltowej, nawierzchni betonowej, mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym, gruntu stabilizowanego, obniżenie emisji z transportu materiałów ciężkich (kruszyw wykorzystywanych na potrzeby głównych elementów drogi).</p>
Łagodzenie zmian klimatu	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Budowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	<p>Promowanie transportu zbiorowego (optymalnie niskoemisyjnego lub bezemisyjnego);</p> <p>Wariantowanie przebiegu planowanych tras;</p> <p>Ograniczenie emisji zanieczyszczeń związanych z załadunkiem/rozładunkiem pojazdów poprzez zwilżanie materiałów (zraszanie);</p> <p>Udzielanie zamówień z uwzględnieniem kryteriów zielonych zamówień publicznych (np. przeprowadzenie procedury o udzielenie zamówienia zgodnie z kolejnością: wybór zespołu projektowego i wykonawców, opracowanie projektu technicznego i wymagań eksploatacyjnych, budowa drogi, użytkowanie drogi, utrzymanie i eksploatacja drogi, wycofanie z użytku; przeprowadzenie oceny cyklu życia głównych elementów drogi, pomiar śladu węglowego głównych elementów drogi, wykorzystanie materiałów spełniających, np. minimalny wymóg dotyczący zawartości materiałów z recyklingu – zgodnie z obowiązującymi normami ISO w zakresie, np. kruszyw, nawierzchni asfaltowej, nawierzchni betonowej, mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym, gruntu stabilizowanego, obniżenie emisji z transportu materiałów ciężkich (kruszyw wykorzystywanych na potrzeby głównych elementów drogi).</p>

Łagodzenie zmian klimatu	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Przebudowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	<p>Wyposażenie zaplecza budowy w system odbioru i odprowadzania ścieków bytowych;</p> <p>Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu;</p> <p>Natychmiastowa eliminacja substancji zanieczyszczających w przypadku awarii;</p> <p>Stosowanie urządzeń podczyszczających (w uzasadnionych przypadkach);</p> <p>Stosowanie pasów izolacyjnych lub pasów zieleni;</p> <p>Promowanie pojazdów napędzanych alternatywnymi paliwami;</p> <p>Promowanie projektów i technik budowlanych wspierających obieg zamknięty, np. stosowanie destruktu asfaltowego pochodzącego z rozbiórek, stosowanie mieszanek mineralno-asfaltowych podlegających ponownemu wykorzystaniu;</p>
Łagodzenie zmian klimatu	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Przebudowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	<p>Promowanie transportu zbiorowego (optymalnie niskoemisyjnego lub bezemisyjnego);</p> <p>Ograniczenie emisji zanieczyszczeń związanych z załadunkiem/rozładunkiem pojazdów poprzez zwilżanie materiałów (zraszanie);</p> <p>Udzielanie zamówień z uwzględnieniem kryteriów zielonych zamówień publicznych (np. przeprowadzenie procedury o udzielenie zamówienia zgodnie z kolejnością: wybór zespołu projektowego i wykonawców, opracowanie projektu technicznego i wymagań eksploatacyjnych, przebudowa drogi, użytkowanie drogi, utrzymanie i eksploatacja drogi, wycofanie z użytku; przeprowadzenie oceny cyklu życia głównych elementów drogi, pomiar śladu węglowego głównych elementów drogi, wykorzystanie materiałów spełniających, np. minimalny wymóg dotyczący zawartości materiałów z recyklingu – zgodnie z obowiązującymi normami ISO w zakresie, np. kruszyw, nawierzchni asfaltowej, nawierzchni betonowej, mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym, gruntu stabilizowanego, obniżenie emisji z transportu materiałów ciężkich (kruszyw wykorzystywanych na potrzeby głównych elementów drogi).</p>
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Budowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	<p>Uwzględnienie potrzebę zbierania i odprowadzania wód opadowych z terenu nawierzchni projektowanych dróg;</p> <p>Miejsca postojowe maszyn i środków transportu powinny być zorganizowane w odpowiedniej odległości od koryt cieków wodnych, tak aby w razie ewentualnych wycieków istniała możliwość ich usunięcia, nim przedostaną się one do wód;</p> <p>Odpowiednie zabezpieczanie terenu przed wtórnym przedostawianiem się zanieczyszczeń do wód gruntowych;</p> <p>Unikanie inwestycji, które powodują utratę lub degradację siedlisk wodnych i podmokłych na obszarach chronionych i w ich pobliżu;</p>
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Budowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	<p>Uwzględnienie i określenie potencjalnych zagrożeń związanych z degradacją środowiska w związku z placem budowy, zgodnie z planem zarządzania zużyciem wody i ochroną;</p> <p>Udzielanie zamówień z uwzględnieniem kryteriów zielonych zamówień publicznych (np. przeprowadzenie procedury o udzielenie zamówienia zgodnie z kolejnością: wybór zespołu projektowego i wykonawców, opracowanie projektu technicznego i wymagań eksploatacyjnych, budowa drogi, użytkowanie drogi, utrzymanie i eksploatacja drogi, wycofanie z użytku; przeprowadzenie oceny cyklu życia głównych elementów drogi, pomiar śladu węglowego głównych elementów drogi, wykorzystanie materiałów spełniających, np. minimalny wymóg dotyczący zawartości materiałów z recyklingu – zgodnie z obowiązującymi normami ISO w zakresie, np. kruszyw, nawierzchni asfaltowej, nawierzchni betonowej, mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym, gruntu stabilizowanego, obniżenie emisji z transportu materiałów ciężkich (kruszyw wykorzystywanych na potrzeby głównych elementów drogi).</p>
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Przebudowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	<p>Uwzględnienie potrzebę zbierania i odprowadzania wód opadowych z terenu nawierzchni projektowanych dróg;</p> <p>Miejsca postojowe maszyn i środków transportu powinny być zorganizowane w odpowiedniej odległości od koryt cieków wodnych, tak aby w razie ewentualnych wycieków istniała możliwość ich usunięcia, nim przedostaną się one do wód;</p> <p>Odpowiednie zabezpieczanie terenu przed wtórnym przedostawianiem się zanieczyszczeń do wód gruntowych;</p> <p>Unikanie inwestycji, które powodują utratę lub degradację siedlisk wodnych i podmokłych na obszarach chronionych i w ich pobliżu;</p>
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Przebudowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	<p>Uwzględnienie i określenie potencjalnych zagrożeń związanych z degradacją środowiska w związku z placem budowy, zgodnie z planem zarządzania zużyciem wody i ochroną;</p> <p>Udzielanie zamówień z uwzględnieniem kryteriów zielonych zamówień publicznych (np. przeprowadzenie procedury o udzielenie zamówienia zgodnie z kolejnością: wybór zespołu projektowego i wykonawców, opracowanie projektu technicznego i wymagań eksploatacyjnych, przebudowa drogi, użytkowanie drogi, utrzymanie i eksploatacja drogi, wycofanie z użytku; przeprowadzenie oceny cyklu życia głównych elementów drogi, pomiar śladu węglowego głównych elementów drogi, wykorzystanie materiałów spełniających, np. minimalny wymóg dotyczący zawartości materiałów z recyklingu – zgodnie z obowiązującymi normami ISO w zakresie, np. kruszyw, nawierzchni asfaltowej, nawierzchni betonowej, mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym, gruntu stabilizowanego, obniżenie emisji z transportu materiałów ciężkich (kruszyw wykorzystywanych na potrzeby głównych elementów drogi).</p>

			z transportu materiałów ciężkich (kruszyw wykorzystywanych na potrzeby głównych elementów drogi).
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Budowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	Prowadzenie prac projektowych i przedprojektowych oraz na etapie realizacji z zgodnie obowiązującymi ustaleniami Polskich Norm, przepisów Prawa Budowlanego, Ustawy o drogach oraz obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie; Realizowanie działań zgodnie z zasadami zrównoważonych produktów oraz hierarchią postępowania z odpadami, ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania powstawaniu odpadów;
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Budowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	Zapewnić skuteczne i efektywne wykorzystanie odpadów w miejscu ich powstania (np. wydobytych mas ziemnych); Ponowne wykorzystanie mas ziemnych (kiedy tylko to możliwe); Odpady, które byłyby składowane lub unieszkodliwiane w inny sposób, powinny być ograniczone poprzez połączenie środków zapobiegania powstawaniu odpadów oraz, w miarę możliwości, zastosowanie technik odzyskiwania, odzysku materiałów i ponownego użycia, w tym wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami i protokołem UE dotyczącym gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki; Powstające podczas czyszczenia urządzeń podczyszczających zawiesiny i szlamy utylizować zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Przebudowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	Prowadzenie prac projektowych i przedprojektowych oraz na etapie realizacji zgodnie z obowiązującymi ustaleniami Polskich Norm, przepisów Prawa Budowlanego, Ustawy o drogach oraz obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie; Realizowanie działań zgodnie z zasadami zrównoważonych produktów oraz hierarchią postępowania z odpadami, ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania powstawaniu odpadów;
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Przebudowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	Zapewnić skuteczne i efektywne wykorzystanie odpadów w miejscu ich powstania (np. wydobytych mas ziemnych); Ponowne wykorzystanie mas ziemnych (kiedy tylko to możliwe); Odpady, które byłyby składowane lub unieszkodliwiane w inny sposób, powinny być ograniczone poprzez połączenie środków zapobiegania powstawaniu odpadów oraz, w miarę możliwości, zastosowanie technik odzyskiwania, odzysku materiałów i ponownego użycia, w tym wypełniania wyrobisk z wykorzystaniem odpadów w celu zastąpienia innych materiałów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami i protokołem UE dotyczącym gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki; Powstające podczas czyszczenia urządzeń podczyszczających zawiesiny i szlamy utylizować zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Budowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu; Natychmiastowa eliminacja substancji zanieczyszczających w przypadku awarii; Wyposażenie zaplecza budowy w system odbioru i odprowadzania ścieków bytowych; Uwzględnienie potrzebę zbierania i odprowadzania wód opadowych z terenu nawierzchni projektowanych dróg;
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Budowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	Miejsca postojowe maszyn i środków transportu powinny być zorganizowane w odpowiedniej odległości od koryt cieków wodnych, tak aby w razie ewentualnych wycieków istniała możliwość ich usunięcia, nim przedostaną się one do wód; Wprowadzanie zieleni przydrożnej lub pasów izolacyjnych; Promowanie pojazdów napędzanych alternatywnymi paliwami; Promowanie transportu zbiorowego (optymalnie niskoemisyjnego lub bezemisyjnego); Ograniczenie emisji zanieczyszczeń związanych z załadunkiem/rozładunkiem pojazdów poprzez zwilżanie materiałów (zraszanie); Odpowiednie zabezpieczanie terenu przed wtórnym przedostawaniem się zanieczyszczeń do wód gruntowych; Udzielanie zamówień z uwzględnieniem kryteriów zielonych zamówień publicznych (np. przeprowadzenie procedury o udzielenie zamówienia zgodnie z kolejnością: wybór zespołu projektowego i wykonawców, opracowanie projektu technicznego i wymagań eksploatacyjnych, budowa drogi, użytkowanie drogi, utrzymanie i eksploatacja drogi, wycofanie z użytku; przeprowadzenie oceny cyklu życia głównych elementów drogi, pomiar śladu węglowego głównych elementów drogi, wykorzystanie materiałów spełniających, np. minimalny wymóg dotyczący zawartości materiałów z recyklingu – zgodnie z obowiązującymi normami ISO w zakresie, np. kruszyw, nawierzchni asfaltowej, nawierzchni betonowej, mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym, gruntu stabilizowanego, obniżenie emisji z

			transportu materiałów ciężkich (kruszyw wykorzystywanych na potrzeby głównych elementów drogi).
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Przebudowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu; Natychmiastowa eliminacja substancji zanieczyszczających w przypadku awarii; Wyposażenie zaplecza budowy w system odbioru i odprowadzania ścieków bytowych; Uwzględnienie potrzebę zbierania i odprowadzania wód opadowych z terenu nawierzchni projektowanych dróg; Miejsca postojowe maszyn i środków transportu powinny być zorganizowane w odpowiedniej odległości od koryt cieków wodnych, tak aby w razie ewentualnych wycieków istniała możliwość ich usunięcia, nim przedostaną się one do wód; Zapewnienie odpowiedniego standardu nawierzchni dróg krajowych; Wprowadzanie zieleni przydrożnej lub pasów izolacyjnych; Budowa bezkolizyjnych węzłów drogowych; Promowanie pojazdów napędzanych alternatywnymi paliwami; Promowanie transportu zbiorowego (optymalnie niskoemisyjnego lub bezemisyjnego);
Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Przebudowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń związanych z załadunkiem/rozładunkiem pojazdów poprzez zwilżanie materiałów (zraszanie); Odpowiednie zabezpieczanie terenu przed wtórnym przedostawaniem się zanieczyszczeń do wód gruntowych; Udzielanie zamówień z uwzględnieniem kryteriów zielonych zamówień publicznych (np. przeprowadzenie procedury o udzielenie zamówienia zgodnie z kolejnością: wybór zespołu projektowego i wykonawców, opracowanie projektu technicznego i wymagań eksploatacyjnych, budowa drogi, użytkowanie drogi, utrzymanie i eksploatacja drogi, wycofanie z użytku; przeprowadzenie oceny cyklu życia głównych elementów drogi, pomiar śladu węglowego głównych elementów drogi, wykorzystanie materiałów spełniających, np. minimalny wymóg dotyczący zawartości materiałów z recyklingu – zgodnie z obowiązującymi normami ISO w zakresie, np. kruszyw, nawierzchni asfaltowej, nawierzchni betonowej, mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym, gruntu stabilizowanego, obniżenie emisji z transportu materiałów ciężkich (kruszyw wykorzystywanych na potrzeby głównych elementów drogi).
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Budowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	Wyposażenie zaplecza budowy w system odbioru i odprowadzania ścieków bytowych; Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu; Natychmiastowa eliminacja substancji zanieczyszczających w przypadku awarii; Stosowanie urządzeń podczyszczających (w uzasadnionych przypadkach); Stosowanie pasów izolacyjnych lub pasów zieleni; Umożliwienie migracji i zwiększenia areału występowania tych zwierząt; Odpowiednie zabezpieczanie przeciwpyłowe (np. izolacje); Budowa ekranów porośniętych roślinnością; Stosowanie odpowiedniego zagęszczenia przejść dla zwierząt skutecznie zminimalizuje oddziaływanie ciągu drogowego na drożność i funkcjonalność korytarza ekologicznego; Procedura przyznawania środków powinna wymagać wyjaśnienia, czy nowe działania budowlane będą prowadzone na obszarach wrażliwych na różnorodność biologiczną lub w ich pobliżu (w tym sieć obszarów chronionych Natura 2000, obiekty światowego dziedzictwa UNESCO i kluczowe obszary różnorodności biologicznej, a także inne obszary chronione). Jeżeli tak, wymagana będzie zgodność z art. 6 ust. 3 i art. 12 dyrektywy siedliskowej oraz art. 5 dyrektywy ptasiej; Utrzymanie i rozwój zielonej infrastruktury, w szczególności drzew, powinny być brane pod uwagę w całym cyklu projektu, w tym poprzez stosowanie norm ochrony środowiska, w tym inwentaryzacji i właściwej organizacji robót budowlanych; Prace koncepcyjne i projektowe powinny być poprzedzone odpowiednią inwentaryzacją drzew i innych elementów przyrody, przedsięwzięcia muszą obejmować rozwiązania zapewniające zachowanie drzew w dobrym stanie, a technologie i organizacja prac budowlanych i porządkowych nie powinny powodować szkód;
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Budowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	

			<p>Unikanie inwestycji, dla których nie przeprowadzono metodycznej inwentaryzacji środowiska, tj. nie zbadano odpowiednio występowania gatunków/siedlisk/korytarzy dzikiej fauny i flory;</p> <p>Unikanie inwestycji, dla których wpływ na środowisko/wpływ na środowisko sieci Natura 2000 nie został właściwie oceniony, co potwierdzają organy ds. ochrony środowiska, sądy administracyjne lub eksperci zewnętrzni;</p> <p>Wykonywanie prac budowlanych w odpowiednich terminach np. poza okresem lęgowym;</p> <p>Minimalizacja okresu wykonywania prac budowlanych; Minimalizacja hałasu i zanieczyszczenia światłem;</p> <p>W miarę możliwości stosowanie urządzeń podlegających ograniczeniu emisji hałasu;</p> <p>Unikanie zagęszczenia urządzeń pracujących równocześnie na małym obszarze;</p> <p>W przypadku występowania cennych gatunków drzew na obszarze inwestycji (np. pomników przyrody) – prowadzenie nadzoru dendrologicznego (kontrola stanu korzeni drzew, etc.);</p> <p>W przypadku zamierzenia usunięcia drzew zasiedlonych przez gatunki chronione owadów - prowadzenie nadzoru entomologa;</p> <p>W przypadku występowania cennych zbiorowisk roślinnych i gatunków chronionych w pobliżu inwestycji – prowadzenie nadzoru fitosocjologa; w przypadku występowania chronionych gatunków ssaków (w tym głównie nietoperzy) - prowadzenie nadzoru chiropterologa;</p> <p>Bieżące nadzorowanie oddziaływania wykonywanych prac na przedmioty ochrony w ramach obszarów Natura 2000 oraz inne formy ochrony, zlokalizowanych w pobliżu inwestycji.</p>
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Przebudowa dróg wojewódzkich wykorzystywanych do codziennych regularnych usług transportu publicznego świadczonych w ramach wykonywania obowiązku świadczenia usługi publicznej	<p>Wyposażenie zaplecza budowy w system odbioru i odprowadzania ścieków bytowych;</p> <p>Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu;</p> <p>Natychmiastowa eliminacja substancji zanieczyszczających w przypadku awarii;</p> <p>Stosowanie urządzeń podczyszczających (w uzasadnionych przypadkach);</p> <p>Stosowanie pasów izolacyjnych lub pasów zieleni;</p> <p>Ograniczenie zakresu potencjalnej wycinki drzew w obrębie pasów drogowych podlegających przebudowie;</p> <p>Objęcie szczególną ochroną pojedynczych drzewa i szpalerów drzew poza pasem drogowym, które mogą być narażone na dewastacje w trakcie realizacji przedsięwzięcia;</p> <p>Procedura przyznawania środków powinna wymagać wyjaśnienia, czy nowe działania budowlane będą prowadzone na obszarach wrażliwych na różnorodność biologiczną lub w ich pobliżu (w tym sieć obszarów chronionych Natura 2000, obiekty światowego dziedzictwa UNESCO i kluczowe obszary różnorodności biologicznej, a także inne obszary chronione). Jeżeli tak, wymagana będzie zgodność z art. 6 ust. 3 i art. 12 dyrektywy siedliskowej oraz art. 5 dyrektywy ptasiej;</p> <p>Utrzymanie i rozwój zielonej infrastruktury, w szczególności drzew, powinny być brane pod uwagę w całym cyklu projektu, w tym poprzez stosowanie norm ochrony środowiska, w tym inwentaryzacji i właściwej organizacji robót budowlanych;</p> <p>Prace koncepcyjne i projektowe powinny być poprzedzone odpowiednią inwentaryzacją drzew i innych elementów przyrody, przedsięwzięcia muszą obejmować rozwiązania zapewniające zachowanie drzew w dobrym stanie, a technologie i organizacja prac budowlanych i porządkowych nie powinny powodować szkód;</p> <p>Unikanie inwestycji, dla których nie przeprowadzono metodycznej inwentaryzacji środowiska, tj. nie zbadano odpowiednio występowania gatunków/siedlisk/korytarzy dzikiej fauny i flory;</p> <p>Unikanie inwestycji, dla których wpływ na środowisko/wpływ na środowisko sieci Natura 2000 nie został właściwie oceniony, co potwierdzają organy ds. ochrony środowiska, sądy administracyjne lub eksperci zewnętrzni;</p> <p>Budowa ekranów porośniętych roślinnością.</p>
Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA RZECZ SPÓJNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	Przebudowa obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich	<p>Odpowiednie oznakowanie i zabezpieczenie szlaków;</p> <p>Stosowanie sprawnych technicznie i prawidłowo wykonanych urządzeń oczyszczania ścieków;</p> <p>Prawidłowa eksploatacja urządzeń oczyszczania ścieków;</p> <p>Wsparcie infrastruktury turystycznej na obszarach chronionych (o ile będzie mieć miejsce) będzie ograniczone do inwestycji, których wyłącznym celem będzie ochrona przyrody poprzez kierowanie ruchu turystycznego i łagodzenie degradacji przyrody w miejscach przemieszczania się i odpoczynku turystów;</p> <p>Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu;</p> <p>Zabezpieczanie terenu prac budowlanych.</p>
Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA WZMACNIANIE POTENCJAŁÓW ENDOGENICZNYCH OPOLSKIEGO	Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe) w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami - obszary miejskie	

<p>Zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich</p>	<p>FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA WZMACNIANIE POTENCJAŁÓW ENDOGENICZNYCH OPOLSKIEGO</p>	<p>Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe) w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami - obszary poza miejskie</p>	<p>Odpowiednie oznakowanie i zabezpieczenie szlaków; Stosowanie sprawnych technicznie i prawidłowo wykonanych urządzeń oczyszczania ścieków; Prawidłowa eksploatacja urządzeń oczyszczania ścieków; Wsparcie infrastruktury turystycznej na obszarach chronionych (o ile będzie mieć miejsce) będzie ograniczone do inwestycji, których wyłącznym celem będzie ochrona przyrody poprzez kierowanie ruchu turystycznego i łagodzenie degradacji przyrody w miejscach przemieszczania się i odpoczynku turystów; Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu; Zabezpieczanie terenu prac budowlanych.</p>
---	--	---	--